

Dr. Marczell Mihály:

REKOLLEKCIÓK – EXHORTÁCIÓK – ELMÉLKEDÉSEK – nőknek

III. sorozat

(Általános bevezetés eleje olvasása szükséges: 1. kötet!)

105. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Szerkesztői megjegyzések	6
REKOLLEKCIÓK gimnazista lányoknak	6
AZ ÉVENKÉNTI ELMÉLYEDÉS CÉLJA	6
1. beszéd: A múltnak szellemidézése	6
2. beszéd: A jelen és jövő szellemi életlátása	6
3. beszéd: Az örök kapuk szemlélése	6
4. beszéd: Az örök élet szorgalmazása	6
A NÉMÁSÁG BESZÉDE	7
1. beszéd: „Beszél a csend...”	7
2. beszéd: A múlt	7
3. beszéd: A jelen	7
4. beszéd: A jövő	7
5. beszéd: Az élet	7
tanító – és tanárképzősöknek	8
A KEGYELEM ÚTJA	8
1. beszéd: Isten útjai a világban	8
2. beszéd: Isten útjai az ébredező lélekben	8
3. beszéd: Isten útjai a megszentelt lélekben	8
4. beszéd: Isten útjai a megszentelt lelken át	8
5. beszéd: Isten útjai az Eucharishtiában	8
HOL VAN A „MEGVÁLTOTT NEMZEDÉK”?	9
Bevezetés	9
1. beszéd: A látó szemű ember	9
2. beszéd: Az önmagát kibontó ember	9
3. beszéd: Az önmagát mindenkinek kiosztó ember	10
4. beszéd (közös szentáldozáskor): „A megváltott nemzedék”	10
ISTENI KÍSÉRETTTEL ÖNMAGÁT KIDOLGOZÓ LÉLEK	11
1. beszéd: A nagy építő mester	11
2. beszéd: A múlt és a jelen csiszolása	12
3. beszéd: Verbum Dei, verbum crucis	13
4. beszéd: Az embert kísérő Ráfaelek	13
5. beszéd: A kísérő kísértők	14
6. beszéd: Belső munkában – ott az Isten	14
7. beszéd: Szolgálatban – ott az Isten	15
SÖTÉT NAPOK ÉS FÉNYES NAPPALOK	16
1. beszéd: Életéjszakák és életnappalok	16
2. beszéd: Lélekéjszaka embere	17
3. beszéd: A remény az élet ösztöke	18
4. beszéd: Dominus nobiscum	18
– A rekollekciós közös szentáldozáskor:	19
HÚSVÉTI SZENTGYÓNÁSRA	19
1. beszéd: A nagy futás	19
2. beszéd: A meggondolatlan mandulafa	20
3. beszéd: Az értelmes akác	20
4. beszéd: Az élő élet	21
„A KITELJESEDETT VIRÁG”	21
1. beszéd: A többélevés vágya	21
2. beszéd: A javak lelki kamatoztatása	22
3. beszéd: Az életfejlődés fokai	22
4. beszéd: Szent tűz hordozói	23
AZ ÚJ ÉLETKERETEK ISTEN ÁLDOTTA MUNKÁISAI	24
1. beszéd: Terepszemlén	24
2. beszéd: Lélekértékelés	24
3. beszéd: Lélekszolgálat	25
4. beszéd: Az élet paradicsoma	26
A FELNÖTT LEÁNY AZ ÉLET KAPUI ELŐTT	26

1. beszéd: Gedeon nemzedéke	27
2. beszéd: A nem szent jobbok	27
3. beszéd: A vallás ereje	28
4. beszéd: Per Christum Dominum nostrum	29
ÖNVIZSGÁLÓDÁSTÓL – ISTENIG	30
1. beszéd: A vizsgálódó lélek értéke	30
2. beszéd: A bánkódó lélek útja	31
3. beszéd: A felfigyelő lelkek	31
4. beszéd: Isten és ember viszonya	32
5. beszéd: Az emberi lélek belső értéke	33
6. beszéd: Az emberi lélek legősibb zenéje	33
7. beszéd: Elindulás – a Te Deum után	34
A SZENTÉLYEK SZENTÉLYE	34
1. beszéd: Ahol az Isten szól.	34
2. beszéd: Ahol az Isten tevékenykedik	35
3. beszéd: Ahová a lélek vágyakozik	35
4. beszéd: Az örökké élő életszentély	36
AZ ÚR NAGYKORÚI	36
1. beszéd: Az Úr nagykorúsága	36
2. beszéd: A fénymécsek erőlemérése	36
3. beszéd: A fenyápolás „flamenjei”	36
4. beszéd: Az örök Tűz szent birodalmában	36
ÉLETDÖNTŐ TALÁLKOZÁSOK	37
1. beszéd: Találkozás – önmagaddal	37
2. beszéd: Találkozás – a szenvedő Mesterrel	37
3. beszéd: Találkozás – az emmauszi úton	38
4. beszéd: Találkozás – az örök hazában	38
QUID TIBI VIDETUR?	38
ÉDESANYA – AZ ÉDESANYA HELYETT	39
AZ ÉLET HAJÓSAI	39
1. beszéd: Útrakészen – az Úrtól	39
2. beszéd: Úton – az Úrral	39
3. beszéd: Diadalmas erővel – az Úr kegyelmébe	39
4. beszéd: A dicsőség kikötőjében	39
5. beszéd: Úrtól – Úrhoz	39
A DÖNTŐ CSATA	39
1. beszéd: A csendes élet	39
2. beszéd: A lélekharang szava	39
3. beszéd: A „hallók”	40
4. beszéd: A csaták zajában	40
5. beszéd: A dicsőség fényében	40
6. beszéd: A viharfelhők után	40
7. beszéd: A „Waterloo”-i emléknél	40
NÉMA KERESZT	40
1. beszéd: Ember faragta	40
2. beszéd: Istenember vállalta	40
3. beszéd: Isten kivirágoztatta	40
ÚJULT ERŐVEL ELŐRE!	40
Bevezetés	40
1. beszéd: A lélek tükre előtt	41
2. beszéd: Egy húron is	41
3. beszéd: Az Úr dalosai	43
4. beszéd: Kik laknak ebben a házban?	44
„Lendülj az égiek felé!”	45
AZ ERDŐK ISKOLÁJA	45
Bevezetés	45
1. beszéd: A fa beszéde	45
2. beszéd: Az útszéli fű tanítása	46
3. beszéd: A zsálya tanítása	47
4. beszéd: A templomtorony iskolája	49

„KÉZENFOGVA VEZET A MESTER”	50
BESZÉLGETÉS A MESTERREL	51
1. beszéd: Ha valaki Krisztussal találkozna	51
2. beszéd: Mire hangolná a találkozót Krisztus és mit parancsolna neki?	52
3. beszéd: És a választottaknak mit mondana?	53
4. beszéd: Mit felelünk a hívó Mesternek?	55
ISTEN KÖZELEBEN	57
1. beszéd: Isten bőséges áldottjai	57
2. beszéd: Az Isten sugallatának virágnépe	57
3. beszéd: Isten állandó segítése	57
4. beszéd: Az Isten vezette emberélet örök jutalma	57
AKINÉL LAKÁST VETT AZ ÚR	57
(a/ változat:)	57
1. beszéd: A várakozó lélek	57
2. beszéd: Az Úr otthona	57
3. beszéd: Adoratio Christi	57
4. beszéd: Az Úr lelkén át	58
5. beszéd: Az Urat osztók	58
(b/ változat:)	58
1. beszéd: A vágyakozó lélek	58
2. beszéd: Az Úr otthona – emberlélek szentélyében	58
3. beszéd: Az „otthonban” dolgozik az én Uram!	58
4. beszéd: Vele dolgozik az én lelkem	58
5. beszéd: Benne derül az életem	59
ÉPÍTSÜK ÖRÖKKÉVALÓNAK A LEBONTOTT EUCHARISZTIKUS OLTÁRT!	59
1. beszéd: Az élő eucharisztikus oltár	59
2. beszéd: Hol állnak az örök Áldozat oltárai?	60
3. beszéd: Oltár megváltott áldozata és dísze az ember	61
A NÉZÉS	62
Bevezetés	62
1. napi beszéd: A múlt	62
2. napi beszéd: A jelenben – a jövő	63
AZ ÚR SZOLGÁLÓLEÁNYAI	64
1. beszéd: A felszólítást vevők	64
2. beszéd: Az önerőket lemérők	64
3. beszéd: Az isteni kegyelemmel dolgozók	64
3 (változat) beszéd: Az isteni kegyelemmel dolgozók	65
AZ ÉGRE FESZÜLŐ SZEMEK	65
Bevezetés: Föld, vagy ég?	65
1. beszéd: A föld, vagy az ég a cél?	65
2. beszéd: Kié az uralom?	66
3. beszéd: Lélek sugárzása	68
4. beszéd: Semper cum Deo	68
PÉLDÁK ÉS ÖNLEMÉRÉSEK	69
1. beszéd: Optimo Patri nostrae	69
2. beszéd: Vigilia Matris dolorosa	71
„KIVERŐDÖTT ARCOK”	72
2. beszéd: Az Édesanya arca	73
3. beszéd: Az Áldozat arca	74
KRÓNIKA	75
AZ ÚR VÁLASZTOTTA „ERŐS ASSZONY”	75
1. beszéd: Az élet szent forrása	75
2. beszéd: Az élet szent áldozatosai	76
3. beszéd: Az élet szent nemesítője és éltetője	77
4. beszéd: Az isteni élet birtokosa	77
TEMPLOMOK... „TEMPLOMOK”	77
I. sorozat: A templomépítők	77
II. sorozat: Az otthont kereső ember	78
III. sorozat: Isten fiainak útja	78
IV. sorozat: Isten háza – a csodák vára	78

V. sorozat: Ahol az Isten lakik.....	78
VI. sorozat: A Teremtő nagy világának kis boltozottja.....	78
I. sorozat: A templomépítők.....	78
1. beszéd: A kőtemplom hivatása.....	78
Az Isten földi háza – az ember háza is.....	79
2. beszéd: A lélektemplom ékesítése.....	80
3. beszéd: Az örök templom előkészítői.....	80
EXHORTÁCIÓK.....	81
ISTEN ÉS EMBER MUNKÁJA.....	81
ISTEN VELED!.....	81
AZ ÉLET LEGNAGYOBB AJÁNDÉKOZÓJA.....	81
SZŰZ MÁRIÁS TÓNUS.....	82
KRISZTUS LELKÉBE ÖLTÖZKÖDÉS.....	83
MILYEN AZ ISTEN KEGYELMÉTŐL ÉLŐ ÉLET?.....	83
A „LEGJOBB RÉSZ” VÁLASZTÁSÁHOZ.....	84
KRIZANTÉMOS LÉLEK.....	84
ISTEN ÉS ÉN – EGYSÉGBEN.....	85
FÖLDI ÖRÖM.....	85
A LÉLEK DERŰJE.....	86
VIRÁGZÓ GALLYAK LETÖRÉSE.....	86
A BŐJTIDŐ HASZNA.....	86
AZ ÉLET NAGY VIOLINKULCSA.....	87
IHLETÉS LESZ A LÉNYEG!.....	88
A LÉLEK MAGASABBRA HANGOLÁSA.....	88
AZ ÉLŐ HÁRFA.....	88
AZ ÉG JELENTKEZÉSE.....	89
BENNÜNK SZÓL AZ ÉG.....	89
AZ EMBER LELKE – „ÉLET – TÓ”.....	90
AZ ÉLET MIKULÁSAI.....	90
ISTENIVÉ TEVŐ KARÁCSONY.....	91
LÉLEKTAVASZT HOZÓ SZENTGYÓNÁS.....	91
ÖRÖMVIVÉS.....	91
ASZTALTERÍTÉS.....	92
ELMÉLKEDÉSEK.....	92
ÉLET VAGY ÉBREDÉS.....	92
Szépség.....	93
SÖTÉTSÉG ÉS FÉNY.....	93
AZ EMBEREKNEK EGYMÁS IRÁNTI SZERETETÉRŐL.....	93
A LÉLEK SZENTÉLYÉBEN.....	94
DE DOMINI SPIRITUS SANCTI.....	94
1. elmélkedés: Az örök élet feltételei.....	94
PATER.....	95
SZENTÓRA – KRISZTUS GYŐZELMÉÉRT!.....	95
A könnyek csodái.....	96
SZENT SZŰZ SZAVA ÉS EMBER VÁLASZA.....	96
SZOLGÁLATKÉSZ KÉSZSÉGGEL.....	96
AZ ÚR ÉLETFORRÁSAI.....	97
A VÉGSŐKIG VALÓ KITARTÁS KEGYELME.....	97

Szerkesztői megjegyzések

Az „Igehirdetés Lexikona” című nagy mű egészére vonatkozó szükséges megjegyzések az **általános bevezetésben** találhatóak.

*

Csaknem az egész **III. sorozatra** vonatkozik: a kéziratok a háborús időkben pusztulást szenvedtek. – A hallgatóság által lejegyzetteknek nagy részére a szerző életéből már nem futhatott a teljes kidolgozáshoz és osztályozáshoz.

*

Erkölcsei szempontból fontos itt is hangsúlyozni: Dr. Marczell Mihály az „**élettárs**” szép magyar kifejezést régi: kizárólag **szentségi házasság** értelmében használja!!

* * *

REKOLLEKCIÓK gimnazista lányoknak

AZ ÉVENKÉNTI ELMÉLYEDÉS CÉLJA

(Rekollekciónőknek, 1955. VI. 12. vázlatok)

1. beszéd: A múltnak szellemidézése

(„spiritiszták”?)

Bev.: Miért elmélkedünk – éveken át?

1. Szeretet (Isten és ember). „...az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

2. Oltáriszentség (Isten szeretetének életető ereje). Virágszirmon való járás... „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok” (Jn 15,4)...

Bef.: Miért elmélkedünk – éveken át? – Élményekké lettek a múlt tényei (Ibsen...)...

2. beszéd: A jelen és jövő szellemi életlátása

Bev.: Független felhúzás... Adolescens: Quo me vertam?...

1. Igaz életcél kerestünk. Tudás? Művészet? **Élet!!! De teljes!**

2. Igaz életutat vágytunk.

Hívók... Botlók... Visszatérők...

Bef.: Fényben járás... Claudel: „...az ég mindig kék...”

3. beszéd: Az örök kapuk szemlélése

Bev.: Vertikális látás: **felfelé** hajló ember!

1. Szellemi életcél tárul elénk.

Portal aeternitatis.

2. Az örök élet kapui fénylenek felénk.

Egekbe nő a jegenyék... „Sequoia magna”... Egyéni élet értékei!!!

Bef.: Erre érdemes menni!

4. beszéd: Az örök élet szorgalmazása

Bev.: „Aki öt talentumot kapott, menten kereskedni kezdett vele és másik ötök nyert rajta” (Mt 25,16)... De csak adomány ez? Nem! „Virágültetés”!... – Akácvirágzás!!... – Mézgyűjtés!!!...

1. Itt – dolgozzuk.

„Örök dolgozó”...

2. Ott – boldogan élvezzük.

„Örök élvező”...

Bef.: Kidolgozott életkeret („10 éves terv”)

* *

A NÉMASÁG BESZÉDE...

(Rekollekción – Váci u.-i és Veres Pálné u.-i Leánygimnáziumban, vázlatok)

1. beszéd: „Beszél a csend...”

Bev.: Ohio folyó! Beszél a csend az indiánokról...

1. A csend mindig beszél.

Lélekben csendes hangok... A tárgyak... virágok beszéde... finom lelkek csodás hallása (indiánok).

2. Csendben Isten szól.

A lelkiismeret szava: Isten szava. Illés próféta... az Úr szól... Hajón játsszák: Most vagyunk hozzád legközelebb...

Bef.: A lelkigyakorlatok azt akarják: hallhatóvá tegyék a csendet. Múlt... Jelen... Jövő...

2. beszéd: A múlt

Bev.: Kísér a múlt...

1. A múlt feltámadása.

2. A bűnös események eltemetése.

Bef.: Újrakezdés lehetséges.

3. beszéd: A jelen

Bev.: Munka ideje.

1. Kicsiségek ereje.

2. Összefogások láncolata.

Bef.: Emelkedés az eredménye.

4. beszéd: A jövő

Bev.: Jancsi és Juliska meséje. A nagy mesemondó... **Elképzelt világ...** A realitás más!

1. Elképzelés, leírás.

Szappanembert fűvő gyermek... Csillog... elmúlik... Mi is elképzeltünk szép világot. Jövő erkölcsöt. Angyal van bennünk!

2. De a valóság – küzdelem.

Tannhäuser. Nem paradicsom, de titáni küzdelem az élet. Ez a jövő. Biztos.

3. Egy fundamentum van.

A mi Urunk Jézus Krisztus. Erre kell építenünk! Belőle fakad az élet!

Bef.: „Fehér felhő”... Keresztből a felhő fölé...

5. beszéd: Az élet

Bev.: A szent Grál. Izzik a szent Grál...

1. Lélekben is, csendben is jön és van az Isten.

2. A lelket is áthatja az Isten ereje.

A csendes isteni beszédre a felelet: a sok jócselekedet.

Bef.: A „fehér felhő” mögött találkozunk. Irénke története...

tanító – és tanárképzősöknek

A KEGYELEM ÚTJA

(Rekollekción – tanítóképzős leányoknak, vázlatokcímek)

1. beszéd: Isten útjai a világban (Mindent átjár)

Bev.: Parsifal a szent Grált nézi és csak kelyhet lát... Kitaszítják, mert nincs szemük az Isten látására.

1. Világot nézünk és látjuk-e az Istent?

Bánya, erdő, mező, rét, folyó... Mi van benne és mögötte??? Ki mit lát... Ember – anyagi dolgokat lát... És Istent?? Parsifalok vagyunk!

2. Világ után lelkünk világát nézzük...

Mit látunk? Emlékezést, gondolatot. Érezzük – e az Istent? – De ha jobban nézzük, akkor feltámadnak a jelentőségteljes gondolatok... Itt az Isten!... Harangzúgás... csengettyű...

Bef.: A rekollekción is ennek keresése. Hol az Isten? Csendben, lélekben, kikapcsolódásban megtalálom. – Imádkozzunk, hogyha Parsifal – ként nem látunk, induljon lelkünk a jóra.

2. beszéd: Isten útjai az ébredező lélekben (A jó keltegetése)

3. beszéd: Isten útjai a megszentelt lélekben (A tökéletes élet)

4. beszéd: Isten útjai a megszentelt lelken át

Bev.: Az egyenlítő felé erősebb a növényzet. Jégsarok felé kihál. A nap ereje ez. A lélek világában Krisztus jelenléte ez. Kisugározza éltető erejét.

1. Ébresztgeti a gyermek jó készségeit.

Mik vannak benne? Tábla, melyre írni lehet. Rügyek, melyeket keltegetni kell. A jó lehet diadalmas. A rossz kiperzselhető. (Majd az aratás után...). Kert, melyet gondozni kell, lélekszentély, kit nevelni kell. Az örök élet birtokosa, melyet tökéletesíteni kell.

2. Szeretet: büntetés, lélekátadás.

Ez az egyetlen nevelő eszköz. A gyermek megérzi. Ez apostoli lelkület. Ez áldozatkészség. Nem hivatal, de áldozat. Pap, ki lelkét áldozza népeiért.

Bef.: Papi hivatás, krisztusi hivatás; ez légyen a tanító szent hivatása.

5. beszéd: Isten útjai az Eucharishtiában

Bev.: A szent Grál izzani kezd Parsifal kezében. Azért, mert küzdelmes múlton keresztül megismerte a jót és a rosszat; kivívta a jó diadalát. Bennünk is ez a helyzet. Ma e szent csoda kísért bennünket.

1. Ahol Isten jár, ott csodás gyógyulás történik.

Krisztus jár. Megy Hozzá vak... poklos... Zakeus... Lévi... Magdolna... Péter... Testi – lelki gyógyulás. Ugyanilyen az elhivatott dolgozók lelke. Lábaik nyomán megváltozik a világ.

2. Új világfelfogás, rossz emberek.

Feladat a világ kísértéseinek letörése... magunkban, másokban...

Bef.: Szent lovagok, királyok lesznek a Krisztust vevők. Véltlenek pillanata: csend, magány. Bennünk is ez a szent magány szól. – Úr és Én!

HOL VAN A „MEGVÁLTOTT NEMZEDÉK”?

(Rekollekción – leányoknak, 1935. IV. 11. Angolkisasszonyok Tanárképzője)

Bevezetés

E szó „rekollekción” annyit jelent, hogy egyszer mindenki csak magával foglalkozik egy napig.

Az élő emberek között járnak a megváltott nemzedék emberei. Négy beszéd lesz erről. Vos estis. – Megváltott nemzedék: 1) a látó szemű ember; 2) az önmagát kibontó ember; 3) az önmagát mindenki-nek kiosztó ember; 4) az önmagát Istennel kapcsolatban találó ember, aki a szent ember.

1. beszéd: A látó szemű ember

Bev.: Jár az evangéliumi Mester s szemben találja magát az evangéliumi vakkal, meggyógyítja, aki leborul az Úr elé és lát. Hosszú történeteket lát. Látja a bűnt a „Holt szemű ember” című opera főszereplője s megvakul újra – kérésére.

1. A látó szemű ember az, aki csak önmagában látja meg a rosszat s másban mindig csak jót lát.

A megváltott nemzedék igenis látó szemű ember. A bűnös ember világa ködös. A megváltott szemű ember észrevesz virágot, horizontot, sőt át tud törni a horizonton s meg tudja látni az örökkévalóságot is! A föld nem von határt, átnéz rajta. E megváltott szem azért csodálatos, mert csak befelé lát. A legkisebb zavart, omladékot, hibát, gyarlóságot, bűnt azonnal meglátja. Csodálatos módon Krisztus szeme ez, mely mindig megfordul, befelé fordul, mikor ítéletet akar mondani. Ha önmagatok úgy tudtok magatokról ítélni, hogy ólomsúlyúnak érzitek a bűnt, s feltámad lelketekben a felemelkedés vágya, akkor megváltott nemzedék vagytok. Megváltott nemzedék krisztusi szem embere, ne féljete magatoktól. A lélek legteljesebb fedetlenségében látjátok magatokat, ne féljete ettől. Quid – quid latet, approbabit. Az orvos szent és nyílt tekintetével merjete szembenézni. A megváltott nemzedék tehát lát: horizontot távolságban, lát hibát és mer javítani.

2. A látó szemű ember meglátja másokban a jót.

A tékozló fiú ítélete: érzi, hogy szertetárult a Kereszt s őt Magához öleli. Találkozott az Úr Magdolnával... „Hiszen jót tett velem” (Mt 26,10) – érzi az Úr. A Kereszten találkozott egy bűnössele, akinek egy szóért megbocsát. Isteni szem – veszitek észre? Meglátja a jót, körülnéz, átnéz, parányi jót meglát, abba fogódzik. Ennek a nagy valakinek a szemét imádkozásra szeretném kérni számotokra. A jót tett – éget! Megváltott nemzedék, van bennete ilyen szem, mely átnéz? A lélek szentélyébe lát? Istentől áldott szemek ezek! Ebből következik, hogy amit a szem lát, azt hirdeti a nyelv. Emberszemmel meglátja befelé a hibát – magában, isteni szemmel meglátja kifelé a jót – másban.

Bef.: Taníts meg, óh Uram, engem isteni szemmel látni! Szép, szent világot! – Kelj fel és láss!! – És ha megláttad volna azt a szent világot a hegyen, hol elváltozott színében az Úr és amikor Péter apostol mondta: „... csinállok itt három sátrat...” (Mt 17,4)!...

2. beszéd: Az önmagát kibontó ember

Bev.: Hol van a megváltott nemzedék? Akinek szeme csodálatosan látó, folytatólag: annak keze folyton építő! – Rá kell gondolni arra az egyetemes életütemre: megpezsdule az élet! Minden felfelé törésről szól. Ha egyszer önmagát hallgatná az ember lelkében, látná, hogy állandó előretörést mutatna a lelke. Az ember készségek hordozója, az élet pedig készségek megvalósítása. Teremtsünk magunkból Isten képére alkotott embert! Az állandó teremto készségű ember milyen munkát végezt? 1) Teremt magában tisztult, fejlődést előmozdító élettelevényt; 2) teremt magában Isten szerinti életet!

1. Ugartörés...

Ugar a lélek, s felszántja az ember. Az ugarban sok a gaz, kevés a humusz; ilyen talajt megmunkálni – kitarás! Belelát a lélek önmagába és a sok jó mellett saját gyarlóságait is nagyra tartja! Alkalmas talajt, televényt termeljen az élet fejlődésére! Belső tisztulási készség van az emberben. A „mea culpa” melódiája az égig ér. Ne csak most nézzünk a lelkünkbe, hanem naponta ezekkel szembefordulva próbáljuk Isten útjait járni. Az élet fönségét egész egyszerűen lehet elérni. Minél fenségebbe, annál egyszerűbb. Aki azt érzi, hogy nehezebb a múltja, annak azt mondom: érezd magad 100.-nak! Menj végig lelked életén, vesd ki, ami törmelék s próbálj új alapot! Az új alap legyen Jézus Krisztus!

Próbáld a te drága életedet, lelkedet minden hibától megtisztítani s a lélek alkalmas televényévé tenni!

2. Lélekérték kifejtés.

Anyaméh lesz minden kis jövőnk, ami éltet. Ki hinné, hogy kicsi kis sejtben jövő élet lakik! Milyen a lélekvilág csodálatos rejtett világa? Végnélküli lélek parányi testben. Minden rajtunk keresztül lesz nagy és szent. Arcotokon a várakozás szelleme csillan. A sugárzó világ átáramlik lelkedden. Ennek a léleknek a kifejlődését megérteni misztérium. Mégis az a hivatása a léleknek, hogy a titkos birodalmát kifejleszteni, mindig tökéletesebbé tenni: kötelessége! Kifejlődik modorban, finom lény, erkölcsiben Istenhez szárnyaló lesz. Próbáld meglátni testvéredet ezt! Ha lélekszemmel felfelé törekvő életet láttok, – isteni hivatás ez! A lélek – jócselekedetekkel az örök Isten előtt tökéletesebbek leszünk a lélek szerteszőrésével.

Bef.: Szeretném megszólítani az ibolyát, a gólyahírt, hol vagy te s mennyiben tértél el gyökereid-től? Hogyan értetek ide? Odaadó készséggel fordultok a sugárzó naptestvér felé! – Isten emberkértjének élő virágai – hozzátok fordulok! Hogyan lehettek szebbé öltöző virágok? Isten éltető napját, a kegyelem minden rezgését, fuvallatát vegyétek fel s úgy Isten virágai legyetek!

3. beszéd: Az önmagát mindenkinek kiosztó ember

Bev.: Az életkincseket szerteszőró emberek között van örök értéket kereső ember; olyan valaki, aki a maga életét eszköznek tekint, nem nézi, hogy kik követik, hanem csak előre megy és a sebesültnek megfogja a kezét... – A ködben járó emberek kicsik. A magasságban járó emberek: a megváltott nemzedék minden kincsét más ember életének fejlődésére fordítja.

1. Akkor vagyok az élet igazi szolgáló leánya, ha szentül veszek mindent, ami bennem, körülöttem van, ami Atyám hangja.

Az ember ösztönének beszédét meghallani – emberi vonás. Az ember szent testében rezdül. Jövő szolgáló erőnek legszentebb rezgése az első. Életem minden kincsét a nagy jövőbe olvasztom! Belőlem fakadó életnek új és új jelentkezésében megtelített élet örömét, az élet minden kincsét áldozatul hozom az Isten szent oltárára. Ahol megsokszorozódik a kenyér, ott mennyi gond mehet le az édesanyák drága szent lelkéről. Lelki értékeink sokszorozódása a boldogság. A gyermeknek az édesanya felé hajló drága kis keze oly boldogság, hogy kicsi a szótár annak kifejezésére. A gyermekben az élet muzsikál, gyermekajkak az édesanyának szólnak! Nem lehet ezt felértékelni. Itt rejtőzik az életszolgálat gyönyöre. Megsejtitek a mindenható Istennek az életszolgálatra hívását? Akkor mondjátok: a jövő élet szent szolgálatára ajánlok fel mindent. – Az élet szent tartalma az is, ha az élet sokszorozása a lélek vonalán történik. Melegebb kapcsolatot teremt a szeretet, az ihletett áldozatok, az odaadás, a szeretet mértékét ember megmérni nem tudja. Ember nem tudja a mértéket. Isten az egyetlen, aki a szándékot is látja és a körülményeket is ismeri. Csak az tud életet ismerni, akinek lelket átható tekintete van. Nincs szebb, mint beállni az élet napjára, felhúzni az élet zenitjére s szerteszőrni a sugarakat a földön élő szegény embertestvérekre, a völgyben menő kicsi embertestvérekre ráfogni az élet jóságát.

2. A lelki kincsektől óriások nőnek.

Sanguis martyrum-ból Simon christianorum lesz. Az élet ilyen értékét megtalálni annyit jelent, mint minden lelket Isten magaslatára emelni. Hogyan? Mindig mindenkinek csak adni. Bársonyos tekintettel úgy simítani, sugárzó szeretettel úgy fordítani a könyvet, hogy olvashasson rögtön az odahajló. – Úgy szólj, hogy nyelved prédikáljon! Füled legyen süket. Lelked tárházát nyisd meg, szerető lélek szent kiáradása légy. Mint Isten örömét és boldogságát árasztó angyalra, úgy tekint majd mindenki reád. Teremts bűvös kört magad körül a lélek – kiosztás szentségének csodájával, amikor kopogtat valaki lelked kapuján; szeme vágyakozó... Édes jó gyermekeim! Nem tudtok szabadulni a titeket szerető emberek közül. Várakozó lélekkel állnak és várnak... A kéz szent szimbólum. Szeretépített öt ágazatú, hogy szertehulljék és kicsorduljon, amit tart a kéz.

Bef.: Ha az élet minden kincsét szétszórom akkor is, ha elfogyni látszik. Minden adás gyűjtés, gyarapodás. A jó cselekedeteket végző száreptai asszony annyit tudott önteni olajából, hogy mindenkinek jutott. – Így lesztek szentek, mindenkinek adók!

4. beszéd (közös szentáldozáskor): „A megváltott nemzedék”

(Wittich)

Bev.: Hol van a megváltott nemzedék? Az Úr közelében! Krisztus közelségében kell találkozni,

aki a megváltott nemzedékhez tartozónak érzi magát. – Hozzá tartozom-e én is? Istenhez történő vonzás útján, a felfelé törés útján... Az Istenhez való közeledés annyit jelent, hogy Isten természetéből többet veszek. Isten természetével közelítem meg az Urat. Ez abban rejlik, hogy próbálom megkeresni Isten igazi lényegét és próbálom ezt megközelíteni. Deus est caritas (1Jn. 4,8). Ha Isten a szeretet, akkor a szeretet útján kell az Istenhez közeledő embernek Őt megközelítenie. Az élet minden perce közeledés legyen Istenhez a végnélküli jótettek által. Megsejteni azt, hogy közeledem az Úrhoz a szeretet, a jócselekedetek által! Talán kis körre szorítkozik a családi kör. – Egy fiatal leánynak a fejlődő élete derűt, mosolyt áraszt a családban – így gondolja a teremtő Atya. – Megőrzöm mindazt, ami szomorúság, legfeljebb Uramnak, Istenemnek mondom el. Ami derű van bennem, azt szétárasztom. A fiatal leány úgy járuljon édesanyjához, hogy midőn kezet csókol, benne rejtőzzék a derűs lelke a kézcsókban; s midőn atyjához járul, hogy kezet csókoljon, meleg szeretettel jöjjön hozzá. Aki érzi, hogy Istenhez közelebb jutott, annak a lelke nem borús. Az édesanya lelke meleg, kiáradó szeretet útján közeledik gyermekéhez. A gyermek derűs édesanyját rajzol. Istenatyánk rendelte a szomorúságot, a fájdalmat, de adott erőt, hogy az ember lelke mélyén legyen talaj, melyből derű nő. Jaj de boldog, aki derűs állandóan! Derűt, vidámságot visz az ilyen lélek az Eucharisztia Istenétől. Ahhoz vonzódik a gyermek, akinek mosolyog a szeme, akinek derű sugárzik személyiségéből. Hol van itt az Istenközeliség? Pertransivit bonum faciendum. Mőgéje csatlakozik, aki jót cselekszik. Ha jót teszünk, akkor a tökéletesség magassági létráján közelebb jutunk Istenhez. Sok és állandó jócselekedetekkel megközelítem az Ő végtelen nagy szeretetét. A teremtő Szeretethez közelebb jutok!!

Bef.: Legyen minden szentáldozásotok egy – egy lépésetek, hogy cselekedetekben is közeledni akartok az Úrhoz! Az égi közeledés vertikális. Minden lépés az Úr oltárához szent szimbólum, élmény, s arra gondoljatok, hogy közeledtek jelképben és valóságban is – Jézust vévén – a jó Istenhez. – Uram, add, hogy mindig így tegyünk, így lássunk, így érezzünk: mi vagyunk a megváltott nemzedék. Úgy legyen!

*

(elmélkedési pontok:)

1. A látó szemű emberek között.
2. A menyasszonyi köntöst készítők között.
3. A napsugárként szolgálók között.
4. Az Urat környezők között.

* *

ISTENI KÍSÉRETTTEL ÖNMAGÁT KIDOLGOZÓ LÉLEK

(Rekollekción – leányoknak, 1935. XI. 14. Budapest, Angolkisasszonyok kápolnája)

1. beszéd: A nagy építő mester

Bev.: Az első elmélkedésnek a címe: a nagy építő mester. – Legyen mindenki a saját lelkének nagy építő mestere. A születéstől kezdve a parányi sejt fejlődésnek indul. Olyan készségek vannak bennünk, amelyek akarunktól függetlenül indulnak fejlődésnek, utána csodálatos ébredéssel ráeszmél az ember: magad vagy életed nagy építő mestere. Életbe léptünk, az élet törvényei szerint élünk, lehullt a szírom, termést hoz a virág. Egyetlen dinamika az Isten szava. Amikor az ember tudatára ébred saját lényének, észreveszi, hogy testi – szellemi felépítése nemcsak a külső világnak, hanem a belsőnek is az építése; ő építi! Csodálatos plusz – az én. Az én: Isten végtelen kegyelménél fogva meginduló és soha be nem fejeződő munka. Mi mindent kaptunk és mi mindent alakítunk? Kaptuk a fejlődés lehetőségét, az Istenhez hasonlóság kegyelmét. A fák jövő kis erdők ősapjai és anyjai. Mi pedig lélekkel elérjük az eget, szemünk mindig a magasba vág, az ember szemének sugárkévéje az eget éri. Fölfelé tekint. Abban a néma csendben érzi az ember: „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). Öregebb korban a halál valahogy megnyugtató. A fát a sudártörés letöri, de ha magasabb létezésben folytatódik az élet, akkor az élet legszentebb világa az. Szent vágyával vágyja ezt az égis érezt az ember. Az élet szép szent keretében, tisztult világban

szeretné-e az élet teljességét az ember? Mi az örök élet, az életnek szerelmesei vagyunk. Nem azért félünk mi a haláltól, mert az híd, hanem mert nem látjuk a másik partot, különben a halódó ember himnuszt énekelne. Milyenek vagyunk? Fejlődésre képesek vagyunk, a földön élők, de eget várók. Isteni emberek, akik végnélküli életet tudnak teremteni. E meginduló életjárásban az ember úgy halad, hogy minden pillanata egy újteremtés. Az életteremtés annyit jelent, hogy minden pillanatban tökéletesebb, az örök fejlődés vonalán mindig bontakozóbb vagy. Új, szent, teremtő akció folyik minden pillanatban. Ahogy vibrál lelkek előtt a ti jövő drága életek, ezek a gondolatok új elhatározást szülnék. Áll az ember önmaga, mint nagy építő mester és átforgalmazója élete csodás belső tartalmát. A külsőt meglátja a ti drága kutyátok is és megismer. De van egy másik vonalvezetés is. A belső kontúr behuny szemmel magad is látod. Állandóan minden fejlődési fokot világosan lát az ilyen ember. A múltnak minden szépsége, jósága átszűrődik az ilyen lelken. Isteni kép, mert nem emberi szemmel látható. Isten vonalához, az örökkévalóság vonalához fűződik ez. Gyerekkorodtól állandóan kidolgozott munkádtól s idődtől függ. Nincs befejezés, nincs bennetek megállás. Minden tehetség szertenyülő lehetőség. Az isteni fejlődésben végnélküliek maradunk. Ébredjünk annak tudatára, hogy milyen fenséges fejlődési lehetőséggel megáldott lények vagyunk.

Bef.: Alaptónusa ennek az elmélkedésnek: az ég küldöttei, a föld munkásai, az ég várományosai vagyunk!

2. beszéd: A múlt és a jelen csiszolása

Bev.: Az első elmélkedés „napot” próbált vetni az életünkre. A mostani vezetni próbálja ezt az életet. – Magunk életét vizsgálva próbáljuk megállapítani, hogy vajon saját munkánk eredménye-e az Isten – kép s hogy nemcsak torzó az, ami bennünk van. – Annál inkább tud vágyódni az ember a tökéletes élet után, minél inkább látja saját tökéletlenségét. Igényli a tökéletesebb életkép teremtését. Kérdésként adjam fel magamnak: Isten tökéletességét alakítom-e vagy az élet torzóját hordom-e magamban? Két szempontot kell figyelembe vennünk: a múlt munkánkat és a jelen munkánkat. Végig kell szaladnunk saját életünkön: vajon a benne végbemenő alakító munka mennyire mondható alakító munkának? – Először, ha valaki a múltját keresi, akkor azt nézi, hogy az élet kitermelésében milyen dinamikus hatók működnek? A bűnök sora csak történés. Szertevágom és kitérő, ami bennem mint múlt él. Először a hibákat nézem. A mikénteni hatásokat, amelyek alakítottak. Lehet, hogy nagy jelentőséget tulajdonítottam természetes életemnek (élettani hatás ez), hogy kifejlődjék testem, szellemem, értelmem. Vajmi keveset fordítottam a metafizikai élet fejlődésére. A bűnök, események sora, gyengeség, rossz akarat, felületesség dinamizmusát mutatja. Nem az ismeri az életét, aki minden percről be tud számolni, hanem az, aki a hatóerőket vizsgálja. Erőfeszítés helyett például jobbnak találta a kényelmet; vagy csodás kéz szétbontotta, amit Isten szövött. Önmagad teremtő embere, vedd észre, hogy sokszor látod, hogy szétszedték az emberek azt, amit építettél. Amikor az ember áttolja építkezését a földi vonalra, akkor érzi, hogy: kevesebb lettem. A pesszimizmus a bűnökből következő habitus. Senki sem születik pesszimiztának. A múlt azon tényezők göngyölítése, melyek hatottak. Miért van bennem sötét tónus? Mert életemet sötét események szegélyezik. Olyan törések ezek, amelyeket nem mentek meg az ember értékes vázán. Minden meghajlás, földreívelés törés. A hernyó megrágja a fa gyökerét, s a fa nem kap esőt a földtől; itt pedig a lélek nem kap esőt az égből. Származdulata csak levegőverdesés, nem tud szárnyalni, mert nehéz a lelke. – 10-15 perc legyen visszavetítés: mik hatottak rám a múltban? Mivé teremtett az élet? Nem baj, ha kicsordul a lélek, majd rátérünk, hogy kicsorduljon az öröm könnye! Tükörben nagyon vizsgálj meg a múlt és a jelen csiszolását. A kontúrokból a belső kontúrokat lehet látni. Akinek szomorú a lelke, annak kicsordul a könnye; aki örül, annak csillog a szeme. Akinek elcsendesedett a lelke, mint elcsendesedett tenger, annak sima, gyengéd a tekintete. Más a vonal aszerint, hogy mit teremtett benned a múlt! Gyerekek szemébe nézni de jól esik, – mert megállapítható a szemükből a lelkük. – A tükör után keresni próbálunk olyan tónust, amely emelkedetté tesz. Fagy a szőlőben... Az új rügyeket támadja meg... Mennyit fagyasztott el bennetek a múlt? De megmarad az őstermészet kibontakozást sürgető lelke, alvó rügyekből új hajtások lesznek. Rendben van, de a kifagyott élet fügefájához hasonlóan az olyan lélekben minden sötét, letört, minden hanyatlak, s a lendület legkisebb ereje is hiányzik. A bűn epizód vagy végleges letörés. – Minden finomság a magasba tör. Még a törés darabjaiban is meg lehet látni, hogy melyik tartozik össze...

Bef.: Isten tervét és az ember tervét egybe kell vetni. Mit gondolt el Isten Atyánk, s mivé lettem én? Olyan könny csordul ki, amely elhomályosítja a tiszta tekintetet? Minden bűn múlandó, ha a köny-

nyes szemet a tabernákulumra irányítom és ott elmondom: „A Keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugodalmat lelkemnek...”, mert ott lelhetek temetést és feltámadást az isteni életre lelkemnek.

3. beszéd: Verbum Dei, verbum crucis

Bev.: Útszéli kereszt. Ahol az útnak lelki értelemben is fordulója van, ott a keresztnek szava van. Életfordulót csak akkor határozzunk, ha Krisztus szavát meghallgattuk. Néma a Krisztus a Kereszten. Próbáljuk lélekfüllel hallgatni, hogy mit mond a Kereszt. Két mondatot mond: 1) örök értékűnek hirdeti a szenvedést, 2) eltemetettnek mondja az ember bukását. A zsidók szerint a legértékesebb az élet („hosszú életű léssz a földön!”). A lemondást, a küzdelmet, a szenvedést, megsebesülést, az üldözést, a halált a régi ember nem értékelte.

1. Mi visz a lélek belső világa felé?

Az élet szenvedése, az a szenvedés, amely ránehezedik az emberre, – figyelmeztető, szent jel, **figyelmeztet az élet magasabb skálájára**. – Önfeláldozó lélekkel szerteszórom lelkem kincseit. Aki apró volt lélekben, azt nem felmagasztalosulva látom angyal – körvonalakkal. Az én lemondásom által lett: Istenhez közelebbálló ember. Velem van, segít engem az Isten. Ezeké, a föld küzdelmeit vállaló lelki szegényeké az Isten. Minél többet vállalok az Úr szent Keresztjéből, annál közelebb van az Isten. Megnemesítem az élet szenvedését.

2. Második szava a Keresztnek: **a megsemmisítés**. Ember – zarándok, ezáltal jutsz örök célod felé! Amit emberi gyarlóságból hibáztál, azt isteni jósággal törli el az a jó Isten, Aki veled van. Krisztus Keresztje végleg meg nem történtté teszi, amit a bánkódó lélek a múltban elkövetett. A Kereszthez Magdolnaként mehetsz, de csak úgy távozhatsz, hogy ha szentmisét mond rólad az Egyház és azt fehérben mondja, a szüzek miséjét mondja! Az élet vándorútján minden pillanat Istenhez közeledés, az Istenhez való szárnyalás lelki képének színeződése. A múlt erőire támaszkodik a múltból alakuló jövő. A múlt jó cselekedetei ma is élnek. Bűnödöt megsemmisíti, de a jót nem. Milyen isteni ajándék, hogy a Kereszt ereje temeti el végleg a múltat. A legmegnyugtatóbb gondolat az élet szolgálatában: a jó cselekedet végnélküli és sajátom. A bűn megsemmisül. Amit gyarlóságból hibázol, az csak addig kísér, amíg Krisztussal nem találkozol. Amíg súlyosabb hiba kísér, amíg Krisztussal nem találkozol, addig nem szólt hozzád a verbum Crucis. Addig nem tudsz szabadulni a nyomasztó érzéstől sem. – Ha igaz, akkor sugárzik az ember, sugárzik az arcod, mert érzed, veled a végnélküli élet szent gyönyörűsége. Mi mehet végbe annak a lelkében, akinek dicsfény veszi körül a fejét? A múlt szentsége angyallá magasztosul.

Bef.: Elmegyek a Kereszt szent tövéhez, amely életem hibáinak végleges eltemetéséről beszél. – Ha ilyen szent Krisztus Keresztje, akkor himnuszt írok: Ave crux, aki mindenből, ami véges és bűnös, megemeltél. Ave crux mea, mert ezen keresztül tudtam az igazi crux sanctificans-ig eljutni. – Crux vestra, crux mea elvezet a crux Christi-ig. Ave crux Christi – ez a legszentebb refrén.

4. beszéd: Az embert kísérő Ráfaelek...

Bev.: A Kereszt tövéből felemelkedik és élő folyondárként kúszik a Keresztre az ember. Múltja nincs, csak jelen s Isten számára a jövője is. Reá fonja gyöngéd kezeit a Keresztre. Az ember bontakozása zarándokút a Kereszthez. Igaz az Írás szava, amely szerint nem jó az embernek egyedül **mennie...** Homo comitans az őrangyal. A természettől adott szent keret, a család is ennyit jelent. – Kik az élet Ráfaeljei? Édesanyátok, a jövőben várt jegyesetek és a lelketeket szolgáló lelkiatyátok.

1. Jó édesanyátokhoz testi kötelék fűz.

Belőle válik le szent éltetek, veletek szenved ő éltetek végéig. Ez a megszentelt személy az édesanyátok. Nincs senki, aki olyan szeretettel gondolna rátok, mint ő. A szeretet, a meggyőződés, az indítás csodás ereje nagyon szükséges. Nektek is feléje kell fordulnotok lelketek teljével. Ez az a szent személy, aki a serdülés korától hajadonna való fejlődésetekig mellettetek áll. Sőt nemegyszer addig, míg őszbecsavarodik haja, ameddig él. Amíg ti kapkodók vagytok, addig ő elkomolyodó, s mint higgadt, tapasztalt édesanya foglal helyet mellettetek. Az ő szeme mindig bölcsebben, higgadtan lát a kor haladásával. A homo peregrinans adja a kezét, hogy vezessen. – Homo concomitans: az édesanya. A nagy leány el tudja-e mondani: nem sejtet-e édesanyám, hogy az Isten szava hív? Tudja-e ölébe hajtani a fejét az édesanyának? Ez a helyes. Ha ma leírnánk érzelmeinket s 30-40 év múlva elolvas-

nánk, akkor látnánk, hogy édesanyánk könnye kísért Isten felé.

2. A jövő szent jegyes képének belépése...

A jövő életetek szent családját illetően, annak pillanata teljesen bizonytalan. Aki elhivatottságot érez, figyeljen... Ez a homo concomitans?! Estote parati. Lelki életének minden pillanatában. Mielőtt a nagy igent kimondanád, beszélj sokat az édesanyával. A legfontosabb az, hogy egyetlen élet – a hangra van – e hangolva az élet hárfája? Nem jó a mély hang és a magas c. Az tud kitartani, akinek ugyanolyan a lelki tónusa, mint a másoknak. Felfedező útra kit vigyen magával? Milyen probléma ez!! Olyan valakit kell magunk elé állítanunk, aki áldozatosan kísér éltetek végéig.

3. A harmadik concomitans a lélek vonalán élő lelkiatyák.

Vannak szentelt kezek. Az isteni titkot Isten őrzi. Valakinek a lelkét átadja, hogy vezessen engem az Istenhez. Vigyétek neki a lelketeket s kérjétek: én ez vagyok, segítsen engem az Isten útján járni. Legyen legszentebb bizalmi kapocs köztetek. – Édes jó gyermekeim, szeretettel kérlek titeket, ezt az Isten adta Ráfaelt odaadó lélekkel keressétek. Keresve keressétek, hogy e Ráfaelnek lelke hogyan tudna irányítani? Ihletten vigyen a lélek nem egy, de két kezet. Akit a jót akaró szeretet vezet, az jó úton jár, Isten kegyelme folytán az örök élet felé halad.

Bef.: Az élet Ráfaeljei után az ég Urát megtaláljátok!

5. beszéd: A kísérő kísértők...

Bev.: Comitans tentans. – Az emberi élet kíséretéhez tartozik s könnyen helytelen irányba visz, mert éltetek gyökéretének elhajlását akarja. Kísértő kíséretetek származnak: 1) nézéséből kifelé, 2) nézéséből befelé.

1. A kifelé nézésből származik a megalkotott világszemlélet.

Köd húzódik drága szemetek elé. Az élet legfontosabb kérdése homályba kerül. Új és új születések, új és új temetések következnek. Egyszer csak ráeszmél az ember, hogy minden bizonytalanná válik. Az édesanya jéghideg keze is bizonytalanná válik... Csendes sűgás megtöri a boldog bizonyosságot, kinyúl egy kéz, s nincs semmi biztos, ami vezetné. Fázom. A lelki életben a nagy bizonytalanság a legnagyobb kísértő. Az igazi kísérő szava is bizonytalanná válik. Ami meleg volt, most hideg kéz lesz. Gyöngye torkú, mint magam, kendőt tesz a szája elé... Quo me vertam? A rossz ember, az ösztön az ingó embert karjára veszi. És mi segít? A ködöt a nap oszlatja szét. Krisztus kegyelme oszlatja széjjel. Ha éltetek napját fel tudjátok húzni éltetek zenitjére, akkor szertefoszlik lelketekből a köd. Készséges lélekkel kell közeledni Krisztus oltára elé. Napot kérek éltetek egészére, a nap oszlatja szét éltetek ködét.

2. Nézni befelé és látni magamat múltamban, jelenemben, bűneimben, vágyaimban!

Mit látok? Elszegényedett koldusnak állandó szembetalálkozása ez. Nem lesz belőled semmi – ezt érzed folyton. Önnön lebecsülés. Minderwertig – keitsgefűhl ez. Aki az élet sivatagában sátrak alatt tanyázik, az emelkedett ember nem lesz soha. Csak a hibádat látod! Ez megaláz és magához ránt téged. Bölcs lelkivezető azt mondja: az ember legnagyobb kísértője önmaga. Önnön leértékelt senki vagyok, ha elvesztem a bizalmat, hogy a verbum Dei teremtett és tett naggyá. Jó embereknek támad ilyen gondolata... Harsonával szeretném megfűjni: a legnagyobb kísértés nem a test ellen van, hanem ha azt érzed, hogy nem érdemes küzdeni. Rossz embernek nincs kísértése. – Quid faciam? Az életvezetésnek nem az a sódra, hogy ne kövess el bűnt, hanem hogy tegyél jót. Hogy jót tehessek, annak feltétele, hogy lássam magam az Isten teremtette köntösben. Milyen isteni szent fonalakból szőtt a köntösöd? Kicsi korodtól hány aranyszál szövődött bele?... Mennyi jó gondolat ébresztődött benned?... Ha mindez érték és kincs, akkor vedd észre, hogy gazdag vagy, s az élet – tarisznyából ki ne hulljon az élet gyöngye. Csak kiszakadt s foltot vár... Az oltárterítőt is tisztítják, mert az élet pora ráakódik. Minden emelkedés után lehet völgy. Minden mozgásban lévő lendületes. A megemelt ember isteni erőket kap új és új útra. A rossz kísérők magatok szülte fantazmagóriáját vessétek el! Azokat a rémeket, amelyek megnyirbálnak, vezessétek le. Mi a megoldás? Ezzel a sötét tónusú kísérettel szemben az: én munkával dolgozom, hogy ne vessek sötét tónusú képeket!

Bef.: Hívőbben, bizakodóbban járjátok utaitokat. Nyújtsátok kezeteket a ti égi kísérőiteknek!

6. beszéd: Belső munkában – ott az Isten

Bev.: Hogyan segít az élet Ráfaelje? Nem elég tudni, hogy van Ráfael, hanem tudni kell, hogy hol

és miképp segít! 1) Az emberi egyéniség kifejlődéséről lesz szó és 2) az ember egyéniségének sugárzó érvényesüléséről. E két nagy vonalon miképp segít az Isten? A 2). nem az 1). kifejlődésének a befejezése után kezdődik. Már a kis gyerekek is tulajdonsága, hogy gyűjt és adakozik. Ebben a belső munkában kell megtalálni Isten segítő kezét. – Isten tervében az ember nem befejezett, hanem bontakozó, gyűjtő és adakozó. Csecsemőként születünk s mikor az öntökéletesedés feladatára ébredünk, akkor megjelenik bennünk a világ, s rajta keresztül meglátjuk az Istent. Végnélküli vágyakat érzünk és Istent várjuk. A lényeg minden vonalon az, hogy élő lélek; a csecsemőből élő ember válik. Életszolgálat, a fejlődés sodra az Isten szent tervében az, hogy az életből új élet lépjen az élet színpadára. Ennek a kifejlődése az, amihez Isten Ráfaeljeiben segítséget ad.

1. Az életkérdés nézésében és meglátásában mellettünk áll az Isten. Mellettünk áll az előkészületben s mellettünk áll a szolgálat szent világában. Ha megkérdeznék úgy behunyt szemmel önmagától, hogy mi okozott nektek legtöbb nehézséget, úgy azt felelnétek, hogy gyerekkortól a legtöbb gondot a rossz gondolat okozta. A természet szent szolgálatában, ami a szent szeméremre vonatkozik, az homályban marad. A természet szent szolgálata Isten szolgálata. Correctivum: az édesanya és a lelkiatya szentnek tudja tanítani a gyerekkortól kezdve a testet is. Az a tisztult ember, akinek szemében minden szent. Minden, amit Isten szent világa a szemérem szent körítésébe rejt, szent. Aki nagy kincsnek érzi szent testét, az tudja, hogy minden olyan szent, mint egy nagy titokzatos jövő csírája, s mellére teszi a kezét és ihletten mondja: Íme, az Úr szolgálóleánya... A jövő élet szolgálatának, szentiségének kopogtatás ez. Ami Isten tervében szent, az nekem is szent.

2. Előkészület a jövő életre.

a) Aki szentnek érzi a vágyakozó világ titokzatos zsongását, az készítse elő a jövő szent szolgálatát. Érintetlenül szent maradjon benne a lélek himpora. Magaslaton áll. Kiválósága épp abban áll, hogy el nem érhető. Az megy előttem, aki Isten tisztaságos anyja. Genetrix, aki vezet.

b) Legtöbb problémát az okoz, hogy a „lehetővel” szemben föléje kell állni és lenézni. Igényesnek kell lenni. Úgy kell dolgoznom magamon, hogy másnak igénye, szülője legyek. Jó anyádkhoz simuló bizalom... Ezek azok az alapok, amelyekben a hajadon megkapja biztonságát. Az oltártól az élő szent családba lép a lélek. Azt szeretem, ha az Istentől induló pár Isten útján haladva menetel. – Isten útjára úgy lehet lépni, ha az élet Ráfaelje kíséri, hogy Isten szent terve szerint élje a lélek szentül a házasság életét. A férj redős homlokát megtörli, a gond az ő vállára is nehezedjék, derű teremtése az ő gondja. Legyen illatos fű csodás áradása az ifjú asszony csodás üdítése... Bazsalikom... Aki úgy készül, hogy szentül óvja hófehéren a lelkét, azt Isten szent törvényeinek szolgálatába, édesanyává magasztosítja az Úr. A jövő élet szolgálatának előkészítése a házassáéhoz tartozik. Minden idetartozó kérdés szentség, csak triviális kézzel nem szabad e kérdésekhez nyúlni. Isten szent törvényéből fakad a jövő szent édesanya gyermekeinek szolgálata. Legyen az édesanya gyermekeinek szolgáló őrangyala, otthona anyyala, kincseinek szerteszórója. – A jövő gyermek életének születésénél ki a Ráfael? A lelkiatya mindenben Isten szent segítségét keresi. Csodás szent életet tud látni Isten szent terveiben. – Tudd várni, ami a jövő szent gyermeked születéséhez szükséges. Nagyobb legyen a hit a Gondviselésben. Kőd, ha bizonytalankodva kapkodsz. Gyermekektől népes szent családod az élő Ráfael isteni szent kegyelem-árasztásából napfénybe borul, ha tudatosan türelmes és gondos az egyéniség előkészítése, az életszolgálat, a szent egység építése.

Bef.: Ahová hívsz, Uram! – Szent hárfá legyen a lelked, melyen az a dal muzsikáljon mindig: Íme az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a Te igéd szerint!

7. beszéd: Szolgálatban – ott az Isten

Bev.: Hogyan érezzük tovább az élet Ráfaeljének vezetését? A jövő életszolgálatot hogyan készíthetem elő most az aktív életben? – Kiből mi lesz? Lesz-e Isten választottja? A jövő szent tűzhelyének szent tüzet gyújtója? Lesz-e hitves? Vagy rábíznak gyermekeket? Hív – e valakit külön az Úr az Ő szolgálatára?... Egyet tudunk: hogy hív, s hogy megtaláljunk hivatásunkat. Az Isten szava az. Nincs olyan életformánk, mely passzív életforma lenne.

1. Az aktív élet vonala: elhelyezkedni az anyagi élet vonalán.

Olyan módon, hogy bőségesen tudjunk szerteszórni az élet kincseiből. Gesztusa lehet maga felé, vagy karvaly módon zsigori. Akkor van veletek az isten küldötte, ha úgy tudtok arra nézni, hogy másnak is tudjatok vinni – megemeléssel. Beszél ez hozzátok és beszél az élet Ráfaelje is...

2. A társadalmi élet: ez is akció.

Nem elszigeteltek az emberek, bekapcsolódnak a társadalomban. Az isteni embert jellemző finomság kenetét hogyan találja meg az ember? Édes gyermekeim, egyéni értéke élteteknek el ne vesszen a társadalomban. Az ember minden percében szent szolgálóvá válják a megemeléssel. Éltetek gyönyörűsége másnak élő példája legyen. Nem probléma a felserdült hajadonnak, hogy hogyan viselkedjék. Utazás, fürdő, kultúra, rohanás... Mindezek nagy zűrzavarában meg lehet hallani a vezető szót. Akinek a mellén a Szent Szűz kis érme vagy az Úr szent keresztje pihen, hallja: megszólalnak. Mindjárt más a tónus, ha a Szent Szűz képe rajtad van. Ha nem dísznek hordod, hanem szent jelének csodás emlékeként, akkor az légkört von köréd. Eszedbe jutnak a hozzáfűződő emlékek. Megérezni az Istentől küldött kezek vezetését. Szent vezetésű kéz egyszerre a beszéd: az élet Ráfaelje beszél...

3. A család angyalává lenni nagyobb feladat, mint menyasszonynak lenni!

Az élet asszonyának s szent küzdelmesének lenni! Az élet asszonya tudjon anyagi vonzó erőt gyakorolni. Az élet szentsége testi és lelki vonalon belőle, az élet központjából származik. Vonzó mágnest gyakoroltok az előttek menni akaró gyermek előtt. Hol itt az élet Ráfaelje? A belső tudatban. Ami lelketek tartalma, azt kiárasztjátok. Hozom életem szent kincseit. A padot asztalnak tekintem, hol – mint pap az Eucharisziát – osztja itt az életértékek kincseit. Minél többet adtok, annál gazdagabbak vagytok. De ne hozza lelketek küzdelmét a gyermek felé!

Bef.: Hol van Isten szent keze? A családi élettől kezdve mindenhol ott az Isten. Aki ezt megérti, az megérzi: az Isten bennem van, rajtam keresztül szól, és én hűséges szeretettel követem. Velem van lelketek belső tartalma, én és az Isten jelen vagyunk. Jelen időben mondom: van. Ihletten mondom. Úgy cselekszem tehát, úgy beszélek, úgy teszek, ahogy a Legszentebb jelenlétében beszélek, cselekszem, teszek...!

* *

SÖTÉT NAPOK ÉS FÉNYES NAPPALOK...

(Rekollekción – leányoknak, 1936. III. 28-29. Budapest, Angolkisasszonyok kápolnája)

1. beszéd: Életéjszakák és életnappalok

Bev.: Az őszi lelkigyakorlatokat frissítjük fel ezen az egy napos rekollekción. – A rekollekción napján elmélkedünk arról, hogy életünkben életéjszakák és életnappalok váltakoznak. Azért fontos ezt tudnunk, hogy lemérhessük: milyen volt eddigi életünk s azután megállapíthatjuk, hogy hogyan éljünk tovább! Vannak fényes időszakok és vannak sötét, ködös napok. Azt érzi az ember ilyenkor, hogy minden megfagy, elfagy, hogy minden nehéz. Meg kell állnunk ilyenkor és kérdeznünk kell magunktól: életünk sötétbe húzása, ez az életsötétség saját életünk nemtörődömségéből származik – e, vagy nem. Meg kell tennünk mindent, hogy az örök élet szent fényébe boruljon minden.

1. Advesperascit – besötétedett...

Minden ember észreveszi magán, hogy kialusznak a lélek tüzei olykor. Sokszor veszünk tüzet a tudományból, de meg kell állapítanunk, hogy e tüzek elhomályosodnak s szomorúan vesszük észre, hogy életünkre sötétség borul. Két tény emelhetünk ki, amely lelketekre nézve jelentős: optimizmus és pesszimizmus. Az utóbbinál elhomályosulnak a tüzek, s hidegség borul az egész vidékre. Az elhomályosulás veszedelmes, mert a tűz fénye mellett tud orientálódni az ember. A nap hivatása az, hogy fényözönbe borítson mindent. A lélekben lobbannak olyan eszmények, melyeket mintázni kell! Az élet vonalán optimista, vagy pesszimista világnézet uralkodik? Optimista vagyok, ha minden jót meglátok, elérek, s pesszimista az, aki kétségbe von minden jót s bizalmatlan lesz minden jó iránt. Az optimista lendülete, világnézete éppen ellentéte a pesszimista letörtségnek, letargiának. – Ha most vizsgálod, állapítsátok meg, hogy éltetek a lelkigyakorlatok óta milyen vonalat mutat? Van-e olyan törhetetlen hit, hogy minden elhatározást tett követett? „...Ugyanígy van a hittel is: ha nincsenek cselekedetei, önmagában holt” (Jak. 2,17). – Az evangéliumi Mester és apostolai által hirdetett életstílus mindenki által megvalósítható. E diadalmas, tetterős világnézet otthont talált-e a lelkemben? Vagy nem hamvad-e el bennem az isteni Mester meggyújtotta élettűz? Nem lettem-e tört ember, hogy nem lehet elérni semmit, ami szent? E ködökben rejlik az élet legnagyobb veszélye. Még az elbotlásból is könnyebb a felemelkedés, mint a fénytelen, csillagtalan éjben az eligazodás. Nem szabad felednetek, drága gyermekeim, hogy az igazi fény elvonja a fellegetek, a csillagok ott vannak: ha felhőt vonsz, akkor a csillagok mint hulló csillagok jelennek meg, az Istentől jelzett utat nem tudod követni.

Ködös esteledés állt be életedben, – szomorú ember az ilyen lélek.

2. Elhidegedett az élet estéjén.

Igazi meleg lélek csak az lesz, aki élettüzét Istentől hozta, lélektüzét az oltártól újra lobbantja s az olajat a jócselekedetek csordulásából meríti hozzá. Csodálatos az ilyen lélek. Szeretettel tud tekinteni a szülőktől kezdve a nagy világra, melyben Isten házát tekinti. Boldogsággal néz a szenvedés keresztjére is, mert a lélek diadalmas felszínre jutását látja benne. Az ilyen ember vágyva vágyik minden után, amelytől a lelke gazdagodását reméli. Vágyva vágyik az istentől adott szeretet melege után. Ennek élete különösebb, boldogabb, ennek jelentkezése tulajdonképpen Isten österemtő erejének jelentkezése, Isten valóságának rajtunk keresztül való verődése. – Aki azt veszi észre, hogy lelkéből kialudt a szeretet melege – a vonzódás által, mely a szép tájak felé viszik, kihál belőle a szeretet egészen. Az ilyen ember cinikus, ajka könnyen mosolyra húzódik, ha lelki kérdésről van szó, ajkán gúny jelenik meg, mert életét örömeök gyűjtésének, élvezetek halmozásának tekinti. Fölényességének cinizmusa azt hiszi, hogy eltakarhatja lelkének tartalmatlanságát, eltakarhatja silányságát vagy sivárságát. – Az a kérdés, hogy az örök élet Mesterének szent világát szeretettel övezi-e körül valaki, vagy cinizmussal próbálja elérni azt. Akiből a meleg szeretet tüze kialudt, az rálépett arra az útra, amelyen lélekösszeomlás van. Nagy kérdés: lobban – e bennünk a szeretet tüze, vagy az örök élettől kapott élettűz hamuvá silányult-e.

Bef.: Esteledik... A nap fénye homályba, rózsaszínű szürkéségbe von mindent. Ráfekszik az életre a köd, a meleg levegőt köd váltja fel. – A lélek világában nem érzitek a szent nappalokon az esteledést, a lélek kialakását, az élettűzek kihűlését? – Mert mi Isten szentjei, élet – nappalai akarunk lenni. Mindig Isten napjának fényében élünk, szeretetének melegét, sugarát is érezzük. Befejezés legyen az az alázkodó imádság: Engedd, Uram, hogy megismerjem, hogy nappal-e a lelkem, vagy este; ezért azt kérem, hogy a nap világító erejét életem boltozatára húzzam, hogy legyek világosságban járó követő Istennek. Legyek Isten gyermeke! Amen.

2. beszéd: Lélekéjszaka embere

Bev.: Az Eucharisziát rendelő Krisztus nem megy Júdás után. Erat autem nox – az utolsó vacsora leírása szerint. – Életéjszakák: az életéjszaka legszörnyűbb szaka életünknek. Az ember árulója lesz a Mesternek. – Hogyan megy ez végbe? Lehullnak az életeszmények. Csak úgy lehet élni az életet, ha eszmények szerint igazodik. Azok az eszmények, melyek az ember egén világítanak, az Evangéliumból lépnek elénk, láthatatlan kezek fogják és vezetik az embert az evangéliumi Mester felé. Feltűnő napok, melyekre rátekinve biztosan halad az ember. Az éjszakák ott kezdődnek, ahol a valóságos fények kialudnak. A lélekben zimankóssá válik a köd. Isten előtt úgy áll mint Atyánk előtt, s egyszer csak eltűnik előtte Isten Atyánknak arca. Isten törvényeinek irányítása elhomályosul előtte. Isten keze úgy nehezedik vállunkra, hogy emelési vágy érint bennünket, s egyszer csak ránehezedést érez az ember. Kialszik végre az élet tüze. Vakság ez az igazi fénnel szemben. A lélekéjszakának az emberét az jellemzi, hogy úgy harangoz, kongatja a harangot a világba: nem világít nála az élet napja. – A ti korotok eszményei: a tiszta, szűzi fehérség; a jövő szent jegyes képe; a jövőendő édesanya ideálja; a szociális munka. – Az élet legszentebbjét, a tiszta leányság gyönyörűségét homályba, a jövőendő édesanyjának glorioláját ködbe vonja az életéjszaka. Az életéjszaka minden belső szépséget kevésnek talál. Pl. tanít valaki a fizetésért, hogy megélhessen. Az eszményi leányélet helyett lesz az éjszakák sötét, hidegen csillogó embere. Lehullnak az eszmények, s fellobban, előtérbe lép az éjszakák királynéja. A Varázsfurolában az éjszaka királynéjának az a szerepe van, hogy a nappal szemben uralmat tudjon szerezni az éjszaka. A valóságban ez a bűn... Kísérete az ember bűneinek. Az erkölcsi élet sötét bűneit szűri az emberlélekbe. A csábítás szebb életről beszél, mint amilyet az evangéliumi Mester kínál. Az ösztönös élet himnuszának akkordja válik le arról a hárfáról... A nyoszolyának vége a hideg sír... Szeretném nagyon a figyelmetekbe ajánlani ezt a gondolatot! – Drága angyala az égi mester szent napjának a Mester szent jegyesének teszi magát, ha királynő akar lenni. Aki az éjszaka királynéjának rabszolgája, az nem képviseli Isten fiainak szabadságát. Az éjszaka királynéja a sertések eledelével táplálkodik. Az Odisszeában sertés lesz az ember, mert abból fal, ami a föld szeméjéből, moslékából való. Amundsen főka zsírral főzött, később undorral fordult el tőle...

Bef.: Nap – éjszaka. Nap az Isten, aki meleget áraszt, az éjszaka: az éjszaka királynéja, aki sötétséget terjeszt. – Merre menjek? Az egyik királynővé akar tenni, a másik rabszolgává. A királyember csarnokát keresem, királyi ember akarok lenni!! Imánk legyen ez: Engedd, Uram, hogy lelkünk fel-

szabaduljon minden rabszolgaságtól s odaadó lélekkel keresse az élet szent birodalmában a lélekuralmat. – A napnál az élet királynői legyünk! Amen.

*

A ti korotok eszményei: a tiszta, szüzi fehérség; a jövő szent jegyes képe; a jövő édesanya ideálja; a szociális munka.

Érett komolyság kell ahhoz, hogy megérezze az ember az élet ébredését. Aki felserdült és az élet kapujánál áll, jól teszi, ha a tavasz hangjait hallva tudatára ébred: bennem is megcsendül, megzsendül az élet szent tavasza. Ezt megtalálni, eszerint eljárni Isten szent terve. Az ember elhivatottsága nagyobb a serdülés után, ennek az értékét kell megtalálni. A 37-esnek azt mondom: belőletek új élet sardjad, az Úr szent szolgálóleányai lesztek! Új elhivatottság ez, hív az Úr s feladat elé állít. Az Új hanggal szemben az legyen a te hangod, hogy szent az Úr hangja, szent a ti hangotok is. Sancta sancte tractanda. Akár sugallattal, ima, Eucharisztia, vagy elmélkedés útján szálljon e hang, megérezték: ami a legszentebb, azt szentül kell kezelni! Induljon úgy az ember, hogy szentül nézzon, szentül kezdjen s szentül éljen! Megnyitom lelketem s csodás felkészüléssel várom, hogy szóljon az Úr szava s a másik hang is, amely életszolgálatra hív engem. Válaszom lesz: íme, az Úr szolgálóleánya...

*

3. beszéd: A remény az élet ösztökéje

Bev.: Az emmauszi tanítványok kódét hitük körül hogy eloszlatni tudja, a Mester az Írást fejegeti nekik. A homo viator, az életutat járó emberben is a lehetőséget fel kell kelteni, ezért az Írást magyarázza a lelkiatya is.

1. Aki az élet éjszakáját járja, annak azt kell magyarázni, hogy Isten megbocsát neki is.

Megbocsátott a Mester Magdolnának s a házasságtörő asszonynak is. „Asszony, szólott hozzá (Jézus), hol vannak a vádlóid? Senki sem ítélte el téged?” „Senki, Uram!” – felelte az. Mire Jézus így szólt: „Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,10-11). Arra tanított, hogy hetvenhétyszer is meg kell bocsátani! A bűn a vádló, de a lélek mellett áll Jézus Krisztus, Aki mindenkinek minden bűnét megbocsátja. Ha egy lélek ott térdelne az ember lábánál, a farizeus szemével, vagy Krisztus szemével néznék rá? Ha Krisztus szemével, akkor kicsordulna a könnye s azt mondaná: „Fölkelek és atyámhoz megyek. Atyám, mondom neki, vétkeztem az ég ellen és te ellened!...” (Lk 15,18). – Nekem szól a beszéde, megmondom és a Sióle tavában is meggyógyulni szeretnék.

2. A tisztult emberről tudjuk, hogy visszaeshet.

Mit mondunk erre? „... tanulatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosságú” (Mt 11,29). „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24). Különálló terhét kötelessége hordoznia az embernek. Kereszt nélkül nincs földi élet. Igaz, hogy hozzáteszi a Mester: „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30). A kódos embernek az evangéliumi Mester azt mondja: „Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,11). Azon dől el, mindnyájatok élete, hogy kitartók tudtok-e lenni legalább a felkelésben, újra és újra nekilendülni! A kísértések kísértése az, hogy az elbukó ember állandó visszaesés miatt feladja... Önmaga leértékelése az élet legnagyobb kísértése. Sohase felejtsetek: a remény az élet ösztökéje, a remény földi mennyország; a reménytelenség a földi élet pokla. „...bízzatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33). Az Úr mondja. Az élet útját bizalom és hit jellemzi, az ellenkezőjét pedig reménytelenség. Az alázatot vessétek ki magatokból. Isten gyermekeinek hirdessétek a legnagyobb harsonázással a lelkekbe trombitálva: az Isten – fiúságnak szent hivatottságát Isten Atyámtól vettem. S ami bűn, gyengeség van bennem, az a magamé. Ez alázatosság. Felfelé törni annyit jelent: megismerni az önértékeket és azok érvényesülését mindenütt szorgalmazni.

Bef.: A bűnbocsánat szent hitét, a tisztult élet szent reményét felkelti az Írás magyarázata, eltűnik a kód, a sötétség, s megismeritek: az Úr velem van életem útján. Amen.

4. beszéd: Dominus nobiscum

Bev.: Mane nobiscum. Ez annak a jelenlétnek a boldogsága, mely az Úr közeléből árad. Jó nekem

így lennem, mondja az, aki a bűnbánat szentségében az Úrral találkozott s kéri: maradj velem Uram, hogy be ne esteledjék...

1. Hogyan találkozom az Úrral?

Visszacsengenek lelkemben az Úr szavai, a lelkiismeretem szava is, annak szavai, aki vezet és irányít. E belső találkozásunkban akkor van részünk, ha keressük a magányt otthon vagy a templomban. Kizárjuk ilyenkor a világi benyomásokat, tökéletesebbé tesszük a lelkünket, s ha érezzük, hogy „helyesen cselekedtél!”, akkor ebben felismertük az Úr szavát. Ha visszagondoltok lelki megtisztulástok napjára, érzitek, hogy találkoztatok az Úrral. Szent és felemelő gondolat, hogy keresve keresitek, ketten legyetek: te és az Úr... – lelkedben, templomodban, otthonodban.

2. Mane nobiscum, Domine...

Te maradj velünk, Aki az utolsó vacsorán az Oltáriszentséget szerezted. Akit az ember legszentebb érzellemmel szeret, az mindig vele van gondolatban. Isten Atyánk Önmagát adja. Ha mellétek áll az, aki benneteket szeret, az édesanya, a lelkiatya, akkor biztosnak érzitek magatokat. Boldog és erőteljes érzés tölti be lelketeket, ha az Úr Jézus áll mellettetek. Várjátok a Szeretet szentségét, állítsátok éltetek zenitjére! Sohase maradjon magára a lélek, maradjon veletek a mi Urunk Jézus Krisztus. Mane nobiscum Domine!

3. Kétségekben fellobban a vágy, bárcsak jönne az én Uram!

Aki úgy vette az Úr Testét, hogy táplálja önmagát, abban emberéletnél magasabb vágyak ébrednek, földi emberből a föld fölé emelkedő lényé, Isten emberévé lesz. Emberi erő nem elég ehhez, az Úr kegyelme szükséges! – Maradj velünk, Uram, lelkünk hajlékában, hogy mindig nappal legyen lelkünkben.

Bef.: Maradjon veletek mindig az Isten úgy, hogy állandó Vendégetek legyen. Annál lakik az Úr, aki hűséges követője a parancsotoknak. – Állhatatos lélekkel keressétek, hogy minden kemény parancsot teljesítsetek. – Az áldozati Dominus nobiscum – kor engedje az Úr, hogy életek minden szakaszában úgy nyilatkozhassatok mindig, hogy: velem az Úr! Hogy e ház minden lakója elmondhassa: Dominus nobiscum!

*

– *A rekollektív közös szentáldozáskor:*

Lemértük, hogy mit tettünk eddig. Most vettük az Urat és kérjük, hogy maradjon velünk. Nagy fájdalom mellett az Úr velünk van. De velünk van húsvétkor is. Nincs olyan sötétség, melyre ne következne fény, nincs oly mély sírgödör, melyből ne lenne föltámadás! Ne úgy nézzen az ember önmagára, mint egy csontváz – szerkezetre! Nincs oly nehézség, mely végleg el ne tűnne, nincs vége az életnek, hogy ne enyhíthetnénk tudatában a nagy fájdalmakat, nincsen olyan szeretetkapocs, mely megszakadna... Hárfás lelkek lesztek így, isten himnuszát fogjátok énekelni.

Zalaegerszegre utazva vonaton, szokásomtól eltérően szóba elegyedtem egy utassal, aki egyszerű ember léte meglepő igazságot mondott: boldogult apám kiskoromban azt mondta, hogy légy olyan becsületes ember, hogy minden pillanatba az Úr elé léphess! – Ezt mondom én most nektek is. Úgy éljétek, azzal a tudattal, hogy bármely pillanatban tiszta lélekkel vár az Úr! Úgy végezzétek mindig kötelességeteket, mintha mindig a földön élnétek, s éljétek úgy, hogy az örök életre vagytok hivatva!

**

HÚSVÉTI SZENTGYÓNÁSRA...

(Rekollektív – leányoknak, 1937. III. 18. Budapest, Angolkisasszonyok kápolnája)

1. beszéd: A nagy futás

Bev.: A húsvéti szentgyónása a legjobb előkészület a visszatekintés az életre. – Négy gondolatról lesz szó: 1) a nagy futás; 2) a meggondolatlan mandulafa; 3) az értelmes akác; 4) az élő élet (Kipling).

Érett komolyság kell ahhoz, hogy megérezze az ember az élet ébredését. Aki felserdült és az élet kapujánál áll, jól teszi, ha a tavasz hangjait hallva, tudatára ébred: bennem is megzsendül az élet tava-sza. Minden emberben ezt megtalálni és ennek értelme szerint eljárni – ez az Isten terve. Az ember el-

hivatottsága nagyobb a serdülés után, ennek az értelmét kell megtalálni. A „22-es” ember előtt kinyitjuk lelkünket és várunk mindent az élettől. A 37-es cipő tulajdonosának azt mondom: belőletek új élet sarjad, az Úr szent szolgálóleányai lesztek! Új elhivatottság ez, hív az Úr s feladat elé állít. E feladatban az rejtőzik, hogy az új hanggal szemben az legyen a te hangod, hogy szent az Úr hangja s szent a ti hangotok is. A szünetben először arról elmélkedjünk, hogy szent-e a hangotok? A szentet szentül kell kezelni! Akár sugallattal, akár ima, az Eucharisztia vagy elmélkedés útján szóljon e hang, megérezzétek e gondolatot: ami a legszentebb, azt szentül kell kezelni! Sancto sancte tractanda. – A tavaszi hívó beszédet Isten szent szavának, vagy az ösztönök zsongásának tartottam-e? – Nem vagyok híve a sírásnak. Egyszer ássanak az élet végén. S egyszer ásson mindenki sírt a lelki élet számára, – vágja ki a múltját s temesse a mi Urunk Szívébe. Azután induljon úgy, hogy szentül nézzen, szentül kezdjen s szentül éljen!

Bef.: Van új hang az emberéletben is. Megnyitom a lelkemet s csodás felkészüléssel várom, hogy szóljon az Úr szava, s a másik hang is, amely az életszolgálatra hív engem. Válaszom lesz: íme az Úr szolgálóleánya. – Tevékenység: lakat a szájra! Cipzár a lélekre! – Legyen ez lelkigyakorlat az örök életre! Amen.

2. beszéd: A meggondolatlan mandulafa

Bev.: Tiszta, érintetlen, mint a felserdült lélek menyasszonyi köntöse (mandulafa)... A túlzott tavaszi futás – saltus lyricus – magában hordja a naiv tavaszi lélek tapasztalatlan meggondolatlanságát és erejét is. Mit kellene prezentálni ezzel szemben? Életrügyeket! A tavaszi szellőktől kezdve a napsugarakkal végre bontakozásnak indulnak a rügyek. Isten megadja a rügybe fakadás lehetőségét! Minden szent életfakadás közvetlenségét! Benn indulni meg és nem kifelé prezentálni!! Lényeg: ami szent és tavaszi erő bennetek, az gyümölcsöt termő élet – érték maradjon meg bennetek! Hogy zsendíti meg a tavasz a rügyeket? Belső megrezdülés – munkavállalás. Ha elfagy a rügy, másodszor is virágzik, de vajmi erős gyümölcessel. Nagyon sietnek, délvidéki fák ezek (a barack és a mandulafa is). – Drága jó gyermekeim! Mennyire komoly igazságot mutat a mandulafa. A mirtuszos, menyasszonyi köntöst mutató teljes virágzásban lévő gyermeklélek hányszor elfagy. Az életrügyeket, a termékenységre, áldottságra hivatott rügyeket elhamvasztja. Mindazt, amit lelkében szépnek teremt és hisz az ember testének – lelkének fehérségéről, azt észrevétlenül dermesztő hideg veszi körül. A belső teremtő erők kihálnak, melankólia lesz rajta úrrá. Nincs nagyobb lendület a természetben, mint a tavasz. Nagy törzsön is rügyek jelennek meg (jegenyék). Később csak az ágakon jelennek meg kis rügyek. Ez a lendület, az élet tavasza a legütemesebb. Isten szava ez, melyet nem elnyomni kell, hanem megszentelni. A legerősebb tempót diktálja a természet!! Indítsa meg a belső világában az élet muzsikáját: nagy lendülettel az életéről szól. A kivirágzástól óvakodni kell, mert még nincs itt az élet nyara! Sapienti sat!...

Bef.: Három év előtt május 3-án a kertben még a dió is elfagyott. Csak az akác nem. Reggelre deres volt minden. Megfeketedett a dértől minden, meghalt az élet. Eltávoztak a tavasz tünderei. Elfagyott, ami tavasz, ami élet, ami gyönyörűség volt. – Vigyázni kell a tavasz legszentebb lendületével. Csakis önnön – életem legszentebb szolgálatára állítom be, mert jöhet dér a tavasz után. – Úgy használjuk a tavaszt, hogy előkészítő legyen az élet – nyárra. Úgy legyen. Amen.

3. beszéd: Az értelmes akác

Bev.: Az okos akácfa! Nem rezonál rögtön az első szellőre. Hozza az első kis rügyet s öltözteti hófehér köntösbe. Meggondolatlan kecskék ellen tuskékkal védekeznek. Védekezni bontja ki szirmait. – Délelőtt a mandulafáról volt szó, most – önnönmagunkat megváltani segítő tuskékból álló akácról lesz. Ó okos akác, ki védelmet biztosítasz, töviskoszorúból más életének megváltására lettél! – Nagyobb erő hordozói a fehér menyasszonyi köntösnél a tuskék! Az első fagytól odavan a fehér virág, de a tuskét nem bántja semmi sem. Legjobban védenek a tuskedrótok!! Az ember élete köré is saját életéből védelem vonal alakul ki, ha az akáctól tanul. Minden ellenséges támadásból sincs érintés, mert a tuskés támadást kivédi. – Minden melegség életösztön zsendítés. Ti olyanok lehettek, mint a kezek bársonyos simítása, de az olyan lélek ellen, mely betörni akar a lélek világába, nincs más védekezés, mint a tuske. – Szt. Ferenc szerint ebből fonódik a töviskoszorú. Nincs megváltó erő virágkoszorúból. Töviskoszorúból lett a megváltás szent ténye. Az akác tuskéi: megváltó erő, megvált földhöz kötöttségtől, ösztöntől. A mi Urunk Jézus Krisztus töviskoronája megváltó eszköz: a megváltó töviskorona!

A magatok életére gondoljatok most: az élet nagy akácai, kitermeltek annyi tövist, hogy koszorúvá főnődik fejetek köré. Hogyan éltél többet? Fehér virágkoszorús napokat, vagy töviskoszorúsból többet? Igen kevésnek adatik, hogy a fehér a több. A szenvedés nem öncél, hanem célja az, hogy kiemelje a lelket a földiekből és az örök élet igényesévé emelje. Földi édesanyánk öléből égi Atyánk karjába kell visszatérni. Rátok nehezedik – velem kezdve rajtatok végezve – a nagy szenvedés, s a szenvedés nagy lendületével Isten Atya felé kell haladnia az embernek.

Bef.: A megváltó akácról vegyél példát! Öröm láncol a földhöz, akác tövisre ragad az éghez. A legmeggondoltabb fa, az akác áll tehát élém. Meg ne inogj első szóra, vedd körül magad s vállald a szenvedést, a tövises fájását... Amen.

4. beszéd: Az élő élet

Bev.: Az élő életről szóljunk. Meg kellene találnunk azt a nagy értéket bennünk, amely szent és örök és végnélküli a futó értékek felett.

Él bennünk az Isten! Az élő isteni ember az élő élet. Az évelő gyöngyvirág él akkor is, amikor a gumóját a földbe rejti, finom szárát a naphoz feszíti, él akkor is, mikor fehér virágjában gyönyörködünk. Eltemetetik a földbe és él az ég felé. Eltemetett gyökérszál, földbe kapaszkodó, földből élő, földből gyarapodó, földből kívánczó... Eltemetetik és mégis kikívánczik, él. – Elültettünk a földbe, hogy földben verjen gyökeret a lelkünk, eltemet a föld hulláma, átdörög az élet, de élünk, mert magunkban valamit Istentől hoztunk. Évelők vagyunk! Kinek kincse ez, amit nem látunk, hogy évelők vagyunk? Az ember a kincset Istentől hozta. E kincs a mindig élő élet. Akárhány göröngy is jön, szent kincsként pihen, mert Istenhez tartozunk, belőle valók vagyunk. Az örök élet évelő erőit magunkban hordjuk. Ráeszméltunk-e ennek az értékére? A földbe temetkezik a gyöngyvirág, de egyetlen kincs benne a felfelé törő harangocska. Égi Atyja felé bontja ki! Életének minden szépségét a lelki harang akkor s az bontja ki, aki Isten felé tör. Az lesz élő élet, harangvirág, gyöngyvirág, aki Isten Atyja felé emelkedik s várja az ég harmatját. Az élő élet akkor értékes, ha virágba bontakozik. Van-e valamilyen formája a virágba bontakozásnak az én életemben? Ezt kérdezze mindegyik magamagától! Színpompájukat nem a föld felé, hanem az ég felé bontják ki!! Istentől hozunk sokat, életet hordunk, életet bontunk. Több az évelő...!! Évelői Isten nagy kertjének akkor vagytok, ha életetek nagy napjából tisztult életformával Isten felé közeledik. Akkor vagytok teljes élők, ha mindent Istentől fogadtok, Isten felé pompáztok fiatalágtok teljességében.

Bef.: Drága jó gyermekeim! Az élet igazi évelője Isten, az élet teljessége Isten, az élet revelációs formája Krisztus az Eucharishtiában. – Földi évelői Isten virágoskertjének, a örök élet teljességét, Krisztust keressétek! Valahányszor a nagy élet asztalához jöttök, ezt mondjátok: Isten világából a virággá kibontakozást úgy keressük, hogy Istentől vegyük azt. Jöjj, Uram, telíts, gazdagíts! – Ez lesz a lélek igazi húsvéti virágbontakozása! Amen.

* *

„A KITELJESEDETT VIRÁG”...

(Rekollekción – leányoknak, 1941. III. 31. Budapest, Angolkisasszonyok kápolnája)

1. beszéd: A többélevés vágya

Bev.: Hogy tudna az ember kiteljesedett virággá nőni Isten virágoskertjében? Hogyan igényli az ember a lélek kiteljesedését? Hogyan igényli az ember a világ kincseinek birtoklását? Hogyan igényli az ember az élet örömeivel való töltekezést? – Az örömök öröme az Istennel való kapcsolat és találkozás!

Belső igény: neked többnek kell lenned, mint vagy! – Örömet érzek, ha több lettem, mint voltam. A kicsi mindig nagy akar lenni. Pl. jelest akar a természetrajzból kapni s örül, ha sikerül. Az ember életében állandó előretörés van a tökéletesedés útján és annak birtokba vétele után. Az élet nagy igényesei vagyunk és örülünk a birtokba vételnek. – Istentől adott szent vágy az egyéniség kidolgozása. Csak vigyázni kell, hogy az élet büszkesége meg ne kísértse. – Mindent Istentől vettünk. Ahol dolgozunk, a talentum, amelyet kaptunk, az ami bennünk alakul, – ezek mind Istentől vett kincsek. Nem szabad félni, hogy e törtetés bűn!! Isten szent tervének valósulása ez az élettörtetés. Azért tűzünk ki

eszményeket, hogy el ne tespedjen az ember a múltban. Az élet felfelétörése Isten hangja drága lelkedben. A talentumot ne a zsebkendőbe kösd, hanem kamatoztasd. Van erkölcsi talentum, metafizikai talentum, a tudás talentuma... Ahogy beledolgozol az életbe, úgy lesz az életed értékesebb. Előretörni! – ez az Isten akarata. Ne félj, hogy több akarsz lenni a hétköznapi életformánál. – A mindig tökéletesedő lelki szépséggel ne dicsekedj! Quid habes, quod non acceoisti? Et is accepisti, quid gloriaris? Ami bennem érték, azt gyökérzetben Istenhez kell visszavezetni. Lehetsz te egyszerű ibolyaszál bokor tövében, kifejlődhetsz rózsatővé vagy rózsaszállá Isten nagy világában. A vett talentumokhoz képest én a legtökéletesebb virág akarok lenni! A rózsza akkor a legtökéletesebb, ha színpompáját kibontja. Lehet valaki lélekben a legtökéletesebb s másban kevésbé tökéletes, de Isten szent terve szerint fejlődő mégis az élete.

Bef.: Szent isteni hang a lélek kifejlődésének vágya. Örülve örülj, hogy ez benned él. Minden ütem elcsendesedett, vagy az öntökéletesedés vágya meg sem született – pl. e zsámolyban. – Csak az embert indítja így Isten a mindig dolgozó lélek útján. Ha tökéletes akarsz lenni: minden jó talentum gyökerét Istenben próbáld megtalálni. Minden talentumért Isten Atyátnak legyetek hálásak. Az egyéni tökéletesedés vágyát fejlesszétek ki magatokban. Amen.

2. beszéd: A javak lelki kamatoztatása

Bev.: Az emberi léleknek törtétese: birtokba akarja venni a világot, vagyis teljesíteni akarja az Úr parancsát: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). – Nem szabad attól félni, hogy az ember nyúl a világ után, mert Isten törvényét valósítja meg. Nem szabad attól félni, hogy lihegő ember leszek, mert így azt a törvényszerűséget teljesítem, amelyet Isten Atyám hozott: a világ belép a lelkembe. A kilépő ember uralkodó ember. A belépő – rabszolga világ. „Vos filii Dei estis” s a világ a ti rabszolgátok.

A belépő világ nem holt kincs, hanem a tevékenység eszköze. Nem két lábon járó múzeum az ember, hogy időnként kinyitjuk s megmutatjuk: íme (az ember) a múzeum! Nem szótár az ember. Az életben dinamizmus van. Mindig fejlődő az ember. Ami belép az életedbe, az eszközként kopogtat, hogy próbáld felhasználni s élni! Ezek mind kincsek, melyek ha felhasználom, értelmemet nyitják, szellememet, emberi mivoltomat tökéletesítik. Az emberi élet szövőszék, ahová befutnak az emberi élet szálai, színesek, nem színesek, a az ember fonja, szövő, s szép egység lesz. Az élet menyasszonyi koszorúját magad szövöd, mert amit magadra szövőszék lélekben, azt teremtéd életedben. Nincs kész ember! Az ember tehetetlenül születik és gyönyörű egyéniséggé lesz. Az ember teremtse önmagát! Örülni kell a világnak, amelyben élünk, mert eszköz, amelyből jót teremtünk. Úgy élj, hogy értékesítsd! Ne gyűjtsd az ezüst pengőket, hanem forgasd! Az élet, a ruha életed eszköze legyen. Amit az élet ad, örömmel kell venni, munkába fogni s abból valami szebbet alkotni. Csak a világ kincseinek soha rabszolgájává nem alakulni! Az élet mindent önmagának akar eszközül s nem úrnak!! Ha valaki ember, úgy világos, hogy esztétikumot kell kultiválni, s az esztétikum az embernek rabszolgája lesz. – Örüljtek, hogy sok kincs jön belétek a világból. Gyertek ide. Te Deum laudamus. A föld minden kincsét szolgálammá teszem. Nem kell az értéket tönkretenni, hanem fel kell használni. Ki adta? Égi Atyám. Tempa passati, ne félj tőle. A végesből végtelen lesz – A világ kincseit a lélek eszközeivé tedd. Kép: a zsupori az aranyok fölé hajol s mögötte a halál látszik. 25 év múlva ti is megöregedtek, sok ischiással. – Édes gyermekeim! A föld legyen eszköz, de ne legyetek rabszolgái a földnek.

Bef.: Örülni kell, hogy Isten virágoskertjébe küldött. Véges kincsektől az élet nagy szövőszéke mellett örök kincseket szőjünk: mindent lelkünk érdekében kamatoztassunk! Isten fiai vagyunk, kitért karral, Isten kegyelmével fogadjunk minden kincset. Amen.

3. beszéd: Az életfejlődés fokai

Bev.: Hogyan keresi az ember mindazt, ami az élet öröme? Igényes-e az ember az életfejlődésben? – Az élet nem szivacs, hanem kikerekített világ minden ember, aki élvezettel veszi a világot birtokába. Lehet birtokolni a világot úgy, hogy rabszolga vagyok, vagy úgy, hogy élvezni tudom. Az élet szent forrása a világ, ahová vágyva vágyik az élet szarvasnemzedéke, mégpedig úgy, hogy belső világának örök hangulatot szerez a világból.

Meg kell találni a világ minden vonatkozásában, hogy hogyan lesz a világ a lelki fejlődés belső eszközévé. „El mindentől, ami világ!” Az Egyház felfogása azonban más. Nem zárja el gyermekeit

onnan, ahonnan a tiszta örömök forrásai buggyanak. Igényesévé teszi lelketet a tudomány iránt. Az életben az étel-ital egyszerű örömeit is élvezheted. Széppé tehetsz magad körül mindent. Isten sugarát kell látnod mindenütt! Az Egyház éneke nem a miserere, a miserere-t csak a bűnösök bűnbánati napján éneklő. Az Egyház éneke a Letare, a Gaudete. A Weltflucht-tal szemben azt hirdeti, hogy az élet virágoskert. Nem vagy kitagadottja Isten házának, hanem szent hordozója az ideiglenes világnak. – Az öröm világában korlátok vannak. Tantum-quantum. A túlzó igényeskedés pusztulást okoz. Az élet-örömök nélkülözhetetlen szent igények. A mértéktartás az örvendező élet leglényegesebb pontja. – Az örömkeresés életöröm helyett a desiderium carnis vonalán mérhetetlen drágán fizet érte. A pogány isteneknek ambrózia volt az étele s nektár az itala. A katolikus ember az isteni természet részese, ne legyen olyan sivár, hogy ambróziánál vagy nektárnál kevesebb hulladékkal éri be. – Az életnek ez a vonala, az élet jövőt szolgáló szent eszköze, ösztöne Isten akarata. Az ember életében előfutamként jelentkező igény és kielégülést keres. Ez nem hiba. De elő kell készíteni az életét az embernek a jövő tisztultabb életre: összeszedettséggel. Még az ösztön vonalán is örömet keres az ember. Nincs kivétel! Isten terve ez, de önnön lelkiségének finomságából az ösztön kielégítésére magából semmit el ne adjon az ember. Az élet megközelíthetőségének intaktsága legnagyobb kincsetek. Különböző elfogyatkozottnak, megfogyatkozottnak fogja magát találni mindig. Az élet nagy fegyelmet igénylő kérdésiben csatavesztettnek érzik magukat, mert éppen ezek utasítják majd vissza az örömök örömét. Mindaz, ami az élet szentségéhez fűz, az a világ legnagyobb kincse. A belső élet fegyelmezettsége miatt az életörömök hangját hallva a kielégítést a jövő élet szentségébe helyezze. Itt a lelki érinthetlenségnek a védelme folyik. Éretlen búzát ne arass. Az az önfegyelmezés csodás segítséget fog kapni Isten Atyánk erejéből, Aki az embert a tisztult életben segíteni fogja. „A tiszta élet kérdését Krisztus nélkül megoldani nem lehet” – mondta egy nem a mi táborunkbeli orvosprofesszor. Mert az emberélet hullámverése oly erős, hogy csak kegyelemmel lehet megállni. Örökké zsongó legyen: végső győzelmet fog szerezni Isten kegyelme!! Önnönmagatokat kell nagyra becsülni! Az élettisztaság rejtett kincsét hordozzátok. Aki önmagát ebben nagyra tartja, az győzedelmes ember lesz.

Bef.: Az emberélet örömökre teremtett. Minden terített asztalnál helyet foglalhat az ember. So-hase felejtse azonban az ember, hogy még a gyermekvilágban is ellenőrzéssel fegyelmeznek, hogy meg ne ártson az étel például. A felnőtt az élet örömszerűségéből annyit merítsen, hogy meg ne ártson. Az ember igénye az öröm, le kell vetni a bűnbánatos köntöst az arcáról, s az életörömnek vágyója, élvezője oly örömet sugároz arcáról e tudattal, hogy aki rátekint, arra gondol, hogy más is igényese legyen ilyen örömnek. Mert Isten virágoskertjében kertésznek lenni – igény!! Amen.

4. beszéd: Szent tűz hordozói (Közös szentáldozás után)

Bev.: Kedves jó gyermekeim! Akik Isten Lelkét hordozva hordjátok, akiknek lelkében láthatatlanul Isten szeretete lobog, – ezekhez szólok.

Aki innen, az oltártól elment, az lelkének szent mécsében tüzet kapott, hogy hordozza egy életen át. Nincs igazibb, szentebb tűz, mint amelyet az isteni természetben való részesedés lobbant. – Amikor az oltárnál kenyértörésben részesülünk, akkor valóban eszünk, de Isten kegyelmében, természetében részesülünk. Lélekvilágunkban szent tüzet hordozunk. Elindulunk. – Azt szeretném, hogy ti egy életen át figyeljétek arra, hogy e szent tüzet ki ne oltsa a sok várható szenvedés. – Látomás a szentáldozás után hazatérő, elpihenő lélekről: az Úr szent kegyelme lobbantja a fényt azok feje felett, akikben Isten lakik. Ki mit hord lelkében? – az az Isten titka. De hogyan?... Revelált szent világ, ahogy éltek. Azt szeretném, gondosságtok arra terjedjen ki, hogy lelki tartályokban legyen mindig olaj. Ne múljék el nap, hogy meg ne kérdeznétek magatoktól: és ég-e az én lelkemben az örökmécses szent tüze? Igen? Akkor Isten szeme előtt fény lobban a fejetek felett, mert Isten szeretete a lelketekben él! – Hogyan fog égni? A lelki tüzet, mely Istenért lobban, csak akkor oltja el az ember, ha túlzottan, bűnnel vágyódik a föld után. S ég a tűz akkor, ha csak Isten után igényli a földet. Földön járó, Istent hordozó emberek lesztok. – Az élet országútján Isten szemében tüzet hordotok, kikben örök vágyak lobbannak, kikben az isteni szeretet szent tüze izzik. Emelkedett lelkek igénye ez.

Bef.: Büszke tudattal lépjétek az élet országútjára! Jákob létráján felfelé haladtok... Bízotok abban is, hogy e tűz fénye nehézségeken is átvezet. E tűz Istentől jött, embertől gondoztatik s végül is Istenhez vezet!! Amen.

AZ ÚJ ÉLETKERETEK ISTEN ÁLDOTTA MUNKÁSAI

(Rekollekción – leányoknak, 1945. V. 17. Angolkisasszonyok Tanárképzője)

1. beszéd: Terepszemlén

Bev.: A királyi vár romjairól azt mondják, még csak egyetlenegy szoba sem lakható... Hát a mi otthonunk?... Ez **még** közelebb esik lelkünkhöz. – De mi van a **lelkünkkel**? Van-e ott is terepszemlére anyag? Kettős a szemle kérdése.

1. Mink volt – ante bellum? – az első kérdés ez.

a) A fiatal lány – **messzenéző lelke** élt bennünk. Távlátvárás... jövő rajzolás... Jelkép: a nagyvonalú művész...

b) A fiatal leány – **jót sejtő lelke**. Mindenki benn jót sejtettünk. Jelkép: a mindent fehérre színező festő...

c) A fiatal lány – **gyűjteni akaró lelke**. Szinte szenvedélyesen készült a menyasszonyi fátyol, a kelengye – lemondással, erőfeszítéssel. Mindez **lelki területen** is érvényt keresett. Ez a lényeg! Csak színezd magad előtt...

2. De mi veszett el? – ez a második kérdés.

a) A **messzelátó szem**. Csak a közvetlen földi, – az élet silánysága érdekli...

b) A **jót látó szem**. Rettegve vártunk és várunk rosszat... Zörgetnek?! Félelem száll meg, és nem a hazatérő testvért várjuk...

c) Az **előregyűjtő gondoskodás**. Nem érdekel semmi... Talán jobb is – a szem élő helyzete?! Mindez azután **lelki területen** is észlelhető, sőt észlelendő. Ezt is gondold át! Ezt is vizsgálj meg! Rettenetes a veszteség!

Bef.: Íme, a terepszemle! – De kérdés, vajon szabad-e itt megállnunk? Nem! Nem! **Jobbat** és **mást** látni!

2. beszéd: Lélekértékelés

Bev.: Mindegyikötök tegye vizsgálat tárgyává önmagát, mit kapott Istentől, hogy egy újjáalakuló életben értékes segítséget tudjon nyújtani. – Akinek van kertje, az érti meg legjobban, hogy amikor az ostrom után végignézte a bombáktól fölszántott, összelőtt kertet, föllépett lelkében az a gondolat, amit a plakátok is hirdetnek az utcán: áss, vess és enni fogsz! – A plakátot akkor tudja valaki valósítani, ha a lélek talaját veszi alapul: van-e ott olyan kincshalmaz, mint a földben, amely lehetővé teszi ennek a tank gyúrta, bomba tépte talajnak televénnyé alakulását? A kérdés arra helyeződik, vannak-e a lélek-szentélynek olyan kincsei, erői, amelyek lehetővé teszik a három seb meggyógyítását. A három veszteséggel szemben három kincsnek kell találtatnia.

1. Az első kincs Isten kegyelmének csodás ajándéka, hogy szemünk messzelátó lesz.

Az Úr szava: „...bízatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33). – „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24). Isteni igék ezek, tűzgyújtás, fénylobbantás. Az ember elködösödött szemét megvilágítja a tűz, amely föl villan. Az első tehát, amit Isten a léleknek ad, a **messzelátás**. Nem szabad csak azt látni, ami itt **van**. Ez is látszólag szó, valójában azonban távlathúzás. Szembogar tüzét elvesztett szegény törött lelkek! Ne itt keresd a boldogságot! Nem földanyánknak vagy egyszülöttje, hanem Istenatyánknak – hazaváró Atyánknak – drága gyermeke. Olyan látás ez, amely nem azt nézi, ami itt van. Sohase féljete, hogy elveszett minden – anyagiakban. Egy öreg lelkiatyánk mondta: amikor aranyból verik a kelyhet, sokszor fából vannak a papi lelkek. Amikor fából vannak a kelyhek, aranyból öntik Isten szolgáinak lelkét. – Csodavárás erejével is, keresd, ami értékes.

2. Sokan vannak, akik elvesztették ezt a hitet.

Ti az igéket hallottátok: „Nem hagylak árván titeket” (Jn 14,18)... „Óvakodjatok a hamis prófétaiktól! Báránybőrben jönnek hozzátok, belül azonban ragadozó farkasok” (Mt 7,15). Nem minden farkastól kell félni, csak a báránybőrben járó farkasok a veszélyesek, azok, amelyekben farkas lelkek laknak. – „Legyetek tehát okosak, mint a kígyók és ártatlanok, mint a galambok” (Mt 10,16). Ne légy túl bizakodó, de ne légy bizalmatlan sem. Légy szelíd és okos. Istenben bizatsz. Valaki fogja a kezéd

– Isten. Így nyugodtan mehatsz. – Emberben mit kell látnod? Azt, hogy: Isten fia vagy! Minden ember. – Sokan elfelejtik, hogy az Egyház Krisztus nevében mindig azt hirdette, hogy a bosszú ellen kell menni. Mindig Isten igazságára hivatkozik, hogy minden ember, még ha gonosz is, akkor is Isten fia. A lelkileg meghalt ember is találkozhat Krisztussal. Gondoljunk csak a latorra, akinek paradicsomot ígér. A bűnös asszonynak így szól: „Bocsánatot nyertek bűneid” (Lk 7,48). És Mária Magdolna miséjének majdnem ugyanaz a szövege, mint a szüzek miséjének. – Bizakodó lélekkel higgyétek el, hogyha a földön szenved is valaki, Isten előtt éppen ezzel tud magának örök értéket szerezni. Mert érdemes jónak lenni!

3. Harmadik a vesztett jövőre készül.

Ezzel szemben kincs az, hogyha a romokban találtok egy gombot, elteszitek. A nagy hiány az oka, hogy ma minden kincs. Ami tárgyi érték, az az érték is lassanként kezd mindenki rendelkezésére állni. A munkás örült, ha megtalálta szerszámjait. Ez az elvesztett kincsnek öröme. Nálunk hiba volt, hogy örömünk nem abban volt, amink volt. A **meglévőnek öröme**, ez a lényeg – lényegtelen, hogy mi az. – Most a pénz, élelem, ruha a legnagyobb érték. Faragott tárgyak léptek az ember helyére és elfoglalták az első helyet. – Az öröm Isten adománya, ha valamit szereztem. – Ha ezt átvisszük a lelkiekre, még nagyobb értéknek találok, amit Isten adott.

Bef.: Igaznak találok a tételt: „Nem hagylak árván titeket”... Nem engedem, hogy kifosztottak maradjatok... Ha megfosztott a háború anyagiakban, bőségesen adott Isten lélekben. – Az evangéliumi asszony, mikor megtalálja elvesztett garasát, összehívja szomszédait: jöjjetek, mert megtaláltam, ami elveszett... Ha itt elvesztettem is anyagiakat, mást találtam és többet találtam.

3. beszéd: Lélekszolgálat

Bev.: Megelégedhet-e az ember, ha a nagy romoknál szomorúan állapítja meg az omlást, bomlást, pusztulást, vagy örömmel állapítja meg Istentől adott örömeit? Elég-e, ha statisztikát készít, a leltárt felveszi és tovább megy? Fotografáló lélekkel a romlást rögzíti, kutatásokkal Isten adományait leltározza és tovább járja az útját? Nem elég ez. Az életben a tevékenységen van a hangsúly. Tett, mozgás, változás, alakítás, ez jellemzője az embernek. – Ma ebben az egészen új életkeretben meg kell találni a lélekben újjáépítők módszerét, hogy be tudjunk állni az új életkeretbe Isten áldozatos szolgáltató leányainak. Két kérdés: 1) életszolgálat földiekben; 2) életszolgálat lelkiekben.

1. A mai életet az jellemzi, hogy sokat hangoztatják és kongatják az – átépítkezés –, a gondolkodásban átalakulás **szükségességét**.

Áll ez a gazdasági életben is, ha a **földi világban** lehetőséget kap a boldogabb, helyesebb életrend, arányosabb lesz anyagi elosztása. – Gyakorlatilag helyesen gondolkodó ember hogyan valósíthatja ezt meg? Sohase mondd, hogy a régiek rosszul így tették. Még ha a régiek gyökerei dicséret nélkül pihennek is, akkor is belőlük hajt a sudárzó fa. Az életük szükséges volt. Amit alkottak, köszönet érte, mi majd tökéletesítjük. A gyökérzet nélkülözhetetlen, a gyümölcsseit értékeljük. – A kérdés **gyakorlati** része: a földi élet egyensúlyát hangoztatják, új gazdasági élet kialakulását sürgetik. – Ti is alaphangot keressetek, amely az emberi értékek egyformább emelését próbálja szolgálni. Az anyagi élet új formáját kell elfogadnia annak, aki el akar helyezkedni. Sohase legyen senki gátja az anyagi élet javulási módszerének, de ne legyen harsonázója se. Béke akkor lesz, ha lélekben tudsz megbocsátani másnak és őt megölelni segítséget adó szeretettel. Ez a béke a lelkekben születik. – Amiből van, örömet ad másnak. Aki mástól vesz el, – ez nem a szeretet útja, ez önzés. Akkor leszel Isten hűségese, ha abból, amid van, szívesen adsz másnak, de a másét nem kívánod el. Minden vonalon! Az a demokratikus érzés kell, hogy kifejlődjék: nehéz lemondással is odaadjam a magamét. Minden lélekben benne van Krisztustól a lelki demokratikus segítségre való készség!

2. **Lelki szolgálat**. – Magatokat újjá kell tudni építeni.

Mindent szeretni kell, ami szellemi szolgálat. Ha valaki az igazság kutatásának útját járja, ne félj, hogy nem katolikus elgondolás szerint halad. Minden tudománynak a barátok voltak a kutatói. Aki hívő, hisz abban, hogy Isten igazsága semmi igazsággal nem ellenkezik. Aki lármázik, hogy megdőlt a hit, attól ne féljete. Miért félnénk attól, ha jobb élet adódik, ha az igazság győz? Isten igazsága minden fölött áll. – Lélekoptimizmusra van szükség, a jóba vetett hit a lényeg. Ennek hiánya lelki törés. Csodaváró lélekkel hinni és várni a jobb jövőt! Hogy ki milyen, azt fönntartással ítélem, de senkire sem mondom, hogy hitvány. A jószágba vetett hitet gyakorlatilag úgy építem, hogy tőlem soha rosszat senki nem kap. A hit, amellyel az emberiség felé fordulok, Krisztus lelkéből vetíti a fényt, – ezek az

Isten gyermekei.

3. Kérlelhetetlen következetességgel magunkat a szellemi gyűjtésnek áldozatosaivá tesszük.

Legyen barátod a könyv, célod a szellemi fejlődés, akkor az a tudat tölt be, hogy lélekben több letél, növekedtél. Az ember lelkében cseng az Úr szava, amellyel a reális életre mutat: a jobbat gyűjteni akaró törekvés célja a lelki tudás és szellemi fölény. A tudás, erkölcs, vallás, tiszta lelkiség az igazi érték, ezek az örök valutái az életnek. – Legyetek a lelkiek fantasztá gyűjtői, lelki értékek halmozói. A munka, tudás, erkölcs, vallás, lelki fölény olyan értékek, amiket mindenki elismer. Még maguk az oroszok is. Különösen a fiatal leányok tiszta, munkás élete hatott rájuk. Egyik orosz tiszt mondta: sok ember hitvány életét láttam. De mélységes tisztelettel nézem, és mind csodáljuk azt a magasabb életet, ami itt folyik, és azt akarom mintának állítani otthon. – A tiszta élet, erkölcs, vallás az élet igazi valutája. Aki téged értékelni akar és csak a külsőt vagy a bankbetétet nézi, hitvány ember. De a lélekember elvesz ahogy vagy, mert nem nézi, csak a lélekvalutát.

Bef.: Az új életszolgálat bennetek, magatokban kell, hogy új szentélyt építsen, lendületes életkészséget anyagiakban és lelkiekben fölébresszen, hogy minden kincset megszerezzen. – Légy süket és vak aziránt, ami föld csillogása, legyen elved a meg nem látás. De halljátok meg azt, ami életet álló, örök érték, amik lelki kincsek. Ezek az igazi kincsek, a lélekkincsek.

4. beszéd: Az élet paradicsoma

Bev.: Az Ószövetség képére gondolok, amely azt ábrázolja, hogy az Isten angyala a paradicsomból számúzi az embert a földi életbe, – azért, hogy a kontráját mutassam. Visszaállítja Isten a földön a paradicsomot, megnyitja kapuját, amikor Krisztust adja a világnak. Nyisd meg te is kapudat: 1) földi élet számára; 2) magad számára.

1. Minden új megmozdulás azt mondja és hirdeti: új kaput nyitok, ahol boldog élet vár reánk.

Nagy kérdés az, ki tud rávágni a zárra, amely a boldog földi élet kapuját nyitja? Az, aki rádöbben az evangéliumi tanításra: **a mennyország első része bennetek van.** Önmagadban tudod megteremteni a mennyországot. – Minden reform másokat akar reformálni. Nem veszik észre, hogy a boldog élet paradicsomának megnyitását magukon kell kezdeni. A világban semmi nem olyan érték, mint magad. Ha nem vagy a földön, akkor még Isten sincs – rád nézve. Nem akkor leszesz boldog, ha bemész a paradicsomba, hanem ha kaput nyitasz a boldogságnak önmagadban, Boldog az, aki magasra emelkedik. Kitérülöd lelked előtt a föld szolgálata jelentkezik, hogy lábad zsámolya legyen. Anyagi és szellemi kincseit nyújtja, hogy belőle vehess, és ne legyen más forrás, amellyel lelked amforáját telíted. Földi érték csak rabszolgád legyen, ne kielégülést nem nyújtó vágyakozó légy! – Mi az élet földi boldogsága? Belső élő szentélyben: én Isten gyermeke vagyok. Egy érték van: a lelkiség. Ki boldog? Aki előtt szolgál a világ, szolgálata jelentkezik az élet.

2. Úgy kell a munkának szentnek lennie, hogy a földi paradicsom megnyitása mellett az ég paradicsomát meg tudja nyitni.

Az találja élete valóságos boldogságát, aki önértékét nagynak tarja, mert az örök élet távlatában tiszteli és értékeli. Legszentebb az életakác, amely soha nem hullatja fehér virágját és mindig így tud maradni. – Bármit élveztetek az életben, úgy válik le, mint kígyóról a bőrfelület. Hullik az életből, ami föld, és megmarad, ami örök, törhetetlen, az erénydész, az örök érték. – Mária Magdolna életében igazolódott Isten szava. Bűnös, házasságtörő asszony volt, de nagy bűnbánata miatt az Úr megbocsátotta bűneit, és cselekvéseit örökké hirdetni fogja az Evangélium, neve élni fog. Csodásan történik ez. Megérezhető, hogy a bűnbánat gyökeres fordulatot teremt, a múlt eltemetetik, és föltámad, ami örök érték. A bűn pedig Istenben temetetik el örökre. – Az és akkor találja az élet igazi értékét, aki a paradicsom kapuját föltárja, hogy a földi és az örök paradicsomot magának megszerezze.

Bef.: Arra a piros rózsára gondolok, amelyet délelőtt az oltárra helyeztek gondos kezek. Néhány óra alatt lehull gyönyörűsége szirma, mert szépségét Isten előtt akarja értékesíteni. Így tartja mind-egyikötök lelke szépségét, hogy illatozzék Isten előtt és örök értékű tüzes szeretetben élő maradjon. Úgy legyen. Amen.

* *

A FELNŐTT LEÁNY AZ ÉLET KAPUI ELŐTT

(Rekollekción – leányoknak, 1946. IV. 8. Budapest, Angolkisasszonyok Tanárképzője)

1. beszéd: Gedeon nemzedéke

Bev.: Hogyan jelenik meg a felnőtt leány az élet kapuja előtt? Az Írás egy helyen arról szól, hogy Isten a bírák közül Gedeonnak parancsot ad arra, indítson harcot a filiszteusokkal. Gedeon fegyverre szólítja népét, válogat a sereg között és egy részét mindjárt elküldi, mert alkalmatlannak találja. Ezek nem Isten hivatottjai. Azután azt vezényli, hogy a csatasor előtt töltekezzenek a patak vizéből, hogy meg ne fogyatkozzanak, amikor az ütközet folyik. Vannak köztük olyanok, akik hosszú előkészületeket tesznek, lassan isznak, – ezeket elküldi: ti nem vagytok Isten hivatottjai. Mások szinte marokra kapták a vizet és sietve ittak, hogy minél előbb sorakozzanak harcba menni lendülettel, beállni Isten szolgálatába. Marad 300 kivételesen választott. Ezeknek így szólt Gedeon: vessétek íjaitokat és dárdaikat és szereljétek fel magatokat fáklyával és cserepekkel és ne emberi erejetekben bízzatok, hanem a Mindenható erejében és győzni fogtok. – Eddig az Írás tartalma. – Isten felnőtt nemzedéke, választott nemzedéke Istennek, erre a hivatásra az vállalkozik, aki felszerelődésével könnyed, élet vizéből marékra iszik, föld fegyverével szemben két fegyvert visz: 1) a **tűz** és 2) a **zajtalan munka** fegyverét. Akik ezt megérteni tudják, olyan alaphangot adnak, amelyben érdemes elmélyedni és belőle tanúságot vonni.

1. Tűz.

Igazság ténye, hogy lángoló tüze a sötétséget elűző, életutat helyesen mutató lobbanás. Mivel foglalkozik az ember tanulmányai alatt? Keresi, hol rejtőzik Isten igazsága. Hol van Isten rejtett igazsága? A fölvétel nem azt jelenti, elraktározom lelkembe az Istentől nyert igazságot. Örökmécsből lobbant tüzet veszek, ezzel lobbantom a gyermekek lelkét. Ennek a hivatásnak tartalma, hogy mindegyik azt az igazságot, amit szerzett, próbálja átadni növendékei lelkébe. Ne féljete, az emberek áhítozva várják az igazság fényét. Az igazság papnői vagytok, ezért áldozatot meghozni tudjatok. Naiv emberek azok, akik az élet tartalmát pénzzel mérik. Az az igazság egyetlen lényege: az ember e földön **élet szülője élet és lélek vonalán**. Saját hivatástok nagyszerűségét isteni kegyelemnek nézzétek, amelyért mindentől le lehet mondani. Ennek a tűznek papnőjévé lenni annyi, mint bejutni a múzsák világába. Ne engedjétek eltéríteni magatokat, ha az élet kapujánál arról beszélnek, más helyen jobban megélsz. Ez igaz, de többre tartásotok hivatásotokat az élet vegetatív kérdésénél. Sivár ember, aki úgy gondolkodik. Elhivatott ember azt gondolja, hogy több tüzet kell felgyújtani, Isten tüzeit fellobbantani. Érzitek, ti Isten küldöttjei vagytok, az akik élet áldozatos útján jární, az élet legszentebb területén lélektüzeket gyújtani akartok.

2. A második fegyvere Gedeon seregének a cserépfazekak szava. Ennek fordítottja: **emberlélek csendes tanítása**.

Egy a szolgálat, csendes munkája a teremtésnek. Hol vannak zajok? Mindig a pusztulásban. Zúgás, sikoltozás, láрма mind nem teremtés. Ne felejtsetek, az Úr Egyszülöttjének földrejtését az Írás így jelzi: In medio silentii... Csend közepén... – Figyeljétek meg a tavaszt. A gesztenye csendben nyitja levélujjait, virágszirmait. Minden fejlődés és születés csend világában megy végbe. Saját lelketek át születése is csendben megy végbe; minél csendesebb az élet kopogtatása, annál szentebb az élet átalakulása. – Nektek csendes munka lesz osztályrészetek. A kötelesség úgy fog kezdődni, hogy Klió nem ír fel semmit. Nem az a lényeg, hogy nagy dolgok jegyeztessenek fel, véssenek márványba. Az a lényeg, lélek nyomán születik-e más emberben új, emelkedettebb élet? Tanítasz, megintesz, beszélgetsz, – Isten jegyzi. Látni fogod, életed közeledése nyomán szíromba bontakozik a világ. Jó szó, szerető érdeklődés, buzdító intés, zefír fuvallata feddésnek... mindezek nyomán megindul fodrozása az élet tavainak, ébresztő muzsikája életrügyeknek. Fák, ha simogató kézzel zefír lobogó haja érinti, fölébrednek. Minél nagyobb a zaj, annál kevesebb az élet, amelynek nyomán ezt a munkát nagyra lehet tartani és szerény, alázkodó munkában mások szolgálatába beállni.

Bef.: Gedeon népét harcra hívták. Gedeon nemzedékévé azok nemesednek, akik az élet forrongó küzdelmében a tudás tűzét kézben hordják és a csendes munka csodáját végzik. Nem az élet sodrából habzsolnak, hanem azt keresik, hogy több idejük legyen tűzhordásra, nagyobb lendületük a csendes munkára. Tüzet lehelő és csendesen dolgozó a szent képe a pedagógusnak, aki Isten hívására az élet kapuja előtt munkára jelentkezik.

2. beszéd: A nem szent jobbok...

Bev.: Az életben szolgálatra jelentkezőket milyen módon akarja elvonni nem szentelt kéz ettől a szolgálattól? – Az Egyház tanítása szerint a nemzetek életét is Isten kezén keresztül intézi az emberek keze. Irányítja az emberek életét egy – egy áldó kéz, az atyai kéz, tanítók, lelkiatya keze, a politikában Isten küldöttjének keze. De vannak olyan kezek, amelyek szent elhivatással szemben akarják eltéríteni az Isten terve szerint jelentkezőket. Az egyik kéz: 1) a **lidércfényeket lobbantó kéz**; a másik: 2) az **élettüzeket kioltó kéz**.

1. Élet tüzeiről himnuszt szoktunk énekelni, most **óva akarlak inteni lidérc tüzeitől**.

Mik ezek?

a) A sok világítás közt az élet világnézetének más irányt mutató tüzek is lobbannak. Senki **szép jelszavakért** lelkesedni nem tud úgy, mint az ifjúság. Mindig hajlamos erre. A világ forrongása idején, új világ születése nehéz idején sok új megvilágítás tűnik fel. Vigyázz, hogy lidércfény el ne ragadjon! Fontos lemérni a tüzek erejét. Van tűz, mely nagyot lobban és eltűnik. Tudás fénye mindennél nagyobb, örök fény legyen.

b) **Ösztönös élet tüzei** lobbantják, mint csodás világot állítják eléd: mi vár rám? – az élet szép paradicsoma. – Ne görögtűznek higgyetek! A poéták ellen szóltam mindig. Ne higgyétek, hogy **egy** érzésvilág uralkodik a földön, a Venus berkéből csendülő muzsika. Lidérctüzzel néző leánynak ez a tragédiája, mert darázs-nemzedék vágya mézlopás, nem életteremtés.

c) Olyan tüzek is lobbannak, mint **új tervek: mi lesz belőled?** A tehetség kemény munkában mutatja értékét, nem abban, hogy valaki ambíciótól hevítve olyan területre jutna, amit szorgalmas munkával nem érhetett el. Majd ha higgadtabb lesz ítéleted, deresebb a fejed... Nem szabad lobbannia lidérctüznek! Mindig munka és áldozat szül előbbrejutó hatalmat.

2. **Tűzoltó kezek** – ez a nagyobb veszély.

a) Ez indít futásra, túlzásra. A titkos írást olvassátok: mi érdemes? Lehet romból teremteni, – ezek az igazi emberek. – Mások azonban azt mondják: Krisztus 2000 éve megváltotta a világot, és milyenek az emberek? Érdemes becsületesnek lenni, tisztán élni? Akik nem teszik milyen jó dolguk van. – Ezek lámpaoltogatók, az élet gonosztevői. Ezek legtöbben vannak, sötétben szaladgálnak és azon vannak, hogy lelked gyertyafényét eloltsák. Ezek a sötétség emberei. – A magyar asszony-nemzedék erősen védekezik ez ellen a hatalom ellen, amely azt szuggerálja annak, aki megmozdul a jóra: nem érdemes! Minek jobbnak lenni?

b) A tűzoltók másik veszélye: **tespedt nemtörődömséget** szülnek, letörlik a vágyat: nem érdemes! – Shakespeare „III. Richard”-jában hangzik el ez a mondat: elhatároztam, hogy gazember leszek! – és az lesz. – Ha a tüzet istápoló lelked ezt a hangot hallja: mondd ki III. Richard mondatát, és aki ezt sugja: mondd, azon Ézsau szőrös keze pihen, – a gonoszok keze. Ez az eltespedésre buzdítás azt akarja, amit az órában tennék túlfeszítéssel: pattantom a rugót. Ha lantom szakítom húrjainál, nem születik dal. Ha egy húr van is, fölsendül rajta a **remény** dala. – Híres festő képe áll előttem: egy megtépett ruhás, véres fejű nő, hárfáján csak egy húr van már, de még azon is játszik – a remény... Emberhárfák, egy húron is Isten dalnokai legyetek! Fáj annak, aki ezt a húrnyírja.

Bef.: Hogyan lehet ezt elűzni? Egy tétellel: én Isten hivatottja, Gedeon választott nemzedéke vagyok, akit nem hagyhat magára hívó Ura. Ha Isten velünk, ki ellenünk? Őljétek az állandó panaszkodás, lemondó reménytelenség lelkét. Meg ne engedjétek, hogy melankolikus melódia bennetek tanyát üssön. Azt mondjátok: omnia possibile – minden lehetséges az akarónak, ha dolgozik Istennek. Rátok szeretném írni kivilágító tűzzel: erit! – lesz! Hiba, aki azt látja, hogy nincs semmi. Az az igazi, aki vakmerősködve mondja: lesz! Velem az Isten! Ez elnémította a leszerelőket és kinyújtotta kezét szent kezek felé...

3. beszéd: A vallás ereje

Bev.: Talál – e az ember a vallásban olyan erőket, amelyek képesítik arra az életre, amelyről szóltunk, mikor a tüzekről beszéltünk, hogy tüzeket hordjon és védekezzék a tüzet oltó, lidérctüzet gyújtó kezek ellen? Vajon a vallás alapvetésben nyújt-e olyan erőket, melyekkel a nagy cél megvalósítható? Fontos szembetalálni magát élethullámveréssel, amely küszöbétől vissza akarja sodorni a családi szentély területére – az elgyengülőt. Gyengeség-e a valláshoz hajolni, vagy szent igazi erő-e a vallásban Istennel találkozni? Kérdés alakjában ez azt jelenti: **gyengít-e, vagy erősít-e Istennel a kapcsolat?** – Az angolok által küldött könyvsorozat folytatásaként Crudy (?) arról ír, hogy lélektani szempontból értékelve a morált hogy lehet megmagyarázni az ember bűneit és érvényeit. A morált arra az alapra

helyezi, hogy az erkölcsi életnek gyökérzeti alapjai vannak, amely gyökérzet üledékes élmény és innen gyökerezik a morál. Megvonja a különbséget: vannak **történések** és erkölcsi jeggyel **cselekvések**. Az erkölcs fogalmát úgy lazítják, hogy a cselekvés csak gazdasági érdekszférát szolgáló kinyúlás, birtokbavétel, élvezés. Azt állítja a szerző, hogy erkölcsisége a cselekvésnek abból adódik, hogy az ember törvényhez idomítja magát. – Mi azt mondjuk: Istenhez. Az egyéni étellel foglalkozás olyan nagy feladat – nem kísérletezés, próbálkozás –, amely ember életéből kirobbanó, életet átjáró szent⁴ hivatás. Ha az Istenhez fűződés valóság, akkor kérdeznünk kell, vajon gyengeség-e ez, vagy igazi erő?

1. A gyengeséget úgy lehetne jellemezni, hogy az egyéniség elesettségét látjuk.

A folyondár az erősebb karóhoz kapaszkodik, a gyenge az erőhöz fordul. Aki gyenge a tudományban, gyarlósága siet valakihez, tudóshoz, könyvhöz, mert többet akar kapni. A lelkileg gyenge összemlik és ott keres támaszt, ahol valaki felemeli. Kiüresedés jellemzi a gyengeséget. A valóság ott rejtőzik, hogy az ember a vallásban belső, tudatalatti erőből meríti az Istenhez tartozás erejét, rádöbben a végnélküliségre, a föld véges ütése megszólaltatja a hozzátartozást Istenhez. Az ember a földieket kisebb értéknek tartja és belső világában a felsőbbrendű életet. Az igazi erő annyit tesz: ott van az erő, ahol élet van. A lámpa fénye olyan energiával működik, amit **helyzeti** energiának mondunk. A csíra, ha kifejlődik, **aktuált** energiával hozza mozgásba a csírákat.

2. A vallás világához közelálló Istent úgy képzelem, mint Ősvalóságát a mindenségnek.

Benne az Istenhez tartozás nem gyávaság, hanem a felsőbbrendű élet szolgálata. Nem alázkodó kuli, aki fél, hogy büntetés ne érje, hanem Istenhez tartozandóságát élő ember: Istentől vagy! – Más – e az ilyen ember, mint a többi? Egyben van különbség. A metafizikailag orientált embernek más légköre van, érdeklődése, szeme csillanása, mozgása, lendülete eltérő a többitől. A könnyű ember tele van igénnyel, vágyai szűkre szabottak, ezek határait leszabja a föld. Akik az Istenhez tartozandóságot nem nézik értéknek, leívelik a horizontot. Olyan jegenyék, amelyek nem nőnek az égig. Aki Istenhez tartozónak érzi magát, mérhetetlenül magasabb rendűnek érzi életét. A lankák jegenyéi nem érik az eget, Isten keresztjének jegenyéi igénylik az eget. Nagyobb törtetéssel akarnak beállni az életbe, a lélek-kultúra szolgálatába. Ne féljete a demokráciától! Aki mindenkiben testvért szeret Isten – Atyánkban, a földet teremti, hogy paradicsommá legyen, amint Isten azoknak adja, akiket szeret. Földi élet kidolgozó, szebb élet szolgáló leányai az újonnan kialakuló világnak elsőrendű polgárai. A kisebbségi tudat meggyalázó. Államalakulatban ki a legelsőrendű polgár? Aki mindig hűségesen őrzi más vagyónát, hódol a magánjog előtt, fizet a császárnak talentumot, Istennek tiszteletet. – Ti az új világba úgy akartok beállni, hogy olyan nemes embereket neveltek, akik nem kapkodnak állás után, nem futnak jelszavak után, nem keresik csak az élvezetet az életben. Kultúra az, ami szellemet teremt. Ti isteni nemzedék letetek, és úgy fognak reátok nézni, mint az élet választott nemzedékére. A vallás nem szorítja le, hanem gazdagítja az életet.

Bef.: Mivel az ember a vallásban nem védelmet, támaszpontot keres, hanem lélekszolgálat erőforrását, örömmel járul minden formájához, lelki odakapcsolódással az ősi forráshoz, Krisztushoz, hogy erőt vegyen önélete magasabbra teremtésére és mások megnevelésére.

4. beszéd: Per Christum Dominum nostrum

Bev.: Így fejezi be az Egyház minden imádságát: per Christum Dominum nostrum. Most a kérdést így vetjük fel: formula – e csupán ez a befejezés, megszokott liturgia, vagy pedig életet vezető, életet adó tartalom, melynek liturgiáját azért fogadta el, hogy az élet legfölségesebb tartalmát, feladatát ez a szentség foglalja magába? – A liturgia jeleket használ, jelekkel közeledik, hogy **jeleken keresztül gondolatot** kapjon az ember. Lila ruhába öltözik az Egyház bűnbánat jeléül, elfedi a keresztet jelezvén, eltűnik itt – ott a Krisztus – arc, de várjátok az időt, mikor a szenvedő Krisztus nagy ünnepén lebontják a leplet, hogy diadalmas jel legyen a kereszt. Nagyöjt kezdetén hamut hint, húsvétkor alleluját énekel. Minden gondolat úgy születik, hogy a lélekbe külső benyomás hatása közeledik. A lélek olyan szentély, melynek kapuján nem réseken tör be a világ, hanem külső jelek kopogtatnak, ébresztetik a lelket. Per Christum Dominum nostrum, – ez is egy jel hangban, csengésben, jelben, a kereszt vitélében: minden történés Krisztus Keresztjén keresztül. Befejezése az életnek – per Christum Dominum nostrum. Ha így nézitek, akkor ez a formula nem liturgia szokványából származik, hanem életátalakító csodájában lépett a liturgiába. – Az élet kapujánál állóknak az életben az elsőrendű keresése: kinek a gondolata szerint irányítsa magát?

1. A felületes: önmaga szerint.

De vak ne vezessen világtalant, életéről az ember maga dönteni nem tud. Nemcsak elméletből látjuk ezt, de gyakorlatban is. Ahány fej, annyi vélemény. Ha az életet úgy alkották, hogy számai szerte-szaladjanak, nem volna „vízrendszer”. Szertefolynak emberek ezernyi érdekei, mocsárrá silányul életük. Hol az igazság, amerre menni lehet? Próbálták megfogalmazni úgy, hogy önálló, független az ember, és – silány senkivé vált. Összeomlanak országok, világhatalmak, Dárius, Cézár, Nagy Károly, Napóleon uralmának vége lett, egyéni vélemények hópehelyként olvadnak el, – per me ipsum. Valakivel menni – per hominem, – ugyanaz. Az emberi horizont szűk keretű. Biztosan járni akkor lehet, ha az irányít, aki indít. A messzebb világból indított élet az Ősindító szerint kell, hogy haladjon. Minden Rajta keresztül teremtett, de az élet megindítása is Tőle van.

2. Nem embertől kell kérdezni, fényt honnan vegyünk. Vissza kell menni Ahhoz, Aki az életet indítja.

Szerinte kell berendezni az életet és belefoglalni: per Christum Dominum nostrum. Az tud megállni, aki mondani tudja: per Christum Dominum nostrum. Ködösödő világban, bizonytalan úton, bizonytalanokodó lépésnél ezt ismételve minden kétségen keresztül. Fellobbanó fény ez, mely biztos utat mutat. Szt. Pál figyelmeztetése áll mindnyájunkra: „...más törvényt tapasztalok tagjaimban...” (Róm. 7,23)... A legelemibb törvény: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet...” (1Móz. 3,19)... Ez a munka beállításának terhéről szól. Végigkíséri az embert az életen a munka kötelessége. Hiába vállalkozik szolgálatra, fáradtság, elernyedés, szenvedés kíséri, kiüti kezéből a tollat, megöli gondolatát. Tevékeny ember helyett fáradt, erős helyett beteg lesz. Nem az történik amit akarunk, értelmünk kíván. – Míg ha erőforrásban megerősítettünk, új életre kelünk. Betegség baktériuma ellen megtaláljuk a szert, amelylyel erőt nyerünk szembeszállni, gyógyítást hoz, erőt biztosít, elernyedett földi erőket más természetével pótolni próbálja. Hogy ezt tenni tudjuk, ehhez különböző források kellene. Életszolgálathoz, erkölcs keménységhez, munkához, élet védelméhez, más szolgálatához örök tájak felé haladásra nem teremt gyógyszert a föld. Fanatizmust kifejlesztő, döntő hatalmat nem ad, csak égi Urunk égi kegyelme, ha Krisztus kegyelme csordul a lélekbe, amikor letérdelsz az oltár lépcsőjénél, az Úrra gondolsz, az oltárhoz járulsz... Az olasz ember földjein a csatornarendszert tavasszal rendezi. Csatornákon vezetik le az olvadó hó vizeit és a rizsre engedik. Gyökere, szára a vízben áll, feje pedig a tüzelő napban. A föld erejét issza, egek sugárzatát fejére kapja. – Aki, átvitt értelemben, ezt a munkát végzi, munkája Isten kapuit nyitja, egek csordulását vezeti a lélekbe, termeli a lélekben annak fehér gyönyörűségét. Hófehér köntöst ölt, a kemény élet csodájában per Christum Dominum nostrum mehet nyugodtan az örök élet szent világa felé.

Bef.: Így lesz éltetek himnusza per Christum Dominum nostrum. Ha erre kerestek fényt, erőt, eljöttök az Úr oltárához, itt nyertek a hitet és földi értékesített munka után az Úr otthonába hazaértek per Christum Dominum nostrum. Amen.

*

(változat:)

Tétel: **A nagy utak előtt**

1. beszéd: **Gedeon nemzedéke**

2. beszéd: **Az önző élet összetörése**

3. beszéd: **Az Úrral való egybecsendülés**

4. beszéd: **A teremtő munkában**

Befejezés (szentáldozás): Az Úrral és az Úrért!

**

ÖNVIZSGÁLÓDÁSTÓL – ISTENIG...

(Rekollektív kis sorozat – leányoknak, 1934. Budapest, Angolkisasszonyok és 1962. – fiatalasszonyoknak, Szociális Missziótársulatnál)

1. beszéd: A vizsgálódó lélek értéke

Bev.: Az az ember, aki állandó lelkiismeret – vizsgálattal gyónás előtt megállapítja, hogy ő Isten követe, az földön jár, de égbe tör. Jegyei: 1) végnélküli vágyam Jézusé; 2) életem valóban Jézusé.

1. Valóban a végnélküli élet vágyát hordjuk magunkban.

A kéz – gyűjt és ad. Az ember keze teremtő kéz. A lelki világban a belső világot, melyet elfed a teste, azt a rejtett életet, az én-t is át tudja alakítani, és dolgozik a lélek. Minden munka célja az, hogy az ember e rejtett világot megismerje és alakítsa. S mikor gyónni jöttök s lelketeket vizsgáljátok, e titkos kezek építik a lelketeket. – A bántó, a sértő, a zavaró elemek, vagy a jót kereső, Istent szerető gondolatok mennyien vannak bennetek?

2. De a kérdések kérdése az ám: vajon a valóban szebb életet, a jövő alapját hordozod-e magadban?

Ha összehasonlítod a két napot, a két év előtti „Katust” a mostani nagy lánnyal, akkor érezni fogod, hogy lelked finomabb, kezeid átgúrták lelkedet, mely az otthoniakkal szemben kemény és ellenálló volt és most nem az. Teremtődött így egy igazibb, szentebb, istenibb élet! Ismertető jegy. A végnélküli életre teremtett lelketek alakul.

Bef.: Olyan lesz életetek mindörökké, amilyené alakítottátok kezetek munkájával.

2. beszéd: A bánkódó lélek útja

Bev.: Isten kegyelmének szerepe ez életemben... Magasra ível-e az életem? Az őszinte beismerés hangja legyen ez. Felszántják az ugart, s az eke végigszánt... Nem a szántás, hanem a vetés fontos!

1. Feltárja az ember múltját.

Fáj, hogy önmagáról kell ezt kiállítania. Istenatyánk előtt, a mi Urunk Jézus Krisztus előtt végleges temetés legyen; s az örök életben lesz a feltámadás. Ha valaki beelát és bele mer látni lelkébe, az is kegyelem. Ha imádkozó lélekkel nézünk, a látás is kegyelem. A kegyelemmel megvilágított szem előtt más színben látszik a múlt. Ez a fény megőrzi a törődöttség könnyét is. A könnyező szemet szereti az Úr. A szent könnyek a lélek mélyéről, meleg érzelemből támadnak. Az árvácska reggel kelet felé fordulva a naptól várja a meleget. Istenatyánktól várja a könnyező lélek is.

2. De ezt azért teszitek, hogy megszerezzétek a szebb élet minden gyönyörűségét.

Az életigény mindig felsőbbrendű, azt tudja igényelni a lélek, ami magasabb rendű és szent. Istenatyánk szent erejével önmagunkból új világot teremtünk. A múlt élet nagy feltámadás alapja legyen. Miben áll ez? Krisztus megbocsátó kegyelme után színváltozás legyen. A szerteszőrő adakozónak a keze, a füle csak az égire irányuljon. Ég felé törtető életünk legyen. Geocentrikus helyett theocentrikus életünk legyen. A nagy zarándokúton égi Atyám velem van. Az ilyen lélek kezét titkos módon Isten keze viszi. Aki ezt megérzi, annak élete biztos a győzelmében.

3. Az örök élet szent igénylői lesztek.

Kis szobádban, lelked kamrájában megtisztítod magadat. Az ember Isten szent tüze, odavágyik. Ha tisztulás után lelkedben Isten él, vágyadban az Úr szeretete lakik, akkor a világ legboldogabb himnuszát énekelheted. Isten szent keze életet teremt, újat, szentet! Nincs szentebb Jeruzsálem, mint magatok szent lelke. Isten építette testeteket, hogy szent tűz építse, hevítse, és szükséges, hogy az ember a lelket Istenhez visszavigye. Mi földből teremtett Isten templomai az égből való lelket hordozzuk, hogy Istenhez visszavigyük.

Bef.: Azt szeretném imádkozó lélekkel kérni, hogy akik a múlt történetét lapozgatjátok, az a szent tudat támadjon bennetek, hogy épülő templomai vagytok Istennek és Isten gyerekeivé alakítjátok magatokat. – Látni engedett Isten s feltámadást hozott a jövő élet minden szent gyönyörűségére.

3. beszéd: A felfigyelő lelkek

Bev.: Palesztina szűkebb népének mondotta az Úr: „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,20). Elküldte őket, hogy a kegyelem áramlásával új életet teremtsenek a lelkekben, hogy az Ige az ember életéből Isten szent Evangéliuma szerint élő embert alakítson. – Az Úr azt mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). – Az égnek igazságát keressétek, hogy Istennel az isteni ember életét élhessétek. A tanításnak beszédét az Egyház veszi át s isteni küldetéssel tanítja Isten házanépét a világ végéig.

1. Hogy az Evangéliumból, az Evangélium szerint élő embersereg növekedjék, először hallgatni kell az egek csendítette igéket.

Át kell érezni, hogy nemcsak földből való vagyok. Csak annak elég a silány föld, akinek a test elég. Egek felé fordult tekintettel és vágyakozással akkor van kielégítve a lélek, ha ráeszmél arra, hogy

Istentől jöttünk és Krisztus által Óhoz tévünk vissza. Az élet örök szent Napja felé kell fordulnotok, hogy Istenatyánkban megtaláljátok drága Atyátokat. Ez a jó hír égből származik. Világító szent fáklya ez, mely a kételkedő embernek az élet biztos ösvényeit mutatja.

2. De a hallgatás után: Isten felé kell fordítani lelketeket. Mégpedig úgy, hogy önnönmagatokat istenivé alakítsátok.

a) Annak a szent **vágnak ébresztése**, mely az ég igényesévé tesz, mely megindít oly vágyakozást, hogy a megváltott nemzedékhez tartozunk. Az Isten felé törő ember az egyetlen, aki a lélek vágyával ezt megoldani tudja.

b) Az Istenben és az égben **atyai otthont** és Atyát **találunk**. A siralomvölgyben is Krisztustól megváltott szent nemzedékké lesz a lelki ember. A lélekember Isten szerinti élet. Csak egy a szükséges: megjeleni mint áldozatos kezű Máriák, akik odaülnek az Úr lábához; megjeleni mint Erzsébet lelkek, mint szegénynek kenyeret török, jönnek mint tiszta szüzek, tüzek, Istenért áldozatos életet élők.

c) A föld felett Istenért is lehet és kell gyönyörű életet élni. Az Evangélium szerint Isten népe az **erő embereit** mutatja. A férfiak erőt és határozottságot mutatnak, a lélek felső dinamizmusából való kegyelmek mindent átható erejéről beszélnek. – Ágoston képében a tört emberek térdre hullnak, könnyhullással, hogy törődöttségükből Isten kiemelje őket. Mártír lelkek, gyermekek, az ártatlan szüzek, a sancta gens, a szent nép, ők a lélek erejével mutatják meg megváltottságukat. S jönnek tiszta lelkű emberek, szentek, kik mind az Úr oltárából akarnak élni s az Egyház vezetése mellett akarják az örök élet útját járni. Talán csak a múltban élt a megváltott nemzedéknek e serege?! Nem látom a glória felragyogását. – Ne keresd piaci bűnök között az élet szentségét. – Istentől küldött kis követ a gyermek! A tiszta élet minden gyönyörűsége kicsillan a gyermekszemből. Erzsébet lelkek... A szentáldozással megerősítve indul a vőlegény hófehér menyasszonyához... A kegyelem folytán az Evangélium szerint élő emberek az ilyen lelkek. – Keressétek a lélek világában élő szenteket! Járnak szent emberek köztünk. Istent szerető szent felemelkedés és megdicsőülés az ő útjuk.

Bef.: Legyen szabad a „daloló ember” példáját drága lelketek elé állítani. Ez az igazi „élettrubadúr”. – De miért **nem** énekel a lelketek? A hárfát miért akasztottátok fel? Fogságban nem csendül az ajak. Akik a bűn babiloni rabságában élnek, azok nem veszik észre, hogy nekik is szent hárfán kellene játszaniuk; nem veszik észre, hogy körülöttük szent emberek járnak. Szabaduljanak meg a bűn babilóniai rabságából s alakítsanak ki Isten terve szerint járó hárfázó lelket. – Mi is a „megváltott nemzedék” isteni seregéhez tartozunk. Aki így gondolkodik, az nem akaszthatja fel hárfáját. Azt szeretném, drága jó testvéreim, hogy azt a gondolatot vigyétek magatokkal, hogy az Evangélium élő szent emberei legyetek! Megcsendül akkor lélekhárfátokon: szent, szent, szent a seregek Ura, Istene! – Azért lettetek szent emberek, mert vettétek Isten szent kegyelmét s az Evangélium szerint éltetek.

4. beszéd: Isten és ember viszonya

Bev.: Két személy: a Végtelen és a véges. Egyik az **örök Atya**, a másik a végnélküli életet hordozó **fia**. – Milyen e kettő viszonya?

1. Első igazság: Isten a szóró és ember a befogadó.

a) Az Isten – Teremtő, Megváltó és Megszentelő. Tehát – a nagy **Adakozó**.

b) Az ember – a megismerő és alakító. Ebben – sok a feltárulás és vágyakozás. – Gulliver álomban élő emberekkel találkozott; erők elhagyták és nem tudtak meghalni... Az igazi örök életet csak az Isten természetében részesedő ember élheti, aki a jövőben az **élet szent kivirágzását látja**.

2. A második igazság: ami Isten kezéből jó, az mind és mindig jó életkincs.

Isten gondviselő szent keze a legfontosabb! Akit Isten kegyelme érint, az észreveszi, hogy benne az Isten! Ami lélekben megemel, fölemel, az szent, az igazság. Erőfeszítésben, áldozatkészségben (oh szent édesanyák, rátok vonatkozik ez!). Veletek van a Isten! – Édes jó gyermekeim, vegyétek azt észre, hogy amit a földből kaptok, az a földre hullik, amit égből vesztek, az megnöveszt és égbe emel. Isten kegyelmével áldott lélek az, aki ezt észreveszi és megérzi: mégis velem az Isten!

3. De igazság az is: ember áldozatosságával bontakozik minden jó és életérték.

A requies aeterna helyett vita aeterna jellemzi. Vitam aeternam! – ez katolikus felfogás. – Kivel van az Isten? Aki Isten kezét magán áldólag érzi, kezét a kezében tudja. Az ilyen lélek érzi: velem van az Isten! Állandó tudatos fejlődés ez. A te szent tested fejlődésében nincs nyugalom. Fogta a ti drága kezeteiket a főiskolán Atyátok és a jó Mátérek. Ma ezt a szent kezet így nyújtják: ma ezt Isten kezébe

teszem.

Bef.: Tegye az Úr, az élet igazi Vezetője, hogy Isten közelségének elérésére vezessen. Úgy legyen. Amen.

*

Vizsgáljuk: miért ad nekem az Isten?

1. Saját lelkem tartalékából kell élnem és új meg új erőforrásokból kell töltekezniem.

Milyen életértékeket nyertem? Az égből szállt Isten kegyelmét hogyan kell a lelkemben érvényesítenem (szentáldozás)? Velem van az Isten: ez az égből szálló kegyelem hogyan érvényesül az én életemben? Földi vonatkozásban is Isten lendítő erejét keresi a lelkem. Konkrét életet akkor tudok vezetni, ha tudom, hogy mily konkrét erők vezetnek a fejlődés felé!

2. De az öntökéletesedés felelősségével ad az Isten.

Hogy az életnek nagyobb lendületet adjon, nagyobb vágyak élnek az emberben, mint köd. Az emberi vágyat az Isten természetében részesülő emberben keresem. Megvan benne az uralom vágya, de legyen döntő lelkem gondolatvilága: én magasabb rendű ember vagyok-e? E vágy az égből száll-e alá?...

*

5. beszéd: Az emberi lélek belső értéke

Bev.: Adottságok vannak. Nagy nehézségek is adódhatnak, ha valaki önmagát vagy mást akar nevelni. Az adottságok mellett van a szokványos élet, mely kívül esik a tudatos életen. Pl. mint az álomban nem tudom, hogy mit teszek... – A lélek erejéről akarok most szólni.

1. Érték a test, mert a lélek háza.

Quid et quomodo operantur. Minden életrengés ide tartozik.

a) A lélek erejét az élet tudatküszöbe alatti alsó energiák és a természetfeletti hatások ébresztik fel úgy, hogy döntő hatással érvényesülnek. Az a kérdés, hogyan él az ember? Azt analizálva, kérdezem: mit látok? Hogyan török valami felé és hogyan érzek? – Az emberi test szent gépezet.

b) De a kegyelmi erők különös látóvá tesznek. Olyan látóvá, amelynek nyomán az ember nemcsak testi konstrukcióval látja, hanem látja azt is, hogy mindegyikünk Isten követe, látja az Isten kezétől jelzett célszerűséget is s így a hivatottságát igyekszik meglátni. Messziről kezek irányítják... Hogyan tudom ezt az élet más vonalára vinni? Pl. a bűnöst? Magam erkölcsi küzdelmeinek látásában megújítom és megnyitom lelkemet... Belső szent törekvésben szent muzsikát halljunk. Magában valami nagyot, szentet sejt s fölényesebb valaki lesz. Növekszik a látása s az a fölényesebb valaki lesz. Növekszik a látása s az a fönséges ítélkezés, ahogy ítéletet tart majd. Tisztultabb, magasabb látáson indul meg a régi köd ellen. A lélek első dinamikus látása, hogyha magasabban lát s ha magasabb életet kezd kegyellemmel.

2. De mindenekfeletti érték a lélek, amely csodás varázslatban lát és alakít.

Az élet szent nézése mindenkiben valami szentet sejt. Az élet szent lehetőségét sejt. Ami szentesség, az a kegyelmi erőnek olyan átnevelése, hogy jel. Pl. ha édesanyára nézek, akkor első gondolatom az, hogy kezet csókolok neki. Az élet szent szolgálójának magaslatára emeltetett. Jó Istenatyánk teremtette, miért ne lennénk megelégedve? – Reflexek... Hogyan viselkedjem? Istennek a jövő életet szentül szolgáló leánya finom, ihletett szeméremmel öltözzék a morális cselekedet terén is. A kitartás kegyelme – a perseverantia finalis, a hősiesség – a fortitudo.

3. Végül pedig olyan erővé alakul, amely feltétlenül győzedelmeskedik.

Van csodás lelki légkör, mely könnyűvé tesz mindent. Kikeresi belőle, a tiszta életből a neki való örömoeket. – A pajzs és kard hadakozik... – Mint a szita, kirázza a rossz gondolatokat. Nagyot tevő lendülete viszi a lelket, hogy tudjon akarni a kegyelem állandó erejével. A test és lélek felett van egy természetfeletti erő – quantum, és ez a kegyelem.

Bef.: Döntő az emberi lélek – a test adottságai felett.

6. beszéd: Az emberi lélek legősibb zenéje

Bev.: Az ember tudatát felemeli az a tudat: Istentől jöttünk, s kell, hogy felemelje ez a gondolat is: Istenhez megyünk. Ez a tudat belső mozgás. Ha az Isten szent országába érés tudata alatt pihenő igazság, akkor csak célt tűztünk ki, pedig a tett a fő. Ha tehát célt tűzök ki, mégpedig az Istenhez jutás nagy célját, akkor ez fontos nagy tevékenység lesz.

1. A lélektevékenység első rezdüllete: az égiek utáni vágyakozás.

Az Isten úgy teremtette az embert, hogy kis családi körben helyezte el. Minden családtagtól vár valamit. Meleget. Nekem nem idegen az Úr, nekem Atyám az Isten. Belső megindulást eredményez ez. A nagy Isten családi köréhez tartozom. Gyermek leszek.

2. A másik lépés: az örök élet utáni áhítozás.

Az ember minden egyes tétével az örök élet számára gyűjt, az örök élet tarisznyájába gyűjt. Ebből következik, hogy az emberi élet akkor értékes, ha kegyelmi állapotban örök értékeket gyűjtök. Isteni küldöttnek földi élete lesz ez az élet. Ha tudtok dolgozni, akkor az örök élet szent előfutamává finomodik az itteni élet. – Az Oltáriszentségben nemcsak a kegyelem tisztító erejét vesszük, hanem Krisztus fülével hallunk. Krisztus gondolatával gondolkozunk. E pillanatban örök életet élünk. Mit hordoztok magatokkal? Ráismertek azokra a kincsekre, amelyeket itt a földön gyűjtöttetek?... Isten felé mentek, ezt a tudatot keltsétek fel többször, hogy ne legyetek könnyen kielégíthető lények. Mindent abból a magaslatból nézzetek: Istentől jöttünk, Istenhez megyünk. Lelketek mindig az örök életet szolgálja.

Bef.: Boldog lesz éltetek, telített és tartalmas. Szent és az örök élet hordozói lesztek. Földi életekben szent mennyszágot hordoztok már most magatokban.

7. beszéd: Elindulás – a Te Deum után...

Bev.: Az iskola egy évi nevelésének végére a „Te Deum” énekével tesz pontot. Hála száll az égbe, mert áldó harmatját hullatta az ég. Mégpedig olyat, amely szebb és magasabb rendű életnek fakadását eredményezte. Világosan kell látni, hogy a lepergett iskolai év magvetést végzett, az ég kegyelmet sugárzott, és így alakult istenivé a gyermek, a serdülő és az ifjú nemzedék. – De kérdem azt: vajon a külső bizonyítvány mutatja – e az élő elért eredmény minőségét?

1. Az Isten szeme a lélekképet látja.

a) „Te Deum”-ot kell zengeni, mert Istennek mindenható szeme elé helyezi az életét ezentúl a gyermek. Elhomályosul az emberi tekintet, és élesen reátok tüzel Isten mindent látó szeme. Nem fenyegetve, hanem elismeréssel, dicsérve. Úgy élj, hogy Isten szeme mindig fehér lelketet lássa. Finoman simít végig Isten szeme, sugárkévéjével megnyugodva tekint Isten fehérlelkű angyalára. Egy van, Aki lát, Aki tudja fehér lelketet. A szünetekben nagyobb szabadságom van, de úgy akarok élni, hogy bennem földön járó angyalát lássa az Úr.

b) Boldog a pedagógus, ha leveszi az emberarcról tekintetét s átadja Isten szemének. Boldog lehet, mert Isten kegyelmének áramlásával oly életet indított meg, hogy megállapíthatja: Isten angyalai járnak már itt a földön. – Isten az Ő szemébe való tekintetét, nézését, látását fogja bennünk felébreszteni. – Akit Isten néz, azt Isten szeme irányítja. Csak akkor lehet boldog, ha angyalarcot simít Isten szent tekintete.

2. És a tanuló lelkét, élet tavaszi pompázásának gyönyörűségét gondolja.

a) Így: tavaszi marad a lélek.

b) Így: örökké fakadó marad az élet.

Bef.: „Dicsőít Téged nagy égi Teremtő...”!

* *

A SZENTÉLYEK SZENTÉLYE

(Rekollekción – leányoknak, 1948. III. 9-10. Angolkisasszonyok Tanárképzője, vázlatos)

1. beszéd: Ahol az Isten szól...

Bev.: Szentély előtt állok... Faragták, építették... De némán hirdeti az Urat, míg életté nem **rezdül** a jelenlét csodája: a szentélyek szentélyében, drága lelketekben. – Itt dallá lesz és lélekhárfán pendül égi akkorddó! A látogatások szent percében dallam, de **ilyen** napokon, a vizsgálódás szent napján tavaszi fuvallat...

1. Az első áramlás – innen, az Úrtól jön. Kérdő formában: **Mit adtam neked, gyermekem?** – Az – Ω az Úr! „Te ki vagy?” – kérdések felelete: az Úr adományainak felsorakoztatása. Kérdezzesd csak: mennyit kaptál az **isteni emberré** és életedet **egyéniséggel** termelő kegyelemből? – Ahogy indulunk... (Peer Gynt...)... És ha teherrel?... Az is javadra válik!

2. A második áramlás – belülről indul. Magunkhoz fordulunk mondván: **mit vesztegettél?**

a) Időt...

b) Tehetséget...

c) Erkölcsi szépséget...

d) Isteni kegyelmet... „A kifosztott”... De tán nem egészen. Útszéli sebesült... Mégis kérdés: miért adtad el értékeidet: Pogányok vására... Rongyért aranyat... Amerika felfedezése...

3. A harmadik a kettős áramlás egybeolvadása.

Amit az Isten áldott, a lélek áhítozza. – Ha választani lehetne... csak ne volna Szt. Pál féle ítélet: „Hisz nem azt teszem, amit szeretnék, a jót, hanem a rosszat teszem, amit nem akarok” (Róm. 7,19). Az életdinamika így szól: Isten leereszkedik, és az ember felemelkedik. Mik ezek?

a) Isteni leereszkedés.

b) Emberi emelkedés.

Bef.: Élő szentélyei az Úrnak! Figyeljete! Szól az Úr! „Meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsid. 3,8). Fáraó és a zsidók... Az Úr hatalmas!

2. beszéd: Ahol az Isten tevékenykedik

Bev.: A sugallat és tevékenység – Az első indít, a másik cselekszik. – Szeressétek a fizikát: helyzeti energia – aktuált energia. – Mit tesz bennünk az Isten? Felelet: a Személy életre indítja a személyt.

1. A teremtés tényével „susperavit spiraculum vitae”. Ennek **vonalai**:

a) Föld szolgálat.

b) Ég igénylés. (Vörösmarty, Arany...)

2. A megtisztulás kegyelmével.

a) A bűnbocsánat. Emberek öröme. – A „mozivászón”... Hazatérnek!! (Huysmans, Ady...). – A „tudat alatti élet” tisztulásai (Strindberg). Fájdalmak könnyei ott is csordulnak. Ezek már Gárdonyi szerint is tisztítanak.

b) A kegyelmi adományok. Szentek igénye és kiváltsága.

3. A megszentelés adományával.

a) Televény!

b) Spiritus ubi vult spirat. – Szentek. Szt. Ferenc. „A szegénység királynője”... Élnek Isten természetéből!!! Fogd bölcséleti igazságba: a személyek örök kapcsolatban vannak.

Bef.: Ősok – e az Isten? Mozdulatlan – mozdító? Deus est agens! Nem az elméletben keresett, hanem az élettevékenységben megtalált! – De ez mutatja: kicsoda igazán Isten népe... Élet, élet!

3. beszéd: Ahová a lélek vágyakozik...

Bev.: Vándor az ember. Vándormadár, a típusa. Robinson Crusoe... Hová?... Hová?... A „piszt-ráng” mintájára – az ősforráshoz.

1. De itt is igényli a szentélyt illető életet.

a) Homo vegetans (Byron: a szeráfszárnyak hiánya...) – ezek fogyasztják a földi kultúrát.

b) Homo faber – ezek teremtik a földi kultúrát.

c) Homo divinans – ezek teremtik végül az örök élet csodás világát De az első nem tudja felfalni, a másik tudja színeznit, a harmadik tudja élni az életet. – (Bergson!)...

2. És az örök életben – teljesen.

Temetés – feltámadás.

a) A hitetlenek „hite”. – A **temetés** – földbe juttat. A hit égbe emel. – Még a hitetlen is hisz valamilyen magasabbrendűségben. **Emlék** (gyertyagyújtás). **Szeretet** (örök kapocs). Csillagok után... (költők valóságérzése)...

b) A hívők élete. **Semper cum Deo**. Apostolok anyjának vágya – **melletted** üljenek... Kis gyerekek vágya – **együtt!!** – Ez a lélek életének előrerobbanása. „mélységkutatás”. „Tudat alatti élet”...

Bef.: A hazatérés. – Érvényesítés és érvényesülés.

4. beszéd: Az örökké élő életszentély

Bev.: A „születésétől vak” világ. Ember is lehet ilyen. De legyünk látók – az Úr kegyelméből.

1. Lássuk a titokzatos Kenyér kincset érő erejét.

Ebben hit van és remény – ember részéről, szeretet – Isten részéről. Hit a valóságos (A Szent Szűz hite – méhében foganva...). Remény – a táplálék, mely örök szeretet – egybefonódás!!

2. Éljük a Belőle erősödő titokzatosabb életet.

Itt követés észlelhető. Krisztusé – a Tanítóé. Szenteké – köztük Szt. Istváné – az útmutatóké. – Tárgyilag: leveti a földi bilincseket és szárnyra feszíti az égi igényeket!

Bef.: Ha látva látunk, akkor eltűnik a hódolatos hit, elmosódik a vágyakkal táplálkozó remény, és örök létszen az összeolvadó szeretet.

Imádkozzunk ezért, hogy ez **így** legyen. Amen.

* *

AZ ÚR NAGYKORÚI

(Rekollekción – leányoknak, 1949. IV. 10. Angolkisasszonyok Tanárképzője, vázlatok)

1. beszéd: Az Úr nagykorúsága

Bev.: A mozgó lépcsők... De **lefelé** is... És az országúton...

1. Magunkat alakítjuk.

a) Szent fénytvédő kéz...

b) Szent fényterősítő kéz...

2. Másoknak világítunk.

a) Adunk – a lélek tarisznyájából.

b) Bőséggel szórunk... Ezek a nagykorúság jegyei.

Bef.: **Erő** a nagykorúság. **Kitartó keménység** a nagykorúság.

2. beszéd: A fény mécsek erőlemérése

Bev.: Sion hegyről... Tábor hegyről...: tüzet hoznak.

1. Fény maradt-e életünkben?

a.) A vihar, a köd nem fújta-e el?

b) A megszokás nem ködösítette-e el?

c) Az élvezetvágy nem semmisítette-e el és nem lobbantott-e új tüzet?

2. Fényt vetett-e az örök élet útjára?

a) Gyermek, család, rokon, növendék, munkatárs, emberiség, szent közösség. – A földi életet szolgálni kell.

b) Mindenki – Isten zarándoka. **Ide** kell őket vezetni. – Mindez tűz –, fény szórás. Minden szórás – fény szórás.

Bef.: Öreg Generális és a kis unoka ...

3. beszéd: A fényápolás „flamenjei”

Bev.: Fidelio...

1. Magatok érdekében következetesen – venni!

(Hazatérni)

2. Mások érdekében következetesen – adni!

(Otthon adni)

Bef.: Madárnép... **jön**, hogy **adjon**.

4. beszéd: Az örök Tűz szent birodalmában

1. **Itt még veszünk és osztunk.** Itt sem fogyunk el (örök Szent Kenyér – **ép** marad!)

2. Ott csak veszünk és élvezve bírunk.

* *

ÉLETDÖNTŐ TALÁLKOZÁSOK

(Rekollekció – tanárképzősöknek, 1943. III. 24. beszéd és címek)

1. beszéd: Találkozás – önmagaddal

2. beszéd: Találkozás – a szenvedő Mesterrel

Bev.: Ne gondoljunk most a keresztúton járó Krisztusra, amire hajlamos az ember. Ne a találkozásra Édesanyjával, a jó asszonyokkal, Magdolnával vagy Veronikával a keresztúton. Most azt nézzük, a nagy írók hol találkoztak és hogyan reagálnak az Úrral való találkozásra? – François Coppée a „Megváltó szenvedés” c. művében leírja, hogy saját életének szenvedésében találkozott a keresztút Krisztusával. Huysmans az „Úton” c. regényében a találkozást önmagával a realizmus szörnyű képével írja le. „Magam nyomorúságának látása után találkoztam az Úrral”... Pellico Silvio író tíz évig tartó gyanú alatt az ólomkamrában találkozik az Úrral, megtéríti egy pap, aki mindennap meglátogatja. Bourget, Verlain találkozik az Úrral mások életének összeomlásában. Ady párizsi összeomlása után „Krisztuskereszt az erdőn” c. versében írja le találkozását az Úrral. Ezt a találkozást általában az emberek is keresik, de ez különféleképpen történik. Mindenkinél másképp. Találkozhatunk az Úrral közvetlenül, vagy követein keresztül közvetve.

1. Közvetlenül találkozik az Úrral az, aki az élet hibáit, az élet képének torzalakját látva belső törődöttséggel életváltozást keres (Mária Magdolna... Lásd: Szentek élete)...

Eszébe jut az a dallam, amit a gyermeksereg már az iskolában énekel: „A Keresztfához megyek...” Temetés vigye el, ami a múltban rossz kép, rossz történés, levettessék, ami hiba, elásattassék, ami bűn. Aki leszámol a földi életben, hogy az örök Bíró ítéletét kegyelemben vegye és ne az örök életben igazságban várja, az zarándokutat intéz Krisztus keresztútja felé – találkozik Krisztussal. – Csodálatos az Isten teremtő gondoskodása. Fűbe, fába akarja elhelyezni a gyógygyerőt, amely az ember testi életét gyógyítja. Aki a testről így gondoskodik, kell, hogy gondoskodjék a lélekről is. Test sebeit az idő gyógyítja, de a lélekmulasztásokat az idő el nem hantolja, hanem a felelősség tudatával állandóan gyötri a lelkiismeretes életzarándokokat. **Nincs felelősség, amelyet temetni lehetne.** A keresztény ember is keresi lelki bajaira a csodák fáját. De a föld erdői nem termelnek olyan fát, mely a lélek fájdalmát enyhíti. – De mégsem igaz ez a megállapítás! Az erdők mélyén tanácskozó és egymás értékén vitázó fák közül kiemelkedik egy szerény faóriás és Élet fájává keresztelkedik, mert belőle ácsolták a Mester Keresztfáját. Van tehát fa, földtől elszakított, gyökérzetétől elvált, gyümölcsöt nem termelő fa, száraz, durván ácsolt gerenda, **Krisztus Keresztje**, melyre úgy tud ránézni a föld zarándoka, akár oltáron emelkedik, akár útszélre állították, hogy hívó lelke ennek tövében enyhülést talál. Csendül az ének: „A keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugodalmat lelkemnek...” – Sokszor kérdezik azt: hogyan lehet az, hogy más hal meg, és én üdvözülök? A felelet ez: más hal meg, hogy az Ő megszerzett megengesztelése folytán az én saját munkámon keresztül én üdvözülhessek. Ha a Keresztet úgy nézem, akkor valósággá lesz az elhangzó feloldozás után a bűnök igazi bocsánata. – Saját lepergett életem eseményeit vizsgálva az is kérdezhetem magamtól, vajon az első gyónástól kezdve hányszor ragadott a lélek Istennel való találkozásra? Odahúzódtam-e a Kereszthez azzal: Te vagy az egyetlen, aki segíteni tudsz. Volt-e nap, amikor úgy keltem fel, hogy fogom az Úr kezét és biztosan járok az életben? Volt-e nap, amikor úgy álltam a szenvedő Krisztus elé, mint a szolgálótól kísértésbe vitt Péter árulása után? És akkor Ő rámtekintett, kicsordult a könnyem, és el tudtam mondani: Uram, bocsáss meg! Voltam-e Veronika, aki kendőt tudtam emelni kérve, arcodat véd be, töröld e kendő vonalára? – Akartam-e könnyíteni másokon?...

2. Találkozás közvetve.

Ne felejtse el az igazságot: Isten teremtette a világot, gondviselő kezével fenntartja és irányítja. Minden, ami közeledik felém a teremtett világból, Isten követe, aki vagy ami küldetéssel jár, keresztelje utamat, és én észreveszem és átveszem a küldő ajándékát, vagy ha nem veszem észre, üres kézzel hagy engem távozni... A dalos madarak is Isten küldöttei (Szt. Ferencnek a madarak testvérei...). – Az öröm, a gyász, a bánat, minden hoz és vinni akar. Nagy követ az **idő**, amely visz mindent, ami föl-

di. Kicsi kis ekével jár, finom barázdákat von, az arcnak rózsáit elviszi, és ami érték, azt az örök életbe juttatja. Figyelmeztető követ mindnyájunknak, akiknek az élet az ifjúság éveiben rózsákat fakaszt, hogy az idő és a halál visz mindent, és csak ami jóság, azt viszi örök kincsként Isten elé. „Bizony mondom nektek: senki sem hagyja el otthonát, feleségét, testvéreit, szüleit, gyermekeit Isten országáért, a nélkül, hogy sokkal többet ne kapna ezen a világon, a másvilágon pedig az örök életet” (Lk 18,29). Jön a szenvedés, a küzdés és az isteni követ így szól a lélekhez: az élet kincseinek birtoklása mellett meg ne feledkezzél arról, hogy örök kincseket is gyűjtened kell. „Mít ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). A föld csak szent eszközünk, amellyel a lélek szépségbe bontakozik.

3. Emberben is jönnek követek, akik másnak az életét a Krisztussal való találkozásra figyelmeztetik.

Hány ember hozott jót az életbe? Hány fogta meg a kezemet és rámutatott Krisztusra? Hányszor voltam a jerikói koldussal vak és kiáltottam, hogy lássak? Hány volt, aki megemelt, Krisztushoz vitt, hogy hitkételyben megvilágítást nyújtson? Egy ellesett mondat, egy jó szó hangzott, és a mag csírát hajtott... Ezek mind találkozások! Nagy találkozások mindenkinek végbemennek az életében, de hányszor volt, hogy fölényeskedve, nem törődve elmentem mellette?... Ady, mikor párizsi útjáról, az életöröm világából visszatér, testileg – lelkileg összetörve, ezt így mondja el versében: nincs másom, csak a térdem... Isten követével, a kereszten találkozott az Úrral. – Egyszer mindenki találkozik az Úrral, ha máskor nem, a halál közeledésének nehéz percében. Amikor elködösödik a földi látás. Kívánom, hogy köztetek ne legyen egy sem, aki nem kérte a földön a találkozást az Úrral, és hogy mind-egyik örökre találkozzék Istennel. Nehéz perc az, amikor ködbe húz minden, ami föld, és horizontszakadás történik az ég felé, arra, ami végtelen. „Az Úr színe előtt drága dolog, hogy meghaljanak a jámborok” (Zsolt. 115,15). Hiszem, hogy mindnyájatoknak megadja az Úr azt a kegyet, hogy éltetek utolsó percében így találkozzatok Krisztussal. De könyörögnünk kell a kegyelemért, hogy már az életünkben itt találkozhassunk az Úrral, amikor előttünk a jövő áll, amelyet magunknak kell megteremtünk. Büszkeséggel, fölényeskedő önbecsüléssel el ne feledkezzetek, hogy a látogatás szent percét megismerjétek! – Az Írás két ízben írja, hogy Krisztus sírt. Egyszer a jóbarát, Lázár sírjánál „...könnyekre fakadt” (Jn 11,35). Másodszor, amikor Jeruzsálemet nézte és elmondta az Írásból ismert szavakat: „Mikor közelebb érve megpillantotta a várost, sírva fakadt. Aztán így szólt: „Bárcsak te is fölismernéd legalább ezen a napon, ami békeségedre szolgál!... Elpusztítanak téged és gyermekeidet, akik benned laknak. Nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted föl meglátogatásod idejét” (Lk 19,41-42 és 44). Legnagyobb tragédia az életben nem ismerni, nem fogadni lélekbe a látogatásra jövő szenvedő Krisztust!

Bef.: Keresztfa tövében találkoztunk Krisztussal, önmagunkkal. Kértük, hogy ami teher, felelősség rajtunk, emelje le rólunk szent keze, Ami seb és bűn, gyógyítsa be Szent Vérének gyógyító ereje, és a jóra való készséget váltsa életre az örökké segítő Atya. Korábbi éltetek után immár vessétek le a régi embert, újuljatok meg lelkileg bensőtökben, hogy valóban magatokra öltsetek az új embert, aki az Isten képére teremtett igaznak és szentnek. Ahogy az apostol írja: „Korábbi éltetekkel ellentétben vessétek le tehát a régi embert, akit a megtévesztő kívánság romlásba dönt. Újuljatok meg gondolkodások szellemében s öltsetek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény. Szakítsatok ezért a hazudozással, s beszéljen mindenki őszintén felebarátjával, hiszen egymásnak tagjai vagyunk” (Ef. 4,22-25). – És én hinni szeretném, hogy közülünk minden egyes úgy fog Krisztus előtt megjelenni, hogy Isten templomává lett, akire úgy tud ránézni a Mester, hogy benne gyermekére ismer. Amen.

3. beszéd: Találkozás – az emmauszi úton

4. beszéd: Találkozás – az örök hazában

* *

QUID TIBI VIDETUR?

(Rekollekción – leányoknak, 1943. Angolkisasszonyok Tanárképzője, címek)

1. beszéd: **Quid tibi videtur de statu hodierno?**

2. beszéd: Quid tibi de anima?
3. beszéd: Quid tibi de agendis hic et nunc?
4. beszéd: Quid tibi de agendis pro futuro?
5. beszéd: Deus providebit!...

* *

ÉDESANYA – AZ ÉDESANYA HELYETT

(Rekollekción – leányoknak, Angolkisasszonyok Tanárképzője, címek)

1. beszéd: A tudatlanok tanítója
2. beszéd: A gyámoltalanok erőssége
3. beszéd: Az árvák (lelkileg!) anyja
4. beszéd: Földi anya – az égi Anya nevében!

* *

AZ ÉLET HAJÓSAI

(Th. Campell: The mariners of England) – (Rekollekción – leányoknak, vázlatpontok)

1. beszéd: Útrakészen – az Úrtól
  1. A Teremtő terve.
  2. A Teremtő indítása.
2. beszéd: Úton – az Úrral
  1. Az élettenger az út.
  2. Az életvihar a kíséző.
3. beszéd: Diadalmas erővel – az Úr kegyelmébe
  1. Veled a Küldő hivatás kincse.
  2. Veled a Megszentelő állandó segítsége.
4. beszéd: A dicsőség kikötőjében
  1. Földi babér a hős jutalma.
  2. Örök diadal a győző életjutalma.
5. beszéd: Úrtól – Úrhoz

Bev.:

1. Tőle jövünk.
2. Hozzá megyünk.

Bef.: Mit féltetek...?

* *

A DÖNTŐ CSATA

(Byron: Waterloo) – (Rekollekción – leányoknak, vázlatpontok)

1. beszéd: A csendes élet
  1. Csendesen pereg a nap...
  2. Derűsen pislant a hold...
2. beszéd: A lélekharang szava
(Knell!)
  1. Valóban?... Jól hallok?

2. Valóban!... Igen! Igen!

3. beszéd: A „hallók”

1. A gyávák ijedeznek.
2. De a bátrak hősieesen harcra kelnek.

4. beszéd: A csaták zajában

1. Az öröm elhaló dala.
2. A halál bús dallama.

5. beszéd: A dicsőség fényében

1. A jelen diadalában.
2. A jövő boldogságában.

6. beszéd: A viharfelhők után

1. Csendes a mező.
2. Dalos a népe.

7. beszéd: A „Waterloo”-i emléknél

1. A „Sasfiók”...
2. Az élet sasnemzedéke...

* *

NÉMA KERESZT

(Rekollekción – leányoknak, vázlatpontok)

1. beszéd: Ember faragta

1. Az ember bűne termelte.
2. Isten Szeretete növelte.
3. Az Áldozat megszentelte.

2. beszéd: Istenember vállalta

1. Felvette az Istenember
„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda...” (Jn 3,16).
2. Halál nyoszolyájává nemesítette.

3. beszéd: Isten kivirágoztatta

1. Vértörpiros rózsákat termelt – a Szeretetet.
2. Fehér életet fakasztott – az Áldozat.

* *

Felnőtt nőknek

ÚJULT ERŐVEL ELŐRE!

(Rekollekción – nőknek)

Bevezetés

A rekollekción – visszatekintés! Keresés és lemérés. Hogyan éltem eddig? – ez a jelszó. De ez csak az első része. A felemelő, vagy lesújtó ítélet után nem lehet megállapodni. **Keresni kell a módokat és az eszközöket, hogy újult erővel induljunk a harcra...** Van tehát emberi része és van isteni része. **Emberi vizsgálat után felszívjuk az isteni kegyelem erejét!** – Ezt a szent munkát akarjuk elvégezni a most kezdődő rekollekciónban. Ezért is választottam címet: újult erővel előre!

1. beszéd: A lélek tükre előtt

Bev.: Az emberi szemről sokszor mondják, hogy a lélek tükre. A csillanás, a villanás, sőt valójában az arc tónusa valóban sokat elárul. Derű és szomorúság nem zárható a lélekbe... „A test világa a szem. Ha szemed ép, egész tested világos lesz” (Mt 6,22). Kiverődik az ember arcán... Sőt a jellemre is lehet következtetni. Azért van már tudományos iskola is (Kretschmer féle), amely az ember konstitúciójából von következtetést a pszichikai életre! De ez mind bizonytalan... Kereső, tapogatózó lépés. **A lélek valóságához**, a szentek szentjéhez csak **önmagunk** juthatunk. Mi nézhetünk saját lelkünk tükrebe, hogy megtaláljuk a belőle felénk forduló lélekarcot. Legyen az **emberarc** és legyen: **istenarc**.

1. Az emberarcon – az emberi vonások tükröződnek.

Először is **készségek** és **hajlamok**. Sok ezeken a föld felé húzódó és a földtől váró... A testi ember gravitációja húzza a föld örömei felé... Kincs, étel, tobzódó vigasság, ösztönös élvezet erősen húzza a föld emberét. Ezért rettenetes áldozatokra képes. De a vágyakozás mellett kiverődik az emberarcon a **bűnös** kiélés vonalhullámozása is. Sőt a törtség, a pusztulás... Olyan az arc, mint Dorián Gray arcképe... Minden egyes bűn új és új ráncot vet az arcra... Olyan, mint a lenyűtt ruha... Minden nap új szakadást mutat... Olyan, mint a szeszt túlzottan élvező ember... Minden újabb pohár jobban és jobban eltorzítja emberi vonásait... De a valóságos emberarcképet, a **magam arcképet** magam tudom megtalálni. Belenézek a lélek tükrebe, hogy kiverődjék belőle az **én képem!** – A gyakorlatban lelkiismeret vizsgálás az egész. Bátor szembenézés sokszor kendőzött életszövevényvel. Kissé fájdalmas és terhes, mert sokszor dédelgetett életformának silányságát kell megállapítanom... Hasznos és szükséges volta annál kézenfekvőbb, minél biztosabb, hogy esetleges nemtörődés esetén az isteni kéz fogja írni az ítéletnek szavát: „Máne, Teke, Fáresz”... Annál inkább üdvös, mert az **idő** még most **jó barát**. Módot nyújt – a belső regenerációra! – Fac similiter!

2. Az Isten arcát ember nem láthatja.

De az ember az Isten képmása, tehát tükörképe! – De miben? A Káté felel reá: értelme és szabad akarata van, továbbá halhatatlan. – Keresem ezt az én lelkemen, az Isten képmásán... Mindig értelmes-e az én életem?... Látja-e a helyes és igaz célokat?... Érti-e a hivatottság kegyelmét? „Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk” (1Jn. 3,1). Szabadon cselekszem-e?... Nem döntenek-e az alsóbbrendű szempontok?... Sőt bűnös szempontok?... „Aki bünt követ el, az ördögtől van...” (1Jn. 3,8). Törekvésem, vágyam-e a mennyország, a halhatatlanság?... Érzem-e, hogy Atyám háza az én örök hazám?... „A mi hazánk azonban a mennyben van” (Fil. 3,20). Házanépe vagyok-e az Istenatyámnak?... Valóság-e bennem, hogy **égi követ** vagyok, aki a földi hivatás teljesítése után Urához tér vissza?... Élek-e az ég eledelével?... Vagy csak kenyér a táplálékom?... Nem lehet égi az ember, ha csak a föld termi táplálékát... Isteni kegyelem és égi kenyér nélkül a földre szűkül az életem... Így pedig, isteni táplálékkal isteni vagyok. – Ezek a belső kérdések **valóságos vonásokká** nővik ki magukat. Isteni képet teremtenek! Olyan arcot sugároznak felém, aminőnek a föld emberét gondolta az Úr. – A vonások azután cselekvésekben valósulnak meg. Úgy kell élni, hogy életünk mutassa, hogy isteniek vagyunk. „Csak így tudtok, mindenben tetszését keresve, az Úrhoz méltóan élni...” (1Kol. 1,10). A Krisztust kísérők pénzdarabjára azt mondja az Úr: kinek képe van a pénzdarabon? – A császáré – felelék. Tehát „**add meg a császárnak, ami a császáré...**” (Mk 12,17). A mi lelkünkön Isten képe tündököl. Az „add meg az Istennek, ami az Istené” (Mk 12,17) ránk vonatkoztatva így hangzik: **isteni léttel tiszteld meg a tégedet isteninek teremtett Teremtődét...** Ez az isteni tükörkép tündöklük – e az én tükörképemen?

Bef.: A tükör naponta használatos. Talán többször is, mint kellene. A külső vonalak rendezettségét akarja szolgálni... Az én kérésem ez: **minden tükörbenézés** juttassa eszetekbe a **lélek tükörképének** gondolatát. Ez állandó keresés tárgya legyen! A napi tükörbenézés – a napi önértékelés ténye legyen! Amen.

2. beszéd: Egy húron is...

Bev.: Aki a lélek tükrebe nézett, az megállapította magáról, hogy kitűnik belőle az ember képe, vagy kirajzolódik belőle az Isten képe. Először a törődöttékhez szólok, s adjuk ennek az elmélkedésnek ezt a címet: Egy húron is... Aki az élet csendes vizén jár, akinek adottságai rendkívülinek tűnnek fel, annak könnyű az élet. Aki viszont azt érzi, hogy sok a ránehezülő teher, az sokszor szomorkodik

és sóhajt: nem bírom az életnek terhét! – Ezek a szegény, szenvedő emberek elmondhatják magukról, hogy az élet nagy – nagy keresztjét viszik. Ilyen szegény az is, akiről talán már két – három bőrt lehúzott az élet. A lehelet is megüti az ő testét és lelkét, és minden fáj neki. Nagy és kis hibáival szemben áll és szomorúan állapítja meg, hogy neki semmi sem sikerül. Aki borzasztó nehezen viszi mindazt, amit rámer az élet, aki mindig ráeszmél arra, hogy az ő terhe nehéz, annak, drága gyermekeim, a Szentírás szavaival szeretnék felelni: „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30). Ránk csak az emberi élet terhe nehezedik. Az a kérdés tehát, hogy mit kell tenni? Erre kettős a felelet: 1) **egy húron is játszva tovább a reménykedő életet;** 2) **egy húron is játszva tovább az élet diadalmas himnuszát.**

1. Egy festő képén ez a cím áll: „**Remény**”. Húros hangszernél finom arcú nő ül. A keze a húron játszik, a szeme pedig a végtelenbe néz. Már minden húr szakadt, csak egyetlen egy áll még, és ez a reménykedő lélek játszik rajta tovább. – Ebben a képben rejtőzik a felelet. Mennyi húr szakad el a szenvedő ember hárfáján, és ilyenkor a legtöbb ember eltaszítja magától a hárfát, holott azon egyetlen egy húron is kellene játszania... – Az ember élete nem más, mint sok – sok reményből szőtt húrozat. És áll az élet nagy hárfája, és muzsikál rajta az élet. – És jön a támadás, és szakadoznak a húrok... Egyik azt mondja, hogy csalódott az emberekben. Ez azt jelenti, hogy elszakadt a szeretet húrja. A másik nem bíz a szüleiben, tanítóiban. Itt elszakadt a bizalom húrja. Ha már magával szemben is bizalmatlan, akkor elszakadt az erkölcsi húrja. És a végső azt mondja, hogy nála már minden elszakadt. Ennél már szakadozik az istenszeretet húrja. Ezek az emberek ránéznek az élet hárfájára és azt mondják: most már úgyis minden mindegy, hát elmegyek az élet sivatagába és játszom a durva lanton. – Ebben az emberben nincs benne az a remény, hogy a megszakadt húrokon muzsikáljon tovább. És nincs benne a hit, hogy a szakadozott húrok helyett jót lehet húzni. – Rögzítetek meg lelketekben az egy húrú hárfán a reménynek teljes kiépítését és sohase mondjátok, hogy eltaszítom magamtól az élet hárfáját, hanem ha szakadozott is rajta a húrozat, tovább játszom. – Minden kötelék újra szöhető. A pók kifeszíti hálóját és elbújik. Vár. Jönnek a szúnyogok, nekimennek a hálónak, fönnakadnak, vergődnek és összetépi a szövédéket. De jön a pók, a következő órában már újra szövi a hálót. Nincs olyan szál, mely újra nem szöhető. Nincs olyan hárfa, mely újra nem húrozható. És nincs olyan élet, mely az Isten nevével újra nem kezdhető. – Most, mikor átjöttem a folyosón, láttam a kezdésről egy nagyon szép feliratot. Jaj, de szeretném, kedves gyermekeim, ha ezt a táblát mindnyájan a lelketekbe vésnétek és énekelnétek mindig a kezdésnek gyönyörű himnuszát, és egy húron is muzsikálnátok az élet örök himnuszát!

2. Paganiniról írják, hogy egyszer egy nagy előadáson szerepelt, és mikor fönn állt a pódiumon, elpattant a hegedűjén egy húr. A közönség lélegzetvisszafojtva leste, hogy mi lesz most. **A mester azonban játszott tovább**, míg megpattant a második és a harmadik húr is és a megmaradt **egyetlen húron** játszotta végig örökbecsű szimfóniáját. A kottára szedett szimfóniát megpróbálták nagyon sokan egy húron játszani, de ez csak a nagy, nagy virtuózoknak sikerült. – A ti lelketekben az az egyhúrú hárfamuzsika csengjen... Akkor is, ha megpattan körülöttetek minden. Megpattan egy húr: a családi élet szent köteléke. Megpattan egy másik húr: mikor az emberek jogtalanul ítélnék meg, vagy egy – egy megrovást kaptok és érzitek, hogy a nevelők lelke elszakadt tőletek. A harmadik húr: mikor önnön lelketek húrja szakadozik. Jaj, de nehéz ilyenkor azt mondani, hogy itt maradok az élet nagy pódiumán és játszom tovább az élet nagy szimfóniáját! – A muzsika világot vet a mesterre. Az élet világában az Isten követői a mesterek. Aki csak földből van gyúrva, az leteszi a szakadt húrú hárfát, aki viszont érzi, hogy Istentől küldetett, hogy hivatását teljesítse a földön, az tudja azt mondani: én az Isten követe vagyok és ennek tudatában muzsikálok tovább. Ha az én eszközüm gyöngé, az Isten lelkének ereje nagy. Ha a gyarlóságotok tudatában vagytok, de az elhivatottságotok szentségét érzitek, akkor nem kell félnetek, jól fog menni a muzsika, mert az Isten szól bennetek. Ez gyakorlatilag így fest: lehet közöttek tört ember, aki szomorúnak látja és érzi, hogy az élet teher, nyomasztó, esetleg büntől fertőzött. Emberileg azt kell mondanom: tényleg nem lehet dalos, derűs lelkű ember. – Ha azonban az isteni küldetés szentségével jön, dalnok lehet az élet szent rónáin.

Bef.: Szeretném, ha az élet nagy muzsikáján élő szent dalnokok lennének, ha mindig csengene az ének minden egyesnek a lelkén, mindegyikötök egy élő szimfónia lenne. Akkor eltűnnének a maszok, és mindenki érezné, hogy itt az Isten angyalai laknak. – A reménykedő ember egy húron is muzsikál, és az Isten követe egy húron is himnuszot játszik. Ilyen himnuszos lelkek legyetek! – Ha elcsendesült a ház, és mindenki alszik, a himnuszos világító lelkek az élet legnagyobb csendjében is az örök Isten himnuszát muzsikálják, és a pihenő szent lelkükön nyugszik az Isten szent lelke, és minden

egyes lélek Isten szent, élő néma himnusza. Nem hallja ezt ember, de hallják az égi szent karok és hallja az Úr és fehér, élő, szent templomának érzi a házat. – Van egy kép, szent Mihály képe. Az van ráírva: Krisztus követe. Csak a feje van meg, és a feje fölött egy világító láng. A lélek tüze ez. – És az ember, az elpihenő ember fejénél is megcsillan ez a szent tűz. – Adja az Isten, hogy az Isten küldetését megérezve az élet nagy küzdelmei között is egy húron diadalmas himnuszt énekeljen a ti drága lelkeitek.

3. beszéd: Az Úr dalosai

Bev.: Mikor tud és mitől tud azonban ember muzsikálni és énekelni? Legegyszerűbb válasz: ha jó torka van. Gyenge felelet. Eszerint csak az élet mesterei válogatják az énekeseket. Azok a jó énekesek, akiknek a lelkéből beszél az Úr. – A költőkről azt mondják, hogy ihletük van és akkor írnak, ha ihletük van. Ezek akkor nem kérnek semmiféle új ceruzát vagy tollszárat, amit rágni lehessen, hanem lelküket ihlettség tölti be és ez az ihlettség viszi őket arra, hogy gondolataikat színes köntösbe öltöztessék és így gyönyörrel töltsék be az emberek lelkét. A muzsikos lelkek Istentől megáldott lelkek.

1. Kérdés: honnan a dalos hang? Felelet: Istentől.

Az egyiptomi Memnón – szobrok olyan csodálatos hangszerek, hogy amit naponta beléjük énekel a napsugár, azt éjjel visszamuzsikálják. Az az izzó napsugár, mely ezeknek a kőhátát éri, olyan erővel ivódik beléjük, hogy visszaszól belőlük. Ha valakinek nem tetszenek ezek a szobrok, az gondoljon arra a napsugárra, amelyik a mezőt simogatja, ahogyan varázsolódik bele a búzaszembe és addig csókolgatja, míg az szárba szökken és termést hoz. Vagy arra gondoljunk, hogy öltözik fehérbe a mandulafa, Ködmönét más veti, menyasszonyi ruháját más szövö, és nemsokára fehér köntösbe öltözik az egész természet. Vagy gondoljunk Oscar Wilde darabjára. Történetében vakmerő óriás járt egyszer a földön. Mindig bosszankodott, mert a gyerekek bejártak a kertjébe, és ezek játéka és a madarak éneke zavarta a nyugalmát. Megharagudott rájuk és kizavarta őket, azután olyan magas falat építtetett a kertje körül, melyet már gyerek lába nem bírt megmászni. Büszke is volt most. Másnap, mikor fölébredt, már a madarak sem énekeltek, már a fák is téli álomba merültek és téli köntösbe öltöztek. Egyszer csak észrevette egyik fán, hogy minden rügy virágba szökken. Odament és látta, hogy a fán egy gyermek ül. Éppen reá akart kiáltani, mikor észrevette, hogy a lábán és az oldalán seb van. Megszánta és megkérdezte, hogy ki bántotta. Mire a gyermek megszólalt: ezek a szeretet sebei. Ahol én vagyok, ott virág fakad és én a gyermekek szívében lakom. Az óriás erre elszégyellte magát, lebontotta a falakat és visszahívta a gyermekeket. – Ahol égbeszálló erők vannak, ott virágba szökken az élet. Kérdés, vajon a mi lelkünk lehet – e muzsikáló, dalos pacsirta a maga erejéből? – A ti drága jó tanárotok kiválogat benneteket gége szerint: ez soprán, ez alt stb... De hogy az élet himnusát ki hogyan éneklí, azt az Isten válogatja a kegyelem szerint. Akinek a lelkében az Isten lakik, annak a környezetében virágba szökken a természet, mert az mindent úgy lát, ahogyan az Isten látja. Az mindent szentül és szépnak lát, az minden embert szépnak lát, az mindenkit visszavisz a szépséghez, akiben az Isten lakik, akiből tavaszba bontakozik az élet. – Ez a tavaszi bontakozás nem lehet a szó értelmében való, de lehet a lélek virágba öltözködése. A lelki szépségnek köntösét húzzátok magatokra és legyetek egy – egy élő virágszál az Isten virágoskertjében. És ha szétnézünk így a világban, az emberfejek helyett virágfejeket látunk: ibolya, rózsza, nárcisz, nefelejcs stb. és látjuk ezt a gyönyörű élő virágoskertet. Az ibolya nemcsak jelképe a szerénységnek, hanem valóban az is, mert „aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12). Élő virágok és az emberek élő virága aszerint tűnik fel, amint ő azt az erényt éli és aszerint fog az Isten virágoskertjében élni. Legyetek tehát az Isten virágai. Milyen szép tekintetet vetne e házra a mindenható Isten és mondaná: az én virágoskertem.

2. Mitől van tehát az én énekes virágzó derús lelkületem? Isten kegyelmétől.

Isten kegyelme lelkembe száll. Ez az ég leereszkedése. Ehhez azonban szükséges a magunk ereje is, hogy az Isten kegyelmét dallá, muzsikává formáljuk. – Mi az, amit nekem kell az Istennek adnom? Először kell egy kitárt lélek. Olyanféle pihegés, amelyet a reggel virága mutat. Reggel a virágnak minden sejtje kinyílik, hogy a harmatot, napsugarat magába vegye. Kivet magából mindent és kinyitja a lelkét a harmatozó ég felé. Figyeljétek meg: az árvácska, ha kinyílik, minden reggel kelet felé fordulva ébred és minden este nyugat felé hajtja le fejét. Reggel köszönti a napot és este búcsúzik a naptól. Ez a lélek világából nyílt jelenet: az ember kinyitja a lelkét az ég felé és nagy készséggel fordul az Isten felé, az Ő kegyelmét várva. Kit vársz? Istennek áldó kegyelmét. A belépő vendéget ne savanyú arccal,

hanem az „Isten hozott” himnuszával fogadjuk és kincsként használjuk. Amit nagy értéknek tartunk, azt nem dobjuk a sarokba. Akit megtisztelni akarunk, azt az asztalfőre ültetjük és hozsannát kiáltva megyünk elébe. Ha vendéget úgy fogadunk, hogy a terem dísz, nem lehet virágfűzér nélkül fogadni az ég Urát. Ékesítsük lelkünket erényvirágokkal, öltözködjünk a kegyelem menyasszonyi köntösébe és fehér mirtuszt vigyünk elébe. – Ez ne csak vágyakozás legyen, hanem munkálkodás az Isten kegyelmével. Az lesz az Isten embere, aki Isten kegyelmével együtt dolgozik. – Mít tegyek tehát? Törd fel életed ugarát és ha felszántottad életed televényét, menj az Evangélium Mesteréhez és engedd a magokat szétszórni, – ezt aztán majd virágba szökkenti az Isten. Vesd ki mindazt, ami bojtortján, gyűjts kalászosokat, hord csűrökbe, aztán majd vidd a malomba és őröldesd kenyérré. Legyen ez az életed szeretet – kenyere. Nem olyan, mint amelyet az asztalnál adnak, hanem amelyet az oltárnál osztogatnak. Legyen a te lelked olyan szent, tisztult gabonája az Úrnak, mely várva várja az élet szent Kenyerét. – A dal, ha nem az élet diadalmos dalát zengjük, csak akkor cseng, ha az Úr kegyelmével együtt cseng. Az a dal, melyet a karmester tanít, életet derít és öröme hangol; az a dal, melyet az élet szent dalának mondunk, ott nem rezeg a hang és nem mozog a dobhártya, ott nem születik meg a físz és a gisz, ott látszólag némaság van: ott az Isten világa van. Ott nem az angyalok éneke cseng, hanem az ember életének nagy – nagy szimfóniája, és ezek együttese adja az Isten dicséretét.

Bef.: Legyen a ti éltetek az Isten dicséretének néma és mégis égbetörő himnusza!

4. beszéd: Kik laknak ebben a házban?

(én és az Úr!)

Bev.: Az utolsó kérdés, mely mára maradt, így szól: kik laknak ebben a házban? – Ha megkérdeznénk a jó főnöknőt, azt mondaná, hogy elő kell venni a statisztikai ívet és le kell olvasni róla. Így megállapíthatnánk a ház lakóit a tartományi főnöknőtől a legutolsóig, a beteg kis gyermekig... És a megállapítás helyes volna. Ha a lelkünket kérdeznénk meg, a válasz így szólna: ebben a házban ketten laknak: én és az Úr! – Ennek a beszédnek is ez lesz a címe, és az idő rövidege miatt csak egy pontból fog állni.

Én és az Úr! – Az Úr, a Végtelenség, a Nagyság, a Szentség, az ember életének az örömforrása, melyből az élet buggyan. Mellette én az Ő szentképe, az Ő tükörképe, én az Ő reménye, én az Ő gyermeke. A kettős beállítás eltünteteti mindazt, ami körülvesz. A semmibe süllyeszti mindazt a többi embert, aki körülöttem van, és úgy érzem magamat, hogy egy tető alatt élek az én Urammal, Istenemmel. Ez csak abban a lélekben születik meg, mely érzi, hogy mindennél nagyobb az Úr és a földön mindennél szentebb az Ő szent neve. Ezt csak akkor érzi az ember, ha magábavonul. Lelki magányban nemcsak lelkigyakorlatok alatt lehet a lélek, hanem a kápolnában vagy lefekvés után kikapcsolódva a világból. Ez már szent magány. – Szeretném, ha a nap üres szakáiban egy – egy pillanatra elzárhatok magatokat a világtól és éreznétek, hogy: magam vagyok és velem az Isten! – Ha így tudátok gondolkodni, akkor dalra csendülne mindig az ajkatok. Aki az Istennel él, az az élet legboldogabb embere. Mivel az ember társas lény, azért szüksége van nagyobb társaságra is. Azért vagyunk az Isten gyermekei, hogy dalosabb legyen az Isten kertje, és jobban menjen a munka közösen, de szentebb a munka egyedül Istennel. – Szentáldozás után (megfigyeltem, amint lehajjtátok fejeteket, mert hisz az ember önkéntelenül is figyelő lélek) éreztétek, hogy nincs itt senki más, csak az Úr és én. – Ne várjuk a mennyek országát, vagy éljük már a mennyek országát itt a földön. Ne várjuk az egek világát, hanem tudjunk imádkozni, hogy a mi szakadozó húrú hárfánkon muzsikáljon az Úr. Akármennyire megszakadnak a húrok, mindig érezzük: egész életem az Isten hárfája és zenél bennem az Isten szava. – Ha gondolkodunk magunkban, akkor megcsendül bennünk az Isten szava. Íme az élő ember hárfája, melyen muzsikál az Isten.

Bef.: Utolsó mondatunk legyen egy sohasem feledhető hasonlat: ameddig magam tartom a hárfát, magam pengetem a húrt; amikor megszakadnak a húrok, magam leszek Isten hárfájává és ezen a hárfán a beszédes lelkiismeret szaván és cselekvő életemen keresztül muzsikáljon az Isten!

*

(elmélkedéshez:)

„Lendülj az égiek felé!”

Bev.: Hogy van, hogy a Mester a földiek elhagyását hirdeti? És kérdés így is: mi az ember igazi hivatása?...

1. Az élet földi értékeinek leszerelése.

a) Az élet, az Evangélium **látszólag** így felel: szerelj le a földiekkel, keresd az égiket! – Félő gondolat: azért jöttünk, hogy elhagyjuk?... (Vita ez Madách, Th. Wilder, Goethe irodalmában is)...

b) Értelem szerint nem lehet a hivatás leszerelése, mert minden, ami megjelenik a földön, bontakozást mutat. – Az isteni természet orgona akkordjainak zúgása: fejlődj, alakulj!... Idegen hang a leszerelés. Minden fölszerelkedik, tehát az embernek is úgy kell gondolkodnia, hogy valamiképp felszerelkedjék a földön. – Az Írás sem leszerelést, hanem teremtést hirdet (1Móz. 2); a (Bölcs 9,2) pedig az uralom küldetéséről beszél: „És bölcsességeddel alkottad az embert, hogy uralkodjék a teremtményeken, melyeket alkottál”. – Lehetetlen leszerelni ott, ahol az uralom az Isten adta hivatás. – Ott kell megtalálni a helyes hangot, ahol ezt halljuk: úgy kell gondolkodnunk a világról és cselekednünk a világgal, hogy a földiekkel mint **eszközökkel** tökéletesebbé tegyük azt és a lelkünket is.

2. A „múlt hibáinak” eltemetése.

Le kell szerelni, vagyis el kell temetni a múlt bűnös világ történelmét. – Vajon lehetséges-e? Hisz a ruhák foltját kitisztítja az ember, de a lélek foltját csak az Isten veheti le... Van **égi ígéretünk**, hogy az Úr törli a lélekszennyeket?

a) Olvasd az Ószövetséget: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; És ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). Atyánk az Isten, tehát Hozzá fordul bizalommal a könyörgő ember. Még Dávid királynak is megbocsátott, amikor hamuzsákon bűnbánatot tartott...

b) Olvasd az Újszövetséget: „Bocsánatot nyertek bűneid” (Mt 9,5), valamint: „Nem is bakok vagy borjak vérével, hanem tulajdon vérével lépett be egyszersmindenkorra a Szentek Szentjébe, s örök megváltást szerzett” (Zsid. 9,12). Az Úr megbocsát; sőt értünk áldozza Magát a Mester.

Bef.: A leszerelés a földiek eszközzé való silányítását jelenti, hogy a földi életen túl az örök világba bontakozzék az egyéni élet. Szolgálva a földet nem eldobja magától az ember, hanem a lépcsőn dobantva később örök Atyához emelkedik a végtelenbe vágó lélek. – Mi a kereszténység lényege? A keresztáldozat és az áldozati Mester **feltámadt** élete. Mint a kettő ezt hirdeti: értünk meghalt az Úr, hogy Vele éljen mindörökké az ember. Amen.

* *

AZ ERDŐK ISKOLÁJA

(Rekollekción – fiatal nőknek, 1953. VII. 13.)

Bevezetés

Mi végre vagyunk a világon? Én itt a Szűzanya temploma körül szeretném, hogy a mai nap legyen egyszerű **iskola**, amely iskolában négy mester előadását hallgassuk meg. – Egyik mester legyen a **fa**, a másik legyen **akármelyik fűszál**, a harmadik a macska – legelte **gyógyfű**, a negyedik legyen a **torony**. Most tehát letelepedve a fa körül, az Isten adta szépségekkel teleszórt természetben hallgassuk meg a kicsi tárgyaknak hozzánk szóló beszédeit.

1. beszéd: A fa beszéde

Bev.: Az első iskolát tartja a fa. Természetesen Isten a világot nemcsak azért teremtette, hogy csak álljon, hanem azért is, hogy mindent az Úr dicsőségére hirdessen. A hatalmas fa a földből az egek felé tör, figyeljük meg minden hajtását. Ezek Istent akarják dicsérni csodálatos módon. Gyökerével rátérbélyesedik a földre, hogy abból mindent magába szívjon és ami erő, szépség, azt felfelé tolja és ön magát Isten hatalmát dicsérő fává alakítsa.

1. Ha azonban megszólítjuk a fát, hogy mit tanítasz te hatalmas tölgy a **mi számunkra**, akkor érdekes oktatást hallunk, aminek az első mondata így szól: „hirdetem nektek azt, hogy **olyan erőket hordozok magamban, amelyeknek belső értelmét csak az Istenben találjátok.**”

Mit akar ez jelenteni? Olyan dinamizmust hirdet, hogy minden, ami végbemegy bennem – fára gondolok – ott gyűjtés történik, halmozás, felszívás. Átalakítás, levélbe, sziromba bontás stb., mindez állandó növekedés. Erőgyűjtés, de olyan csodálatos módon, hogy nem tudja az egyik gyökér, mért nyúlik messzebb egy sziklát megkerülve és a másik, hogy miért merül a humuszba. Az egyik ilyen, a másik olyan erőt szív fel és tudat nélkül dicséri a rendező Istent, Végül is azt hirdeti, hogy az élet nem egy nyugalmi helyzet, hanem dinamika. – És én mint hallgató, milyen konklúziót tudtam megállapítani? – Mi végre vagyunk a földön? Ez a beszéd, amit a fa mond, arra akar figyelmeztetni, hogy ő olyan valaki, olyan valami, amire **rákényszerül az isteni szent törvény**, ezért ő dolgozik, alakítja magát. – Engem azonban többnek küld az Isten. Én, aki jöttem, nem avégre jöttem, hogy **csak tárgyi voltommal** legyen Isten dicséretére, hanem engem azért küldött, hogy **alanyi lételemmel** döbbenjek rá, hogy magamnak kell kibontanom, ami bennem erő, szépség. Te több vagy, mint én, mondja a faóriástanító, mert én hordom a Teremtő minden előrelendítő dinamikai erejét, te azonban úgy hordozod, hogy önmagad tudjad alakítani; ez az Isten adta tárgyi erők alanyi alakítása. Ide például nem belső kényszerből jöttünk. De azért húzódtam ide, hogy közelebb férközzem Istenhez, a szent tűzhöz. **Magam akarom**, hogy ami történik bennem, az életem szebb, tudatosabb dicsérő zenéje legyen az egek felé.

2. A másik beszéde a fának így szól: én Istennek csodateremténye vagyok belső, bontakozó dinamikai erővel, **de szent küldetéssel** is.

Az embereknek árnyékot, vadaknak eledelt, madaraknak fészekhelyet kínálok. Ha meghalok, árbocot csinálnak belőlem, vagy tűzifa leszek és nem állok egymagam, hanem azáltal a nagy közösséget szolgálom. – Vedd észre ember – fordul felém a tanító –, hogy nemcsak egyedül vagy! Ha tégedet az Isten fejlődő dinamikával látott el, akkor meg kell látni, hogy ez nem csupán annyi, hogy élő emberré alakulj, hanem azt is követeli, hogy szolgálatot teljesíts! – Most azonban keresem azt, hogy milyen szolgálat vár énra? A felelet nem lehet más, mint az, hogy reám nehezedik annak a szent közösségnek a szolgálata, amelyet embertestvériségnek mondok. Ez végül is az Úr szolgálata. Ebben az iskolában belső értékelés alapján meg kell vizsgálni, hogy csak **magamban** van – e a küldetésnek ez a tudatossága? **Mindennek** a végső célja, hogy az ember fejlődik. Tudatosság annyit jelent, hogy önmagam tudom vállalni azt, amit attól kapok, Aki a nagy világba állított. Mi tehát a feladat? Az, hogy biztossam más embertestvéremnek javát, továbbá, hogy üdítő italt tudjak kínálni a tikkadónak. A magam életét be kell állítani mások segítésére. Olyan valaki vagyok a földön, aki azért születik, hogy az élet közösségében más életnek segítséget nyújtsak. – De itt nincs vége a szolgálatnak. Az én életem ereje ugyanis egek felé is törtet. Istennek dicsőségét hirdeti tárgyi életével a fa, én a tudatos lételemmel szolgálom Istent, alakítom szebbé magamat és másokat; minél szebb az én életem, annál jobban dicsóíti Istent. Ember – palántája Istennek! Nőjj te olyanná, hogy Istennek nagyobb dicséretét zengjed, tehát ne elégedjél meg azzal, hogy csak jársz, mert születél, hanem jársz és szolgálj, mert Isten terveit így alakítod tökéletesebbé. Nem kiszolgáltatni, hanem szolgálatot teljesíteni jöttem – ez az Úr gondolata. Ha igaz a Mester szava, hogy: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24), a Mestertől tanulja meg azt is, hogy nem szolgáltatni, hanem szolgálatot teljesíteni jöttünk a világra.

Bef.: A fa beszélt a **dinamizmusról** és a **szolgálatról**. Mi végre vagyunk a földön? Én, az Istennek külön küldöttje, tudom **dicsérni imával**, szemlélettel az Istent és **emelni szolgálattal a mások életét**. Mi történik itt? Mint Isten „égő tömjénfüstje” magasztalom az Istent. – Miért vagy tehát a világon? Azért, hogy **megismerjed** a nagy világot teremtő **Istennek minden jóságát** és legyél **tudatos dicsérője** annak, Aki téged a világra küldött – a szolgálat hivatásával.

2. beszéd: Az útszéli fű tanítása

Bev.: A második tanítómester az országút melletti fűszál. Mit tanít nekünk ez a rezgő fűszálacska? – Ha megnézzük ezt a fűvet, érdekes dolgot tapasztalunk. Levelei laposak (éppen egy útifűvet látok), szélesek és a földre terülők. Virágja vékonyan magasba törő és a virágok egységes füzérszerű nagy családot alkotnak. Ha még jobban megfigyeljük, akkor rádöbbenünk arra is, hogy minden egyes virág egy – egy nagy **jövő otthona**, a jövő „gyermek” élő méhe és bölcsője, magtartója és sziromtartója pedig az egek felé emelkedő és sudarasodó útmutató. Megállok előtte és azt mondom: te, a földön laposan terebélyesedő, kicsi növény, szólalj meg! Úgy szólok neki, minthogy Michelangelo szólt a Mózes szobrának, hogy szólaljon meg. Mit hordasz magadban kicsi útifű? Mi a te szolgálati hivatásod?

1. Megszólal az útifű és beáll tanítómesteremnek. És mit mond? Első szava: virágsziromi szépsé-

gemmel az Alkotó szépségét hirdetem, hangszórozom szertesztét.

Beszél tovább és azt mondja: figyelj meg, földről kicsi kis száram hirtelen elhagyta földanyám méhét, szétterülő minden levelem egek felé törő, minden kicsi kis száram külső virágot fakasztó. Hallgatom ezt, és így folytatja: én az útszél virága vagyok, összetaposnak gyerekek, állatok mégis **megelégedetten nézem az életemet!** Ha pedig te, ember, jobban belelátnál a lényembe és nem felületesen néznél, olyan szép vagyok, mint a rózsaszál, melyet te nagyobboknak tartasz, a melledre tűzesz, oltárra emelsz. Pedig én még ennél is több vagyok, mert amikor májusban a rózsza kibontja a szirmát, két hét múlva minden pompáját lehullatja. Figyelj meg engem, hosszú száron nővök, mindig magasodom és késő ősziig, télig állandóan virágba öltözöm. Természetesen az én virágom nem a múlandóság szépsége, hanem a tartósság szépsége; hasonló természetű és ökörfarkkóró testvéremhez, amelynek virágzó szára az őszi hosszúságának előhírnöke. Ha korán bontja ki virágait, akkor kora telet hirdet. – Ha te, embertestvér, nem látod az én szépségemet, akkor én figyelmeztetlek, hogy döbbenj rá, hogy én a kicsi fűszál is a **lényemmel** Teremtőm szépségét hirdetem. – A gondolatot befelé irányítom. És ha így szól nekem a kicsi útifű, kérdem magamtól: vajon én, az Isten nagy virágos kertjének kicsi példánya, útifüve, nefelejcske vagy rózsája érzem-e és igénylem-e azt, hogy a **magam erejével** önmagamat mindig virágzó, **szent Isten kertjének szépséges példányává növeljem?** Megelégedett vagyok-e abban a hivatásban, amit nekem adott az Isten?! Elég-e nekem az a küldetés, vagy pedig nekem se a pacsirta dala hiányzik? Mert még szebb lehetnék, ha dallamos dallal dicsérekhetném az Urat! – Ember virága az Istennek, tanulj ettől a kicsi virágtól, igénytelen útszéli növénytől! **Elégedjél meg** azzal ami vagy, ahová helyeztettél, ahol neked a Küldő szent terve szerint szolgálni kötelességed. Nem a külső pompa mutatja az értékek értékét, hanem az állandóság, az életszépség megmaradása. Én örökké **virágzom**, ebben rejtőzik az értékek értéke. – Én olyan virág vagyok – legyek akármilyen, mindegy –, aki **mindig virágzó**, mindig bontakozó, mindig a jövő termelésbe törő **isteni szent virág** vagyok.

2. A másik, amit hirdet a fűszál, az így hangzik: minden részed úgy dicsérje a Küldőt, ahogyan a Küldő téged küldött.

Most azonban az útifű beszédét kicsit meg kell kontráznia. Az útifű szava ugyanis így cseng: „és te ember tanulj tőlem, én ott vagyok, ahová sodródtam. Nem nézem, hogy kert – e tanyám, vagy út széle a hazám, sem a fa tövét nem keresem. Úti fünek és magnak számítok és elégedett vagyok.” – Mikor hallgatom ezt, egyrészt tudomásul veszem, másrészt csodálatos tiltakozás lép fel: ő lehet a földé, de én belső elégedetlenséggel élem itt életemet. A mindig előretörő, a soha meg nem pihenő énem nem törődik bele ebbe az egyhangú életbe. Ha mármost ezt a törvényt nézem, rá kell mutatnom, hogy nem elégszem meg akkor a földi megnyugvást hirdető szavakban, mert több vagyok, mert igényesebb vagyok, mert az **örök élethez tartozónak** érzem magam. Amikor az elcsendesítő szavát, az igénytelenséget hallgatom, akkor ezzel szemben fölegyenesedem, az Istentől jövés és Istenhez törés szent gondolatát ébresztem fel. – Mi Krisztus tanítása szerint sokkal többek vagyunk, mint az egyszerű virágok. Olyan valakik vagyunk, akik avégre vagyunk a világon, hogy magunkból **isteni embert teremtsünk**. Nekünk az a küldetésünk, hogy amivé lettünk, úgy éljünk, de azt tagadjuk, hogy azért leszünk, hogy éljünk és elvirágozva elpusztuljunk. A kis virág ugyanis a tél közeledtével elvirágzik. Mi azonban örök életet igénylünk és nyertünk Istenatyánktól. Nem érezzük magunkat a világ parányának és felbukkanó szíropompának, hanem olyan valakinek, aki az előbb említett **dinamizmus emberét** – Isten kegyelmével – **végnélküli lényé** teremt. Mi láthatatlanul beletartozunk a Végtelenbe. Megelégszünk azzal, hogy küzdő életre a földre küld az Isten, de nem elégszünk meg azzal, hogy virágpompát hozva a földre hulljunk vissza. Isten a földre küldött, hogy életünk az égben kiteljesedjék!

Bef.: Ha meghatározzuk, hogy mi végre vagyunk a világon, akkor a meghatározás így szól: egek-ből küldetvén életünk minden rezdülése a Küldő dicséretét zengje, de innen, a földről egekbe törjünk vissza! Isteni lények vagyunk, akik uralmuk alá vetik a földet és várományosai, sőt birtokosai az Isten örök országának. Miért? Mert a fűszál a föld fia, az ember pedig az Istené!

3. beszéd: A zsálya tanítása

Bev.: A zsálya arról nevezetes, hogy bódítóan áradó, és kellemes illata olyan, mint a borsfűé; szereti is a gyermek, és csokorba fűzi a felnőtt ember. – De most hallgassuk oktató beszédét, amelyben el fogja mondani igazi értékét, valóban is bemutatkozik.

1. Azzal fogja kezdeni, amit reggel mondtunk, amikor a legelésző macskát láttuk: **a macska keresi és legeli a gyógyító füveket.**

Ez azt bizonyítja, hogy a Mindenható a füvekbe olyan gyógyerőket rejtett, amelyek – bizonyos titkos megérzéssel – fellelhetők, felkutathatók, értékesíthetők. Ezért mondja a zsályá: „egyszerű, kicsi, vázába ritkán kerülő növényke vagyok; az én értékeket tulajdonképpen csak az orvosok ismerik igazán. Régen azok sem ismerték, de most rájöttek, hogy ott, ahol hámhasadást észlelnek, rejtett kincstárból kenőcsöket készítenek reá. Én tehát, az igénytelen zsályá **sebgyógyító növény vagyok**. Én, a zsályá gyógyítom az embertestvéreim sebeit és több kishúgom, a kamilla, ezerjófű stb. tea alakjában segíti és gyógyítja az emberek életét. – Mint minden fű, az Isten erejét hordozom, de azonkívül gyógyító erőt is hordok magamban.” – Amikor az első mondatot mondja, az annyit akar jelenteni, hogy vizsgáljuk meg magunkat Isten nagy kertjének élő virágszálai, amikor is rá fogunk döbbsenni, hogy mindegyikünk valamilyen gyógyszerrel hord magába. És bennünk mi az, ami az Isten által külön adott gyógyerő? – Furcsa feleletet kell rá adni. Azt fogom rá mondani, hogy a **lelki tisztaság erénye**, melyet mi külön kultiválunk. Azért különös, hogy minden gyógyerő jelentősége, hogy fejleszt életet, és a tisztaság szent erénye látszólag eltompít, elködösít és lezár életet, mégis azt kell nekünk vallanunk, hogy a mi tisztasági erényünk az az életgyógyír bennünk, amely, mint a zsályá, kiható erőt, gyógyítást hoz az emberek nehéz életére.

2. Hiszem, hogy túlzásként állítják, hogy a legtöbb bűnt a tisztaság ellen követik el, szerintem a legtöbb bűnt a nyelvvvel követik el az emberek. De igaz, hogy van itt a nagy betegség, a tisztátalanság, amely az emberiségben, mint epidémia garázdálkodik és gyógyítást igényel. És ha kérdezem, hogy annak a gyógyítását Isten hová helyezte, azt kell felelni: a **tiszta életet élő emberek lelkébe**.

A zsályában a sebek gyógyítása, a gyűszűvirágban a digitalis lappang stb. Az emberi élet világában is, ami gyógyérték, az lassan kivetődik és átívódik a másikba. – A tisztaság erényének csodás kincsét hordjuk, szolgáljuk és értékesítjük. Ha kisugárzik, hogy valaki ennek a kincsnek hordozója, akkor még a tisztátalannak mondottak is keresik azt a központot, amely a tisztaság sugárzója. – Milyen módon hat az ember életében az elrejtett életünk odahatása? Hogyan óvakodik be, hogyan érezteti hatását a tisztaság erénye más ember életében? Azzal kell kezdeni, hogy a tisztaságban meg kell találni azt az erőt, amely nem életet zár, hanem életet fakaszt. Ezt a rejtett kincset csak úgy lehet megtalálni, hogy a magam életét állítom be, hogy bennem a tisztaság a nemesebb embert is **szülő hatalom** legyen. Ez pedig annyit jelent, hogy szül egy magasabb rendű életet, amely nem zár, nem kisebbít, hanem a földi életben **isteni életet** szül. Majd továbbá ugyancsak szül másban olyan magasabb életformát, amely szentnek érzi az életet és szentnek az ételszolgálatot. Azok az emberek, akik nem tiszták, észrevétlenül húzódnak a tisztábbak felé. Életpéldánk sirt és a szennyes életnek, mert megundorodik magától. Miből születik konkrétan az új élet? Az **isteni élet** születése csodálatos. Nem igaz, hogy a tisztátalan élet fogant, hanem a tisztán őrzött test lesz az élet szülője. A tiszta életből születik az élet, nem a kiélt roncsok találkozásából. Az isteni élet pedig a tisztaság gyönyörű, drága, üde virága, ennek a tiszta fénynek a szolgálói vagyunk. A lehetőségét éppen onnan meríti a fejlődő ifjú, hogy a magunkfajta emberek életében valóságban látja ennek csodáját. Aki tehát élet – tisztaságában kitartó ez az élet szépséges alakjának szolgáló anyja. Életünk hangja, derűje, finomsága, örök tavasza nagyobb lendítő erő, mint az ember hinné. Ha barackkal megrakott fa állna előttünk, akkor megoldhatatlan feladat volna annak lemérése, hogy két hét alatt a gyökérszétől a lombozatig mennyi erőt, mennyi erőt, mennyi napsugarat szív, mennyit dolgoz fel. Úgy vagyunk mi is a környezetünkkel, nem tudjuk lemérni a kihatását annak, amely neveli **másokban** a tiszta életet. Nem szabad feledni a Pithagoras-féle mondást: „ha megdobbantom lábammal a földet, megváltozik az egész világ”. Ez igaz. Egy rezgés mindent változtat. Az én gondolatom más emberben is kivált gondolatot. Az energiáknak csodás ereje van. Hinni kell abban is, hogy a **tisztasági erényéletünk** ereje a jövőt előmozdító, kirobbantó erőközpont. Ez a zsályá, amely a sebeket gyógyítja, a tisztaság pedig az a virág, amely a jövőt szolgálja. Isten tudja, hogy mit termel az életnek. És ha megadja az emberekben azt a kívánságot, hogy igényesei legyenek a tiszta életnek, akkor már életet fakasztó lett a mi élő áldozatunk. Ha én a tiszta papi életben gyóntatok és az ember lelkét megemelni akarom és belelehelem a tiszta lelket, akkor érzem, hogy angyali ember született. Ezt vegyük, tanuljuk és értékeljük önmagunkban.

Bef.: Végezetül megköszönöm a zsályának, hogy ránevelt arra, hogy az én egyéni értékeket megismerhessem. Most már tudom, hogy amikor életem virágzását Istennek ajánlottam, akkor örökké illatozó, pompázója lettem az Úrnak és a földi életben gyógyítója, segítője, nevelője és példaképe lettem a küszködő embertestvéreimnek. – Íme: **isteni életet fakasztok** a természetlennel gondolt „tisztaságos életemmel”.

4. beszéd: A templomtorony iskolája

Bev.: A templomtorony egy a sok tárgy között. Eddig növények és élők iskoláját jártuk és tanítását hallgattuk, most egy holtak látszó tárgyra figyelünk. – Délelőtt egymásután háromszor megszólalt a torony hangja. Mintha arról szólna mindig a torony hangja, hogy felébresztgeti, hívogatja azokat, akik közeledni akarnak az Úrhoz. Ezt a hangot hallván talán azt mondhatnám róla, hogy olyan isteni küldött, ami csengő, hívogató beszéde az Istennek. Azt is mondhatnám, hogy olyan magasba nyúló pontja az Úr házának, amely örök jelképe annak, hogy a templom tulajdonképpen egek felé törő épülete az Istennek és egek felé hívó beszédet zengő háza az embereknek. – Ha jobban megfigyeljük, akkor rájövünk arra is, hogy úgy építik a templom fölé, hogy vagy a bejáratnak éke, vagy négy csúcson épült magaslat, csak akkor áll külön, ha díszes oszlopsor köti össze a két részletet. De mindenképp reá utal szerényen arra, hogy nem ő a központ, hanem csak Istenhez hívó. Ez minket arra tanít, hogy akiket mi hívunk, azokat az Istenhez hívjuk és másodszor arra figyelmeztet, hogy akiket mi az Istenhez hívunk, azokban mi az **Isten házát** akarjuk kialakítani.

1. Az első annyit akar jelenteni, hogy minekünk az ittenlévő, erdőben álló torony szóló, hívogató testvérünk, aki a lelkünket közelebb akarja hozni az Istenhez.

Velünk akar lenni, hogy elvezessen az Istenhez. Alig van különbség a növények és a torony között. Ezek ugyanis figyelmeztetnek a bennünk lévő értékekre és arra is, hogy menjünk az Istenhez, keressük meg Őt az élet törvényeiben. De arra is rávezetnek, hogy különlegesen meg fogjuk találni azokban az épületekben, amelyeket Neki építettek. De a templomon kívül megtaláljuk a kis házakban is. Azonkívül megtalálhatjuk könnyen **lelkünkben**, hiszen minden életszentély Istent hordozó, Isten háza. Ha tiszteljük az Istent a természetben, akkor még inkább szeressük a házában; akár templomban, akár tabernákulumban, akár testből és vérből álló **léleképületünk emberházában**. – A templom legyen egész életünk szent központja. Sohase menjünk el a templom előtt, hogy be ne menjünk kis adorációra. Legalább gondolataink szálljanak be, ha időnk nem engedi. – El lehet menni a templom mellett még keresztvetés nélkül is és lélekben mégis bent voltam. – Nekünk azután az egész világ templom. Isten háza legyen. Minden torony beszélő hangszóró, amely azt harsonázza: jöjjetek ide emberek, mert itt találkoztok Istennel. Ez pedig **öntudatemelés** léssen. Mert nemcsak figyelmeztet, hogy mit kaptunk, hanem azt is mondja, hogy személyes kapcsolatban élünk Istennel.

2. A torony nemcsak azt mondja, hogy jöjj és találkozzál Istennel, hanem azt mondja: építsd magadat Isten szent templomává.

Azért indított kis szentélyként a földre, hogy magunkban az Isten szent dómját emeljük, ahol azután otthont találjon a Mindenható. – Valójában tehát önmagáról azt gondolhatja az ember, hogy templomépítő. Akik templomépítésben aktívan résztvettek, azokat az Egyház különösen megbecsüli. A templomépítés vagy restaurálás a legnagyobb, a legszentebb feladat. **Élő templomépítés** pedig Isten előtti örök világ megszerzésének szent feltétele. – Élethivatásunk legyen tehát, hogy Isten házát építsük magunkban. Aki ugyanis tud azon dolgozni, hogy **magában** építse Isten házát, az a legszentebb munkát végzi. Minden, amit magunk körül látunk, lélekszentélyt építő munkánkban értékesíteni kell! Állj és fordulj a világ felé és vedd magadba minden szépségét, hogy szebb legyen a lelked. – Ha belélegzem a hegyek levegőjét, kitágul a tudóm. Ha nagy elhatározásokat szül a lelkem, szentebb élet lesz bennem! Ha dalt tudok vinni az emberek lelkébe, szentebbé tettem magam és az ő lélekszentélyüket. Ha a szorgos méhek mézet gyűjtenek, akkor még világosságot is összehordanak, mert az ő viaszukból táplálkozik a gyertyák fénye. – Reánk is az a feladat vár, hogy befogadjuk az Isten fényében tündöklő világ gyönyörűségét, hogy azután lélekszentélyünk maga is fényben állva kisugározza ennek pompázó ragyogását. Ha azután a szeretet sugárzik embertestvérem lelke felé, akkor oly „életszentély”-nek tartanak a szeretetet vevők, hogy hozzád sietnek, lelkedben élni kíváncsognak, sőt követésedre indulnak. – Mindent felhasználunk, ami érték, mert az igazi lélektemplom építő Isten bőkezűen szórt kincseiből és szépségeinek felhasználásából építkeznek. – Így azután egész egyszerű, de valóban nagyszerű munkát végez az ember. – Akár hivatalos munkaterületen dolgozunk, akár tanári, orvosi, irodai, vagy fizikai pályán, minden úgy kell végezni, hogy a munkánk igazolja, hogy mi Isten lelkéből, Isten szeretetéből az embertestvér érdekében fáradozunk. Az fogja azután kiemelni életünket, hogy abból állandó szeretetáramlás ömlik embertestvéreink felé! Látszólag lehetek szürke kis ember, akit az utcán észre sem vesznek, de valójában „életóriás” vagyok, akit mindennél nagyobbak lát az égből az Isten. Ő engem szentélyének tud, ahol otthont talál.

Bef.: Forduljunk az egek felé mutató „torony – testvérünkhöz” és mondjunk köszönetet tanításáért

és boldog öntudattal távozzunk közeléből, mert rávezetett arra, hogy **önépítette templomok** lehetünk, ahol otthont talál a mi Atyánk, az ég Ura. Amen.

* *

„KÉZENFOGVA VEZET A MESTER”

(Rekollekción – nőknek)

Bev.: Az élet nagy kapuján túl szolgálatot teljesít az ember. Akármerre is hív az Úr, mindenütt szent parancsához, hívó szavához kell hűségessé lenni. Aki a családi életre hívott, annak azt kell felelnie: Íme az Úr szolgáló leánya. Azok, akiket más emberek segítségére indított, azok ugyanígy fohászognak: Íme az Úr szolgáló leánya; és akiket a legszentebbre, az oltár szolgálatára hívott, az is csak azt ismételheti: Íme az Úr szolgáló leánya.

De az áldozatos és készséges odahajlás még nem megvalósítás. Ahhoz, hogy minden szolgálat szent és áldozatos legyen, Isten felé kell nyújtani kezünket, hogy érezzük szent kezének vezető erejét. – Ez a szent kéz erőforrásokhoz vezet bennünket, amelyeknek használata biztosítja a hűséges szolgálatteljesítés kegyelmét. – Van ebben földforrás és kínálkozik kegyelmi áramlás is, hogy a kettő együttese legyen földi és örök életünk szent ereje. És mindkettőhöz vezet bennünket Mesterünk szent áldott keze.

1. A helyesen vezetett földi élet csodás forrása emberek lelkéből is buggyan.

Az égi Mester ugyanis arra használja földi házanépét, hogy Istentől telített lelkük más ember életének is csordítsa a segítség erejét. Éppen ezért van az, hogy nem elszigetelten éljük életünket, hanem szülők, nevelők, lelkiatyák életkeretével kapcsolatban alakul, fejlődik, tevékenykedik életünk. – Ezek az áldott lelkű elhivatottak azért küldettek, hogy kezeikbe tegye a vezető Mester a mi kezünket, hogy az életelőkészítések idején ők segítségünk és gyámolítóink legyenek. Azt is mondhatnám: az Úr követői ezek, akik az élet közvetlenségével nyújtják nekünk Mesterünk helyett és Mesterünk nevében az életerő üdítő serlegét. Ezek mind a segítőkéz emberei, ezek mind az isteni kéz áldott helyettesei. Életünk első perceitől küldi a szülők kezét, hogy ők a természetes szeretetnek erejével fejlesszék lelki és testi életünket. Nincs szentebb kéz a szülők kezénél, mert ezeket olyan áldással telítette az Isten, hogy ezekből bőségesen árad minden jó a fejlődő gyermek életében. – Majd a nevelő tanítókat küldi fejlődő életünk mellé, hogy lelki életünkben olyan életelveket fektessenek le, amelyeket mindenkor bizakodva és eredményesen ragadhat meg a bizonytalankodó ember is. Látszólag a szülő és nevelő gyermekkorban áll mellettünk, de valóságban már a jövő élet számára erősítgeti emberi gyengeségünket. – Végül a lelkiatyát állítja mellénk, hogy áldott kezének vezetése kicsi kortól kezdve az élet végső lehetőségéig Isten felé irányítsa egész életünket. Nem szabad felednünk, hogy ez a kéz mindig fejtünk felett pihen, mégpedig áldást osztva. Az a szent kötelék, amely lelkiatyánkhoz fűz, olyan örök Ariadne fonál, amely a biztosan vezetést adja az élet labirintusában, de amelynek érintésével a szükség esetén visszatalálunk oda, ahol a vezető kéz állandóan rendelkezésünkre áll. – Isten szent terve szerint a földi paradicsom olyan szolgálati terület, ahol oázis és homokivatag váltakozik. Ezt a szent területet is szent kéz teremtette, hogy ebben örömet, küzdelmet és szolgálatot találjon a föld zarándoka. A szolgálatot hűségesen teljesítőt az élet oázisába viszi és Hágár számkivetett ivadékát pusztaságba kergeti. Az oázis nemcsak azért szentebb, mert a hús pálmák tövéből üdítő forrás buggyan, hanem azért is, mert itt emberek szent közössége él és így kéz kézbe fonódva halad az élet útján. A gyengéket erősíti az erősebb kéz, és az egybefonódó emberláncot végtelen erővel tartja az Isten keze.

2. De az égi Mester áldott keze nemcsak emberek világához vezet, nemcsak mesteri segítséggel erősíti lelkünket, hanem az isteni kegyelem igazi forrásához eljuttat.

Mégpedig úgy, hogy tanító szavával megmutatja, hogy hol rejtőzik az üdítő forrás, majd segítőkészséggel felénk nyújtja, kegyelmi erővel áldott lelkével isteni létté teremt bennünk az ég csordította életet kegyelmi italt. – De hol rejtőzik ez a csodás forrás? Egyszerű felelettel azt mondhatjuk, az Úr földi és örök oltáránál. Az egyikhez természetes úton elvezet az isteni kéz, a másikhoz lélekemelkedés útján jut el az ember. Ez az utóbbi az ima, elmélkedés, lélek – felemelés, ég felé tárás, lélekamfora nyitás; egyszerűen azért, hogy tárult lélek vehesse Isten kegyelmét. – A másik már közvetlen cselekvésben mutatkozik. Térdhajlásban, hódoló tiszteletben és leginkább az Úr Szent Testének vételében. – Azt is mondhatnám, hogy mindezek olyan szent eszközök, amelyek nélkül nem lehet birtokba venni Isten szent kegyelmét. – Azt azonban jól meg kell jegyezni, hogy ezek forrásának felfakadása csak a

bizakodó lélek számára hozza az éltető italt. „Áldott az az ember, kinek az Úrban van bizodalma, és az Úr neki a reménysége!” (Jer. 17,7). Az ilyen bizakodó állandóan igényese Isten forrásának és boldog hirdetője az Úr nyújtotta életitalnak. – De még azt is meg kell jegyezni, hogy az éltető forrásból nemcsak átmenetileg és átfutólag kell meríteni, hanem állandó kitartással kell a forrást felkeresni. A szamaritanus asszony járt Jákob kútjához, hogy családjának italt szerezzen: nap nap után tette meg a nehéz utat, hogy rendelkezésére álljon az üdítő telt korsó. Ezért az Úr áldott kezét fogó zarándok nap nap után járja ezeknek a forrásoknak környékét, hogy az állandó keresés olyan szent kopogtatóvá tegye, aki nap nap után keresi, kéri, gyűjti és éli az éltető vizek üdítő csapjait!... És mindezt olyan formán lehetne megvalósítani, hogy hűségesek leszünk napirendünkhöz, amelyben állandó helyet talál az imádság, az Úr előtti hódolat és lehetőség szerint a napi szentáldozás. Nem ezen van itt a hangsúly, hogy hosszú és állandó legyen a napi ima, hanem azon, hogy pontos következetességgel állítsuk be napi programunkba. Maradjon számunkra örök oázis a mi kis otthonunk, és sohase epekedjék Szaharába száműzött lelkünk vándorhajlama. Sőt, ha itt a szenvedés és küzdés, ami az élet homoksivatagába kerget, akkor is áhítozója légy Isten Atyánk szent oázisának, ahol bőségesen buggyan az üdítő ital, és egekbe szökken a sudár pálmatorzs...

Bef.: Végezetül hangozzék egész szolgálatra rendelt életednek legszentebb vigasz szava. Ez pedig egy mondatban annyit jelent: **állandóan fogja kezdet az égi Mester!** – Ha tán rosszul indultál az élet útján és gátat tépő folyóként esett szét egész életed, akkor bízzál az isteni kézben, amely új medret váj számomra, hogy helyes irányba vezethesd szétesettnek menő életed. Vagy ha hibát követtél el életed szövőszékénél, ahol szakadt fonalat fontál életköntösödbe, akkor az isteni kéz visszabontja a hibásan alakult szőtttest, és az egyetemes gyónás kegyelme után újra kezdheted menyasszonyi köntösödnök aranyszálakkal munkáját. – Még az a nehézség se meredjen drága lelked elé, hogy ez a visszalendülés és tisztává alakulás büszkévé durvítaná a finom lelkedet, mert az isteni kéz segítése alázatossá törpíti felfelé törekvő öngögdöt. – Te csak munkás vagy, és az isteni kéz az igazi teremtő hatalom, amely egész életeden át vezet, segít, gazdagít és az életszolgálat teljesítésére hűségesen alakítja áldozatos szolgáló leányát.

* *

BESZÉLGETÉS A MESTERREL

(Rekollekcó – „Pro Christo” Katolikus Nőszövetségnek, Budapest)

1. beszéd: Ha valaki Krisztussal találkozónék

Bev.: A mai Evangélium alapján jut a kérdés lelkem elé: találkozáva a Mesterrel, a gazdag ifjú megkérdezte tőle: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” /Mt 19,16/... „Boldog a ti szemetek, mert lát, és a ti fületek, mert hall. Bizony mondom nektek, sok próféta és igaz ember kívánta látni, amit ti láttok, de nem láthatta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta” /Mt 13,16-17/... Boldogok voltak, akik találkoztak a Mesterrel, akik látták életét, rájöttek arra, hogy hogyan él az Isten Fia a földön. – Kérdés: és ha mi találkoznánk Krisztussal, mi volna a hozzánk intézett szavainak egy-másutánja, utasítása, irányítása?

1. Első felelet: **boldog lenne az ember!**

Mi a boldogság lényege?

a) Birtoklás, vagy vágyakozás a boldogság? Vágyak elcsitulása, életörömök, életkincsek bírása és felszívása? Ezen a vonalon rájön a kereső arra, hogy nem erről a boldogságról szól a Mester, mert az Ő életében mindenről szólt, csak a föld örömeiről nem, nem a birtokbavételről, örömszerű hörpintésről. A mi országunk nem e világból való! Ez a mondat fejezi ki legjobban: „A rókának odúja van, az ég madarainak fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20). Búzaszemeket örölnék... Van Golgota és a halálra való kísérés. Nem boldog élvezet, hanem lemondás, szenvedés, keszrt. – Mesterrel való találkozást keresünk és abban örömeket? Nem ezen a vonalon keresendő!

b) A boldogság lényegét, amit a Mestertől láttunk és az életéből átsugárzott a lelkünkbe, így értelmezzük: ha boldogságot keresünk a Mester vonalán, akkor nem birtokbavétel, hanem elhagyás, nem a gyűjtés, hanem a szórás és átnyújtás a feladatunk. A fáradt Mester, mikor mindenét adta, a gyermeknépnek szeretete, odahajlása ezeket a szavakat adta ajkára: „Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek...” (Lk 18,16)... Az áldozat a lelkekért állandó jelenség volt Benne. Miben találta örömét? Neki

más Itala van, az Ő Kenyere más, a földieket elhessegeti magától. Az utolsó vacsora a szenvedések előrésze. Desiderium „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). – Boldogok vagytok ti, akik ezt láthatjátok és hallhatjátok, mert a ti szemetek és fületek másképp látnak és hallanak, mint az átlagemberek tömege. A ti életek boldogsága az, ha ti olyanformán fogtok beállni az életbe, ahogy a Mester életét láttátok, szavait hallottátok. A boldogság lényege: találkozni a Mesterrel, látni életét, hallani szavát és követve élni, amit Ő tett.

2. Ha boldogok, akik ezt látták, akkor a második kérdés sorozatban így mered elénk: a boldogságnak látása olyan, hogy az ember azt magába gyűjti mint képet, vagy mint követendő parancsot, vagy pedig ez olyan találkozás a Mesterrel, hogy ennél gyökeredzik a lélek örök együttélése, vagy csak egy átfutó találkozás? Konkrétan: boldog-e az ember az egyszerű találkozás alkalmával, vagy pedig ez nemcsak lelki örömet, hanem áthasonulást eredményez? Ebből jön a felelet, hogy a Mesterrel való találkozás nem lehet olyan, mint az utcán való találkozás, hanem olyan találkozás, amiben **Akihez jöttünk, Ahhoz való hasonulás megy bennünk végbe.**

a) Az áthasonulás tárgyi jellege: valóra váltani, hogy áthasonulunk Hozzá a kegyelmi, a természetfeletti életkeretet átvéve Tőle egy más életkeretet élünk, mint előbb. Ahogyan valaki alakban hasonul, ennek lehet festészeti jellege. Lehet lelkiben megfogni és a saját lelkemhez idomítani, de lehet az, hogy az Isten tervében részesedvén Hozzá leszek hasonló. Isten fiai vagytok, annyit jelent, hogy fiú alakíthatja életét Istenatyja képére: ebben az ember úgy találkozik Krisztussal, hogy Vele együtt él, szóról szóra, nem lassan követi, hanem Benne és Vele él. Szt. Pál mondja: „Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja?” (1Kor. 6,15). „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). A Mester mondja: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,4). Ez a találkozás teljessége, vitalitása.

b) Mindez annyit jelent, hogy olyan találkozást kaptunk, olyan vonalat, életfelszívást, amely örökre átalakít gondolatban, látásban, és a szolgálatban Isten tervét követő ember lesz az, aki találkozik Krisztussal. – Ezt így lehet részletezni: lehet ez a találkozás megdöbbentő, a fény és a köd találkozása; a bűnös ember találkozása a földre szálló Istenemberrel. A bűnös ember találkozásában a köd eloszlik, és az ember maga is fényben áll. A tisztult, imádkozó ember pedig még térden marad, de felnéz a szeme – a bűnös ember lehajló tekintetével szemben – és imája Dávidé...

3. Mikor az ember úgy találkozik a Mesterrel, hogy **a szeretet lelkéből birtokol**, ez már Ward Mária lelkét hordozza magában: „semmi sem kell, ami kevesebb Istennél”. Neki minden az Isten! A föld értéktelen talaj, amelyről lendül az emberélet repülőgépe az ég felé... **Ez már a csúcspont.**

És mind a három fokon boldogságot jelent a találkozás; boldogság a ködoszlás, a tiszta ember Isten dicsérete, öröm, mindig Istennel való tevékenység és életboldogságnak csúcsa. – Mindent bírok, ami égi. Így lesz igaz az a gondolat, hogy ha valaki találkozik a Mesterrel, a boldogságot veszi birtokba. Úgy kell ezt a gondolatot magunk elé állítani: döbbenjünk reá, hogy mi Hozzá tartozunk, a mi életünk a Mesterrel együtt, Vele pereg... Kérdezzük magunktól, hogy ez a találkozás meghozta – e nekünk az élet boldogságát?

Bef.: Részletesen levezetjük, hogy a találkozásnak igazi benső eredője mi legyen; a következő beszédekben fogjuk hallani, hogy nekünk mit mondott, **és mit felelünk** (: áldozatos életekkel!)... Az első és második főparancs gyökéretti feleleténél két jelszót tartunk emlékezetünkben szemünk előtt: **tapadás Istenhez! És: mindent adás embereknek!**

2. beszéd: Mire hangolná a találkozózt Krisztus és mit parancsolna neki?

Bev.: A mai Evangélium szövegének tartalma, a Tízparancsolatnak negyediké jut eszembe, hol az Isten meghirdeti, hogy „tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön!”... A földön! A parancs a hosszú életet a földön adja. De az ószövetségi gazdag ifjú is már messzebb húzza az élet szálát, amikor a Mesterhez fordul: „...mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). Ez a kérdés az örök életet igénylő ember lelkét tükrözi. – A kopogtató embernek kettős feleletet mond: ha be akarsz menni az örök életbe, tapadjon lelked teljes erejével Istenhez és szakadjon el mindentől, ami földi és adjon mindent az embernek. Az élet nagy kérdése így oldódik meg, a földi élet után az az Isten örök országába jutunk.

1. Tapadjon lelked az Istenhez teljes szeretettel.

Ez annyit jelent: – amint a Mester hirdeti – az az ember él Isten országában, az az ember vágyódhat Isten örök világába, aki lelkével egészen a Mindenhatóhoz, az Istenhez tapad. – Figyeljük meg a természet törvényeit, hogyan helyezkedik a kristály, hogyan halmozódnak a geológiai korok maradvá-

nyai, hogyan mozdul meg a sejt, hogyan pompázik a rózsa, hogyan mozog a csillagvilág, hogyan mutatkozik a tudomány szeme előtt az atomenergia... Mindez valami benső szent odatapadás ahhoz a törvényszerűséghez, amelyet természeti törvényeknek mondunk, de amelyeknek Atyja Isten. – Ebben az odatapadásban olyan következetesség jelentkezik, hogy az ember meghajlik ennek a gondolatnak igazság jellege előtt, hogy örök természeti törvény kötöttsége talál érvényt minden életreztetésben. **Mit mond ez nekem, embernek?** – Az életteleneknek vagy biológiailag élőknek odatapadása az Isten törvényéhez, amelynek oktatása: kövesd a nagy természet törvényét és lelked és szereteted tudatos erejével tapadj Istenatyádhoz! **Hol van itt a többlet?** Az ember is benne él az élettani törvények kötelékében, melyek éppúgy tapadnak az Istenhez, mint minden más törvény szerint élők. A többlet ott van, hogy az embernek értelmet és szabad akaratkészséget adott az Isten, hogy ezek erejével az ősi életforráshoz, az Istenhez tapadjon. – Ez a tapadás nem természetellenes? A keresés is természetes, az ember lelke nem nyugszik meg, míg Istent nem találja. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28), amíg Hozzá nem találunk minden tudásnak Őslendítőjéhez. Az igazság gyökerének meglézésével az ember természetes erejével Isten felé fordul és Isten kegyelmének természetfeletti csordításával Istenhez tapad. – Az ember lényegét ez fejezi ki: szeretet, mert az Isten képe, és az Isten lényegében ugyancsak ez a szó van, amit Szt. János hirdetett: „**az Isten szeretet**” (1Jn. 4,8). Örök és véges szeretet egymás felé való áramlása; s az ember belső sodritással tapad, kapcsolódik Istenhez. Gyakorlatban azt jelenti: akik Isten szeretetét ismerik, azok zuhatagozó lendülettel törnek Isten felé s az áldozatos tiszta élet gyönyörűségével Istenhez hasonulnak. – Az első út a tapadás.

2. A második út a lélek elszakadása a földtől és adása az ember számára.

Úgy élünk, mint egy szent virág Isten kertjében, onnan kapunk mindent a földből, de az életvirágzás az ég felől jön, onnan várunk fényt, napsugarat. Ha a földi életnek kibontakozása csak a földből élő, akkor annyit mutat: az élet belső lendülete izmokban bontakozik ki, a földből táplálkozik és a karmatot megveszi, mert mi lesz az élet vége felé? – elfogyatkozás és lehanyatlás. Hosszú életűek leszünk, ha tiszteljük Atyánkat, anyánkat, de nem valósul meg bennünk az, amit az ifjúnak felel Krisztus. Aki nem elégszik meg a földi élettel, örök életet igényel, annak: el kell szakadnia a földtől, amit a föld neki ad, azt ne maga számára gyűjtse, hogy kincstár legyen, hanem szóró gesztussal másnak kell adnia, el kell szakadnia a földtől, a dénártól mint a föld örömeitől és megnyitni a pénztárcát, megnyitni olaja korsóját és más ember sebére önteni. Ez nem megy el a gyarló mellett, mint a büszke pap, a levita is elment, csak a szamaritánus az igazi ember, az Isten lelkének embere, aki a nyomorult mellé hajol! Ez az ember, ez a szamaritánus elszakadt a bortól, de gazdagodott lélekkincsekben! Ennek az embernek lelke előtt szárnyra nyílik az örök élet kapuja, mert amit Isten neki adott, azt nem habzsoló készséggel önmagának, hanem beteg embertestvéreinek nyújtotta. – Szakadj el, ember, a földtől, neveld magadat az adás szellemére, és feltáru előtted a mennyek országának kapuja.

Bef.: Ószövetséggel kezdtem, figyeljék meg: negyedik parancs a szülőket tisztelőnek hosszú életet ígér a földön. A súlypont az **életen** pihen. De már a gazdag ifjú is megérzi, hogy a negyedik parancsnak ajándéka az életet igénylő embernek sovány bére. Az életet igénylő ember nem elégszik meg a földi hosszú élettel már csak azért sem, mert a hosszú életnek bére az elernyedtest, a másokra való nehezedés, az önerejének elfogyása. Swift: „Gulliver utazása” című művében írja, hogy azok a világ legszerencsétlenebbjei, akik a földön élnek és nem tudnak meghalni. Az öregek az élet legszerencsétlenebbjei, akiknek nincs erejük, csak a mankó, amire támaszkodhatnak, mert földön élnek hosszú életet. Ezért szerencsétlenek. – Ezzel szemben az emberéletnek legősibb igénye, amit már Krisztus korában megéreztek, hogy ősigény az életetek élete: az örök élet! Nem elgyengülést látnak az öregségben, hanem a halál hídján át Isten szent lelkéhez menést. Aki mindig látja és birtokolja az Istent! Ezt az életet kell megszeretni, mert akik hiszik Krisztus alakját szavaiból, tanításaiból, azok boldogok a hitetlennel szemben, mert megtanulták hallani az ember örök életének szent szavát, meglátták az irgalmaságot gyakorlók bizakodó örömét.

3. beszéd: És a választottaknak mit mondana?

Bev.: Teljes tapadás Istenhez és elszakadás a földtől! Tapadás és adás, ez a két szó magában foglalja, hogy milyen tartalommal lehet kopogtatni a mennyek országának kapuján. – Úgy is meg lehet fogni a kérdést, hogy a mennyország a földön kezdődik: „Az Isten országa közöttetek van” (Lk 17,21). És kérdéssé lehet tenni, hogy milyen szavakkal lehet kopogtatni a földi élet mennyországán? ... Ez annyit jelent, hogy az embernek lehet az életet úgy néznie, mint egy nagy szimfóniát, amiben diktál az

Isten. A földi élet kopogtatásától kezdve egy állandó szent dal, ének, himnusz, muzsika az élet, amelynek kezdete van, de nincs vége. – Ennek a nagy szimfóniának alaptónusát maga az Isten adja. Címe: találkozom – e én Krisztussal? Kopogtatott-e az Úr az én lelkemen, hogy közölje velem a feltételeket, melyekkel a földi életben a boldogságának elérése lehetséges? A felelet mind kérdőmondat.

1. Mikor kopogtatott és mit mondott Krisztus?

Amikor kopogtatott, biztosan felelt is. Az Isten mindig beszédes. Herezis, hogy az Isten néma. „Az Isten nem tör a világba” – ez szentségtörő gondolat. Az dogmatika, hogy az Isten törődő Atyánk. Mondjuk a „Miatyánkot”, ami megmutatja, Isten velünk való törődését. Ennek a törődésnek különféle fokai vannak.

a) Először is annyit jelent, hogy minden embernek valami küldetést ad az Isten. Maeterlinck szerint nem lehet születni kincseket hozó tarisznya nélkül! „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket” (Jn 15,16). Mindenkinek adatott valamilyen képesség, van aki jó szívvel vagy tüdővel született; az, akinek kevesebb adatott, az más területen dolgozik, a szellemi többlettel rendelkező értelmiségi pályán működik, az mindenkinek szól. – És nekem mi adatott?

b) Az isteni kincsosztás mindenkinek juttat valamit. A gyermek Atyjához való tapadása, – ez lehet egészen olyan elgondolás, hogy hivatással, küldetéssel dolgozunk mindnyájan, akár mint tanár, orvos, vasutas, hivatalnok, portás, vagy miniszter, mindegy! Mindegyikünk valamilyen területen, valamit végez! Szeretem a zongorát, de nem jó és nem kívánatos, ha a szülők az Edítkét kényszerítik a zenetanulásra, mikor botfüle s egyéb hiányai vannak! Valami hivatása van, senki nincs hivatás nélkül, már csak azért sem, mert ebből élünk.

c) Az életszolgálat vonalán megmutatkozik, hogy minek hívtam, a természetes életszolgálatra, vagy felsőbbrendűre? – Ennek hosszú sorozata van. Lehetek szolgálatot teljesítő a családi körben vagy szociális munkában, vagy az oltárszolgálat szent vonalán, – kinek milyen készséget és kincseket adott az Isten. **Miben jelentkezik ez?** Adottság és kegyelem, hogy ki mire hangolt, mire rezonált ez a húrhang, mire akarja az Isten hangolni a lelkemet a kegyelmével, – ez az Isten személyes hívása. Az élet-hivatásnak benső rezonanciát ad. – Lehet, hogy másfelé hív a belső ösztön, de vajon ez Isten szava-e, vagy a sátán, vagy a világ beszéde?... Mindent elutasítani éppúgy hiba, mint mindent üdvözölni. Ezek a találkozási lehetőségek, amelyeket önmagam életében meg kell vizsgálni. – Lehet a Mesterrel minden percben találkozni, de sohasem kincsátvétel, vagy kincsnyújtás nélkül! – Az égre felvonuló nap izítja ezeket a kis őszirózsákat, ezek minden erőt magukba gyűjtenek, a legtovább élnek. De a tűző nap veri a sziklát, a kórót, vagy az embernek alaktalan fejét, vagy orrát. Mindig csak szór és oszt. Kérdés, hogy mit és ki vesz és fogad? Mi emberek másképpen találkozunk, a mi találkozásunkban is vagy adunk, vagy kapunk, belőlem is mindig erő távozik. – Harraden írja regényében a hajók találkozásáról: minden ember egy hajó, nagy bűn, ha ezek elmennek egymás mellett köszöntés nélkül. Örülnek, ha találkoznak egymással. Ez mindig ünnep! Boldog volna az élet, ha mi is szent átölelésben mennénk az örök partok felé.

2. Mikor találok a Mesterrel?

Látszólag nem lényeges a mi szempontunkból, hogy mikor hív engem az Isten.

a) Az életet nem szabad személyes hívásnak tekinteni, minden ténylegesség az Isten valóságából való sugárzás. Istentől leszünk, az Ő kegyelmével minden az Ő isteni szavát, gesztusát hirdeti. Például: az úton, ahogy jöttem, az Aidát láttam hirdetni. Megnéztem, hogy megy – e szeptemberben, szeretném megtekinteni a szabadtéri nyílt színen. Az emberek mindent adnának, hogy ezt megnézhessek. Ezt a vágyat ki lehet elégíteni. Az az Isten adottsága, hogy a művészeti és esztétikai adottságokat kívánja az ember. A benyomások és élmények, amelyeket ilyen alkalmakkor szerezhet az apostol, egész életre szólóak lehetnek, egész életváltozást idézhetnek elő. – Az Aidát a remete életében pótolja a fa susogása, a madár éneke, szebben hallja a prímet, szent lehet az első és szent a második is. Remeték a barlangban! Ezek mind isteni hívások; annyit jelent ez, hogy az Isten adja a kvalitást, és ez bennem érvényesül.

b) Magasabb életre hív az Isten. Van vita vegetatív, művészi, kulturális, de van erkölcsi, vita supernaturalis. Én: a világ központja. Ettől félnek az emberek, de ez az Isten igazi találkozása az emberrel. Én vagyok az Ő képe, a világ legnagyobb értéke, mindennél nagyobb érték az ember! Én a végnélküli élet lehetőségét hordozom. Szép ez az őszirózsza, ennek a lelkébe bele kell sugározni és mindenkor pompázó marad; az oroszlánszáj is mindig pompázó, a szarka lábának pedig az a sajátja, hogy mindig felfelé tör, fent hozza a bimbókat is. Ti mindig bimbózók vagytok, mindig szebbek lesztek. Az Isten képe mindig szebb lesz bennetek. Ezek ha himnuszt énekelnének, ezt zengenék: Krisztus

csodát tesz, és csodálnák és dicsérik az Istent. Nem meglepetést, hanem himnuszt vált ki a hívás.

c) Természetfeletti kegyelemmel Isten népe, mint Dávid muzsikál a frigszekrény előtt. A lélek ilyenkor kicsordul örömhárfa, angyaléneket zeng. A Miserere-t is szeretem, megkönyezem, de a Laude-t jobban élvezem. A túlsorduló szeretet az isteni kiáramlás mind hívó beszéd. Legmagasabb fok, mikor szolgálatra jelentkezik, mikor áldozatosan teljesíti az ember a hívó szót. Krisztusnál látjuk ezt, Aki életét adja juhaiért. – A mi életünkben olyan szolgálatra hív az Isten, amelyben: szakadás a világtól, szakadás az élet örömszerlegeitől egészen és tapadás az Istenhez teljes erővel! S ez az út helyeteseinek útján beleolvast minket az Istenbe.

Bef.: Magamnak azt a mondatot szögeztem le: ego vocata sum. Vocata, – milyen életterületre? Ad vitam materiale? Ne szóljuk le, bár ez a szent szolgálat alsóbb skálája. Hívhat az Isten lelkeket szolgáló vonalra. Feltehetjük a kérdést, melyik a legtökéletesebb hívás? Az Isten kegyelme a hívás vonalán különböző. A kegyelemnek fokai vannak. Gyógyítás, szegénység, áldozatosság, – kinek mit adott az Isten. A vocata – ember ne felejtse el –, hogy passzív ige, mástól indul, nem én kopogtatok, hanem engem hívnak. Első indítás az Istentől jön, a kegyelmet is Istentől vesszük. – **Mikor** lehet arra rádöbenni, megállapítani, hogy az Ő hívása nem lidércfény?... Ha meggyőződünk, akkor boldogan kell indulni, mert itt az Isten jelentette ki Magát, – cum Deo ad finem??? – A boldogság csak úgy érhető el, ha abból a serlegből iszom, amelyet Isten nekem csordított. A szőlő itala a legboldogítóbb, amely Krisztus elgondolása szerint bontakozik ki a Krisztus szőlőtökéből! Az erőszakos természetlen és boldogtalan. – Ha kopogtatott Krisztus, azért kopogtatott, hogy ezen a földi életen kezdve az örök élet boldogság – országába juttasson engem.

4. beszéd: Mit felelünk a hívó Mesternek?

Bev.: Vocata sum – minden ember. Hív az én lelkem sugallata, több vagy a köznapi embernél! Vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy az én életemmel mit feleltem az isteni hívó szóra, tudatosan vagy tudatlanul, Amit adottságban vettem az Istentől, az is az Istennel való találkozás. A tudatos ébredés már nagy készség és tudatos felhívás, indítás. Az első is visz előre, amire az Isten adta a kincseket. – **Mit** feleltem az Úr hívó szavára? Negatív: szembementem. Ezt azonban most elejtjük, csak az igenlő vonalat vegyük.

1. Igenlő élet és az igenlő boldog élet.

Mikor tudatára ébredtünk, hogy az Isten vár tőlem, akkor az én rezonanciám, dalom: „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád” (1Kor. 3,9). Minket többször lelki indítással hív az Isten, és mindig azt válaszoljuk, amit a Szűz Anya szavaival fejezhetek ki a legszebben: „Az Úr szolgáló leánya vagyok: történéj velem szavaid szerint” (Lk 1,18). – Készségesen jelentkezem. Mire szolt a hívás? Gondoljuk át: a közönséges élet normális szolgálatára, vagy a hármastökéletességi gradus, a szegénység királynője, a tisztaság fehér köntöse, az alázatos engedelmisség – fejed meghajtása – szintájára. – Ezek a vonalak az élet felsőbbrendű feleletét adják. A földieket kevesebbre, eszköznek kell tekinteni. Kell a pénz, étel, ital, mert testi emberek vagyunk, de csak annyi, amennyi az élet fenntartásához kell. Így éltem: előző életemnek nem valószínű, hogy nagy kísértése volt a luxus. Természetszerűleg az életünknek felelete a **finom** egyszerűség. Ne zsákban járjunk! Kisgyermekkorunkban is keressük a szépet, a tiszta életet. A felelet: mi mindig az élet liliomos kertjében jártunk, amire az Isten hívott. – Öngög nem fogott – e meg? Mindig engedelmeskedtünk azoknak, akik lelkünk javát szolgálták, legyen úgy, ahogy mások akarják? Ebben a lelkületben hódolat és szent tisztelet van, nemes lélekkel és étellel feleltünk az Isten hívó szavára. Tulajdonképpen életünk más vonalat is választhatott volna! Kérdés, hogy más vonal az életünk tartalmát adná-e? Hogy ezt választottuk, az Isten által jelzett útra léptünk, amelyet a Krisztust kérő ifjú életében látunk: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). Távolodás az anyagiaktól, mindentől szakadni, ami élvezetes! Leszögezhetjük, hogy kerestük mi ezt az életet és éltük, amit az Isten tőlünk kért; az élet vonalán prezentáltuk.

2. Nemcsak így kell étellel szolgálni, hanem Szt. Pál szerint fontos, hogy **boldogan kell szolgálni!**

Van rabszolga, teherviselő és dalos forma...

a) Kényszerrel, ütlegekkel, az emberi akarat kizárásával, gátolva a szellemi kifejlődést; rábeszélnek, szinte szuggerálják az embert a cselekvésre és magatartásra, – van ilyen forma is. Lehet ezt lelki terrornak nevezni, amely alatt én gyengén meghúzódok. Ez nem az élet diadalmas formája. Ha a bűnnel szembemegyek, mérsékelek valakit kemény kézzel, – ez lehet, – de nem a felsőbbrendűre kényszeríteni! Tegyem vizsgálat tárgyává, hogy az én áldozatos életemben nincs-e valami kényszer alatt kívülről

injustus, vagy belülről. Az apácajelölteket megkérdik, nincs-e a belépés mögött valami szerelmi csalódás? Nem lehet azért zárdába menni, mert otthagyták, csalódott stb. Ilyen zárda nincs. Búbánatosak menedéke nincs, bűnbánók menedéke van. Az előző zárka rendszer lenne. Vannak mamák, akik szelíd kényszerrel papot akarnak nevelni fiaikból. Ezeknek azt mondhatnánk: ne fiát terelje papnak, maga legyen pap.

b) Az a kényszer – ha nem is zárka, de vállalt örök kereszt –, ami teher, onus. „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30). Aki a keresztet érzi, az nem a Krisztus kezéből kapta. Az édes és könnyű, az Isten kegyelme hordozza. Aki az Isten kegyelmén mint hullámokon ül, mint a fakadó virág indul, az bontakozik.

Nem szabad kikapcsolni az Istent, az Isten kegyelmével lehet csak könnyen járni a kereszt útján. Krisztus átvette Simontól, az csak az elején segített. Az Isten ad erőt, hogy a Golgotáig vigyem a keresztet. Ezért a különleges hivatásnál nem szabad erőszakolni, mert akkor összeomlik az ember. Mindegy sebes a vállam? – kérdezzem magamtól...

c) Fontos ez a mi himnuszos világunk: mindig mosolyogni! Szt. Pál, Faber szerint szeretem a mindig derűs embert! Tomcsányi atya, a lelkiatyám mindig mosolygott, szinte rajta ült az ajkán a mosoly. Simogató gesztus volt egész magatartása. Aki hiszi, hogy az élet örök, hogy mi egymást szeretni fogjuk végnélkülien mindig az Isten vonalán, nem lehet nem mindig örülni ennek! – Csak az tud szomorú lenni, aki csak a földből akar mindig venni, ha nincs ruhája – letört, ha nem nézheti meg az Aidát – csüggedt lesz. Nem leszek kétségbeesve, ha nem sikerül valami! Az ember az életében amit ad és kap, azt örömmel élje! Megszólalhat bennem a bűnbánat, de nem a kétségbeesett fájdalom. Krisztus is kétszer könnyezett; de keresek megoldást. Ha deportálnak? – keresem, hogy hogyan szolgálhatom Istent akkor is dalos lélekkel? „Uram, Uram, miért hagytál el engem?” A Getszemáni kertbe himnuszt énekelve mentek. „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” – ezt a (21.) zsoltárt érdemes elolvasni! A vértanúkról is azt olvassuk, hogy énekeltek és imádkoztak, mikor a halálba mentek. Nem hallottunk búbánatos, kétségbeesett, siránkozó vértanúkról. Megadatik abban az órában! – A szenvedést himnuszos lélekkel kell vállalni. A jele annak, hogy én nagyon boldog életet élek, életem minden nap fényben van, mindig dalolok. Nekem nincs ilyen borult napom, mint a mai, ha van, akkor széttépem a függönyt és a napot hívva az Istent akarom! A szinte vakmerő ember előtt kibontakozik az élet. A csillagászok, horoszkóp készítőik azt hiszik, hogy amivé leszek, az a csillagok állásából következik. Determinálhatja az embert a csillagok állása? Nem determinál. Én hiszek az erő kisugárzásában, de ez nem úgy köt, mint a föld gravitációja. – Tiszta, dalos lelkület, fénysugárzás, melegség annyit jelent, hogy én eltaláltam a hivatást. – Mi lennél, ha újra kezdenéd? – kérdezhetnék tőlem. Én újra pap lennék. Megkérdené Krisztus, emlékezz a múltra, azokat a kegyelmeket kapod, amelyeket eddig kaptál; én térdig koptatnám a lábamat, hogy pap lehessen! Olyan lelkületű lennél – e, mint most? Azt kell felelnem, igen, dalos lelkű ember. – Az élet dalos pacstírtái legyenek, daloló nemzedéke az életnek! Mikor az ember boldogan él, boldog élettel tud felelni Krisztusnak. Ne terhet cipelők és nyomorult kulik, hanem dallal járó emberek legyünk! – Előfordul, hogy rákényszerítik az embert, hogy énekeljen, ez nem a lélek dala, de ha valóságosan daloló emberek lennének, akkor győznének! Lendülettel, dalolva tenni a jót, ennek nem lehet ellenállni! Olyan, ez, mint a zúgó fergeteg. Ne gyászmenet legyünk. A boldog életnek nem lehet ellentállni, magával ragadja az embereket. Dalos élettel lehet előre menni; csak az győz, aki dalolva megy!

Bef.: Derűsen, szinte a csalogány csattogó énekével s örömteli tudattal csak az tud énekelni, aki boldog! A magyar munkás munka közben dalol, az amerikai csak fizetésért énekel! A magyar embert azért szeretik, mert ha arat, akkor is dalol, ha hazafelé megy, akkor is. Ha fáradt, akkor is megvan benne a dal. – Maradjunk mi is Isten dalosai, tartani a lelki pozíciót. Tartani örömmel, akkor elérhetjük, amit a mai Evangélium hirdet. Boldogok vagytok, akik azt mind láttátok. És ezt az életformát ilyen örömmel járd, örömkorsóból vedd az ízét, illatát!! – Az átlagembert táplálja a kenyér, borok nedűje, de olyan része csak a tartalmat őrző amforának, virágkehelynek, ami széteső, pusztuló. Áldozatos vonalból alakul ki az az életkeret, amely örök boldogságot ígér. Ez a szent kapcsolat pedig, amely bennünket összehozott, szent, örök kapcsolatban fűz össze az örök életben. Először a derűs élet – itt a világban, azután szent himnuszos találkozásban – az Istennél.

ISTEN KÖZELÉBEN

(Rekollekció – „Pro Christo” Katolikus Nőszövetségnek, 1949. I. 9. Budapest, vázlatok)

1. beszéd: Isten bőséges áldottjai

(Az évelők)

Bev.: Évelők az Úr folyton nyíló virágai.

1. Hivatással.

2. Szolgálatkészséggel.

Bef.: Ti ilyenek vagytok.

2. beszéd: Az Isten sugallatának virágnépe

(A tavaszi szellők ébresztései)

Bev.: Tavaszi leheletek...

1. Gondolatok...

2. Szavak...

3. Példák...

Bef.: Isten virágai...

3. beszéd: Isten állandó segítése

(A kertész munkája)

Bev.: Sohasem hagy el az Isten.

1. Buzdít – szolgálatra.

2. Indít – új vetésre.

Bef.: Munkánk nyomán virágos a rét...

4. beszéd: Az Isten vezette emberélet örök jutalma

(Az örök „Oltár – virágok”)

Bev.: Virágfüzér – az oltár dísze.

1. Ember – virágfüzér az Isten földi dísze...

2. Lélek – virágfüzér – az Isten örök Oltárának szín pompás éke.

Bef.: Az oltár lélekvirágzói...

* *

AKINÉL LAKÁST VETT AZ ÚR...

(Rekollekció – Szociális Missziótársulat kültagjainak, 1937-38. vázlatpontok)

(a/ változat:)

1. beszéd: A várakozó lélek...

1. Desiderio desideravi (vágy).

2. Sonavi habituculens (tett).

2. beszéd: Az Úr otthona...

1. Praesentia Christi.

2. Nativitas est Domini myst.

3. beszéd: Adoratio Christi

1. Vita pura.

2. Vita angelica.

4. beszéd: Az Úr lelkén át...

1. **Látok...** (terep – és feladatlátók).
2. **Tesztek...** (szeretet – és könyörület osztók).

5. beszéd: Az Urat osztók...

1. **Pro anima...** (elhivatottan – a lelkekért).
2. **Per gratiam...** (dolgozva – kegyelem vételével, erejével).

*

(b/ változat:)

1. beszéd: A vágyakozó lélek

Bev.: Az ember élete **élő amforához** hasonlítható, amely örök töltekezésre tárul egek felé.

1. Desiderio desideravi...

De mire vonatkozik ez? Arra, hogy egek felé táruljon és égiekkel töltekezzék.

- a) Isten ezt akarta... Erre teremtette az embert.
- b) Ember is ezt áhította... Ez adja az ember életboldogságának teljét.

2. Ornavi ornamentes...

De ezt a munkát hogyan valósíthatja az ember? Felelet így szól:

- a) Isten ékítette... (természetes és természetfeletti adományok)
- b) Ember léletté alakította... (**léletté** teremtő áldozatos erőfeszítésével)

Bef.: Az „élő amfora” hasonlata most már átalakítható és az mondható: örök szzirompompában élő virág az ember.

2. beszéd: Az Úr otthona – emberlélek szentélyében

Bev.: Testünk lakója a lelkünk, és a lélekszentélyünk lakója az égi Atya. Hogyan?

1. Praesentia Christi.

- a) Erről Krisztus szól.
- b) Ezt éli az ember.

2. Habitatio Domini.

De lehetne-e ez másképpen? Hiszen Isten jelenléte mindenüttvaló. Képzeltető-e, hogy a földi élet legszentebbjétől távolálljon?

- a) In sanctuario nostro. Igen. Lelkünkben él! – És azután?
- b) Et in coeli Dei.

Bef.: Földön – lelkünkben, és égben – mi Őbenne. Amen.

3. beszéd: Az „otthonban” dolgozik az én Uram!

Bev.: Vajon **csak** lakó az én Uram? Nem! Nem! **Ő – a dolgozó.** Hogyan?

1. Örök segítőm.

- a) Utat mutat.
- b) Úton vezet.

2. Örök megszentelőm.

a) Természetét adja: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

- b) Tevékenyen lélekvirágzásba szökkent.

Bef.: Dolgozó az én Uram, hogy Hozzá hasonlóan tevékenykedjék az én lelkem.

4. beszéd: Vele dolgozik az én lelkem

Bev.: Isten Személye bennem, de isteni ereje személyi munkámat igényli. Mit teszek „én” – az Ő segítségével?

1. Magamat ékítem.**2. Mást szolgálók.**

Bef.: Íme, ez az igazi „együtműködés”. Ő adja a természetfeletti lélek kegyelmi gyökérzetét, Ő adja segítő kegyelmének hatóerejét és reám bízva a tevékeny élet lendületét!

5. beszéd: Benne derül az életem

Bev.: Van – e látható jele az Istennel való életnek? – És ha igen, akkor hogyan és miképpen észlelhetem magamon és másón?

1. Mindig – mosolygok.

a) Örömben.

b) Bajban.

2. Mert örökké boldog vagyok.

a) Előcsarnok – itt az élet.

b) Örök otthon – a végcél.

Bef.: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

* *

ÉPÍTSÜK ÖRÖKKÉVALÓNAK A LEBONTOTT EUCHARISZTIKUS OLTÁRT!

(Rekollekcio – fiatalasszonyoknak, 1938. X. 20. és XI. 20; 1939. III. 20.)

1. beszéd: Az élő eucharisztikus oltár

Bev.: Ez idén itt tartandó beszédek összefoglaló címéül ezt választottam: **Építsük örökkévalónak a lebontott eucharisztikus oltárt!** – Az 1. beszéd címe: **Az élő eucharisztikus oltár.** – Szeretem, hogy a beszédben egy gondolat vezessen, hogy mindenki tudja, milyen gondolatvilág él abban, aki beszél, – és hozzáhangolja lelkét az, aki hallgatja. – Az eucharisztikus szent napokon mind kint jártunk a Hősök terén, hol az Úr legszentebb oltára meredt az égnek. Én kint jártam akkor is, mikor épült és félve gondoltam azokra az időkre, mikor bontani fogják. – Mikor épült, a munka minden zaja ezt zengte: Dicsőség a magasságban Istennek! – A kalapácsütésben angyalok énekét hallottam, – mikor a gerendák, deszkák emelkedtek magasba, recsegésük hatalmas szimfóniává szépült. – Mikor bontották, ugyanazokat a hangokat nem tudtam szimfóniába összecsendülőnek hallani, a deszkák zörejét diszharmóniának sejtettem. És ez a gondolat támadt bennem: nem ez az igazi oltára az Úrnak, mely akármilyen magasba is emelkedik, csak hetekre szól a szépsége, akármennyi értéket is hoztak oda, rövid idő múltán csak emlék lesz a lelkeknek. – Olyan oltárok örök szent értékek, hol állandóan ott az Úr, és ezek – a **lelkek**, kik csendes egyszerűségükben az Úrnak legszentebb, örökkévaló oltárai. Ti vagytok az Úr oltárai! – Az eucharisztikus oltárnak két jellemző vonása volt, és ezt kellene kidolgozni önnönoltárunkon, lelkünkben. 1) Némán állt és mégis beszélt. 2) **Magasba szökkent és mást is magához emelt.** – Megvan-e ez a két minőség lelkünkben?

1. Némán állt és hangosan szólt.

Kövek, deszkák, drapériák, melyekből az eucharisztikus oltárt emelték, némák. Emberélet oltára néma hordozója Krisztusnak, de nem marad néma, hogy más lelkeket oltár szentségének értékére figyelmeztesse. – Az egyik oltár szent hely, ahol **áldoztatik** az Úr, a másik szentély, ahol **örök lakóhelyet vett** az Úr. Az elsőt néma kötöttség jellemzi a másik jár az élet útjain, mint a táborig oltárt felverik és mindenütt az Úr szentélye lesz. Megjelenésed beszél, belépésed hír, eljárási módod prédikáció, türelmed vagy türelmetlenséged hang, melyet meghallanak az emberek. Rád felnéznek a családtól kezdve és várják, hogy élő, szent, hirdető hangszórója légy a Krisztus teremtette szent életnek. Ha csak úgy sejtik meg valakiben a Krisztust, hogy reggeli nélkül ment el hazulról, de nem úgy fogadják, mint aki Krisztust hordja, az nem oltár, legfeljebb amfora, mely befogadja az Isten kegyelmét. Aki életével hirdeti, hogy lelkében Krisztust hordja, az emel élő oltárt Istennek.

2. Magasba merészkedik és mindenkit odaemel.

Aki az eucharisztikus oltár magaslatához akarta emelni tekintetét, annak ki kellett gerincesedni, hogy föllásson. Belső szentélynek olyan magasságot kell képviselnie, melyre föltekinteni nehéz, melyhez fölemelkedni szinte lehetetlen, melyhez odasimulni isteni kegyelem. – Nem azért emelték az eucharisztikus oltárt lépcsőzetesen, hogy onnan az élő oltár megvető tekintettel letekinthessen. A magas-

ság hivatása, hogy belső lendületet teremtsen. Élő oltár magasba nem kritikát alkotni emelkedik, hanem utat mutatni másoknak, erőt közölni a fölemelkedésre. Azért nehéz, nagy föladatát úgy teljesítheti, ha tud úgy érezni, hogy magát a magasabb szintáj fölött el ne ragadtassa, benne a szent szolgálat lelke repessen, hogy az alantjárót is oda felvezesse. Ezt megsejteni annyi, mint önmagát oltárnak, fenségnek magaslatára emelni, hogy az élet lélek szentségévé nemesedjék. Ormok lesznek, melyet a hó tisztaságának szent leple borít, hol a lélek Istennel találkozik. – Szent hivatottságot kapnak erre a zarándokútra másokat is megindítani.

Bef.: A lebontott, omladozó oltárhoz intézve szavamat ezt mondanám: erdők fái, elhoztak az erdőből, kettéhasítottak, gerendákat ácsoltak belőletek, hogy legyetek az Úr oltárának alkatrészei. De rövid idő múltán kitörték lábatokat, és megalázva feküdtetek ott a porban, Fölmagasztalt az Úr, és ünnepek után megalázva gerendákká silányított. – Szeretném megfogni az embertestvér kezét, odavinni, hol az eucharisztikus oltárnak csak nyomai vannak és mondani: elhoztam a hatalmas oltár helyére kis embe-
reket, kiknek mindegyikében nagyobb a szent érték, mert ők maguk mind magasba emelkedő, élő, szent oltárok. Félmillió álltunk ott, de egyetlen ember is, akinek megnyílt a lelke és befogadta az égből szálló Istent, szentebb oltár lett minden emberi gyönyörűség halmozásánál. Azt szeretném, ha megérezné az embertestvérek serege, hogy **egy** ilyen lélek több, mint volt az eucharisztikus oltár. Szeretném, ha Isten emberlelkek tudtára hozná a Krisztust befogadó lélek szent értékeit. – Imánk ez legyen: Add Uram, hogy Szent égi Tested így pihenjen ember – oltárokon! **Azt** tudd mindennél szentebbnek, mert megjelenésed színhelye, – ezt bennünk Szentlélek kegyelme emelte. **Azt** oltároddá magasaltad, mikor ott megjeleni méltóztattál, – **ezt** örök lakoddá tedd! Úgy legyen.

2. beszéd: Hol állnak az örök Áldozat oltárai?

Bev.: Nem lehet út szélén oltárt emelni, – oltárt, mely a föld dolgainak alázkodása, föld terményeinek odavándorlása és átalakulása, kicizellálódása az Úr előtt. A Hősök terén segítségül hívták az erőt, művészetet, nagyságot, hogy kiemelkedjék az oltár a mindennap színvonalából, dísz és fényt adjon, hogy a figyelmet odairányítsa. – Hol állnak állandóan az oltárok? 1) Isten házában, 2) emberlelkek szentélyében.

1. Isten házában.

Ami szépséget, értéket gyűjtök anyagban, művészetben, azt mind az oltárra viszem, – oda, ahol az áldozat végbemegy, ahova szemet irányítok. Altare portative csak a háborúban lehet, ahol a templomot a természet adja, – az áldozat szent helyét mártírok csontja mutatja. Templom főhelyén áll az oltár, mert ahol Istennek áldozik a pap, az a templom legszentebb helye. Az oltár helye az áldozatnak, honnan Isten követének imája száll az Úrhoz s a könyörgés: ereszkedj le, Uram, hozzánk! – Itt történik a csoda, hogy az Úr állandóan köztünk, az emberekért él. Kenyértörés helye, nemcsak áldozaté, hol a Neki élni akaró lélek erőt, bűnből emelkedést, gyógyulást, sőt feltámadást nyer, és a mocsaras víz patakka nemesül. Itt élő vizek forrása fakad, hogy élet erejét vigye. Életzendülésnek, zuhatagozásnak forrása ez. Minden esetben a legszentebb, legnemesebb hely ez, és mindennél nagyobb gondot kell fordítani ennek tisztaságára. Szeressük az oltárt, és akiknek alkalmuk nyílik, tegyenek meg mindent, hogy minél szebbé, tisztábbá, díszesebbé tegyék ezt a szent helyet.

2. Lélek szentélye szentebb, mint a kőből faragott templom.

Nem a világ külső hatalma, szépsége gyülekezik itt. – Az ember föld teremtő anyagából nyert testet, melybe Isten lehelte a lelket. Az Isten keze emelte oltár pedig mindennél szebb. Nagy gondolat, Isten parancsa az, hogy lelkében hordja az oltárt, elkövesse mindent, hogy az oltár díszait virágfüzérék, – érenyvirágok alkossák, lobbanó mécsesek díszítsék. Óvakodjék, hogy oltárfosztogató legyen. Isten gyertyájának oltogatójává ne legyen. Ki ne oltsátok a tüzeket! – Jaj annak, aki a tüzet eloltja! – Inkább gyűjtani kell lángokat, mint egy mécseset kioltani. Nem tudja senki ojtogatás után, mikor jelenik meg Isten követe: adj számot sáfarkodásodról! – Az evangéliumi tíz szűz közül csak öt volt bölcs, öt elfelejtett olajat vinni magával, hogy a tüzet ébren tartsa, és nem mehetett be a menyegzős házba. – Ha eddig Isten teremtette szent oltárok tüzeinek ojtogatói lennénk is, ezután legyünk olyan mécsesek, melyek mindig telítve vannak olajjal. – Önlelkünk világában áll az Úr oltára. Lélek tisztaságát, oltár lángjait gondozni emberi szent kötelesség. Nem úgy látom az embereket, amint szemünknek mutatkoznak. Égő mécsesek járnak az úton, akik között sok a kormos, de sok a lobbanó, világító fény. – Nagyon szép az Angolkisasszonyok zugligeti templomának oltára, hol nem angyalok, hanem okos szüzek tartják az örök tüzet. – Azok az Isten ihletett emberei, akik veszik a tüzet, – evangéliumi fényt –, és az Úr

készítette oltáron, lelkükben az Urat hordják.

Bef.: Lebontották az ünnepi oltárt a Hősök terén, de nem tudják lebontani Isten oltárait sem templomokban, sem lelkükben. Ha itt – ott összelövik is, mint most Spanyolországban, helyettük mártír – oltárok születnek. Ha szabad volna azt mondani, azt mondanám, szinte jobb, hogy így történik, mert annál több szent oltárt gyűjt emberlelkükben. Azt mondják, hogy ahol fakupából áldoznak a papok, ott aranyból vannak a lelkük, viszont ahol súlyos arany a kehely, gyakran megtörténik, hogy értéktelenek a lelkük. – Könyörgő imánk az legyen, hogy veresse Isten aranyból, lélekértékből a lélek oltárát, ahol állandó áldozatot mutat az Úr.

3. beszéd: Oltár megváltott áldozata és dísze az ember

Bev.: Előző beszédeinkben azt néztük, hogyan lehet felépíteni lebontott oltárt és hogyan lehet ezt lélekben örök oltárrá emelni. A mai beszéd kettős címe ez lehetne: 1) **Örök oltárok megváltott áldozata az ember**, 2) **örök oltárok örök dísze az ember**. – Miért emelkednek az oltárok? Azért, hogy Istent tiszteljék és a megemelt oltáron bemutatott Áldozat Magához emelje az embert. Nagy az Isten tisztelete és az ember fölemelése. – Egész közel élve Istenhez, minden tett visszahat. – Minden kiáradás Istentől kihat az ember életére, és Istentől a kiáradás az embernek az Atyához emelése. Nem azért teremtette Isten a világot, hogy legyen, hanem, hogy otthont adjon az embernek, ki Őt atyjának érezze, – és az oltáron áldozatot mutasson be, mely ember lelkébe csordul, hogy az szép legyen. – Az oltárok: Istené, de emberé is.

1. Hogyan lesz örök oltár megváltottja az ember?

Az örök oltár úgy áll elém mint egyszerű kereszt, melyen örök Áldozat Jézus Krisztus. Ha úgy gondolom el, hogy Isten – szent országában is –, mint áldozatoltár él, ennek megváltott szentje az ember. – A Grál monda szerint angyalok fogják serlegbe Krisztus Vérének, és aki iszik ebből a szent Vérből, nem halhat meg. Megváltott emberek vagyunk, ezt Krisztus dogmatikai kinyilatkoztatással hirdeti. Haláltól megváltott jellegét az tudja értékelni, aki halálban születést sejt. Aki örök Atyjához közeledik, Istenatyánk előtt fogyó életét ifjodó kornak nézi. Hiába növekszik a barázdák száma arcán vagy őszül a haja, – csak azt látja, elfogyott, ami föld Isten színe előtt, de Isten felé haladás: az élet örök el-fiatalodása. Az megérti az Írás szavát: „Aki... issza az én véreket, annak örök élete van...” (Jn 6,54). – Az Egyház Keresztelő Szt. János halála napjáról így szól: nativitas Joannes, mert akkor született az örök élet számára. – Az örök Áldozat nagy munkája úgy megy végbe, hogy eredménye a bűntől való szabadulás. Az ember cselekedete Isten előtt olyan nagy értékű, hogy ha súlyosan vétkezik, Isten áldozatára van szükség. Az ember elkövethet nagy bűnt, de csak Isten bocsáthat meg nagyot, mert csak Isten a Megváltója az embernek.

2. Örök oltárok örök éke a megváltott ember.

Templom oltára sohasem lehet földi ékességtől mentes. Mindig virág, lomb éke van. Díszes társaság is éke az oltárnak, és széppé tesszük, ha csillogó érc, lobbanó láng fényét vesszük. De ha csak terítő fehére is marad, Krisztus szent oltára mindig éket követel. Nemcsak lelkük finom érzéke kívánja ezt, hanem oltárt díszíteni lelkük szent törtétele. – Az ember maga is örök oltáron örök évelője a Mindenhatóknak. Külső eljárás hirdeti: magad is szent éke leszel Isten oltárának. – Első áldozatok Isten oltárán nem azok a virágok, amit vázába tettek és rövid idő múlva hervadtan félredobnak, hanem a lelkük, akik körbe térdelnek, hogy tisztaságukat ajánlják az Úrnak és akik ilyenek is maradnak. Látva az élet élő virágait, ezt úgy látom, hogy a szülők tovább hirdetik az oltáráldozat kötelességét. Ebben azt kell megérezni, hogy az ember arra hivatott, hogy élő oltár állandóan virágzó éke legyen. – Virág a gumóból felöregszik, – ember megfiatalodik örök virággá. Nem földi vonatkozásban értem, mert a földön mindig öregszünk, de Isten előtt ifjodunk lélekben. Ha valaki megsejti ezt, annak nem nagy feladat, hogy dolgozzék ezért, annak nem gond, de felelősség, hogy valaki életét emelje. Füzérbe fonok magamhoz egy – két embert, hogy élő koszorúja legyek a Mindenhatóknak. Próbálok mást is virágba szökkenteni, hogy az is dísz legyen a koszorúnak, mellyel az örökélet Uránál jelentkezzem. – Oltár a megváltó áldozat szent helye, ember az oltár örök éke. Azért nem szomorkodik, ha oltárt bontanak, mert lélekben örök oltárt emel Isten örök házában. Jönnek Isten oltárához, hogy a megváltó Krisztustól életerőt vegyenek és szent valósággá legyen az élet kivirágzása.

Bef.: Kongresszus ünnepe nem maradt nyomtalan. A léleknek további fejlődését igénylem, hogy valóra váljék a gondolat: áll az örök oltár, melynek megváltó áldozata eszközölje ember számára, hogy minket is örök oltárává méltasson az Úr. Úgy legyen.

A NÉZÉS

(Rekollekcio – fiatalasszonyoknak, 1939. VI. 1-2. Szociális Missziótársulatnál)

Bevezetés

Most rekollekcioát fogunk tartani két napig. Alapgondolata lesz: **a nézés**. E gondolatot két részre osztjuk: 1) nézés a múltba és 2) nézés a jövőbe. – Az a kérdés: hogyan tudna az Istentől megszentelt fiatal asszony a családban közelebb férközni Istenhez? Jó revízió alá venni a gondolatot: hogyan lehet Istenhez közelebb élni?

1. napi beszéd: A múlt

Bev.: Lehunynám a szememet... Apparitio praeteriti. Jóban, rosszban mint éltem végig az életemet? Ezért kell megpergetni a filmet a mai naptól visszafelé. A múlt megjelenése **elénk varázsolja** hibáinkat, mulasztásainkat, de jó munkálkodásunkat is...

1. Keresem először a rosszat.

a) Ki voltam én a magam értékei kidolgozásában?, b) ki voltam én az otthon szolgálatában, c) ki voltam én Isten szolgálatában?

a) Tehát: **ki voltam én?** – Miket adott Uram? Hogyan éltem át? Tiszta életkézségekkel, vágyakkal, tudással? A velünk hozott kincseket úgy éreztük-e, a lélek jóságát, tisztaságát, készségét úgy dolgoztuk-e, hogy fehér-e a köntösünk? – Tulajdonképpen ez a lelkiismeretvizsgálat! Nem árt időközönként a pengő másik oldalát, a film tépett, rosszul látszó részét is megnézni. A feledés fátyolát könnyekkel letépem. Nyíltan és bátran leleplezem a nehézségeket s az Istentől nyert készségek fel nem használását, hogy így meglássam!

b) Azonban nem elégszem meg azzal, hogy mit tettem rosszul, hanem kérdelem tovább: **voltam-e és vagyok-e otthonomnak angyala?** Mégpedig szó szerint érve! Esküvői beszédben mondtam egyszer: sacrificium, áldozat a házasság. Akkor nem vétettem, ha beálltam áldozattá, áldozatos lélekké! – Tovább kérdelem: voltam-e égő mécs a család szent oltárán apró emberkének nevelésében? Ott eleget tettem-e, vagy hibáztam? A küldöttnek köteleseit teljesítettem-e? Ez a szó: „angyal” annyit jelent, mint küldötte az Úrnak. Az Úr küldötte voltam-e? A küldetés teljesítője voltam-e? – Tépett film vagyok-e?...

c) Istentől különösen nekem adott nemcsak lelki kincsekkel, hanem szellemi, fizikai adottságokkal hogyan munkálkodtam? A léleknek **az örök élet felé vezető vonalán** való kibontakozásán hogyan dolgoztam? Az az igazi szent ember, angyal a családban, aki maga által emeli a család nívóját. Úgy igyekszik megemelni, hogy átkapcsolódjék a földi élet vonaláról az örök tájakra. Akinek napját a felkelés, evés, takarítás stb. kitölti, annak életéből hiányzik a szellem. Az ilyen ember az élet pesztonkája, az élet házvezetőnője. – Az apró nép lelkén is kell dolgozni. Nem elégszik meg, hogy hány kilogramm a gyermeke, hanem anyai lélekkel tovább dolgozik a lelkén! Haladtam-e ezen a vonalon tovább én is?... Az élet olyan amfora, amely az égből mindent felfogni akar, amely az élet szálait az örök élet tájai felé húzza. Minden lakásban legyen egy olyan angyal, aki a földből a szálakat az egek felé vonja. – Ha én ezt nem gyakoroltam, akkor nem végeztem el Istentől nyert küldetésemet. – Ilyen hármaskörmegismerés után azt fogom mondani: el fogok menni az én Atyámhoz s megmondom: Atyám, vétkeztem Ellened... És egy felelet fog hangzani: „Megbocsáttatnak bűneid”.

2. A múlt jót is mutat.

A film ne csak a legsötétebb részt forgassa vissza, hogy Isten elé tudjuk vinni, ami hiba volt, hanem a Minderwertigkeitsgefühl-lel szemben Isten segítségével tudok jót is felmutatni: a) mit dolgoztam magamon jót?, b) mit dolgoztam jót a családban, c) vallásos szempontból tettem-e jót?

a) **Mit dolgoztam magamon jót?** Lepergett életem 24 órában voltam – e mestere lelkemnek? Napról napra kovácsoltam-e? A jó készségek tökéletesedtek-e bennem? A márvány érték, de művész által még értékesebb lesz. Az arany magában is értékes, de a bronz még értékesebb. Sok jóság van bennem, de lettem-e értékesebb Isten törvényei szerint? Több vagyok-e, mint voltam? – Vigasztaló gondolat, hogy 24 óra van egy napban s egy órában 60 perc, egy percben pedig 60 másodperc. Ez vi-

gasztáló gondolat, mert ha tettem is rosszat, maradt mégis elég perc a jónak. Ha össze is írtam a listát, Istennek égő tömjénszeme vagyok-e az Úr oltárán, bámulatos kicsiségeket mond az Úr a lemérések-nél: „Éheztem és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok...” (Mt 25,35). Szt. Ágoston mondja, hogy egy valaki volt, aki utolsó percében egy fohással tért az Úrhoz, – de hozzáteszi, hogy „csak egy volt, akiről tudjuk”. – A jóság sokat tesz.

b) **Mit dolgoztam jót a családban?** Peregtek – e úgy életem órái, hogy találtam benne jót? Hogy a tudat erősödjék: emeltem-e, tudtam – e megemelni valakit a családban? Gyengét, beteget, fáradtat?... Az alázatos Márta – lélek szolgálatkészsége megvolt-e bennem? Azért írom fel hogy kicsike kis tarisznyámban legyen mit vinnem... Van aki küszködik kicsi, kis s nagyobb hibákkal, és lám, Isten segítségével sikerült elhagyni azokat. „Hagyjatok fel minden reménnyel”: ez Dante szövege. – De a mi gondolatunk: ha 77-szer és 1000-szer hibáztál s mégis felálltál, akkor mi győztünk!!

c) **Vallásos szempontból tettem-e jót?** Öltöttem-e lélekarcot, mely az örök optimizmus formáját mutatta? A végnélküliség örök optimizmusa csillog-e szememben? Imádságodban, megjelenésemben örök optimizmus van-e? Olyan, amely földön él, de az ég felé tör. Ennek arcvonala nemcsak csont és bőr, – ez valamiképp messzebb lát, az élet végtelensége felé köti életét. Egyszer csak érezni fogjátok, hogy kör fonódik körétek. Gyűrűzik az örök élet vágya. Az emberek borzasztóan szeretnének kiegyensúlyozottak lenni! Ha az asszony az, akkor beköltözött a Szentlélek a házba! Ha sugárzó valaki, bár a földön jár, lába nem érinti a földet... – Édes Gyermekeim! Próbáljunk visszaneézni. Az ilyen lélek, ha hazatér áldozás után, különösen ha férjével, gyermekeivel együtt áldozik, mintegy metafizikai bűvkör veszi körül őt. Metafizikai életem teremtő élet lett. – Ha kezdik látni egy emberről, hogy az magasabban jár, köréje gyűrűznek az emberek. A papi élet gyönyörű. A lélek megérzi: ebben magasabb élet, hivatott élet él. Ha ezt meg tudjátok sejteni, akkor jól tudjátok tenni magatok is.

Bef.: Most a kápolnába megyünk. Két fohászáért kérjük az Úr áldását: ami sötét, azt töröld le, óh Uram! És: ami érték, azt fokozd, gazdagítsd, óh Uram! Mikor megjelentek a kápolnában, az Úrra nézvéen mondjátok: a Te áldásoddal megyünk Uram az élet alakítására. Amen.

2. napi beszéd: A jelenben – a jövő

Bev.: Tegnap néztük, hogyan pergett le a múlt. S éreztük, hogy azért nem vagyunk Istentől távol. – Most tovább megyünk: 1) mit kell tennünk a magunk életére vonatkozólag?, 2) mit cselekedjünk a lélek értékeinek szerteszórására?

1. Tehát: mit kell tennünk a magunk életére vonatkozólag?

Jelszó: gyűjtő!! – Hogyan kell az Istentől nyert kincseket értékesíteni önnön életünkben? – Kép: művészi ihletre megfinomul az anyag. A viasz a leheletre megpuhul, elfinomodott vonalakat mutat a legkisebb érintésre is. – Az **emberi lélek emberművészre bízott, hogy magam teremtem**. Hol? Hogyan? Miben? A jelen élet mutatja: a búzamazgából sarjadó búzakaralásban végre termés lesz. Szép, de a lélekkalászból boruló, termést hozó élet a legszentebb. A kifejlődött alak a tökéletes. Nem idegen előttem a múlt pergamenje. Lelki vonalon nagyobb ma az előretörés. A fejlődő élet akkor tökéletes, ha kibontakozik. Napi feladat: a felvett szellemi táplálék magamat fejlessze. Úgy járjak az élet tengerén, hogy az élet értékeiből merítsek. Dolgozzam, tanuljak, olvassak. Nem elég a gimnáziumból kikerülni. Az élet számára ez kevés. Készséges formálással kell, hogy szellemileg tágítsam. Az etikailag tökéletes szemlélet, a világszemlélet a legfontosabb a 10 parancs előtt. Ez annyit jelent, hogy a végtelen világ felé legyenek kapcsolataim. Ne találjak mindent kincsnek földi vonatkozásban. – Az életbe optimizmust kell vinni s hinni kell a jó győzelmében. Borzasztó nehéz keresztekkel látni s ezek felett mégis megérezni Isten kezét! Mindenek felett áll Isten s biztos az Úr keze. In manu Dei sumus: Isten tenyerén vagyunk. Isten szava cseng a 10 parancsolatban, én, a gyűjtő nyújtom kezemet Isten keze felé. Gyermekké kellennem lélekben. Istenatyánk kezébe kell tennem munkámat. Magam életének kidolgozása, erkölcsi örök gazdagítása, kitágítása erős munka. De a küzdelem sem nehéz, ha tudom, hogy Isten kezében vagyok. Akkor lehet fáradtság, de tudom, hogy győzni fogok! – Erkölcsi vonalon, vallási vonalon is elkopik igen sok a múlt finomságából. Isten kivételes hívása szól egyiknek, általános hívása sokaknak... Lelkileg is van kopás... Sokat jár a kocsikereke... Quotidie... Sekrestyés szent nincs. Kivétel az Egyetemi templomé. Az Egyetemi templomban bármikor meg lehet nézni az oltárokat, ott por nincs sohasem... Akiktől távol az Úr, azok kopnak... Mi a teendő? Nap nap után kis reparatúrák vannak. Van generális reparatúra is. Ha halálos bünt nem is követünk el, napi finom ellenőrzés, drága jó Gyermekeim, mégis kell, hogy Isteni vagytok-e? Ha valaki végzi ezt az ellenőrzést, ak-

kor az érzi, hogy Istenhez közelebb jut. Lekoptat gyerekes dolgokat és kifejleszti a felnőtt asszonyi lelket. A szolgáló tevékeny lelkületet nem szabad elveszteni. Önzetlen jócselekedettel is tartozunk, nem elég bocsánatot kérni. Ne múltjék el nap, hogy Istenhez közelebb ne jutottam volna ima vagy készség által. – Van-e nagyobb érték a földön, mint önnönmagad? A Mindenható Isten csak akkor érték, ha én vagyok, mert ha nem, akkor eggyel kevesebben dicsérik. Az élet nagy forgó peremén a központ én vagyok. De az életgyémántot sugárzóvá tenni – életfeladat!

2. A lélek értékeinek szerteszórása – a kibontakozás legnagyobb lélekkincse. Jelszó: szóró! Légy szóró ember, szétosztó, mindent másnak adó ember. Tehát olyan valaki legyek, hogy tudjak másnak adni. Megtöröm a kenyeret uramnak, gyermekeimnek. Adok kincsemből, munkámból, időmből, meg-rabolom éjszakámat is s adok betegnek – leszek szóró... Nagyobb a lelki kincs – szórás. A vallás érték s azt élni kell. Lélek – kenyér – osztó lesz, mint az áldozópap, aki az Urat osztja. Lelki értékeit adja a lelkek és az Úr áldozatos szolgálóleánya. Otthon a stílus a jó édesanya hangszerelése által emelkedik. Szentebb, értékesebb az a könyvtár, amit az édesanyai szem úgy válogat össze, hogy a lélek gazdagod-jék. Az élet fehér papnője ő, nem is lehet észrevenni, hogy hogyan veszik át tőle a finom stílust... Kénytelen vagyok példának említeni: ahol a háború alatt szolgáltam, az a körzet hat hónapig – míg köztük szolgáltam – magasabb stílust diktált, abban tiszteletet fakasztott a példa... Lehet adni úgy, hogy nem nagyon sokat prédikálok. Nem üresednek ki, hanem töltekeznek, akik szórnak: minél többet tudtok adni lelki kincsekben, annál gazdagabbak lesztek. Van csodás kenyérszaporítás. Isten kezébe tesszük adományainkat... A Szent Imre Kollégiumnak van másfél millió pengő tartaléka, Sopronban nyaralója, mellette a házat megépítették. Isten visszafizet. Ha valaki a lelketekből gazdagodik, akkor ti megsokszorozódtok. Ha a bűnös jó szót fogad, megszületett akkor a lelked, emelkedett lélek vagy, nem magad vagy már. Amint az édesanya életéből 2-3 új élet fakad, a lelki hatásból is új élet születik. Újjá kell születni vízből és Szentlélekből (Lásd: Jn 3,5). – Léleekben a tört emberből gerincember lesz. A letört rózsaszálból élettermő lesz. Körülötte gyűrűzik az életsokaság. – Az idő is földi érték. A lélek aranyérték és örök. Az ember tud a földi időből örök kincset teremteni. Minden ember távol esik, aki üzletelő, közel pedig, ha lélek, lelki. És meg vagyok győződve, ha valaki innen lélekből valamit visz, azzal léleekben mindig együtt leszünk.

Bef.: **Gyűjtő és adó** ember az, akit Krisztus vezet. – Amikor tanultok, az: gyűjtés. Ennek értékesítésével lesztek mindig sugárzó, teremtő, alakító, minden jót mindig szerteszóró lelkek. Így közelebb juttok Atyátokhoz. – Ezt a lelki gyümölcsöt erősítse, áldja, fejlessze az Úr; ezért imádkozunk most és az Oltáriszentséggel áldást adunk.

* *

AZ ÚR SZOLGÁLÓLEÁNYAI

(Rekollekción – nőknek, Szociális Missziótársulatnál, 1946. IV. 4-6. vázlatpontok)

1. beszéd: A felszólítást vevők

Bev.: Harangzúgások... Küldetés – ez a főszó!

1. Élünk Isten szerint!

2. Dolgozzunk Isten tervében!

Bef.: Elfogadjuk!

2. beszéd: Az önerőket lemérők

Bev.: Magunkat vizsgáljuk...

1. Mit tettünk?

2. Mit tehetünk?

Bef.: Javulni akarunk!

3. beszéd: Az isteni kegyelemmel dolgozók

Bev.: „Nálam nélkül semmit sem tehetek”. (Jn 15,5)

1. Mit adott?

2. És mit tegyünk?

Bef.: Vele mindent tehetünk.

*

3 (változat) beszéd: Az isteni kegyelemmel dolgozók

Bev.: Újjászületés?... Mi ez? „Újra kell születnetek. A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod honnan jön és hová megy. Ez áll mindarra, aki lélekből született” (Jn 3,7-8).

1. Látnak – lélekszemekkel...

2. Erősek – az Isten erejével...

3. Teremtők – az Isten kegyelmével...

Bef.: Istennel élünk!

**

AZ ÉGRE FESZÜLŐ SZEMEK

(Rekollekción – fiatalasszonyoknak, 1949. IV: 4. Szociális Missziótársulatnál)

Bevezetés: Föld, vagy ég?

Bev.: A bölcsélet – tudomány fő kérdése: mi az **ideále** története? A szemlélet inog... De fényvetés mutatja az utat.

1. **A föld?** – Erre táruul a szemünk. Rajtunk a bélyege.

a) Testvérek vagyunk mind (Ember,... állat... Szt. Ferenc)...

b) Belőle élünk. – Rét és erdő. Kenyér az eledelünk: „Mindennapi kenyérünket...”

c) Felé hajlunk. – Halál. „...halált kell halnod...” (1Móz. 2,17)!... Örök kísérő... (Strindberg). – Temető.

2. **Az ég?** – Ide feszül a lelkünk!

a) Felé vágyunk. – Hegyek oromzatára...

b) Belőle élünk. – Szentlélek ajándéka. – Az igazi látás.

c) Hozzá térünk (Makkabeusok...).

Bef.: **Ősi** gravitáció **mindkettő**. De az **életgravitáció** az igazi.

A főcím: „**égre feszülő szemek**” gondolatához fűzzük mai négy beszédünket. – Az első beszéd alapvetés, egy nagy kérdőjel. A gondolat: a föld vagy az ég a cél, amire ráfeszül az ember tekintete? Mi az, ami a lelki élet felé hajlítja az életet?

1. beszéd: A föld, vagy az ég a cél?

Bev.: Mikor az ember próbálja vizsgálni az emberiség történetében ezt a bölcselkedőket mindig foglalkoztató kérdést, egy kérdés robban elő: mi az ideale története? Anyag-e az ember, vagy több annál? – Ezt a kérdést tárgyalja mindenkor a bölcsélet. Az ember életében milyen hang a döntő? Milyen története van az eszmei gondolatnak, mely szerint az ember **földhöz**, vagy **éghez** tartozik?

1. Földhöz?

Látszat szerint igen, szemünk tényleg ezt a világot súrolja. Akármerre fordulunk, nem tudunk ettől szabadulni. Még ha az égboltozatra tekintünk is, akár felhők borítják azt, akár csillagok ragyogását nézzük. Nem lehet tagadni, a földnek testvérei vagyunk. Szépen fejezi ki ezt Szt. Ferenc, aki nap testvérről, növény húgairól, állat bátyjáról beszél. Még a farkast is testvérnek mondja. Aki nézi e magasabb gondolat értékét, megdöbben. Az az igazság, hogy a Léthez tartozunk, a „Van”-hoz, minden párány testvérünk a teremtés erejével, küldetés csodájával. E testvérviszonyt megérezzük. A földből élünk, ez talpunk alapzata, házunk fundamentuma, belőle fakad szervezetünk kenyere, egészségünk napsugara. Nem bírunk szabadulni a mindenség ölelő karjaiból, nem lehet az anyaföldtől szabadulni. Belőle vesszük testünk táplálékát, ha betegség gyötör, füveivel gyógyítjuk, fáradságra gyógyírként szerezzük. Földanyánk kertje életünk gyógyfüves otthona. – Krisztus milyen imádságot mond? A

mindennapi kenyeret kéreti és úgy adja, hogy az élet búzáját prezentálja. – Nemcsak a földből élünk, hanem hozzátérünk. Hamvazószerdán az Egyház figyelmeztet: „porból lettél, porrá leszel!” – Az Ószövetségben az Írás kezdetén áll: „...halált kell halnod” (1Móz. 2,17). Hazatér, amiből vétetett. Nehéz igazság ez. Mindenki fejlődik az élet bizonyos szakáig, felfejlődés után az élet lassan ívelni kezd a föld felé. Közéltének távoli szempontok, a földiek eltűnnek... Dér hull a hajra, árokrendszer fejlődik az arcon, elgyengül a láb, botra szorul. Csodás úttal megy az ember földtestvér felé. Ezt az utat megteszi mindenki. Vedd tudomásul, a földhöz tartozol! – Isteni, megnyugtató igazság volna-e, ha itt pont adódnék? – Feszítsd szemed a földre, úgy járj, hogy botlás ne érjen, de készülj levetni, amit kaptál, mert porrá leszel. – Az ideale történetében ez-e az álláspontja a bölcselőknek arról, ami az ember szeme előtt el van rejtve? Mi a célunk?

2. Ég?

Igen, erre feszül az ember lelke.

a) Ez a **vágyak világának** lendítő ereje. Nem tudunk megnyugodni. Aki állítja, hogy ez az igazság, nem tagadhatja, a vágyak világában benne van ez az álom a lélekben. Az sem tagadhatja, aki fájdalommal vallja, hogy nem hiszi. – Egy hitetlen ember mondta: a kereszténység azért nem igaz, mert olyan szép, hogy nem lehet igaz. – Isten – Atyánk az álmok világának teljesítője. Vágyak világának teljesítője. Vágyak világának valósága azért követelődik, hogy belépjen; tudjunk álmodni, Istennel venni a legjobbat!

b) **Ebből a szellemből élünk.** – Nemcsak kenyérral él az ember, a Mester is mondta (Lk 4,4). A hívő lélekből, a tudós könyvből, a kutató természetből, a családi szeretetből él. Akik szeretet – körzetben tartoznak hozzánk, lélekáramlással kapcsolódnak. Ezt nem lehet megfogni. – Ha egy virágot analizálok, szétszedem, összemorzsolom, és nem marad más, mint sár, olaj, szemét. Nem vettem el semmit, megmarad minden, csak a virág tűnt el. – Az ember olyan életet akar, amelyik több, mint a föld, tudás, erkölcs, és metafizikai vonalon mennél többet iszik, annál többet kíván. A föld a mindenség csobogó forrása, de kenyéren kívül más is kell. Ez a lélek, ebből él az ember. Nemcsak a földhöz tartozik.

c) **Az éghez hazatérünk,** ez az élet nagy csodája. Megelégszik azzal az ember, hogy övé a föld, vagy övé önmaga? – Mindennél nagyobbak mi vagyunk. Én vagyok a világ központja – a magam számára, amelyből forraszik az élet és követeli az örök életet. Ezt tanítja nekünk az Egyház. Akiben nem a lélek uralkodik, erre a magaslatra emelkedni nem tud, Ha nem nevelik is erre a gyermeket az anyák, ezek kirobbannak a későbbi időkben. Mélységből előtörő az örök élet vágya. Fiatalság idején könnyen beszélnek, de elnémulnak, ha az élet nehezebb, hömpölygő hullámai közelednek. Kapaszkodnak fölfelé, nem elégszenek meg a földdel. Az aranka, ez a kis növény, a földön fut, mindent megfojt, megöl. Az ampelopsis fölfelé törő és tapadó indáival megkapaszkodik a falon.

Ez az ember igazi ereje. Megtagadja maga halálát, szolgálja maga erejét, a magasságokba tör. – Úgy éljen a földön, hogy az örök hazába vágyódva térjen haza lelke.

Bef.: Feszül a szem a földre, a lélek az égre. Az első a múlandó világ dolgaira irányul, mely ezt a bélyeget viseli: meg fogsz halni. – A második az örök tájakra néz és ezt ütemezi: örökké fogsz élni. – Melyik erősebb, a halál dallama vagy az élet muzsikája? Bölcselők világa is azt keresi: van-e Isten, örökkévalóság, örök értékű áldozat? Ki mikor kapja a lendítő erőt? Mikor döbben reá, hogy kevés a föld? – Egy példával fogjuk össze, és ez Shakespeare III. Richardja. Ennek első szava a darab elején: jó nem lehettem, rossznak születtem, diadalt nem viselhettem, – tehát elhatároztam, hogy gazember leszek, – Amit nem kapott az égtől, kizsarolja a földből. A vége, hogy Richmond hercege megtámadja. Utolsó éjszakán rémeket lát, megjelennek, akiket megölt. Így szólnak hozzá: ess kétségbe, halj meg! Véges forrásból ittál, a végesség nyeljen el. És kétségbeesve pusztul el. – Aki elhatározza, hogy a föld vizéből iszik, a Lélekét megtagadja, elérkezik oda, hogy az élet vízbe fojtotta: ess kétségbe! – Mi Istent kérjük, táruljon szépen a föld földi szemünk előtt, de meg ne engedje, hogy itt megálljon vizsgálódásunk, hanem feszüljön szemünk egek felé úgy, hogy emeljen a magasságok felé!

2. beszéd: Kié az uralom?

Bev.: Láttuk III. Richard halálát, hallottuk a szellemek beszédjét. Most Richmond hercegéhez intézett szavait nézzük: légy dicsőteljes embere a földnek és diadalmas várományosa az égnek. – Ez azt jelenti a szellemek szerint, hogy aki úrrá teszi a földet, azt rabként nyeli el, és aki győzedelmessé tette a lelkét, diadal és életszépség kísérelje a rabszolgává tett földön és diadal az úrrá teremtett égen.

Rádöbbenünk, hogyan teheti magában: 1) **úrrá a földet** – és 2) **hogy kellene úrrá tenni az eget**. – A bűnről és erényről lesz itt szó.

1. III. Richardhoz térjünk ismét vissza, mikor a későbbi feleségének ura holttestét hozzák.

Anna, aki tudja, hogy Richard a gyilkosa, az **átkok átkát hányja** rá. Ez pedig hallgat, mint a jégverést szenvedő ember, nem szólal, csak annyit mond: és ha mindez te érted történt? – De ez tovább átkozza. Erre így szól: nem tudod Krisztus tanítását: bocsáss meg a vétkezőnek! – Anna válasza: nem csodálkozom, ha így beszélnek az angyalok. – Erre Richard a kardját kínálja: szúrj le! – Mikor azt visszataszítja, mondja: akkor leszúrom magam. – És akkor már megfogja az asszony a kezét, aki később az asszonya lett. – Ahol megszületik a gonosz, ott a lélek rabszolga lesz, a bűn uralma következik, a gonoszság halmozódik. Vizsgálunk kell, hogy hol tartja fogva az embert a föld? – Richardot a hatalomvágy és hiúság uralta. – Vizsgáld magadat, tart-e rabságban a föld? – A hatalomvágy itt kisebb területű, ez inkább a férfiakat támadja. Manapság a hiúság is ritkán kísért, de biztos kísértő a bizonytalan ködösség: mi lesz? Az élet milyen lesz, a családdal mi lesz? Megjelenik a jövő szelleme, és az ember nem veszi észre, hogy a félelemtől megrajzolt sátánkép feketébb, mint a valóság, – de nagyobb az isteni segítség. Aki előrerajzol szomorúságot, csapást, előre összetörök a lelke. Jobb az optimizmus, mert még ha nincs is igazam, és eljön a rossz, erősebben kapom és jobban kiállhatom. – Szellemi vonatkozásban, erkölcs területén ne legyünk jövőt festő szolgák. Isten kezében pihen a jövőm. Egy híres öreg jezsuita mondotta: mit félsz, hiszen Atyád kezéből jön minden ajándék vagy tudtával a szenvedés mint próbatétel. Ha ajándék – örömmel fogadom, ha tudtával jövő szenvedés – hálával veszem. Egy mondatot ne felejt: Deus providebit. Isten gondoskodik rólunk. Ami Isten tudtával jön, ha nem is egyezik tervével, a végén is jó. A test hatalma, a föld réme, föld kísértő hangja, föllépő kísértések, – ezek támadási lehetőségek. Ezekkel szemben áll Isten terve, Isten szentsége, Isten törvénye. Ha ezt követed, ha Getszemáni tó is a lelked, elcsendesül... Vizsgáld, hogy reád a benned kísértő hatalomnak melyik rablánc fűződik, és úrrá ne tudd a föld erejét!

2. Győzzön az ég hatalma!

Éljen benned Isten erélyes elgondolása. – Hogyan lehet ezt valósítani? – Ha beszélni tudna a forrás, elmondaná, hogy mélységből robbant elő, hogy lankáin szaladt, völgyekben lomposzá szélesedett. Ősi erőkről beszélnek, anyjukról szólanak, ahonnan kirobbantak. – A krisztusi tanítású Evangélium szerint úgy robbannál te is, mint forrás, melynek ősi kataraktája Isten, hogy az élet folyamán beszélj az élet csodájáról. Isten, aki küldetést adott, kincsekkel, talentumokkal halmozott el. Senki sem jön üres kézzel. Készségben, tehetségben térünk el éppen egymástól. Ezt kell életté teremteni, itt kell tavaszt teremteni. Március az ideje, amikor a természet ébred, és az avar alatt megmozdul az élet, és áprilisban kezd alakulni az élet. – És a lélek? Nekünk is van téli szakunk, amikor pihennek az életerők. De jön a tavaszi zefír, a meleg eső, megjelenik minden, ami elpihent, megmozdul az élet. Isten televénynepe rádöbben, mennyi jóság lakik benne. Az Egyház int: bűneidet vizsgál! – és látom, hogy sárember vagyok. De most azt mondanám: próbáld megbontani az élet szépséges, színpompás, festői oldalát, keresd, mi a lelked szépsége, jósága és azt életre bontsd. Legyen a világ Isten virágos kertje. Az Evangéliumban sokszor olvassuk: Isten köztetek van. – Ez a föld nemcsak siralom völgye, hanem Isten virágos kertje, amelyben Isten élő virágai mi vagyunk. – 1925-ben egy jubileum alkalmával Rómában nagy körmenet volt, amelyen a szerzetesek állandóan a Miserere-t énekelték. És ekkor a menet egyik csoportja hirtelen belevágott és erős hangon énekelni kezdte: „Istent akarjuk!” –, mert ez az élet üteme. Azt hirdeti: próbáld megkeresni ezt az előretörő Isten – vágyat. Nem szűkmarkú Isten, gazdagon szórja az életkincseket, bőségesen áraszt mindent, ami szépség és jóság. – Mezők rétjeit színes virágokkal hinti tele. Ha Isten a rétet így kihímezi színpompás virágokkal, akkor minket indít üres kézzel? Szent feladatunk ezt a hímzőmunkát lelkünkben végezni. – Egy régi angol könyv 1645-ből írja meg azt, ami a leánymunkák emléke maradt. Ebben leírja, hogy angol anyák és nagyanyák hímzésre tanították gyermekeiket. A legrégebb munkák idején azon dolgoztak, hogy a gyermeklelkeket arra hangolják, hogy szebbé tegyenek valamit. – Isten – Atyánk arra indított, hogy mindenki hímezzé élő virággá önmagát, lelki világában szépséget teremtsen. Hogyan kérem ezt? Add, Uram, hogy lássak, mi a lelkem kincse, értéke, mit kell szentebbé tenni. Ezt a feladatot kapták Isten virágai, és a szépség kidolgozását kezdjük meg.

Bef.: Kinek ura, vagy szolgája legyek? – **Földnek ura, Istennek szolgája**. Ne engedjem, hogy úgy forduljon életem, hogy rajtam uralkodjék a föld, ösztön, hajlam, bűn, hanem lelkem a földnek parancsolója, az életnek szolgáló csodatevője legyen. Ha kemény a lelkem, könnyörgök, hogy tavasz zefírje simogassa, mozduljon egy szentebb élet, lélekerény gyökérzete erősödjék, és akkor virágba szök-

ken életem. Megfogadom Isten tilalmát, megöltem föld faragott képeit és megvalósítottam az első parancsot: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erőd-ből” (Mk 12,31). – Légy faragott kép pusztítója, Isten képének szolgálója. Ha a módot keresem: el kell fordulnom attól ami sötétség, odafordulni ahhoz, ami fény. De profundis... a mélységből kiáltok. Te, egek Fénye, fényt, életet ébresszél bennem!

3. beszéd: Lélek sugárzása

Bev.: Kérdezzük: magunkért adatott-e minden, amit magunkban hordunk? – Nem élettartályok, múzeumok vagyunk, hanem életet sugárzó valakik. – Újból a réthez forduljunk. A rétet úgy próbáljuk magunk elé állítani, hogy virágot azért bont-e, hogy önmagának szépségeket produkáljon? Vagy azért bontja Isten, hogy csábító színpompát mutasson a méheknek, hogy port gyűjtsenek, – gyökérben, fűvekben, a természetben az élet számára gyógyítást szerezzen? Semmi sincs önmagáért, hanem a magasabb szolgálatért. Az élet virágai nem azért népesítették be a földet, hogy színpompába boruljanak, majd rövid élet után elhervadva eltemetessenek. Ha minden termelő, az élet is lélek tartalmát sugárzó kell, hogy legyen azoknak a köröknek, melyeknek központját alkotja. Szűk kör a családi kör, bővebb a társadalom, végnélküli kör az emberiség köre.

1. Ha szűk kört bízott ránk az Isten, talán keresztvisseléssel, ott legyünk léleksugárzók.

Hasonlatot a fényről vegyünk. A lámpa fénye körök szerint sugározza be környezetét. A távolabb állók beláthatnak a fénybe, de nem részesülhetnek belőle. Áll ez a családi körre. Az édesanya alkotja a szentély, az otthon fénypontját, és hivatása a fény természetéhez képest fényt mutatni, meleget árasztani. Fényt és meleget földi és lelki vonatkozásban. – A világítás annyit tesz, hogy az ember élete, fölfogása, tevékenysége az Istentől gyűjtött lélekszeretet jelentkezése. Olyan tűzoszlopnak, világító fénynek, lángoló tűznek kell lennie a család anyjának, akit kristálytisza gondolkodás, következetes élet, áldozatosság jellemez. A kialudt élet fáklyáját lánggra kell lobbantani. Életfényt kell mutatni, mely nemcsak utat világít, szent életformát élni tanít, meleget sugároz. Az anyát a nehéz élet hazahozta, munkára szorította, a meleg lelkületet, mely a család lényegét alkotja, a gondos szeretetet a gyermek iránt, kierőszakolta. A férjek, akik sok küzdelmen mennek át, tönkők, ezeket az északi sark népét fölmelegíteni rettenetes feladat. Hű légy lelküknek újjáteremtésében. Kitartó, közvetlen szeretettel, szenvedő áldozattal vegye az asszony körül, a mea culpa-t az asszony üsse az ő lelke helyett. Melegséggel szolgálni, ezt nem szabad megtagadni. Földiekben hangolni: hogyan éljünk, – lelkiekben vezetni, – meleg lelkiséget vinni a gyermekvilágba, hogy ebbe belenövekedjenek. – Gyakorlatban azt jelenti: elviszem a gyermeket magammal templomba, elsöpéntenek gyónni. Amit nem adhat meg az iskola, megad az anya. Hogy mi lesz a gyermekből, azt az anyák döntenek el, ők vezetnek őket. Ezt nem lehet kirtani.

2. Élet központja legyen a nő sugárzó, széles vonalon.

Jóság szolgálói az asszonynépek, a férfi durvább. Nem vagyoni segítséget kell adni, – egy jó szó, szeretetteljes simítás, megemelő gondolat több annál. Arra kell súlyt helyezni, ami lélek, mert Istentől élünk, Isten napjából fényt kapunk, tehát mi is fényt dobunk. – Amilyen küldetést kaptál, azt teljesíteni kell. Osztani mindig, ami jóság. – Gyakorlatban ez annyit tesz: egy barátságos szó többet ér sok tettnél. Sokszor egy szép szó már elég, és azzal a lelkek már érintkeztek. – A rokonságban sokszor vannak kellemetlenek, de én tanítok mindenkit, aki a szent közösségbe tartozik. Néha egy elejtett szó hat, sokszor olyan semmiségek ragadnak meg és ezek lesznek a döntők. Nem lehet tudni, milyen eredményeket hoz néha egy csekélység is. Hinni kell abban, hogy van az életben szénaporszórás. Aki megváltoztat másokat, abban van teremtő erő, sugárzás, tiszteletet parancsoló a hangja, szemében csillog a magasabbrendűség. Így kell csendes étellel, szolgálattal dolgoznunk.

Bef.: Az élet világító felhőjének akarom tartani magamat, fényt akarok szórnival földi és metafizikai vonalon. Világító felhő az Ószövetségben Isten jelenléte volt. Annak lelke derűs, vidám, meleg, szolgálatkész, akiben Isten van benne. – Csak azt a könnyhullatást szeretem, mely bánattól hullik. Ha közel van Isten, Istenhez közelít lelked, akkor kegyelmet sugárzó lelked életet teremtő lesz munkás életben.

4. beszéd: Semper cum Deo

Bev.: P. Fabernek van egy szép verse, melynek címe: „Túlsó part”. Merre jár az ember? Mindig a

másik part felé. Elindulástól nem az az igazság, hogy megyünk befelé, hanem mindig az örök part felé. Mikor a hajós azt hiszi, hogy maga van, mikor halála percében elvált mindentől amihez földi szeretet fűzte, elvesz hajó, élet, – a másik partba ütközik, ahol Isten ölelő karja vár. Ne félj, hogy az élet elvesz mindent, a másik parton a **Minden vár**. Jó így hinnünk, így érdemesnek találjuk az életet ezen a parton. Szomorú, aki úgy gondolkodik: akaratomon kívül jöttem erre a világra. **Küldetével** szolgálat szentségével, és hazavár égi Atyád szeretete. Ha felgyúlt lelked fényoszlopa, ki nem oltja senki. Az élet nem olyan, hogy kezdete, folytatása és vége van. Az élet a semmiből jön Isten teremtése, küldetése folytán, mely után nincs vége soha. A halál csak átjáró, álmátjáró, mely után az élet igazi hajnala ébred, és örök valóságba serkenti.

1. Jó nekünk itt lennünk, mert biztos a hazánk – az örök otthon.

Hányszor halljuk: miért teremtett Isten? A lét, hogy vagyok, Isten kegye, ajándéka. Spirituális – az a csoda, hogy pl. benn vagyok a szobában, de a lélek mindenekfeletti erejével az egész világot magamban hordom. Nagyobb vagyok a világnál, Isten a saját képére teremtett, ez a kincsek kincse. Az a kegyelem adatott, hogy Isten képére teremthetjük magunkat, másokat, a világot. Tudjuk az életet teremteni, kezünk nyomás szépül a világ. – Légy Isten angyala a földön, és angyalnemzedék gyűrűz körül. Tiszta lélekhez gravitál. Ha éltetekben olyanok vagytok, amilyen képet alkottok Istenről magatokban, akkor környezetetekben angyallá változik mindenki. Van léleksugárzás, teremtő erő, melyet arra kell használni, hogy a földön jó legyen mindenki és jóvá tenni próbáljon másokat.

2. Jó nekünk ott lenni.

Születés kezdetétől a földön minden csak tükörben látható, a valóságban csak a túlsó parton, amikor színről színre fogunk látni. – Egy előadás hosszú készületet igényel. Egy élet van, mint az örök élet előfutama, az a 30-50-70... év. Érdemes úgy élni, hogy Istentől elszakadva az embert kárhozat érje? Polikárp püspöktől, mikor elfogták, azt kívánták: tagadd meg a Galileait, akkor életed, javaid, mindened meglesz. – És ha nem teszem? 82 éve szolgálom az Urat, mindig jó volt hozzám. Ti kínáltak pár évet, Ő örök életet ígér. Józan lennék én, ha megtagadnám? Ezt az életet, amit élünk, fölcseréljük örök élettel, érdemes ezt élni. Aki az élet tartalmát érti, az fölládoz az örök életért mindent. Jó ott lennünk, mert ez a szeretet örök köteléke. Ami a földnek sok értéke, kincse, azt elviszi az élet. De van egy kapcsolat, a szeretet kapcsa, amely örökké megmarad. Ennek a kincsnek birtoka mindennél nagyobb. Zarándokúton indulsz, gyűrűbe kapcsolódva élsz, veled vannak szeretteid és az egekig növekszik. Ez az élet azért igaz mert fönségeket hirdet. Nem völgy lakója vagy, hanem hegyek nemzedéke. Egekbe nőző fenyőszál, amely emberfákat csak az égben lehet megérteni.

Bef.: Semper gaudete! Legyetek a derű, diadal, vígság nemzedéke. Mi Istent hordozzuk. Lehet így menni, gyújtsd Krisztus fényét, a gyertyafény tüze világítson, amerre megyünk. Az éjszakában csodálatos fényt lássunk: lélekben világít, muzsikál a szent tűz, az innen távozó lelke.

* *

PÉLDÁK ÉS ÖNLEMÉRÉSEK...

(Rekollekción – tisztai asszonyoknak, 1940. III. Egyetemi templom)

1. beszéd: Optimo Patri nostrae

Bev.: Az életnek van egy rendkívül érdekes törvénye, mely szerint az emberek aszerint csoportosulnak, hogy milyen a lelkük tartalma. A fizika törvénye szerint a fém a fémmel, a kincs a kincsel, a szemét a szeméttel gravitál... Olyan középpont köré csoportosul az ember, amelyhez értéket képvisel önmaga. – Krisztus köré apostolok és szent asszonyok gyülekeztek. – Jó lesz a szent asszonyokkal találkozni ma, hogy ítéletet tudjunk mondani magunkról. Beállhatok-e én is abba a gyűrűzetbe, amely a mi Urunk Jézus Krisztus köré csoportosul, beállhatok – e a szent asszonyok közé? Jó néha az önnön értékről ítéletet mondani, mert hátha változtatni kell rajta... A mai szentbeszéd legyen szent találkozás az evangéliumi szent asszonyokkal, hogy önnönmagunkat értékelni tudjuk. Az evangéliumi szent asszonyok jegyeit figyeljük.

1. Az első jegy: az élet külső szolgálat.

Találkozunk velük, ahol a Mestert várják, találkozunk velük a keresztúton, ahol a halódó Krisztusnak kendőt kell nyújtani, találkozunk velük a Kereszt tövében, mikor lepelbe kell göngyölni, ott látjuk őket, mikor kenyeret kell törni az éhezőknek. Az élet szenvedőinek szent szolgálatánál mindenütt ott

látjuk őket. – Az értékek értéke, a kiválasztott ember nem abban találja az értéket, ami fűszer, ami szó-rakozás. Az evangéliumi szent asszonyok élet – tükrét mutatja. Tudom, hogy van társadalmi köre; próbáljon középük lépni. Az evangéliumi szent asszony szent szolgálatkészségével teremte magát Isten szent angyalává, akinek jelenléte megemeli azt a kört, ahol megjelenik. Jó ezt látni, mert az ember elegyedülesül s végül egyedül marad. Van, aki azt hiszi, hogy központnak kell lennie a tisztelet miatt, pedig szent szolgálat isteni követe ő, – ez legyen a központ!! Isteni Mesterünk e szent szavát ne felejtse: aki magát – a szent szolgálatban – megalázza, az Isten szent színe előtt felmagasztaltatik.

Az evangéliumi szent asszonyok példájából vegyük a **második jegyet**:

2. A példa szerint életed drága szent körét, melyet otthonnak mondok, életed szent szolgálatával Isten szent otthonává magasztosítsd.

Az egyik nővér az Evangéliumban mindig szorgoskodik, hogy a vendég Úr mindent s mindig kapjon. A másik nővér sír, mert testvére beteg, majd siratja, mert meghalt. A megérkezett vendég Úr lábához ül s úgy hallgatja, hogy csak egy szükséges. Minden egyes mostani szent asszony gondoljon arra, hogy Istentől rendelt szent ura, családjá veszi körül. – A fiatal leány az új világot, melybe lépni fog, a boldogság szent révén tekinti: mindig azt mondom: sohase felejtsd, kis húgom: az életben nincs kikötő, nincs rév. Gyermekekorodban téged szolgáltak ki, most te fogsz szolgálni! Asszonnyá nemesedett szent életedben életszolgálóvá tesznek téged, nem szabad megijedni ettől. A szent szolgálat annyit jelent, hogy értéke a későbbi életben másokban jelentkezik. A szent szolgálat annyit jelent, hogy a családi életet teszem nemesebbé, a férjnek a gyermekeknek életében való nemesedéssel. A jó asszony, a szent hitves oly isteni követ, aki munkában, fáradságban – tudom, kikkel állok szemben halálvesztélyben is helyt áll, – ez a szent asszony. Kemény életszolgálat, nagy lemondás, fegyelem jellemzi a férjet, aki életét is kész feláldozni minden pillanatban. Úgy állítja életét az Úr elé, hogy úgy távozik hazulról, hogy sohasem tudja, hogy visszatér-e. – A férjet és gyermekeket úgy kell boldogítani, hogy a boldogság az életet megemelő szent örömeiben találja. Minden asszonynak ez a hivatása: életet szolgáló szent asszony legyen. Az élet belső értékét, az élet fejlődését az asszony lelke adja. Ha belső élete nem nap, akkor nincsenek sugarak, amelyek kiverődjenek. – A jóság ereje döntő. A kitartó jóság győz. A szent asszony élő példája férjének és a gyermeknek. Az acélos férfi lélekben is elváltozást mutat. Ahol az asszony Isten dicsérő, ott a kemény férfi ajka sem lesz Isten káromló szája. Az erő uralom magam felett. – Ahonnan jöttem, büszkén hirdetem, hogy egy evangéliumi asszony ült a parancsnoki asztalnál. Az evangéliumi asszonynak sugárzó ereje van, amit nem hirdetni kell szóval, hanem tenni kell. Az ilyen isteni angyal a lélek nemességéhez emeli a férfi lelkét.

3. Az evangéliumi asszony a külső szolgálat s az otthon nemesítése mellett önnön élete átnemesítését is várja.

Amikor az Úr megkezdi az Evangélium hirdetését – feljegyzí az Írás –, követték Őt a szent asszonyok. Lélekben aki ezt értelmezi, az megérti, hogy az evangéliumi lelkületnél finomabb lelket nem teremtett az Isten, mint az evangéliumi szent asszonyt. Vágyakozó lelkek, szent optimisták, akik nyugodt lélekkel hirdetik majd: rendet teremt az Isten (nagy-pénteki elsötétedés ideje után is derült...) Nagypénteken az egyik tanítvány elárulta, a másik esküvel megtagadta, tíz elmenekült, egy messziről követte, de a szent asszonyok a Keresztig követték, a temetésre is ők mentek el. Ők vittek szent kenetet midőn imádkozva a sírhoz mentek, mert hiszik, hogy a Mester életét nem fejezheti be a halál. Ugyanakkor az emmauszi tanítványok vitatkoznak, pedig ők tanítványok voltak. A szent optimizmus lelkét az Úr az asszony lelkébe lehelte. Szent aeroplánok lelkét látom az asszonyi lélekben, hogy győzni fog a jó. Áldozatos életével ezt teremti. Férje küzdelmét megkönnyítve megnemesíti. – Az asszonyi lélek járja Krisztus kereszútját s kéri: segíts meg engem, Istenem. Akkor leszünk az evangéliumi asszonyok mostani típusa, ha megteremtjük a csodás hitet, a bizodalmat, hogy a jó győz! Az írók a férfi lelket intellektuelnek, a női lelket pedig intuitívnek rajzolják, mert a női lélek az intuíción vonalán messze lát, nem tudja indokolni, de egekben jár, hisz, bizik: Isten el nem hagy engem s hogy angyalok angyalává teremtett engem az Isten! – Életnapok, tiszta lelkek, higgycetek abban, hogy a ti sugárzástok tavaszi életerő! Aki így néz az evangéliumi asszonyok lelkébe, az megérzi, hogy: találkoztam azokkal, akiknek ereje életem teremtő erejévé vált.

Bef.: Aki azt hiszi, hogy szent szolgálatban él Isten szent asszonya, az az igazság. – Higgycetek, hogy szent asszonyok vannak s dolgozzanak azon, hogy maguk is azok legyenek. Higgycetek, hogy az életészakában mindig világító, melegítő szent lélekmécsek lehettek. Amen.

2. beszéd: Vigilia Matris dolorosa

Bev.: A fájdalmas Szent Szűz ünnepén találkozunk az asszonyok Asszonyával, hogy néhány képet tudjunk levonni. Az Írás azt mondja, hogy kegyelemmel teljes az Isten Anyja. A költők elragadtatással beszélnek róla. Kőbe, ércbe vésték. Valami módon megsejteni akarták, hogy az Isten Anyja az asszonyok Asszonya, a föld legtökéletesebb embere. Nehéz vele úgy találkozni, hogy életét lemintázzuk. Nem lehet a napba nézni, mert megvakít. De lehet a nap világánál látni, fényénél fellobbanni. A nap és a mécses testvérek. – Asszonyok Asszonya és a földön járó testvér Isten szemében: fény. Önön szerény életünkben az élet mécsesét lobbantjuk fel.

1. Az asszonyok Asszonyának szent kiváltsága, hogy szeplőtelenül fogantatott Szent Szűz.

A magam életére levonom a következtetést. A szeplőtelen fogantatás Isten adománya, kiválasztott egyetlen! De kiváltságos elhivatottságra hív minket is. Az élet oromzata, az élet tökéletessége a Szent Szűz, akire feltekinteni lehet, akit megközelíteni lehet, de megvalósítani nem tudunk. Emberek vagyunk. Gyengeségünkben a bűn alatt összeroppanunk. Az elszerűedés azonban nem jelent ellankadást. A föld asszonyainak is azt a hivatást szánta Isten, hogy önön életükből a tökéletes isteni életet megteremtteni tudják. Nemcsak jelszó az, de minden tekintet úgy vet a világba, hogy észreveszi, ami szép. Ihletten ott fordul meg, ahol szent dolgok vannak. Emberi, de kegyelmi látás előtt eltörpülnek az életkorlátoknak életgátló jellegei. Az élet: Isten szent tervében élünk, járunk az örök élet szent Hőreb hegye előtt. A kegyelem isteni embere szentebbül lát, mint más ember, bár észrevesz minden elsötétedést, bizonytalanságot is. A tavasszal megindult életnek emberrnyi embere... A kegyelemből nem élő ember élete nap nap után lepergetett élet szóról szóra. Az isteni kegyelem ereje látó erő, de felfokozó hatású is. Önön életéből próbál teremteni... Amfora, mely befogadja Isten kegyelmét. Szent Ágoston mondotta: ha tudnak ezek és amazok úgy tenni, miért ne te is, Ágoston?! Ha tudott az Evangélium asszonya Isten terve szerint szent életet élni, miért ne te is? Szeretném, ha e hang csengése mindig a lelketekben szólna! Feleletül Szt. Pált idézem: „Elég neked az Isten kegyelme”. (Lásd: 2Kor. 12,9). Ezzel imádkozni, élni kell. Az Isten szent természetében való csodás részesedés új sarjadás a tőkén. Gerzd, ha az élet örök Szent Tökéjén be vagytok gyökerezve. – Kegyelmi életet élve az asszonyok Asszonyának életét kell megközelíteni. Égi Atyánk gondolt erre. Miért? Jól tudta, hogy ez úton járva bukkók, elesők lesznek. Ne hétszer, hetvenhétszer bocsáss meg nekik, – azt mondta (Lásd: Mt 18,22). Sokszor gondolunk arra, ahogy az Üdvözítő nézett a bűnösökre. Az asszony hűségével egy életen át követőjévé lett, ez volt Magdolna. Az első nézést, másik kiválóság látása követi...

2. Az istenanyai kiváltságból szent következtetést vonhatunk. Minden embert szent szolgálatra hívott az Úr.

Isten szent tervében elhivatottságot teljesít. Az Istenanya szent szavát jegyzem: Íme, az Úr szolgáló leánya..., amikor felcsendül az angyal szava (Lk 1,38). Lelketek csendjében, életek odahajlásában a hova fordít, ott van a hivatásotok. Akit édesanyának hív, az édesanyává nemesítse, magasztosítsa az életét. Úgy, hogy az élet kezdetén induló lélekkel tudja mondani: íme az Úr szolgáló leánya... Nem ok nélkül jelennek meg oltár előtt a jegyesek. Ez a szent hivatásnak első lépése. Isten édesanyává magasztosítja azt, akit előbb fehér köntösbe öltöztetett. Kitért karral fogadja ez az édesanya a gyermeket, akit mint szent követet küld Isten a családba. Mint harangot, kongatni kellene: az édesanyát szent hivatásban Isten követének földre hozójává teszi az Úr, azért az édesanya szent szolgálatot teljesít.

3. A harmadik következtetés a gondos szeretet. Az Írás jegyzi: növekedik bölcsességben és kedvességben Isten és ember előtt. (Lásd: Lk 2,52). A gondos szeretet élő napsugara az édesanya lelke.

Különben kallódik a gyermek élete. A most induló életre milyen kevés napsugár áradt. Mérik, de a lélek élete nem gondozás tárgya. Így nem állhat a drága gyermekekre: növekedék... A külső szépség a ranette almán is nem egyszer belső rothadást hordoz. Drága jó édesanyák, testvéreim, a lelkiség, lelki jószág minden sugárzását árássátok, bízzatok, hogy gyermeketek növekedni fog boldogságban is, mert bölcsességben és kedvességben növekedik...

4. A lelketekből lelkedzett gyermekeknek az új család elhivatottságában Isten vonzó nagyságát is odahajló készséggel kell venni. Kopogtassunk az Úrnak lelkén, vizsgáljuk a gyermek hajlamait.

Engedjük oda, a hova Isten hívja. Keresve keresd és imádkozz, hogy lásd véglegesen, merre kell menned. Isten szent szolgálójává hívott az Úr. Nem nekilendülni saltus lyricussal! Bízni Isten szent kegyelmében! – A lelkedből lelkedzett gyermekeket elhelyezi az Úr. Én tudom, s a szent asszonyok is ezt jól tudják. Füleik vannak a hallásra s nem hallanak, bizakodó lelket adott az Úr, s nem bíznak? Ne felejtsük el fájdalmas pénteken: „a te lelketet is tör járja át” (Lk 2,35). E tudatban él e szent Édesanya

s készséggel hozza áldozatul szent Fiát. Isten kegyelmével megemelt leányai vagytok az Úrnak, e megemeltségből fakadjon lelketek áldozatossága.

Bef.: Művészi kép a Madonna, a Pieta szobor márványból, amit próbáljunk úgy magunk elé állítani, hogy önnön életünk szentképe legyen benne. Fellobbannak a gyertyák, az Úr közelségéből fény árad, alázkodó lélekkel az legyen az imánk: az Úr szent kegyelme elevenítse meg a holt képeket, hogy elevenen álljon a szent asszonyok előtt! – Mert az élet szent asszonya legyen mindegyiketek. Mind-egyiketek egészséges lélekkel vegye az Úr bármily indító követét, odaadó lélekkel legyen a családi élet szent gondozója, az új élet szent és szolgáló drága édesanyja! Az anyasággal való találkozás ezt hozza. A föld asszonyai lépnek az Úr házába s mint az evangéliumi szent asszonyok, az „Úr hegyei” térnek haza otthonukba...

* *

„KIVERŐDÖTT ARCOK”...

(Rekollektációs nagyböjti beszédek – nőknek, 1947. III. Budapest, ciszterciek temploma)

1. beszéd: Veronika arca

Bev.: Keresztútnak nehéz, szenvedéssel teljes járása odavonzza azokat az embereket, akiket a kegyetlenség, gyűlölködés készlet a Kereszt közelébe. De ahol a bűn tanyát ver, ott megjelenik a szeretet és igazi szent részvét is. Nincs keresztút, Krisztus keresztútján kezdve, amit nem kísérne nemes emberek lelke, akik megértő, résztvevő szeretettel néznek az Üdvözítő Keresztjére, más embertestvér nehéz küzdelmére. – A nagy, isteni, első keresztúton Veronika neve örök emlékül marad, hogy a résztvevő szeretet csodájáról, parancsáról, jutalmáról szóljon. Ha Veronika arcélét akarjuk megrajzolni, vésődjék életének minden vonása lelkünkbe, melynek nyomán résztvevő szeretetre indított lelkünk vehesse az áldozatos Veronikának kijáró Krisztus – arcnak hordozását a lélekben.

1. Az első, hogy kontúrokat húzzunk **Veronika** arcának jellemző vonásait rajzolva: rádöbben az ember, ezek az arcvonások a **lélek belső szeretetéből, szenvedő lelkéből rajzolódnak arcára.**

Nincs a Szentírásban szó róla, de bizonyára már régebben ismerte a Mestert. Nem útszálon sodródó valaki volt, aki a kíváncsiakkal szemléli Őt. Egyike volt azoknak, akik résztvevő szeretettel nézik a velük mindig jöttévi Mestert. Nincs megírva az sem, hogy beteg gyermekét vagy testvérét gyógyította volna meg, vagy hogy a halálból visszahívott Lázárnak vagy naimi ifjúnak rokonságához tartozott volna. Azok közül a nemes lelkek közül való volt, akik tudták, a Mester nem ezt a hálát érdemelte mindenkivel jöttévi életéért, mikor a szegény nép lelke, a szenvedő mellé alázkodott. Azért a **szomorúság** életkontúrja rajzolódik arcára, mikor a jótétet szemben a nép gonoszsággal fizeti, körülállják, gyalázzák azt, Akitől minden szépet hallottak, Aki a koplaló ötezer embernek kenyeret adott, a jerikói vaknak látó szemet, a hegyen összegyűlt seregnek oktató beszédet... – Ez a Mester véres, tépett gúnyával, törődötten török össze a Kereszt alatt. Asszonylélek természete, hogy jobban együttérez a szenvedővel, mint a keményebb férfi lélek. Megértem Veronikát, mikor rátapadt tekintete arra, Akinek csak hálát kellene kapnia, és kicsordul a könnye. Segítő lelke annyit tud tenni, hogy kendőjét tartsa és megtörölhesse véres arcát annak, Aki mindenét a népnek adta. – Erre a részvétől könnyes, hálátlan-ságtól szomorú arcra tekintve azt látjuk, nem elégszik meg, hogy siránkozva nézi az Urat, hanem **tevékeny szeretettel** a Mesternek nyújtja kendőjét. Ez az áldott asszonyarc arra tanít, nem elég, hogy részvétet nézz a más szenvedésére, de ha mást nem tudsz nyújtani, kendőt nyújts, könnyet, verejtéket, másnak csorduló véréért törölni tud!

2. Nemcsak ez a tanítás nekem. A szent kendő visszavétele után átváltozik a szenvedő arc és a hálás szeretet **örvendező** kontúrját ölti magára, mikor a kendőn megjelenik Krisztus tövist hordó, vérző, csodás arcképe. Azt akarja megharangozni, ebből az öröme vált arcból azt a tanulságot lehet levonni: **ahol áldozatos szeretet, megértő részvét cselekvésre változik, ott a lélekben megjelenik az áldozatos Krisztus arca.**

Aki résztvevő szeretettel tud szenvedő testvér mellé állni, könnyet letörölni kendővel, az nyugodt lehet, hogy lelkén ki fog verődni a Krisztus – arc. Aki odahajol a szenvedő szegényhez, aki megtör kenyeret, hogy adjon Isten nevében, az nyugodt lehet, hogy mellé áll Krisztus. Aki ettől az áldott áldozatos lelkű Veronika asszonytól megtanulja és tud jót tenni ebben az életben, az a földi élet után is rátalál Krisztusra és Vele marad az örök életre. – Hangszórója vagyok Krisztusnak, Aki azt mondja, az

örök élet mércéje az lészen: „Éheztem... és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok...” (Mt 25,35). És ha csodálkozva kérdezik: mikor adtunk Neked enni? – az a felelet: „Amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek” (Mt 25,40). Igazság az, a jótékony emberrel lesz Krisztus a földi életben és a lélekbe nyomott Krisztus – arc miatt ráismer az örök élet kezdetének szent percében.

Bef.: Végül az következik: Nemesítsd lelkedet olyanná, hogy ha a szenvedőre veted tekinteted, ne csak vele együttérző legyél, hanem lelkedet gyakorold, hogy az együttérző szeretet – kis dolgokban is – segítő ténnyé nemesedjék más emberrel szemben. Nem az a fontos, hogy nagy bőségben tudjunk adni, hanem legalább törülő kendő nyújtását tegye lelked. – Így csodát teremtetek magatokban. Amint Veronika kendőjén ma is látszik a rányomott Krisztus – arc, a jóságtoktól táruuló lélek belső szent szentélyleplén megrajzolja Krisztus szent arcát. A csoda folytán nemcsak lélekkendőn rajzolja, hanem magatokat olyan krisztusi kereszténnyé teremtitek, kiket a földön emberi testben járó Krisztusi lelkeké tettétek. Alter Christus – második Krisztus lesz minden egyes közületek. – Veronika asszony, könyörögj érettünk a lepelt elfogadó Krisztushoz, hogy akik nyomdokain a keresztúton járunk, szent állomásodnál is imádkoztunk, lelked szeretettől csordulásig telt szent kelyhe tegye, hogy kezem osztó gesztussal nyújtóvá nemesedjék. Áldozatos jóság gazdagságát adja a Mindenható, hogy lelkünk leplén kiverődjék Krisztus arca. Adjon több kegyelmet, hogy alakító erővel második Krisztussá alakítson, hogy szeretet jóságával segítsük más embertestvérünket. Amen.

2. beszéd: Az Édesanya arca

Bev.: A szenvedő Krisztus keresztútjának legjellegzetesebb lelket legjobban megragadó arcéle a fájdalmas Anya arca. Az Írás szerint három kontúrban rajzolódik elénk arca, és e három vonásból levonhatjuk a következtetést: Isten Fiának földi Anyja a szerető részvét tekintetével követi az isteni Mestert, de levonhatjuk a vigasztaló gondolatot is: égi Anyánk földi gyermekeinek nehéz élete keresztútját áldó, szerető tekintettel kíséri. – Csak kontúrt rajzolva rá gondolunk az Isten – Anyának arra az arcára, amelyen kiverődik a fájdalom jegye, mikor a **fájdalom útján találkozik isteni Gyermekekkel**. Vagy arra a képre gondolunk, amelyen, mint itt is az oltár magaslátába emelve festékszínekkel rajzolódik elénk a **Kereszt tövében álló Anya arca**, vagy kőből kilép Michelangelo vésője nyomán az elénk meredő, **halott Fiát ölében tartó Pietá** képe. – Mit mutat e hármas úton jelentkező arc és mit tanít a mi számunkra?

Mert nem az a lényeg, látni a fájdalmas vonásokat, – a lényeg az, meghallom-e a Szűz Anya lélek-vigasztalást szóró, isteni beszédét?

1. Az első a megfigyelés.

Az anya természete, hogy végigkíséri gyermeke életét. Azért mondjuk, hogy nincs áldozatosabb lélek, mint az édesanyáé, aki a születés nehéz percétől a temetés még nehezebb pillanatáig örök kísé-
rője gyermekének. A Szent Szűz, bár legkiváltságosabb választottja az égnek, mégis a föld gyermeke, akihez lehajlik az égi Atya Fia. Föld embere kíséri égi Fiát, megértő, szerető lelke nem csupán fájdalmat árul el, hanem odaadást jelez, átengedést mutat az áldozatnak, amelyet bemutat a szenvedő Krisztus. Az adja vigasztát, hogy saját lelkének készsége, önátadása részesedést kér égi Fia bemutatott szent áldozatából. Kétségek közé eső nem az anya, hanem a bűnbánó Magdolna, aki a Mestertől az örök életet kapta és most a Kereszt tövében a fájdalmak sötétségébe zuhan. A Szent Szűzről azt éneklé az Egyház: áll a Kereszt tövében. „Stabat Mater...” Ezt a megfigyelést téve a szeretet, kíséret, önátadás jegeit leolvassuk az álló, a szenvedő Krisztussal haladó és Keresztre föltekintő, a halottat karjaiba fogó Szűz arcáról. – Leolvassuk, hogy:

2. Tanulást vonjunk le.

Érezzük sarjadni az igazságot, hogy a Szent Szűz még inkább állhat a föld embere mellé, mikor alázkodással, bizalommal fordul hozzá és gyógyulást, felemelkedést biztosíthat számára. A fájdalmas Anyának ez a legszentebb tanítása és az embernek legnagyobb vigasztalása. A Kereszten hangzott ez a haldokló Úr ajkán az egész emberiséget átfogó gondolattal a Szűz Anyához fordulva: „Asszony, nézd, ő a te fiad!”... és Jánosra tekintve önmaga helyett a szerető tanítványt kínálja: „...Nézd, ő a te anyád!” (Jn 19,26-27). Jelkép volt János, mindnyájunk életét személyében látjuk megtestesítve. Égi Patrónánk gyermekének tekint minket a Krisztus ajkáról elhangzó végrendelkező intézkedés nyomán, és a föld embere a szenvedésben megemlést kap, ha égi Anyánk kínálja szerető segítséggel földi gyermekét. Az élet kisebb keresztútján járva nem szabad összetörtnek, leomlónak tekinteni magunkat, hanem

olyannak, aki nincs egyedül a zarándokúton, mert mellette áll égi Anyánk szerető lelke. Az bízhat abban, hogy a keresztség útján, a Golgota – úton életmagaslatra emelkedik, a szenvedés nyomán az élet kivirágzása következik és diadalba szökkenésében fejeződik be. Nincs halál többé! Csak annak útítársa a bú, akinek lelkében nem harangozódik a melódia: égi Anyád örök kísérőd földi zarándokutadon. – Innét van az, hogy pl. Csallóközben nem találunk családot, ahol a fájdalmas Anya képe helyet ne találna, ahol keresztény családok élnek az Isten jelezte életet. Az ember Tudja, hogy a földi élet nem azt jelenti, hogy az égi paradicsom mása vagy újjáalakított formájú zarándokhelye. Jól érzi, hogy a föld a szenvedés csodás helye, hol a Mester nyomdokain küzdés, fájdalom nyomán kell Krisztus Vérének erejét véve önmagunkat megváltanunk. Lehetünk az ég várományosai, de a föld gyermekei vagyunk. Kinőni a földből úgy lehet, ha leszakadoznak a kötelékek, melyek belelöknek a földbe. Csak az emelkedik az ég felé, aki gyökézzel szakítja ki magát úgy a földből, hogy csak azt tartja meg, ami a földi élet fönntartását lehetővé teszi, ami az életet biztosítja. A lélek amforáját ég felé tárja, hogy az égi kegyelmet vegye és ez legyen az égi életbe indító csodás erő.

Bef.: Földi ember, égi Anyád arcára vetődik a szeretet, fájdalom, de az áldozatos odahajlás kontúrja is. Ebből levonjuk a tanulságot, – de vigasztalást is lehet megfordított formájában találni. Égi Anyánk úgy állhat földi gyermeknépének kereszttűjé mellé, hogy nemcsak szeretettel közelít, de megérintés kísérő gesztusa az a csodás megemelés, mely a hazafelé törő életzarándokot az örök paradicsom felé segíti. Ne olyan legyen találkozásunk a Szent Szűzzel, mely csak a szomorúság lelkét hozza, hanem azt a csodás megemelés, hogy azzal a tudattal élünk: a mi kereszttűnkön állandó kíséretünk égi Anyánk szerető lelke. Kegyelmet árasztó lelke erőt juttat földi utunkra és segítő lendülettel juttat örök célunk felé. – Hálás lelkünk imája legyen a befejező gondolat: földnek legszentebb választott Asszonya, aki ott álltál Szent Fiad áldozatot bemutató és gyalázatot mutató Keresztfája mellett, égi Anyánk, tedd, hogy mi gyenge, földi emberek állva tudjunk szenvedni, megtöretlen lélekkel viselni a küzdelmeket; akkor látásunk áttör a földi ember látásán, erőnk gyarapszik, és a szenvedések útján biztosan haladunk Istentől jelzett célunkba, az örök élet felé. Amen.

3. beszéd: Az Áldozat arca ...

2. Isten – Atyja küldetésének leghűségesebb teljesítője.

Nem lehet megállni az Evangéliumnál. Az Ószövetségben a próféták beszédeiben olvassuk, Isten elküldi a Megváltót, Messiást ígér, hogy boldogsághoz segítse az embert. És megjeleni Krisztus: Isten Küldöttje vagyok, teljesítem, amit Atyám parancsolt. – Isten küldöttségének szépségét, jóságát elhinni könnyű. Bevonulni Jeruzsálembe virágszórás és hozsannázás között könnyű, de elzarándokolni a Getszemáni kertbe, érezni a csodás világgal szemben megjelenő jövőt, szörnyű képben fölmagasztosult Keresztet, látni, sejteni a szenvedés borzalmait, ezt küldetésnek tudni, szeretettel vállalni – ez istenemberi szent csoda. Kicsordul szent Vére, félelem, remegtető szenvedés nyomán fölsóhajtva mondani: „...de ne az én akaratom teljesedjék, hanem a tiéd” (Lk 22,42)! – Mikor a Kereszten van, szenvedés teljében, csodás megrettenésben a Zsoltáros szavaival mondja: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mk 15,34). – Imák hangja között kicsendül az áldozati Barány hangja: „Beteljesedett!” (Jn 19,30), az, amit Isten akart! – Milyen ritkán van a lélekben a tudat: Isten küldöttje vagyok. Szörnyű ritkán él bennünk, hogy küldetés teljesítése Isten legszentebb munkájának teljesülése. Nem veszitek észre, hogy Isten külön küldöttjei vagytok? A családban megjelenő gyermek, azt hiszitek, csak élettani jelenség és nem isteni csoda? A gyermek követ, aki Istentől jó. A nagy Rabindranath Tagore mondja, hogy a gyermek kiáltója a szentségnek, hogy az Isten szereti az embert. Minden ilyen apróság élete rejtett csodát hordoz, jövő pihenő energiák élnek benne. Valamivé lesz, küldetéssel jár, hogy szórni tudja anyagi és lelki kincseit, hogy a világot szebbé tegye. Ne jajgassunk, hogy a világ siralom völgye. Próbáljátok elhinni, hogy paradicsom világába teremő lelkeket indít. Akkor lélekben leborul az előtt, akiben a jövő csodás munkását tiszteli. Az élet fejlődő sodrában, vagy ha az élet túlsó partjai felé lendültök, gondolatok arra: mennyi talentummal jöttél?! Ne azon töprengj, hogy kis hibával bántjuk Istent. Azt nézd: kamatoztatom-e talentumaimat jócselekedetekkel? – Akinek kisebb a terhe, azon tűnődik, hogy parányi szórakozottságot leküzdjön. Nem ez a fontos! Irgalmasság testi, lelki cselekedetei, erők kifejtése, parancsok teljesítése, – ez a lényeg. Mindenkinek azzá kell lennie, amivé Isten küldötte: teremő léleknek, csodás módon Isten fiának. – Krisztus emberi arcvonásában az **Isten – szolgálat készségének** kontúrját látod. Ne azt higgyétek, a küldetés csak nagy dolgok valósítására vonatkozik. A küldetés legnagyobbja, hogy az ember egekől indítva földi életben égivé teremte ma-

gát, hogy Isten örökségének várományosaként Isten országában tudjon kikötni. Ne olyan csónak légy, amely magától kiverődik a partra, hanem kemény, erős munkával próbáld megvalósítani Isten rábízott tervét azzal, hogy talentumaidat életté teszed. Egyért tizedet prezentálsz! Nem elcsodálkozás, ellanyhulás, tétlenség az útja, hanem nekilendülő munka, erőfeszítés, – teremtés. „...teremté az Isten az embert...” (1Móz. 1,27)... és teremté az ember Isten kegyelmével önmagát az örök élet lakójává.

Bef.: A befejezés egy szóra vezessen: a **mozira** gondolok. Ez a Kereszten függő Krisztus arcáról szólva triviálisnak látszik. A mozivászonnak az a jelentősége, hogy átfut rajta szép és szenny, de a mozivászon fehér marad, nem őrzi meg azt, ami átmegy rajta. A film olyan varázslatos erővel bír, hogy nyomát ne hordja az, ahova vetítik. A lélek olyan felvevő film, érzékeny lemez, amelyen a Krisztus – arc nyomán kirajzolódjanak az önfeledt szeretet csodás vonásai, az isteni küldetés szolgálatába állított készségek. A Krisztus – arc legyen éltető hatalom, mert Szt. Pál szerint olyan akarok lenni, hogy ne én éljek, hanem bennem éljen Krisztus. (Gal. 2,20). Változzék csodás erő folytán olyanná lelketek, hogy készséggel fogadjátok a Krisztus – arc kontúrjait, amelyek átváltozzanak bennetek életté – isteni életté. Az útja nem csoda. Megtörténik, ha az isteni küldetés hitét felébreszted, isteni küldetés tényét tudatodba hozod, ha az élet munkáját végzed, áteleveníted a Krisztus – arcot, megteremtéd magadban a krisztusi életet. Feszüljön szemetek az égre, rajzolódjék lelketekre az önfeledt szeretet, az isteni hivatás áldozatos szolgálata, és a Krisztus – arc elvont vonalait élő életté teremtse munkátok. Akkor nem élünk mi, de él bennünk Krisztus! Úgy legyen!

* *

KRÓNKA

(Rekollektciók éves terve – Margitos anyáknak, 1947-48. Patrona Hungariae Leánygimnázium, címek)

1. (okt.) beszéd: **A sok port felvert „nemi felvilágosítás”** – („könyvek”)
2. (nov.) beszéd: **A nehéz feladattá váló „nemi felvilágosítás”** – („eredet” problémája. Állatvilág... Lehetséges...)
3. (dec.) beszéd: **Az iskola és otthon kapcsolata**
4. (jan.) beszéd: **Az igazi „tanító nevelő”**
5. (febr.) beszéd: **A szórakozások problémája**
6. (márc.) beszéd: **Az önfegyelem kérdése**
7. (ápr.) beszéd: **A keresztség jelentősége életünkben**
8. (máj.) beszéd: **Az édesanyai gondok**
  1. **Miénk a gond.**
  2. **Égi Anyánké a segítség.**
9. (júni.) beszéd: **A nyár perzselése**
  1. **Perzselés helyén a szikkadt rónák...**
  2. **Termést ígérő erőgyűjtés – pompába szökkenő krizantém...**

* *

AZ ÚR VÁLASZTOTTA „ERŐS ASSZONY”

(Rekollektció – nőknek, 1948. III. 16. Pécs, beszéd és címek)

1. beszéd: Az élet szent forrása

Bev.: Lássuk, amire teremtett az Isten! – Mindenek természetébe adta, embernek lélekbe súgta. – Értetni kell: a titkos beszédet. – **Kipling** szerint az erdők vadjai ismerik egymás hangját... Ember! Isten Éva – nemzedéke! Ismerd meg az Isten szavát. Mít súgott elénk az Úr? Úgy is kérdezhető: mire hívott az Úr? **Az élet szent forrásává magasztosított.**

1. A hivatásra készülődő tiszta leányéletre hívott.

Élő virágok – örök virágok. Menyasszonyi köntös – örök lélekköntös. – Ágnesek... Agáták... Hit kell hozzá! A pogány is hitt benne: „Vesta szüzek”. – Erő kell hozzá. A küzdelmes lemondás: a megfeszülő gyűjtés. – Szeretet kell hozzá... De ébredj! Hozsanna zengjen! – Ibsen: „Ha a halottak feltá-

madnak"... Ne csak vizsgálódj, hanem szembenézzve a múlttal: ítélkezzél! – Életpillék. „Ha kezded bűnre csábít... Ha szemed bűnre csábít...” (Mk 9,43-47)...

2. Az új élet, a szent harmadik.

Élet forrásává nemesített – az élők anyja. Az Írás első szava: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet...” (1Móz. 1,28). – Az igazi cél: földnek népét égiek hazatért isteni családjába juttatni. – A források tisztelete és szent ereje... De itt is vizsgálódj! Bölcsők és koporsók a fenyő törzsekből faragtatnak. Abból a fenyőből, amely a karácsonyfát adja a hegyről... Ha az elsőt faragtatod, akkor élő emberpalánták csillannak a fák közül... „Aki pedig befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be” (Mt 18,5)... **Hít**, az kell! **Bizalom** is kell: „Mít féltek ti kicsinyhitűek!” (Mt 8,26). Szeretet is kell: „Hagyjátok csak a gyermekeket s ne akadályozzátok meg, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,14).

Bef.: Lám: ez az erős asszony első nagy jellegzetessége. Tudat és önértékelés. Az élet szent forrásává tett az Isten, erre a szent hivatásra **készítem életemet** és ebben a szent kiváltságban élem életemet. Amen.

*

Ez a beszéd ráépíthető a **források** tiszteletére. Pogány kultusz és szép népszokás. – A nép (zsidó néptől kezdve) a források vizének élvezője. Ezért gondolja is a forrást. A nép lelkét átvette a cserkész. Első kérdése: hol a forrás és hogyan tisztítandó? Nagy baj, ha a civilizáció – **vízvezeték** – **emberekké** silányít. Hiszen még ez is a forrásokhoz vezet és ezek üde italát csordítja kristályüvegekbe... Hát még az **élet szent forrása** milyen tiszteletet parancsol!! – Imádkozzunk hálálkodva, hogy ilyen magaslatra emelt az Úr, és könyörögjünk, hogy egész életünkön át ilyen „szent helyek” tudjunk maradni. Amen.

*

2. beszéd: Az élet szent áldozatosai

Bev.: Ha az Isten tervezte asszonyarc második arcélvonását keresném, akkor tovább kellene nyomnom Éva nemzedékének lelki életutemeit. – Soha – sem szabad feledni: az Isten tervei az élet mélyén pihennek és onnét törnek a felszínre. Azért van az, hogy sohasem árt ilyen lélekvonás vizsgálatnál a természet szavát keresni – hisz az is az Isten szava –, és azután hallgatni az Írás kinyilatkoztatását és drága Egyházunk élő tanítását. Ezek fogják adni azt a már hirdetendő igazságot, amelynek értelmében az asszonymemzedék második életjegye, karizmatikus életvonása így határozható meg: **az Úr áldozatos szolgáló leánya**. – Ennek a meghatározásnak is két része leszen. Ezt pedig az életkeret osztja ketté, aminőnek elérésére vezetett minket a Mindenható. Az egyik lesz: a családi szentély örangyala, a másik: a szeretet élő apostola, aki egyenes kiválasztással az oltár és élő lelkek szolgálójává nemesedik.

1. Nem hiszem, hogy költővé tesz engem az a kifejezés, hogy a család édesanyját az otthon tűzhelye angyalának mondom.

Az Írás az angyalokról annyit mond, hogy Isten hírnökei és a jó hírek harsonázói. Michael... Ráfael... Gábiel... Mít tesz az édesanya? Az életszolgálat csodájában a „szent harmadik” fellobbantásával az Isten szeretetének hirdetője... **Angela!** – A gyermekek vezetésében – Ráfael. A védelme – zésben – Michael. Nincs-e igazuk a kis angolkisasszony – növendékeknek, akik háború előtti időkben olyan „néppé” szerveződtek, hogy parányi aranykeresztet hordva ezt írták reá: **Angela Dei!**? – De ha az angyalokig jutottunk, akkor folytassuk a képet. Szent Egyházunk, Írásunk tanítása szerint őrizetnek rendeltettek. Sőt sugalmazásra utasítottak. De láthatók? Földi angyalai a családi tűzhelynek: szerényedjete el! Hogyan? – A szerelem vonzó ereje **külső** vonalon indul. Így központ a fiatal leányzó. De az életben **maga** szerez szolgálatával igazi értéket, így **szeretetet** kiváltó. – Vissza! Vissza! **Angol szokás:** sitting room – drawing room. Ebben áldozatosság van!!! A leánykori báj a drawing room dísz. – De ne higgyétek, hogy így **egészen** elszürkültök. – A valóságos életarcotok – drága férjete és gyermekeitek **lelkében** él. A „szép mama” nem örök kincs. Az időhozta ráncok elrabolják a külső bájte, az **áldozatos édesanya** örök kép a lelkek szentélyében. – Lássátok! Lássátok! **Előre** juttok! – A „látószemű kép”... – Ámde itt is vetődjék fel a kérdés: vajon áldozatos-e lettem-e az én otthonomnak? Nem gondolok én „háztartási alkalmazott” c, szerepre. Ne felejtsetek: a tűzhely angyalainak

gondolt az Isten. – de **nem maradtam-e igényeskedő?** A külvilágtól is hódolatot váró? Az élet napos oldalát igénylő? – Ne felejtsetek el: az élet szenvedések útja. Mesterünk ezen járt... Édes Anyját **erre** állította!!... – Ha ezt az **áldozatos utat** elkerülöd, akkor az élet pusztulása a te osztályrészed. Jeruzsálemi út: a sziklás Golgota felé és a rózsák díszítette Jerikó felé. Egyik vége: a Kereszt és feltámadás, a másik vége: a Holttenger. Ettől ments meg Uram, minket!

2. A családi szentélyen kívül élők elhivatottságát mutassa most a második rész.

Ők sem kisebbek, mert ők is **éleltszolgálatok** az áldozatos szeretet útján – a **lelkek** világában. Aki kisebb család keretén kívül él. Az csak úgy találja a tartalmát életének, ha családjává szélesíti **életáldozata erejével** – az Isten gondozatlan báránykáit. – A szeretet – tanít. A szeretet – ad. A szeretet – nevel. – Minden asszonynevet a „szív nemzedékének” hívunk. Legyen szívük – **mások befogadására**. – A kenyérért folyó áldozat – létfeltétel. A szeretet kiárasztása – életboldogság feltétele. – „Quid habes, quod non accepisti! (1Kor. 4,7). Ezt a **szív kegyet** nem az Isten adta? – Talentum ez, melyet nem szabad „keszkenőcsücskébe” kötnöd. – Szociális munka! Mennyit beszéltek erről régi diakónusok, Szt. Ferenc, De Paul Szt. Vince, Ottokár püspök, a Szoc. Missziós Társulatok!... Ebben a **vezetőszerp** azoké, akik szabadabban rendelkeznek idejükkel. És végül: **lélekszolgálat** ám! – Akiket pedig az **oltárszolgálatra** hívott az Úr, azok szerepe: áldozatos önfeláldozó szeretet. Oltártűz és tömjénfüst az Úr oltárán. – **Ezek is áldozatos kifelé fordulások!!** De ezek is: a boldogság útjának megtalálásai. Nem dörmögő „mackók”, akik elégedetlenek, hanem himnuszos lelkek, akik áldozatosságok útján Isten szolgálói. – De itt is felvetjük: vizsgálj magadat, vajon adtad-e erre életedet? A hangsúly az „**adtad**” – on pihen!!! Az örömmel adakozót szereti az Isten” (2Kor. 9,8). – Az élethivatás adomány. Kérhető és várható. De ne felejtsd: Isten legjobban tudja, mit ad teneked. – Folytasd tovább: vajon nem akartál – e csak élvezője lenni az életnek? Vannak hercegi jegyest váró „Elzák”, akik nem nyerik el vágyuk teljesülését. Az örök elégedetlenség a sorsuk, ha a **várás helyett** nem lesznek **adók**. – Vagy kerested – e az életörömet a föld aranyában? Ne felejtsd: Wagner szerint is az istenek átka pihen a sárga ércdarabon, az Írás szerint pedig: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?... tolvajok betörnek és lopnak...” (Mt 16,24 és Mt 6,19). **Szt. László csodája** az igaz: cserépdarab az arany, ha ezzel akartad tölteni lelkedet. Cserép leszesz vagy régiségkereső „ódonász”. – Pedig isteni élet hivatása a tied.

Bef.: A második vonás verődik tehát ki az Éva nemzedék arcélén így: az Isten áldozatos szolgáló leánya. Ne félj a szótól: „Íme az Úr szolgáló leánya” nem az utolsó, hanem a legelső, a legszentebb Asszony ajkán csendült. – Vedd észre: a fejlődő élet sodra azt a parancsoló beszédet mormolja: önmagadat kiüresítve légy a családi szentély és az éleltszentély angyali szolgáló leánya. – Itt is örömmel gondolhatsz arra, hogy ezt a vonásodat is Magáról mintázta az Úr, mert Róla mondja az Írás: „...szolgai alakot fölve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez” (Fil. 2,7). – Legyen hála a lelked, hogy Isten tervezte második vonásodat leleplezted, és imádkozó legyen a lelked, hogy ezt kialakítsd önmagadon. Amen.

3. beszéd: Az élet szent nemesítője és éltetője

4. beszéd: Az isteni élet birtokosa

1. Kenyér...

2. Örök Kenyér...

* *

TEMPLOMOK... „TEMPLOMOK”...

(Rekollekción – sorozatok – asszonyoknak, 1950, főként címek)

I. sorozat: A templomépitők...

1. beszéd: **A kőtemplom hivatása**

2. beszéd: **A lélektemplom ékesítése**

3. beszéd: **Az örök templom előkészítői**

II. sorozat: Az otthont kereső ember...

1. beszéd: **Saját otthona...**
2. beszéd: **Isten háza...**
3. beszéd: **Isten örök háza**

III. sorozat: Isten fiainak útja...

1. beszéd: **Igazi születésünk. A violinkulcs.**
(Eredendő bűn terhével)
2. beszéd: **Igazi istenivé alakulásunk. A feloldójel.**
(A keresztség kegyelmével)
3. beszéd: **Az igazi életet élők**
(Az örök szimfóniák)

1. Földi...

2. Örök élet – hárfásai...

IV. sorozat: Isten háza – a csodák vára

1. beszéd: **Vonzó központ**
(Ahová sietnek az emberek)
2. beszéd: **Könnyet szárító otthon**
(Ahol kielégül a lélek)
3. beszéd: **Örök vágyakat ébresztő otthon**
(Ahonnan még nagyobb vágyakkal térünk haza)

V. sorozat: Ahol az Isten lakik

1. beszéd: **Ott az ember is otthont keres**
(Ezért siet ide az ember)
2. beszéd: **Ott az ember is otthont talál**
3. beszéd: **Ott az ember is szárnyra kél**
(Ezért lendül itt magasságok felé)

VI. sorozat: A Teremtő nagy világának kis boltozottja

1. beszéd: **A templom – a téglás boltozattal...**
2. beszéd: **A lélekszentély – ég felé szélesedéssel...**
3. beszéd: **Az örök haza – végnélküli kitérüléssel**

*

I. sorozat: A templomépitők...
(vázlatos kidolgozottságban)

1. beszéd: A kőtemplom hivatása

Bev.: Lezárja egyik kis részét a nagy mindenségnek és magába zárja az emberek szent, Istent kere-

ső áhítatos népét. – Épít a pogány... az Ószövetség hivatott népe... a keresztény... Így nőnek ki a nagy Vallhallák, a jeruzsálemi templom, a bizánci székesegyház, Róma, Párizs, Moszkva nagy templomai, majd a falvak kis kápolnái... Mindezt így írja röviden az ember: a teremtmény – a Teremtőnek.
– De mégis kérдем, **kinek** építünk?

1. Istennek.

Kicsinyíti a nagy templomot és összehordja a föld minden kincsét. – Dávid – Salamon. – Katakombákban is! – Jelszó: az Isten háza szent. „A lerakott alapon kívül, amely Jézus Krisztus, mást senki sem rakhat” (1Kor. 3,11). Továbbá: „Porta speciosa”. „Mikor pedig ráismertek, hogy ő (bena koldus) az, aki alamizsnáért koldulva üldögélt a templom Ékes – kapujánál, nem tudták, hová legyenek a csodálkozástól amiatt, ami történt” (Ap.Csel. 3,10). – (Gót templomok kőrózsája!). – Byron: Balthazár látomása... Ószövetség áldozata...

a) Templom épül Istennek **áldozatra**. „Áldozatok igaz áldozatok” (Zsolt. 4,6). „Az igaz áldozatát elfogadja az Úr” (Eccli, 35,9). „... rá (Zakariás) esett a sors, hogy a papi szolgálat szokása szerint az Úr templomába menjen és bemutassa a tömjénáldozatot” (Lk 1,9).

b) Templom épül **tanításra**. „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19), – Az Isten szava csendül, mert Isten házában **csak** a ház Urának hangját szabad hallatni. Ennek szava: **üdvösséget hirdető**. Ennek kótáblája: **emberfeladatot parancsoló**. – Így olyan szent hely lesz, ahová embersereg sereglük **szent közösségbe** – az igaz Isten atyóságának szent egybefogásában. Emelkedik a lélek: **egyéné** és **közösségé**. Egymás mellett – egymásért. – „Békesség veletek”. – Mester – püspök... Hang – Istené. Ige könyve – Mózes táblája – Szárnyalás az égbe (horizontbontás!). – Huysmans: „Az úton”... – Istenatyánk és mi, gyermekei egybefogásában! – „Isten, kicsoda hasonló hozzád?” (Zsolt. 82,2)...

2. De egyúttal önmagunknak!

Szükségül – falazattal és boltozattal az **Isten nagy háza**, hogy benne **elmélyedve** találkozzék az ember az Istennel!

a) Itt **minden** néma eszköz is emel... Az oltármécs: reá feszül az ember. A képek (mártírok, szüzek, hitvallók): példát lát az ember. Az ének (Imádunk Téged nagy égi Teremtő...): felzsong a lélek. Az orgona akkordok zenéje... A szószék... gyóntatószék... oltármécs... **Ezért** keresi: **mindenki**. „...Hadd lássam az Úr pompáját, hadd látogassam templomát” (Zsolt. 46,4).

b) „...hogy a templomba menőktől **alamizsnát** kérjen” (Ap.Csel. 3,2). – Szegényházak, kórházak, „vöröskereszt” jegye alatt...

c. Beteg. „A templomba vakok és sánták mentek be hozzá (Jézushoz)...” (Mt 21,14). – Most is!

d) Bűnös. „Két ember fölment a templomba...” (Lk 18,18).

e) Szent (Szűz Anya is!). – Columna templi. „A győztest oszloppá teszem Isten templomában” (Jel. 3,12).

f) A templomnál több – a lélek: „Le tudom rontani Isten templomát és három nap alatt fölépítem azt” (Mt 26,61 és Jn 2,19). – Így lesz: egyesek szent **vára** és a **közösség** szent **atyai háza**. Itt **egyéni** érték: Istent keressük... Istent találjuk... Itt bocsánatot kapunk... Itt megtisztulunk („Bibliás ember”)... Itt **közösségi** kincs: testvérekké leszünk – Isten – Atyánkban... Egyenlők leszünk (nem számít a külső)... Fészekben egységesek leszünk (várunk és adunk egymásnak).

Bef.: Templomok természete: **torony** és **alapzat**. Mi valóban a természetük? **Anyaföldön pihennek, atyai világba mutatnak**. – A föld ékeit egyesítik, hogy szükre méretezett határaikon belül az **Isten nagy „természetháza”** jelzést kapják. – **Kiemelkedve** állnak, hogy **felemeljenek** bennünket. – Mit vigyünk most magunkkal? Egy boldog gondolatot: áll az Isten háza, ahol isteni sugallatot hall és kegyelmi áldásban részesül az élet küzdő **emberzarándoka!** – De ez parancs is legyen! Térj be Urad házába és találni fogod lelked örömét. Amen.

(a beszéd **más** vázlat – formája):

Az Isten földi háza – az ember háza is

Bev.: A „**fészekrakó**” ember. – Kis **közösség**, hogy nagy életévé legyen a **nagy közösségnek**. – Állandó: **kereső**. – Építkező: **téglarakó**. – A saját kis otthonának boldoga...

1. Neki, az Istennek is épít.

Minden pogány tette. „Creatura creatori”.

a) Hogy itt találkozzék Vele.

- b) Hogy áldozzék Neki.
- c) Hogy terheit lerakja...
- d) Hogy vigaszát vegye (Az én Istenem könyörülő. Ő lesz – cirenei Simon...)
- e) Hogy tápláljon!

2. De így magának is épít.

- a) A saját lelkének szól ez végül.
- b) A saját életét emeli ez végül.
- c) A saját életét ragadja diadalba végül.

Bef.: Szent fészünk az Isten háza, ahol lelkünk pihenni tér. „Nyugtalan a mi lelkünk...”

2. beszéd: A lélektemplom ékesítése

Bev.: „Quam delicta tabernacula tua Domini!”... Ez a szentély – a földiektől elszakítva épül. Lélek és Lélekből. **Eredet?** Ég. Ajándék? Kegyelem. **Forrás** – égi áradat – **Rügyfakadás** – lélektavas. **Virágbaszökkenés** – égi dísz. **Terméshozás** – égi kincs. – Az egyes ember háza és a közösség szent ára. Azílum! Ez hegy! A **bűnös mentsvára!** – Asylum homini – transfiguratio animae. „**Színében változik**” az ember. Főtétel: ember lelkét alakítja Isten templomává! „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok...?” (1Kor. 3,16).

1. Egekkel kapcsol – a kegyelemáramlással. Kivet mindent – ami sár. Ködben látom a múltat...

- a) Bűn...
- b) Földi vágy...

2. Isteni életre hangol – a természetfeletti megszentelés által. Közelít és közöl mindent – ami ég. Fényben élem a jövőt...

- a) Az erős asszony lát...
- b) Isten országának szent „szülője” él...

Bef.: Eredmény: csoda **látás** – (ég!) És életlátás? – Csoda – **élés** (testvérek!), a nagy szentek! – Csoda – **mozgás** (emelkedés). – Csoda munka (teremtés. – Gyermek... Anya... Földi szenvedés...). – A mi „**Urunk színéváltozása**” nyomán – mások lettünk. Örök bizakodók, jó példával hívogatók, **szeregettel** vonzó. – **Mindenkit** ilyenné tenni! Krisztust hordozók legyünk! (Imádkozom – a nem látókért). Amen.

3. beszéd: Az örök templom előkészítői

Bev.: Az emberi élet lényeges természete: a teremtés **kezdet**, a halál **kiteljesülés**. – Lényeg: nincs halál. Csak **átlépés!!! Az élet végnélküli!**

1. A földi rész: praeludium. Az Úr tanít erre: „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). – Facta supernaturalis (Fejtegetendő: mikor lesz mennyek országa az élet itt?).

- a) Isten házává teszem – a földet.
- b) Isten házává teszem – a családot.
- c) Isten házává teszem – lelkemet. Így: élek Istennel! Élek Istenért! Ez: mennyek országa. – Szent hitem, hogy **ezt** Isten adja nekem!

2. Az égi rész: complementum.

Az Úr tanít erre: „...azért megyek, hogy helyet készítek nektek” (Jn 14,2). – Vitam aeternam prestantia.

- a) „... a mennyben megnyílt Isten temploma...” (Jel. 11,19). (Dosztojevszkij: Marmeladov)...
- b) **W. Blake:** „Az álom”. – Több ennél is!! Mert az Isten minden képzeleten felül van.
- c) **W. Longfellow** „We are seven”. – A szeretet örök kapcsai között élünk.
- d) Faber: „On Shore”. – Ott mindent veszek, mert az itt – hagyás után – Istenatyám vár!

Bef.: Érdemes – e élni? – **Csak** így! De így: igen, igen, igen!

* * *

(Dr. Marczell Mihály)

EXHORTÁCIÓK

ISTEN ÉS EMBER MUNKÁJA

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1934. IV. 6.)

Bev.: Meg kell teremtenünk önmagunkban az Isten tervezte embert. Ezt kialakítani Isten kegyelme nélkül lehetetlen. Hol és mint segít az Isten?

1. Először kontúrokat rajzol az ember, ezek a célkitűzések.

Ha arra gondolok, hogy a célkitűzésben Isten mellénk áll, akkor kezd életcélá kitűnni, hogy az ember titkos szentélyében él az a tudat, hogy Istenatyánkhöz hasonlóak vagyunk, belső életünk, lelkünk kontúrja hogyan hasonlít Istenhez.

2. Másodsor a lélekarc kitermelése következik.

Isteni munka a lélek területén: minden gondolat, vágy, cselekedet arra a nagy centrumra, Isten felé irányul s a lélek halhatatlansága felé dolgozik. Minden egyes lélekrezdülése azért dolgozik, mozdul, hogy hogyan lehetne Isten előtt szebbé, jobbá tenni lelkemet? Az emberi életarc olyanformán formálódik, hogy az Istentől lehelt lélekarc alakul. Isten mellettünk van. – Alázkodó lélekkel kell kérni Isten áldását! Léleksugárzás nélkül nincs Isten gondolta lélekarc alakítás. A hónap elején idejövünk, a munkánk csak megindulás, az igazi munkát a mindenható Isten adja.

Bef.: Higgyétek, hogy drága lelketek, egész életetek Isten erejével, segítségével, magatok munkájával megvalósíthatja az Isten elgondolta lélekarcot! Úgy legyen.

* *

ISTEN VELED!

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1934. V. 4.)

Bev.: Utolsó alkalom ez az iskolai évben, hogy első pénteken itt összegyűltünk. Legyen a befejezés az, amit búcsúzáskor mondani szoktak: Isten veled! Ez is hirdesse, hogy lelkünk Istennel indul. Istennel jár az ember. Mit jelent ez? Akik útnak indítanak, annak az áldás beszél; aki megy, attól pedig ígéretet vesznek. Lehetetlen a gyermeket ima nélkül útjára indítani. Éppen ma Mónika ünnepe van. És valahányszor elhagyta Ágoston a házat, Mónika ezt mondta neki: Isten veled! Ez áldó ima, nem egyszerű ajtónyitás, hanem szent kezű és áldó édesanya ajtónyitása.

1. Jézus a köszöntés révén veletek lesz és áldó szóval indít útnak.

Ígéretet is jelent ez. Keresek olyan vonalat, amelynek végén Istent látom. Kik vezetnek ezen? Az Egyházra úgy tekintek, mint az igazi édesanyára, aki nevelt engem. Rád bízom magam s ígéretet teszek, hogy anyai kezedet soha el nem engedem, a parancsokat megtartom. Amit a jó Isten Egyháza által jelez, ígérem, hogy azt hűségesen megtartom, követem. Ha arra a természetes szent életre hív, hogy tűzhelyet gyújtsak, hol jövődö gyermekeimet Istennek és az Egyháznak neveljem, Mónika szent példáját követve, akkor Isten közelségét tudatosítom... – Ha a családi tűzhelyen kívül hív, például tanítani hív, akkor a kezeim közt növekedő emberpalántákat Isten országa számára nevelem.

2. „Isten veled”-et mondtak nekem, hogy Isten áldását vegyem.

Isten kezét soha el nem engedem. Aki valahová folyamodik, az véglegesen oda kapcsolódik. Hasonlóképpen a lélek is az Úr Jézushoz, az Egyházhoz ragaszkodik véglegesen.

Bef.: Ha én Istenatyánk nevében és áldásként mondom: Isten veletek, egyúttal kérlek benneteket, hogy az Isten gondolata szerint dolgozó Alma Materhez térjenek vissza a régiiek, térjünk vissza mi is s hagyjuk el ezt a szót, hogy „véglegesen” távozzunk.

* *

AZ ÉLET LEGNAGYOBB AJÁNDÉKOZÓJA

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1934. XII. 7.)

Bev.: Ki az emberi élet legnagyobb ajándékozója? Drága jó gyermekeim, akkor látja az ember helyesen az életet, ha tekintetét az ég felé emeli s az ég Urában az élet legnagyobb ajándékozóját veszi

észre. Ha az emberélet külső és belső értékeit tesszük vizsgálódás tárgyává, akkor látni fogjuk, hogy mindaz, ami az életre vonatkozik, az az Isten legdrágább kincse.

1. Az élet Istentől jó, ezt mindenki tudja. Ennek az életnek minden vonatkozása, legszentebb valósága Isten adománya. – Az élet belső rezgését figyelmen kívül hagyják legtöbbször. De a figyelő szemek a lélek világába vetítik fényüket, hogy Isten szent tervét, saját életük rejtélyét legszentebbnek ismerjék meg. A felfejlődő emberben vágyak vannak. Minden egyes vágy lépcső, mely felfelé halad, hogy vágyának új tárgya legyen végül az Isten! Mindenki tudja, hogy az ember testi életében belső rezgések vannak, benne Isten szól, hogy életszentségét az ember megsejtse. Közösség megsejtése – új élet szent fakadása. Mélységes szentség az, amelyet az élet szentségének nevezünk. Isten kegyelme telíti az egymást szerető lelkeket. Az előbukkanó élet az egymásba fűződő lelkekből fakad az Isten áldó erejéből származik. Ami nézésből, vágyból, érzésből van, az szent. Vegyétek észre: mit akart ezzel Isten? Ha Isten terve szerint él az ember, aki Isten szemével néz, az nemcsak az élet kontúrjait látja, hanem a vágyak útján lelke telítését keresi, Isten lélekbe – szállását megéri. Az életnek érzéseit észreveszi s tudja, hogy Isten szava szól!

2. Az életnek Mártái lesznek ezek a lelkek.

Istentől szent elhivatottságot éreznek a lélek kitermelésében. Aki ilyenformán érez, vágyakozik, az úgy lép be az életbe, hogy szolgálatra kész Márta lesz! Az élet köznapi formáiban ünnepi kereteket keresnek és éreznek azok, akik Téged keresnek, Úristen! Önnönmagukban észreveszik a legnagyobb adakozónak, Istenatyánknak, az Istennek kezenyomát s életüknek szentségével felhasználják az élet szent adományait. – Elhivatottnak érezték magatokat, Isten angyalaiként jelentek meg. Mosoly üljön az ajkon, derű a szemén; az Isten szent ajándékait vevő gazdag lelki ember szent öröme lesz ez.

Bef.: Ha ezt megsejtettétek, mikor nagy ajándékot vettetek és a kis Jézus születésére készültök, akkor dalos lelkek díszítsék a kapukat, mert az Isten közeleg. Vígység mutassa, hogy bennünk az Isten lakik! Úgy legyen.

* *

SZŰZ MÁRIÁS TÓNUS

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1935. II. 1.)

Bev.: Mivel lehet konkretizálni a felsőbbrendű életet? – Nem elég a külső elhatározás. A lelki tónustokat szignálja a pajzs s rajta a Szent Szűz monogramja. Tartalma az örök élet, melyet a pajzs jelent. Mi adja a jelkép belső tartalmát? A Mária – lelkület tónusában én három jegyét látok.

1. Ancilla Domini.

A világban Isten szolgálatában járok.

Aki megsejti a Szent Szűz életében a legszentebb gondolatot: az Ancilla Domini – t, az megsejti azt is, hogy mit jelent a legnagyobb megtiszteltetés, az Úr házanépéhez tartozni. Annyit jelent, mint hozzá tartozni Isten kíséretéhez, jelent halk és csendes járást. A lélek világában lassan, lábujjhegyen jár az ember, az élet szentélyében, mint dómban... Isten dómja a nagy világ.

2. A tónus ugyancsak a Szent Szűz életéből való.

A Mater dolorosa képe. Nem a Kereszt alatt, hanem Simeon jövendölése után – a szenvedés biztos tudatában: „A te lelkedet is tör járja át” (Lk 2,36). Nektek is mondanám Simeon szavát! A föld Isten tervei szerint a szenvedés világa; a küzdés és fáradság vezet az Ő világához. A Szent Szűz szembenéz, vár, keresztet visel, a szűk úton halad, tövisekkel tépeti lábát, de megvan az a tudata, hogy a megváltást járja. Az Ancilla Domini-t jellemzi az alázkodó készség, a Mater dolorosa-t pedig a kitárt lélek. „Csak nem akartok ti is elmenni?” (Jn 6,67). Nehéz beszéd ez? – Az élet egész sora – a születéstől kezdve – szenvedés és küzdés; az egész fejlődés, a jövő élet testi szolgálata vagy a lelkek szolgálata, mind – mind szenvedést jelent. Az édesanyák mártírok. Készséges vállalás kell ide.

3. A harmadik jegy a dicsőséges Istenanya képe.

A földi életben is kiverődnek az angyali vonások. Angyali lelkek a földön alakítják lelküket Isten angyalának képévé. – A külső szépség is Istenatyánk ajándéka... – Lehet kialakítani az ember lelkén keresztül olyan tónust, mely a földön Istenatyánk vonásait tükrözi. Ihlettség verődik ki az ilyen arcon s nem tompaság. Ihletten járni a földön! Emelkedett nyíltság jellemzi a Mater gloriosa-t! Az ő arcáról Isten kegyelmének fensége csillan. Látok igen sok embert, arcának fényét... Folytatása lesz az ő dicsőségének fénye, melyet magam szereztem, kovácsoltam. Szeretném mindegyikötöknek külön el-

mondani: az Ancilla Domini-t, a szenvedés és küzdés készséges lelkét, az ihlettség lelkét szeretném rajtatok látni.

Bef.: Én elhallgatok, de beszéljen nektek ugyanúgy a mindegyikötök lelkébe égetett szent monogram, s kövesse életében mindegyikötök a Szűz Mária-s tónust. Úgy legyen.

* *

KRISZTUS LELKÉBE ÖLTÖZKÖDÉS

(Exhortáció – elsöpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1935. III. 1.)

Bev.: Hogy és mint öltözhetik az ember Krisztus lelkébe? A léleknek isteni megnyilatkozása az, mikor a külsőt leveti és felveszi azt, ami Krisztusé.

1. Az élet problémái belső összeomlásból erednek.

Megnyitni a lelkét, levezetni a terhet annyit jelent, mint levetni azt, ami teher. Irányító és vezető az legyen, ami isteni. Megnyitni a lelkét a gyermek is tudja. Kérdés, hogy hogyan és mint lehet a belső életet lelkivé alakítani? Ez már intelligens, felnőtt ember munkája. „Az én igám édes” – annyit jelent, hogy könnyű és éltető. Ha megfigyelitek magatok életét, azt találjátok, hogy belső gravitáció húz a föld felé. A lélek törődöttsége ez... Érzitek, hogy elvesztett magából valamit, ami ihletett, emelkedett volt. Aki ott kezdi elmélkedését, hogy égi Atyánk felé gravitál, az helyesen indul.

2. Megsejtem, hogy életem vágya határtalan.

Vágya több, mint leszűkítése az életnek. Életem útjárása gravitáció Isten felé. Istenatyám is vár engem. Mikor revelálódik az ember előtt, hogy a kegyelem köntösébe öltözött? Akkor, ha áll az Írás szava: „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű” (Mt 11,29). Aki lélekben Isten kegyelmébe akar öltözni, az a belső világot, mely titkon húzódik meg lelkében, úgy tudja revelálni, hogy az mégis előtűnik. A szerénység és alázat annyit jelent, hogy ami érték bennem, azt Istentől vettem, ami pedig hiba, annak én vagyok az oka. Finom szerénységet eredményez ez. Amit értéknek vettél, azért Istennek tartozol hálát adni.

3. Az ember arcán végighúzódik egy tónus, a hangján kiverődik egy stílus, egész modorán, fellépésén revelálódik, hogy nem jár a földön, **csak szárnyal a földön.**

Ez is isteni vonás, akinek lelkén ez kiverődik. Nem lehet ezt tudni, csak érezni. Ismét nem lehet ezt felérteni, csak észrevenni. – A léleknek arcon kiverődő derűje, az élet derűjének viselője az Isten házanépe. Sokszor szoktam ezt mondani drága gyermekeimnek. A lélek szent magánya arra való, hogy minden mozzanatával Istenhez közelítsen. Az élet derűjét az hirdeti, hogy Isten lakik benne. Angelus Dei. Érezni e szent megemeltetést... Aki megnyitja lelkét, az utat enged annak, hogy távozzék tőle az, ami nyugtalanítja, s Isten fényének besugárzását engedi lelkébe, hogy átalakuljon szerinte. Akinek életszemléletében az eucharisztikus Jézus lakást talál, az elmondhatja, hogy az Úr szent tabernakuluma vagyok. Szentül higgyétek, hogy külső megjelenésekben jelzitek és szemetek tüze mutatja, hogy itt az Isten lakik. – Szemének tüze figyelmeztet másokat, – hogy ebben az Úr Krisztus lakik! Modorában, lépéseiben ihlettség észlelhető. Annyira kiverődik rajtatok az Isten jelenléte, hogy lelketek egész világát erények füzére – alázatosság, szerénység, jóság s Miserere – magyarázza.

Bef.: Legyetek ilyen nyílt lelkek, életkárpitot megnyitó lelkek, hogy az Urat beengedjétek s akkor elmondhatjátok: bennünk Krisztus lakik, ezért vagyunk Isten boldog házanépe! Amen.

* *

MILYEN AZ ISTEN KEGYELMÉTŐL ÉLŐ ÉLET?

(Exhortáció – első – péntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1935. V. 3.)

Bev.: Milyen az az élet, melyet Isten kegyelme éltet? Tudnunk kell ezt, hogy megnyugtasson, hogy mely úton haladunk. A belső szent életre kell gondolni! Vissza kell szállni a lélek világába, el a munkától! Aki Isten kegyelmének indító erejét érezni kívánja, annak e szándékok világában kell járnia. Ez a kegyelem.

1. Vannak pillanatok, **mikor a lélek lendülete több**, más, mint máskor. Tanulásban is elfáradunk. Vannak időpontok, mikor csodásan könnyűvé válik az élet, a lélek; – pl. első szentáldozáskor vagy egy jó gyónás után. A felnőtt ember is érzi ezt, valahányszor Istenhez szárnyal, Istenhez tör. A növe-

kedő ember mellett eltölpül a világ, minél nagyobbak érzi magát az ember, annál kisebb a világ. Megérezem, hogy az az út, amelyen járok, ma könnyebben járható. E megindulás mellett van egy meglátás, a lélek világában véges és végnélküli látás, rossz és jó látás, szemlátás és léleklátás. A fák között a napsugár csodás táncot jár a zöld levélkék hátán. Szeme villogásával az élet szentségét sejtí, az emberek tekintetében Isten kegyelmének szent fényét keresi. Isten kegyelmi áramlásának szent valósága. Látásból cselekszem magamért, másért. Ha magamért cselekszem, azt gyűjtésnek, kibontásnak nevezük. Ha másért cselekszem, akkor sugárzásnak mondjuk. Építkezés a lélek világában van. A léleknek oly csodás működése ez, mely elfinomódás, bársonyossá válás.

2. Az az ember, édes jó gyermekeim, akit elfinomódás jellemez, annak szemének sugárzásában már meg lehet azt látni, **jót cselekedni akar**, bársonyos a keze, hangjából kicseng a moll dallam, tétől közvetlenség, következetesség és szigor mellett kicseng a jót akarás, – ez a kegyelmi ember. A magasabb rendű ember a kegyelmi ember, arra ihlettel néznek, lábujjhegyen követik azokat, akik Isten házanépéhez tartoznak – ezt érzik. Az ember világában az a legszentebb, hogy más életének teremtője lesz! Akiben a természetfeletti élet teremtő ereje él, az szidás helyett pl. azt fogja mondani: el ne essél gyermekeim! Embert ihletek. A bűnbánó Magdolna Krisztus lábainál térdelt. Krisztus lehajolt hozzá és azt mondta: megbocsáttatnak a te bűneid! A megemelt Magdolna mindig Krisztus nyomát követte. Akinek életet teremtett, az mindig annak a nyomában jár. Ha lelketekből úgy tudtok szentséget, melegséget kisugározni, hogy másnál az életet teremt, akkor Isten házanépéhez tartoztok. A múlt az enyém, a jövő Istené. Finomabb életet teremt az ily élet.

Bef.: A befejezés mindig egy fohász: ezt az életet adja az Úr, az élet égi Kenyere közölje ezt az ihletet mindnyájatoknak! Úgy legyen.

* *

A „LEGJOBB RÉSZ” VÁLASZTÁSÁHOZ...

(Exhortáció – elsőcsütörtök dere, Angolkisasszonyok kápolnája, 1935. X. 3.)

Bev.: Közös szentgyónás előtt itt szoktunk találkozni, a lélek futamának megindítása itt történik. Az a kérdés, hogyan álljon be a jövő pedagógus a lelki életbe, hogy mindig egy vonalat követve próbáljon helyes irányba terelődni? – Az első felelet az lesz, hogy a földön földi módon kell élni, de el ne felejtse – s ez lesz a második felelet, – hogy éghez tartozol.

1. A saját belső életfejlődését is szolgálja az, aki más életét is szolgálja.

Kinőni a gyökérből, sudárrá fejlődni úgy, hogy az ég madarai lakjanak az ágai alatt! Olyan módon kell felnőni gyermekből hajadonná, hogy egyéni fejlődésem is lépést tartson! – Márta – lélekkel tudok-e más lélek szolgálatába állni? Ez felfelé törő ember. – Minden egyes gyónás egy – egy kopogtatás. Ezek az energiák mozognak-e bennem? Ha hibát talállok, ... Ezek a szolgálatkészségek, amelyeket folytatok.

2. Kevésnek kell tudni és értékelni a világot, mindez eszköz, ami körülvesz.

Egy cél van, életem szent kifejlődése. Rá kell eszmélnem arra, hogy akármennyi jóságot áraszt rám a környezet, – mindaz csak eszköz az élet érdekében! – Ebben az elgondolásban a környező világ oly kicsiny; egy van, aki végnélküli: „én – uraságom”, mely az örök Én felé halad. Ezt az igényességet megérezni annyi, mint megtenni az első botorkáló lépést Isten szent országa felé.

Bef.: Ha életem tevékenységének tengelyét keresve élni akarom a föld életét, akkor éljem úgy, hogy igényességemet megnyerjem az örök életre. Aki ezt eltalálta, az Máriához hasonlóan a legjobb részt választotta. Úgy legyen.

*

KRIZANTÉMOS LÉLEK

(Exhortáció – elsőcsütörtök du-ra, Angolkisasszonyok kápolnája, 1935. X. 3.)

Bev.: Azon gondolkodom Mindenszentek estéjére, hogy hogyan és mint kapcsolódik be az ember a szentek egyességébe? – Égi ajándék, még a szülőtől hozott tulajdonságok is mind. Az is, amit magunkon dolgozunk, hogy földi magunkból istenivé alakítsuk át magunkat. Minden kincs, amit lélekben szerzünk, az örök érték; amit tárgyként kaptunk, az pedig átfutó.

A nap virága a krizantém. A tavasz minden üdeségét, az érlelő nyár minden harmatját magába szívja és legkésőbb virágozik. Hidegben küszködve él, de virágozik. Az élet szimbólumának nézik e virágot. Sok küzdés után lesz virágzó szépség. Földi elgondolásban az élet krizantémává kell változni. Kitárni a lelket a nyár sugarának, az ég harmatját fogadni, fehér köntösben az ég szimbólumává válni, az élet munkáján és küzdésén át önnönmagából ezen krizantémot kiváltani! – Elzarándokol ugyan a végén e virág a temetőbe, de mindenképpen nincs olyan fagy, mely a krizantémos lelket elpusztítaná. – Álljunk be olyan munkába, mely külső értékek hálás vétele mellett belső értékek kidolgozásában áll. Örök élő füzér, az Isten trónja előtt élő lelkek virága...

Bef.: Állandóan tisztuló és nemesedő lelkek mindig Isten trónja előtt nyíló hófehér krizantém legyen! Úgy legyen.

*

ISTEN ÉS ÉN – EGYSÉGBEN

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1935. X. 4.)

Bev.: Az elsőcsütörtöki megbeszélés az életről szólt. Az elsőpénteki beszéd pedig szóljon arról, hogy a lélek Istenhez való törését segíti elő. – Nagy kérdés: hogyan és mint tudja az ember végigjárni az életet, mely Istenhez vezet?

Elnevezi kicsi házát utcáról és számról s elmondja, hogy földön lakik az ember és égben az Isten. Most a földön vagyunk, aztán az égbe megyünk; életem földi életemet, hogy aztán éljem Istennel együttes életemet. – Hogyan jutunk Istenatyánk házába? Ma egy feleletet mondunk erre. Tudatossá kell tennem magamban az Istentől való abszolút függés tényét. Közvetlen jelenlétét kell érezni. Aranyhegyek megsemmisülnek, mielőtt figyelmeztetnek az Eucharisziára irányul. Minden a centrumból indul ki; a gyermek azonban a kör sugarait kívülről húzná. „Barackot kap”, mert bévülről kell húzni! Az élet a teremtő Atyánknak mint az élet Centrumának csodás függése. Szent a metafizika és az élet kapcsolata. A Teremtő, az élet Centruma állandó kapcsolatot hirdet minden teremtménnyel. Az Istenhez való közeledés útját akkor értjük meg, ha magunkat az élet Központjához, Istenhez közeledőnek tudjuk. Az indul meg a vallási élet útján, aki tudatába hozza, hogy: Isten és én a legszorosabb kapcsolatban vagyunk.

Bef.: Szent felébredés, tudatrakelés legyen e gondolat: Isten és én a legszorosabb egységben élünk! Úgy legyen.

**

FÖLDI ÖRÖM

(Exhortáció – elsőcsütörtökre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1936. II. 6.)

Bev.: A sorozatom a mai beszédben a következő kérdést veti fel: milyen helyet foglal el az öröm? – Ma szó lesz a földi örömről, holnap pedig a lelki örömről. A lélek életének hogyan lesz szolgálója az öröm? Az az ember jár helyes úton, királyi ember az, akinek sok szolgálója van, királyi lélek – ember az, akinek minden a szolgálója.

1. Az első kérdés az legyen: **hogyan lesz szolgálóm a föld?** A hegy értem él, ő a szolgáló. De ha minden értem van, akkor minden szolgálóm. Lehet szolgálóm a hely is. Az öröm kedélyem megemelését hozza, nem pedig vágyam kielégülését. Zendítsen dalt az öröm az ajkamon, a szemem csillogjon tőle. A lélek sugárzó ereje úgy áradjon felém, hogy a tökéletes életre emeljen, – isteni követ ez. Lelki életemet a lélek jóságával megemeli és gazdagítja. A szeretet erejével ideláncolok valakit...

2. El ne felejtsetek: „Nem jó, hogy az ember egyedül legyen” (1Móz. 2,18). „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20). – **Keresni kell olyan kört, hol boldogságot talál az ember,** de úgy, hogy a léleknek kára ne legyen!!

A remeteség kivételes sziget. Az ember társas lény. Deo servire, regnare est. Akkor lesztek mindenekfelettiek, ha az Úrnak szolgáltok s mindenkinek másnak pedig Őmiatta szolgáltok.

Bef.: Minden szolgálatra jelentkezzünk, hogy arra a magaslatra sikerüljön feljutni, ahol Istené maradunk. Úgy legyen.

*

A LÉLEK DERÚJE

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1936. II. 7.)

Bev.: Egek világából hárfák zenéje elnyomja a bűnök világát. Honnan származik a mennyek gyönyörűsége? Hol találjuk a derús lelket? Az ég angyali képének magunkban való megtalálásában. – Csodálatos mosoly van minden szirmon virágnyláskor, s a virág a sugárzó nap felé fordítja picit kis nyakát. A felfejlődő élet diadalmos himnuszát énekelné-e a virág? Minden kivirágzás gyönyörű himnusz – éneklés.

Közülünk mindegyiket élő virágzó fának, bokornak kell ma látnunk. Az isteni küldetés gyönyörűsége fakad, mikor erre eszmél rá kicsi és nagy, hogy tavasz van az egész intézetben elsőpénteken. Ha valaki szemben nézi ezeket az arcokat az Istennel való szent találkozás napján, az azt látja, hogy derűsebb a gyermek arca elsőpénteken, hogy a bánatos szemek mosolyognak, megérik, hogy Isten angyalainak hivatottságát hordják magukban. Kicsi hivatás, hogy ezt hirdesse: Isten angyala vagyok, Isten élő szent leánya vagyok. – Karácsonykor vagy adventben kivilágított templomokat látunk, kék-piros ablakokon át. A sötét, hideg világból kiemelkedik és meleget terjeszt Isten szent jelenléte. Gót kövek, román ívek, barokk cirádák nem fontosak, de áll a templom. Ha valaki megsejti önmagáról, hogy kápolnának, dómnak teremtette az Isten, az letérdel Isten előtt. Lelkünk világából kisugárzik a hálás öröm. Hogyan van az én lelkem valóságosan itt? – Mindig csillogóak a gyermek szemek, vonzó körök alakulnak. Egy nevezőn van minden egyes. A fény a lelkünkön nagyobb fényből való, a kapcsolatok szentebbek, nemesebbek. Isten jelenléte a testvérek egységét hozza... Villanóbb a szem, nyugodtabb a Genezáret tava, közelebb jutnak az emberek Hozzá, melegebb a lélek, Istentől jelzett örök szent cél felé megy. Élő dómokként zarándokolunk, Istentől jöttünk, Istennel megyünk az örök cél felé. Mereven bele tudunk nézni a végtelenbe. Micsoda érzés ez! Kitárul a lélek, a kar, – megyünk... dalolunk...

Bef.: Ég felé merészen szárnyaló lelkek azok, Istenhez tartozók azok, akik ezt megérik. Isten az Ő országa felé úgy vezet, hogy első tanítását a keresztből adja... Ez derús békét teremt. Amen.

* *

VIRÁGZÓ GALLYAK LETÖRÉSE...

(Exhortáció – elsőcsütörtökre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1936. III. 5.)

Bev.: Azt a jelképet akarom drága lelketek elé állítani, hogy letépem a virágzó gallyat és hamuvá égetem...

Ha figyelem az ember életét, úgy találom, hogy az szárba szökkenő, virágzó. Mily csodálatos, hogy az Egyház az első virágzó gallyakat letöri, elégeti és a hamut az ember fejére hinti. Mintha nem lenne szabad hinni az ifjúság örömeinek. Az embert arra akarja figyelmeztetni, hogy „van valami örök a te életedben!” A virágzó gally letörése nem akar emberélet letörése lenni. Az örök és végnélküli szépség himnuszát akarja meghirdetni – a véges szépséggel szemben. Boldog az az ember, aki ráeszmél erre. Sugárzik az az egész megjelenéséből, a lélek szeme csillan tekintetéből. Ebből legyen az a tanulság, hogy az egész nagybőjtöt olyanformán éljétek át, hogy az egész nagybőjt lelketek belső virágbaszökkenését szolgálja. Az emberi élet virágzó élet, – Isten szent virágoskertje az emberiség. Boldog az az ember, aki rájött, hogy szíromba öltözött.

Bef.: Nagy kérdőjelként áll előttem, hogy dolgozik-e bennem az az élő szírommá – alakulás? A választ ti adjátok, és Isten mondja rá az éltető, erőteljes szent „Amen”-t.

*

A BÖJTIDŐ HASZNA

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1936. III. 6.)

Bev.: Böjtnek idejét élve azt kell kérdeznünk az Úr szent házában, hogy mit kell tennünk, hogy lelkünk hasznára legyen e szent idő?

1. Vonulj vissza házacskádba!...

Ez annyit jelent, hogy mindentől megszabadulva a földhöz vagy az éghez akarsz-e kapcsolódni? A templom csendjét vagy lakásod visszahúzódását keresd! A böjtnek annyi haszna van, amennyit a lemondás a léleknek használ. Minden elszakadás finom gyökérezet eltépése. Van, aki csak kenyérral él, melyet asztalán talál, van, aki emelkedettségből, elismerésből és dicséretből él, s más az örömből. A föld emberei vagyunk csupán? Akkor próbáljunk mindent kiélvezni a föld erejéből.

2. De ha nem a föld emberei vagyunk, akkor az önmehtagadás és lemondás útja lesz szükséges. **Aki ég felé akar haladni**, az egyúttal a világ fölé való emelkedést is élvezheti a földhöz kötött kötelek lazítása követelményével.

A lemondás ennek az eszköze. – A léggömb nagy súlyokat visz magával; a magasban egymásután dobálja ki a zsákokat, ami fönn már teher. A föld jöjjön vissza a földre, hogy a finom léggömb emelkedhessék. – Aki önmagának kötelékeit egymás után tépegeti el, az az emelkedést állandóan érzi. Ez annyit jelent, hogy a föld kereteit el – eltologatja, kevesebbre becsüli, szeme mindig messzebb lát. Tekintetem horizontális, de Isten adta tekintetemmel a végtelenbe nézek; a föld embere az ég Urával találkozik. E nézés oly erőt ad, hogy emellett emelkedő világok eltörpülnek. Így megy végbe, hogy el-süllyed minden, ami Ura és közte van, s csak egyet lát értékesnek. – A lemondás lelke az Istennel való találkozást hozza. Aki így gondolkodik, annak nem probléma a böjt, hogy hogyan tartsa meg. Lélekel!

Bef.: Mindentől, amit a föld ad, visszahúzódunk. Önmehtagórással a mi Urunk szeretetért önmehtagadást végzünk. Sápadság helyett fénybe és dicsőségbe öltözik arcotok. – Amit a földtől mehtagadatok, annak százsorosát veszitek kegyelemben az ég Urától. Úgy legyen.

* *

AZ ÉLET NAGY VIOLINKULCSA

(Exhortáció – elsőcsütörtökre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1936. X. 1.)

Bev.: Legyen e ház oly hajlék, ahol a tudomány mellett a lélek kérdései is megbeszélést találnak. – Ma az élet nagy violinkulcsáról lesz szó. – A violinkulcs nyakatekert görbe s mégis kotta élén áll, az egészdet determinálja. Beállíthat-e az ember az élet nagy szimfóniája elé egy violinkulcsot?! Erre felelünk most.

A muzsikát jellemzi, hogy minden akkord tiszta. Arra kell törekedni, hogy ne adhasson hamis hangot. Ha az ember az élet szimfóniáját akarná megírni, akkor saját életének nagy művét akarná megteremteni.

Legyen az alapstílusa a tiszta hang! Amikor elindítunk benneteket egy új életszakaszra, akkor szeretnénk megkopogtatni lelketeket és azt mondjuk: „menj és mosdj meg a Siloe patakjában” vagy azt: „Vesd le saruidat, ez a hely szent, ahol lelked érdekében szorgoskodnak”. Szeretnénk, ha mindenki elzarándokolna Isten házába s megnézné mindenki, hogy milyen gyarlóságot talál lelkében. Szeretnénk beállítani benneteket a jót kereső ember nemességével. Át akarunk öltözni a tiszta ember öltözékébe. A megvalósítása ennek a bűnbánat szentsége. E legelső csütörtökön átöltöztetünk Isten gyermekeinek díszes köntösébe. Átalakítjuk lelkünket úgy, hogy belőle Istent dicsérő, szent és tiszta himnusz zengjen. Hiába van violinkulcs, ha valaki nem érti, majd az irányítja, aki felsőbbrendű kincsekkel telített. Ha hiányzik valakiben a művészi készség teremtő tehetsége, akkor operát író művész nem lesz belőle sohasem. Az élet az operánál nagyobb opus. Az opus primum, első munkád milyen? Önnönmagad szimfóniája milyen? Az teremti meg, aki Istentől azt az adományt vette, hogy Istentől vett életteremtővé lett, e magasra emelkedett. „És bocsánatodat véve, kegyelmedet vettem, hogy önnönmagamból az örök élet szimfóniáját megteremtsem!” Kevés a föld, – többet!! Az isteni élet muzsikáját akarom énekelni, Isten kegyelme alkalmassá tesz. Emelkedett és vágyakozó lélekkel Isten kegyelmét veszem. Legyen a lélekember szent tartály. Alakító mesterré tette az Úr.

Bef.: A violinkulcsot az ember rajzolja. Ezt a szimbólumot saját életének szimfóniája elé rajzolja minden egyes növendék, hogy tiszta legyen a hang, Isten kegyelmének szent adottsága csengjen rajta év végén. Megkezdtem ezt a művet, mely életem szimfóniája. – Lélekben kinyitom a nagy kottát: 1936-1937, és mindenki berajzolja eléje a nagy violinkulcsot!

* *

IHLETÉS LESZ A LÉNYEG!

(Exhortáció – elsópéntekre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1936. XI. 6.)

Bev.: Írhat-e szimfóniát bárki? Művész munkát csak az teremt, akit ihletett a művészet. Fontos, hogy úgy legyen hangolva a lelke, hogy mindenben észrevegye az isteni ütemet. Lehetséges-e így emberi szimfóniát teremteni? Legyen minden ember az élet szent művészetének szent mestere és tudjon minden ember élethimnuszot teremteni? Felelet: az élet nagy mestereit az örök élet szent Urának szent kegyelmi ihletése indítja munkára. Isten kegyelme állandóan jár és állandóan indít. Isten kegyelmének kiáradásával erősebb ütemet nyer az ember, ha keresi a kegyelmet. Minden ember ihletett ember, aki Istent keresi.

Sohase felejtsek el, drága jó gyermekeim, hogy az ember Istenhez hasonló, értelmével, akaratával Istenhez alakul; megcsendül benne Isten hangja. Az életteremtés nagy munkájában istenivé válik. Az első fontos megállapítás: az erő az Oltáriszentségből árad. Nem ok nélkül hívja ide gyermekeit az Intézet elsópénteken. Az első óra az élet rendjének első órája. Ez az óra a kopogtatások órája. A csendben ülő ember állandóan kopogtat az égen. A kérdések órája ez, hogy tudjunk teremteni önmagunkból gyönyörű isteni életet. Isten emberei, a papok kondítják Isten nevében a harangokat, e falak lelke szól hozzátok. Az ihlető lélek egeket ostromol, mert Istent vár, szárnyakat bont, mert Isten felé akar szárnyalni. Minden hangnak, ütésnek van lelke. Minden mozdulatokban érezték, hogy Isten felé törtető életet kell élnetek, hogy meg tudjátok lelketeket indítani azon a vonalon, mely az örök élet felé szárnyal. A lelketekből szárnyaljon fel az ihletettség. Imádkozzatok, hogy ihletetten tudjon tovább vezetni a lélekhang. Azt adja a Mindenható, hogy a jobban ihletett tudjon közelebb vezetni engem is. Ezt mondjuk „Isten éltesse” helyett. – Ihletés lesz a lényeg! Önmagától csak az tud szimfóniát teremteni, aki ihletetten tudja járni az élet útját. Tönkök visszaverik a hangot. Finoman húrozott hárfák megszólalnak s visszaverik a leheletszerű hangot is. Isten kegyelmének ihletését rezonálja. Így megrezdülnének a helyeteken a szimfóniák, az örök élet nagy kamarazenekarában hallaná önmaga és örök Atyánk szent dicséretét.

Bef.: Előljárótok életét imitáljátok, ha ihlet titeket.

* *

A LÉLEK MAGASABBRA HANGOLÁSA

(Exhortáció – elsőcsütörtökre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1936. XII.)

Bev.: A nagy szimfóniának motívumai vannak, de hogyan reparálja az esetleges hibákat?

1. Megboldogult Pater Felicián karmester, aki zenei tehetség volt, azt mondta, hogy nem az a javítás módja, hogyha piszkos a lelkem, akkor kitakarítom, mert nem Augias istállója a lelkem! Higgyem azt, hogy amilyen most a lelkem, most jó, s Isten szent világában harsona is lehet a lelkem, de citerát és hárfát is szeretnék képviselni, vagyis még magasabbra hangolni a lelkemet. Ez az óra legyen áthangolása a lelketeknek. Válogatott népünk ne legyen megelégedett saját lelkiségével, hanem **felfokozott igényességgel még nemesebb, még szebb legyen.**

2. Ha feltámad a nagy igénylés, honnan kapjátok ehhez az erőt? Ne felejtsek el a példát, a boldogult öreg páter szuggesztív erejét, aki különös erővel nézett a szemünkbe. – **Életetek nagy karmestere, Isten csillogó tekintete belemered a lelkedbe,** s érzed, hogy: nem erről a földről való vagyok, nekem több a hivatottságom, – isteni ember vagyok! Istenatyánk kegyelmi áradása tenger – zuhatagába belemerülni mindig tökéletesedni vágyó készséggel, mely Isten talajáról veszi erejét, úgy mint a napraforgó szárba szökken s árasztja jóságát Isten indításából! A bevezetés arról szólt, hogy hogyan korrigáljuk az élet szimfóniájának ütemét?

Bef.: A befejezés akkor szóljon arról: ha a kevésbé csengést Isten kegyelmének nagy lendületével kidolgozom, akkor Krisztus képében a földi ember égi ajándékot kap. – Isten ajándéka nélkül nincs életszimfónia!!

* *

AZ ÉLŐ HÁRFA

(Exhortáció – elsőcsütörtökre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1937. IX. 30.)

Bev.: Az idej beszédsorozatot arról fog szólni, hogy hogyan lehet felhúzni az élet hárfáját s hogy hogyan lehet úgy felhúzni, hogy végigzengjen minden lelken? – Ennek a beszédnek címe legyen: az élő hárfá...

Élet – rezonancia! – ma erről legyen szó. Az emberlélek csodás miliót teremt maga körül. Lehet ez kisugárzó erő úgy, hogy kísérje és köréje seregjenek a lelkek, vagy lehet titkos élet – szimfónia kiáradása! – Nemcsak füllel hall az ember és nemcsak nyelvvel beszél, hanem életével is beszélhet és irányt mutathat, Meg kell teremteni az élő hárfát, mely titkosan zsong és mások előtt is beszél... – Édes jó gyermekeim! Van az aktivitásban valami. Van a megjelenésben revelatisz, bemutatkozás. Ha a közvetlen, finom, sugárzó megjelenés a belsőnek a revelációja, akkor az ilyen lélek felsőbbrendű életet közöl. Észre kell venni azt is, hogy a másik ember is olyan hárfá, hogy megcsendül rajta és visszadja a hangot... Az az ember, aki önmagát isteni, evangéliumi hárfává alakítja, az az alaphanghoz: Istenhez stimmel. A memnón – szobrok a perzselő naptól éjjelre muzsikálnak... Vissza tudjátok adni, ami másban isteni csengés, muzsika.

Bef.: Egy tudatot kell magatokban ébreszteni! Istennek született hárfái vagytok!! Aki kevésnek gondolja magát, az csak síp lesz! Istennek teremtett hárfái vagyunk. Ments meg Uram minket a silány-ságtól! Kidolgozandó: hogyan húrozzam fel az élet hárfáját?...

* *

AZ ÉG JELENTKEZÉSE

(Exhortáció – elsőcsütörtökre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1937. XI. 4.)

Bev.: Beszél a föld! És mikor jelentkezik az ég? Feljajdul a földanya szíve, hogy nem részesülnek áldásaiban a gyermekek.

Hogyan jelentkezik a lélek életében az ég? Hangolni kell a lelket! Jelentkezik-e lelkünkben az ég, hogy részesüljünk Atyánk örökében? Az imádságok – égben járás, a vágyakozás is – égben járás... Zsongó bizonytalansággal jár a messzeségben az ember. Egyszer csak megszólal az ég. Misztikus csendben tényleg megszólal és beszél az ég... Mikor és hogyan szólal meg? A lélek csodás világában szól! Az ember életének irányító, zsongó beszédjét mondja. Quo me vertam? Szól az ég, amikor felelősségre von, szól, amikor bizonytalanságban lelkiismeretemet vizsgálom, és isteni követek útján biztonságot találok. Égi Atyánk int, szólít, vezet, hogy Magához vezessen minden egyes gyermeket. Kezet nyújt, megemel és boldogsággal tölt el. Ég felé törő atyai szeretet csak célhoz vezet. Szeretném, ha az ég jelentkezését halló emberek lennétek. Olyanok legyetek, akiket vár az Atyja, akiket hazavárnak. – Rettenetes égi háborúban egyszer kint rekedt két cserkész a hegytetőn. Leadták az S.O.S. jeleket. Egyszerű sátor a cserkészeknél az apai ház. Kürtökkel, hívó jelekkel, apai hívó szóra a vak sötétségben utat talált az ember, mert mindig közelebb hallatszott az S.O.S.

Bef.: Életek minden percében az apai hangot halló és ég felé kiáltó, gyermekei leszték Isten-atyánknak, ha hívó szavát meghallgatjátok. Amen.

*

BENNÜNK SZÓL AZ ÉG...

(Exhortáció – elsőpéntekre, Angolkisasszonyok kápolnájában, 1937. XI. 5.)

Bev.: Ha megszólal az ég, mikor szól legjobban hozzánk? Amikor bennünk van. Mit mond nekünk az Úr?

1. Isten fia vagy!

Az ég világába készülő föld embere vagy. Az Atya szeretete benne van a fiúban. Nagy öntudat az, hogy az atyaság és fiúság révén Isten fia vagyok.

2. Isten háza vagy!

Éggé magasztosít az Isten, mikor házává választ téged. Szentnek kell annak a háznak lennie, ahol Isten keres szállást magának. Szent a lélek, szent a teste is. A legnehezebb kérdés ez. Szent az emberben minden zsongás, mert Isten terve az. Úgy gondolkodj, hogy Isten háza a tested.

3. Szent bizakodás legyen benned!

Kezet nyújt neked, mikor az élet nagy útjain tévelyegsz; akkor Krisztus szól hozzád: „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20). Bizakodást érezz, hogy veled az Isten! A Jópásztor lehajol a halálveszedelemben bizakodó báránykához. Az élet nagy útját bizakodó diadallal járja az Istenbe kapaszkodó.

Bef.: Szól az Isten, hogy istenfiúvá nemesítse az embert s kezet nyújt neki, hogy vezesse földi életén át az égbe.

* *

AZ EMBER LELKE – „ÉLET – TÓ”...

(Exhortáció – elsőcsütörtökre, Angolkisasszonyok kápolnája, 1937. XII. 2.)

Bev.: Az embernek meg kell találnia önmagát és a nagy életegyenletben meg kell találnunk az X valódi értékét. Az élet – egyenletben az ember önnönmaga az ismeretlen X, mert ezzel a valósággal egy egész életen át kell számolnia. – Magamat megtalálva a magam adottságaival indulok tovább. Szeretném, ha mindenki egyedül érezné magát. Egyedül maradván Istenével intézné el a számadását!

1. Az ember lelke csendes élet – tó, sima tükörfelület, Isten képét tükröző!

„Beatus vir” ez!

2. Tengersizemnek találja magát, sötétnek és bizonytalannak.

Az ilyen embernek a lelke nagy mélységeket takar.

3. Genezáret tavának találja magát.

Forrongó lélek, küszködő embertestvér ez, aki érzi, hogy Isten csendesítő szavára szüksége van. Virtus in certamine perficitur. – Megoldást úgy talál az ember, hogy megkísérti az élettartalmat, az élet – értéket transzpozíció útján gyökerzetben is és talapzatban megváltoztatni...

4. Aki csendes, belső világot hordoz, az se legyen nyugodt.

Aki állni gondolja magát, vigyázzon, hogy el ne essék! – ez a Mester tanítása. Az élet ónjával méregesse a másik lelkület mélységeit. A mélységek annyiban értékek, hogy tiszteletet parancsolnak. – Aki Genezáret tavának érzi magát, annak lelkében biztos szelek vannak. Aki életsajkján Krisztussal jár, az hajóra ne szálljon. Aki az élet sivár és szegényes lánját találja magában, az gondoljon a lecsapoló Krisztusra, s ringó búza lesz a mocsár helyén... Az ilyen lélek levezeti azt, ami szenvedély s e lélekben Isten búzája teremhet meg, s belőle az, amiből Isten gyermekeinek élete sarjad.

Bef.: Nem táblát törölni, hanem a tábla élére írni kell az eredményt, hogy azzal tovább dolgozzanak!

* *

AZ ÉLET MIKULÁSAI

(Exhortáció – Mikulásra, Angolkisasszonyok Intézete, 1934. XII. 5.)

Bev.: Az adakozó ember a jó ember. A személyeket realizálni kell. Kik a jó emberek a ti életekben? Ki volt az első Mikulás bácsi vagy néni az életekben? A papa és mama. Ők nemcsak december 5-én tesznek az ablakba ruhát, ennivalót s adnak esetleg intést is aznap, hanem naponta háromszor ismétlődik ez adakozás a szülők részéről. – A lélek kincseiből ad pl. az iskolában a tanítónéni, továbbá minden ember, aki belenyúl a lelke tarisznyájába és ad. – A nagy adakozó: mindenitek lelkiatyja. Van benne valami a Mikulásból, mert úgy gondol ő is az ő kis népére. Minden napra december 5-e van nála nyomtatva, épp úgy, mint a szülők kis naptárában. – A Mikulás bácsi ajándékait meglátja az ablakban 6-án a gyermek. Mikuláskor korábban kelnek a gyermekek. – Kértem a felnőtt embert: a ti drága lelketek hogyan használja fel a kincseket? Olyanformán, hogy a lelkeket éber emberré alakítja. – Az életkincseket jól használtam-e fel? Nagy a revízió az elsőpéntek előtti csütörtökön! Az élet Mikulását váró felnőtt leánynemzedék, az élet Mikulásai – lelkiatyák, szülők, az iskola nevében kérdelek: jól használtátok – e fel az életkincseket? Ha Isten azt fogja látni, hogy jól, akkor Isten elküldi a jövőben is az élet Mikulásait. Nagy Mikulás vagy Miklós püspök lelki ajándékait...

Bef.: Legyünk ajándékozó lelkű Mikulásai otthon a szülőknek mindig!

* *

ISTENIVÉ TEVŐ KARÁCSONY...

(Exhortáció – Karácsonyra, Angolkisasszonyok Intézete, 1935. XII. 19.)

Bev.: A mai napon év végi és karácsonyi gondolatok járnak a fejemben, és kérdezem: mivé lett az ember? – Isteni emberré teremtő Atyánk a nagy lehetőséget adta a teremtés által és azáltal, hogy a Fiú-isten megváltott.

Rendkívül örülnék, ha a mostani kutató, vizsgálódó, adventi gyónó időben megsejtenétek, hogy többek is lehetnének; kialakulhatna a tökéletesebb élet szférájában, a felsőbb világban elhelyezkedő emelkedettség. Hogy valakiből mi lesz, az mindenkinek saját kezébe tétetett. A két véglet: az élet elsatnyulása és az isteni élet! Angyalstílus? Az ember közelebb érzi magát az Úrhoz. Mostani lelkiismeretvizsgálódásunk azt eredményezze, hogy meglássuk: Isten legtökéletesebb, angyal – lelket hordozó, legmunkásabb lelkiéletet élő gyermekei vagyunk-e? – A karácsonyfa alatt levő kis ajándék értékét az szabja meg, hogy lélek hozta-e, vagy kereskedő számlázta-e. A legnagyobb ajándék az, hogy leszáll az Ég, hogy istenivé tegyen bennünket!

Bef.: Kéréssem az, hogy Karácsony este ezt éreztétek: istenivé tett Krisztus! Énekelitek: mennyből az angyal... **Bennetek** születik a Krisztus. Áldásos Karácsony estét úgy jegyeznék az égben, hogy lelketekben megszületik és él egész életeteken át Krisztus! Amen.

* *

LÉLEKTAVASZT HOZÓ SZENTGYÓNÁS

(Exhortáció – húsvéti szentgyónás előtt, Angolkisasszonyok Tanárképzője, 1939. III. 23.)

Bev.: Tegnap kinn jártam a temetőben s felkerestem azokat a sírokat is, amelyhez kegyelet fűz. Eltakaríthattam a téli takarót, elhordattam a gallyakat. Tulipán, nárcisz van kereszt alakban ültetve és ne-felejcs lesz körül. Nemcsak a természetben van tél. Az ember életében is van egy szakasz, midőn egymásra halmozódnak az események. Istentől teremtett szépség, előretörő jóság minden emberben. Télen mélyen pihen sok jóság, mely csak akkor jön felszínre, ha a tavaszi rendezésben eltávolítja a hulladékot s kifejleszti a lélek tavaszi szépségét. Édes jó gyermekeim! Húsvét táján megkopogtatjuk lelketeket: a húsvéti gyónást szent készüllettel végeztétek el! Tégy szent vizsgálatot, hogy milyen évelő virág bontakozik benned? Minél szorgalmasabb kutatással keresi valaki, amint megjelenik az egyik síron kicsi zsendülés, úgy jelenik meg a lélekben is. Hogyan végezzük ezt a lélekkertész munkát? A Kátét kell elővenni! Próbáld keresni saját lelkivilágodban: elvetem a hulladékot s megkeresem, hogy mi az, ami isteni és szentség bennem. Ami bennünk viruló, az Istentől van. Az ember belső életéből előtörő sok szépség, készség az élet napsugaras csókjától szíromba bontakozik s a napfénytől színes lesz. Magamban is megtaláltam az élet virággyökérzetét s ezen dolgozni fogok.

1. Elvetek mindent, ami hulladékként megfojtja lelkemet.

2. Ami szent, az külsőleg is virágba szökken.

Szebb leszek az élet tavaszán, mint az élet telén és őszén. Az ember természeténél fogva élet – tavasz! A lélekszentélyben erények színpompájával tündöklük. – A tavasz első virága a fehérség, a második a szerénység. Minél tüzesebb a nyár, annál élénkebb. A rózsza elsiet, a második virágzás alig sikerül. Az őszi rózsza ellenálló ereje onnan van, hogy a nyár egész melegét magába szívja!

Bef.: A mai feloldozás eltakarít mindent. A lélek napsugarának lelketekre vetítése tavaszfakadást hoz. A holnapi szentáldozás megindítja a lélekvirágzást. Virágozzék minden, ami érték!

* *

ÖRÖMVIVÉS...

(Exhortáció – Karácsonyra, Angolkisasszonyok Tanárképzője, 1940. XII. 21.)

Bev.: Mit vigyünk karácsonyra szeretteinknek? – Azt a lelket, amelyet Isten otthonává teremtett az Úr.

1. Úgy próbáljuk látni otthonunkat, hogy ott csak jót lássunk és csak jót tegyünk.

Emberszemmel esetleg ellentétes életformát, mások vitáját lehet látni, isteni szemmel pedig meleg

otthonomat látom s az értem dolgozókat. A csapást és a szenvedéseket úgy tekintem, hogy ezzel emelni akar Isten engem. **Ha** mindig Isten szemével láttok, akkor boldoggá teszitek kis otthonotokat.

2. Úgy kell cselekednetek, hogy Isten Lelke él bennetek.

Amíg a karácsonyi előkészület folyik, a szülőknek kézimunkát készítek például, akkor ti az örömvivés eszközei vagytok. Karácsonyestétől minden perctől kezdve jelenlétetek munkája a boldogság teremője legyen! Ha így lesz, akkor megérik, hogy égből valók vagytok! Mindannyian Istentől jöttünk! Megérik, hogy itt Isten angyalai járnak! A ti életekben úgy fog ez jelentkezni, hogy megérik: én Isten angyala vagyok s én Isten angyalaként akarok tenni! Ha ezt a szent éjszakai hangot tudja énekelni mindig a ti életek, akkor boldog lesz az otthonotok s a csendes isteni hang életet teremt drága otthonotokban!

Bef.: Stile Nacht, heilige Nacht... Ez maga ima, – így megyünk a templomba!!

* *

ASZTALTERÍTÉS...

(Exhortáció – „Pro Christo” Katolikus Nőszövetség lelkinapján, 1938. III. 20.)

Bev.: Próbáljuk az Úr asztalát teríteni azoknak, akik enni szeretnének. Isten iránti hűséggel akarjuk teljesíteni ezt. Ez a szó: asztal annyit jelent, hogy kenyeret szolgál az édesapa, kenyeret szel az édesanya s kenyeret majszol a gyermek jóízűen. Megyünk mi is Isten asztalához, hogy égből szállt Kenyérrel telítsük lelkünket.

Kell a kenyér. A kenyér a föld terméke. A földből jó, a földi életet erősíti. – Száll égből is Kenyér, hogy lelki életet adjon az Úr az embernek. Istentől küldött lelkek többet vesznek észre. A szem csillogásából a léleksugárzást! Igényes ember a szellemiség és lelkiség vonalán szomjúhozik. Az égből szállott Kenyér a legnagyobb telítettséget adja. Égből kell szállnia, hogy az ég emberét az ég számára telítse. A föld embere zarándokol az eget felé. Elfáradt és megtört ember lelkéből feltör a könyörgés: Kenyeret adj, Uram! Isten templomai vagyunk, hozzád, hozzánk is száll Krisztus. Élő szent kelyhek az emberek. Úgy táruljatok az Úr felé, hogy előbb vizsgáljátok meg magatokat, hogy lelketek menyasszonyi köntösében száll – e Felé?

Bef.: Hálás lélekkel nézünk az eget felé, hogy mannával, kenyérral táplál minket. A belső igények kielégítésére Kenyeret ad. Ezért hálát adni kötelességünk. Egekbe szálló lelkek az Úr áldását egy életre veszik. Istenatyánk közeledik hozzátok s Jézus Szent Testét és Véréát adja lelketek táplálására.

* * *

(Dr. Marczell Mihály)

ELMÉLKEDÉSEK

gimnazista, tanító – és tanárképzős leányoknak

ÉLET VAGY ÉBREDÉS

(ElméLKedés – gimnazista leányoknak, vázlat)

Bev.: A Soldanella a Kárpátok magasán áttör a jég kérgén: jön a tavasz. Megérzi a nap erejét. Kívánczik... A hó menekül előle... Meghúzza magát a napnélküli tájakon...

1. Isten közeleg!

Tavasz! Fény! Meleg! A lélek nehéz rétegei olvadoznak... Nemcsak a nagyobb lelkigyakorlat, hanem a rövidke elméLKedés is Isten – közeledés. Kikapcsolódás a hétköznapi nap életéből. Hallgatása a csendes, lélekben is szóló beszédnek... szebb életről... lelki életről... tiszta életről...

2. Lélek fakad.

A szép élet vágyai fakadnak: büntudat súlya... tisztulás vágya... tisztult élet...

Bef.: Csendesedjék el az ember! Beszéljen az Úr a lélekben lélekhez!

*

Szépség

Bev.: Kérdés: milyen ajándéka Istennek a szépség?

1. Pogányoké: Venus, külső harmónia. Értéke: mulandó. Hatása: romboló. Olimposzon, földön is egyaránt. Rossz ajándék! Aki csak ezt hozza, az rosszat ad. Csak ezt szolgálni: bűn.

2. Keresztényeké: Szent Szűz, belső harmónia. Értéke: örök. Hatása: emelő. Kifejlesztendő, hogy a derűs arcra üljön ki a belső világ. Teremtsen környezetében is ilyen életet.

Bef.: Kép a lélekben: Szent Szűz! Ezt fessük, ezt kövessük!

* *

SÖTÉTSÉG ÉS FÉNY

(Elmélkedés – tanítóképzősöknek, 1948. IV. 3. Zsámbék, vázlatpontok)

Bev.: Varázsfuvola... A sötétség királynője, és a nap – isten.

1. A sötétség ereje.

a) Torpant.

b) Rémeket sejtet.

c) Gonoszt szül. De... de...:

d) **Múltat ébreszt.** – Ez a mi fontos lépésünk. Vonjunk fátyolt a szemre, „pórázt” a szájra, hegyezőt a fülre... Lássuk, halljuk a múltat ébresztő isteni beszédet.

2. A fény ereje.

a) Látást ad.

b) Léleknek örömet nyújt.

c) Értelmi tűzzel világít. De... de...:

d) **Látást biztosít: az élet kérdéseiben.** – Ez döntő. Ezt kérjük! – Ha pedig hozzávesszük a **kegyelem** fényét, akkor az örök tájakat is látjuk.

Bef.: Imádkozzunk az isteni fényt emberivé teremtő Mindenhatóhoz!

*

Az éjszakák vándora szomorú, ha késik a hajnal. Látása bizonytalan, a környező veszélyek számára nagyok lehetnek és a védekezés is nehéz. – De az útkereső is bizonytalan. Merre? Merre? Imádsága a napért száll az Éghez! Hát még az életéjszaka zarándoka? Az is Napot, Fényt és Szeretetet keres. – Krisztus a nap!

* *

AZ EMBEREKNEK EGYMÁS IRÁNTI SZERETETÉRŐL

(Elmélkedés – Angolkisasszonyok tanárképzőseinek)

Bev.: Kutassuk, hogy mi legyen az a szeretet? Ne legyen örökös veszekedés, bosszantás, más gyöngéinek szemrehányása és a gyöngeségen való nyargalás.

1. Legyen a felebaráti szeretet olyan, amely megsejti másnak a gondolatát, kívánságát és óhaját.

Keresni és megtalálni másban a nemeset, a szépet és jót. Mindenki van ezekből valami, és hasonló jóval és nemes gondolkodással közeledni hozzá! Biztosan megértik egymást és nem lesznek terhére.

2. Nemcsak megsejteni más gondolatát, hanem még mielőtt azt kimondta volna, realizálni.

Pl. a szüleit szerető gyermek még mielőtt szülei valamit parancsolnak, észreveszi és megteszi. Így a felebarátok is. Szeretettel barátságosan közeledjünk egymáshoz. Ennek kifejezője a baráti kézfogás, ami ne a felülről való leereszkedés jele legyen, hanem a baráti szeretetnek a kifejezője. Vagy jó szívvel, vigasztalással, részvétellel közeledni társunkhoz. Ezzel nagyon sokat tehetünk. Kis ajándék, könyv, kép magukban csak fizikai tények, de a szeretet meleggé teszi őket és kedvessé a felebarát számára.

Ily áldozati cselekedettel fogjuk Krisztus parancsát teljesíteni: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,31) és: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük” (Mt 7,12).

Bef.: Minden jó cselekedet, amelyet szeretettel végzünk, elraktározódik lelkünk mélyén és örök értékűvé válik.

* *

A LÉLEK SZENTÉLYÉBEN

(Elmélkedés – Angolkisasszonyok tanárképzőseinek, vázlatpontok)

Bev.: Mit keresünk a rejtekben?

1. Ahol az Isten szól...

- a) Mit adtam?
- b) Mit veszteltem?
- c) Mit igényelek?

2. Ahol az Isten tevékenykedik.

- a) Atya – a fiában.
- b) Fiai – a testvérekben.
- c) Lélek – a lélekben.

3. Ahová a lélek vágyakozik...

- a) Szentélyi élet.
- b) Örök szentély...

4. Az örök szentély.

- a) Élő életek (végnélküli a hit ismeretével és a tudat alatti lendülettel)...
- b) Örök életek (végnélküli tudatos éléssel)...

Bef.: Van, akihez leszáll már a földön az igazi „örök élet”...

* *

Felnőtt nőknek

DE DOMINI SPIRITUS SANCTI...

(Lásd: Gal.4,6) – (Elmélkedések – „Pro Christo” Katolikus Nőszövetség lelkinapján, 1945. X. 27. Budapest, Bokréta u., főként címek)

1. elmélkedés: Az örök élet feltételei

Bev.: Isteni kegyelem birtoklása.

1. A Szentlélek indítása – mindenkinek szükséges.

- a) Kivételes segítség.
- b) A végső állhatatosságra!

2. Mert a kegyelmi és teológiai eredmények csak tökéletlenül bírják.

- a) „Állomány” – Szt. Tamás...
- b) Kell indító.

Bef.: Szentlélek ajándékának indító ereje...

- 2. elmélkedés: Spiritus sapiens
- 3. elmélkedés: Spiritus intellectus
- 4. elmélkedés: Spiritus continui
- 5. elmélkedés: Spiritus fortitudines
- 6. elmélkedés: Spiritus scientiae
- 7. elmélkedés: Spiritus pietatis
- 8. elmélkedés: Spiritus timoris Domini
- 9. elmélkedés: Az igazak birtokállománya

* *

PATER...

(Elmélkedés – „Pro Christo” Katolikus Nőszövetségnek, 1955. III. 27. vázlatpontok)

Bev.: Le Roy gondolata... Analógiák... Ez – e az igazság?

1. Ontologia realis.

- a) Az igazság hordozói.
- b) A szépség észlelői és teremtői.
- c) A jóság befogadói és szórói.

2. Beatificatio filialis.

- a) Aeternus Pater – indefinitus filius.
- b) Deus Pater – divinus filius.
- c) Beatus Pater – beatus filius.

Bef.: Ez analógia? Ez: realitas beatificans!

* *

SZENTÓRA – KRISZTUS GYŐZELMÉÉRT!

(Elmélkedés – nőknek, 1940. V. 31. Budapest, Bazilika)

Bev.: A magyar katolikus női tábor fehér lélekkel, elnémult ajkkal az Úr oltára elé jön, kopogtatva az egek Uránál, hogy néma imáját teljesítse a Mindenható. – Kérdezem: hol itt a hírt hozó ember, aki utat tudna mutatni? Elhagyom az embert, az Evangéliumot keresem, mert megvilágítja a kételkedőket, kik nem tudják, hogy merre menjenek. Higgyétek könnyek áradata ellenére is, hogy Istenatyátok keze felettetek van! Életet teremtő szent hatalommá tegyétek e gondolatot. A hitnek lelkével álljunk, imádkozzunk, tapadjunk az Úr Jézushoz s merjük hirdetni: Istenatyánk kezében vagyunk! Kezét ihletett ajkkal csókoljuk meg. Ami imádság, az legyen a lélekben is; villanjon fel a hit fénye, hogy nem adott más hatalom, mint a mi Urunk Jézus Krisztus. Az elszerenyedés azért tör az égbe, hogy Isten szent kegyelmével bizakodva, világmegváltás kegyéért könyörögjünk. – **Köszönetet mondunk** a magunk szent hitéért, alázkodva **kérjük** a mi Urunk Jézus Krisztus szent hitet adó isteni kegyelméért.

1. Budapest összes templomában csodát áhító lelkek gyűltek össze. Csendes lélekszárnnyal csattogással kérik: **békét adj nekünk!**

Hasogatják az eget szörnyű gépek... A hívek azalatt imádkoznak. Hiszem, ha Budapesten százezrek szárnycsapása, édesanyák, özvegyek, feleségek esdeklése a Szent Szív ünnepén eltölti az eget, Isten országában édes Atyjánál, az örök világban könyörög akkor. Hiszek a lélek diadalában, hiszek Istenatyánk szeretetében, reménykedem a lélek felszállásának alázatos. szent sikerében. E csodát nem látjuk, de hisszük. A templomból a piacra, egek világából a földre szállt. Aki egyszer Istenatyával találkozott, azzal a szent reménnyel van, hogy Isten áldó keze elviszi a könnyeket és a remény szívárványát vonja emberéletek egére. Ti távozzok, azzal mutassátok meg reménykedő lelketeket, hogy egy nő se legyen rémhírterjesztő! – Az édesanyáknak, ártatlan leánygyermeknek azért teremtette a lelkét finomabbnak égi Atyánk, hogy **a jónak hirdetője legyen!** Angéla van ma!! Jaj, de szeretném, ha isteni küldötté, angéllává, férjnek, apának, gyermeknek jó hír terjesztőjévé lennétek innen elmelve! Nemezebb, finomabb lelketek a törődöttek reménysége. Életet fakasztó erőtök legyen szép példa. – Néma szent fohással térdelünk, oly kegyelmet esdünk, legyen a lelkünk szívárványos, hogy mondhassuk: az élet boltozata a lélek világa fölé az Isten kegyelmével áldott bizakodás szent szívárványa.

2. Reménykedő lelkünk bizakodva énekl: **Krisztus győzött, Krisztus uralkodik.**

E szent diadalnak **életünkben is érvényesülést kell találnia.** Aki a hitet Isten kegyelmével vette, az gazdagon távozik, hogy gazdagon adakozzék. A szeretet szent ajándékát kaptam, hogy embertestvéreimnek **adjam a hitet, reményt, szeretetet** esdő imánkra, szerteszőró lélekkel. – Krisztus győzelmé: a föld felett úr lett az ég! Istene a földre szállt, hogy a föld emberét egekbe vigye. Ha himnuszaitok bontakozó diadalt énekelnek, akkor úgy fogtok élni, hogy Krisztus győz. A győzelem lemondással jár. A Krisztust követő tanítvány ezt tanulja meg: elszakítani minden szálat a földtől, kenyeret törni annak, akinek kicsi jutott, könnyet törölni annak a szeméből, akinek szeméből könnycsepp hull. Utolsó kendőmet is tépem, hogy annak adhassam, aki vérzett. Ez győzelem: Krisztus követése. Isten előtt

kedves, mert tett! – Ha keresztény asszonytábor – kicsi és nagy – úgy tudna járni a földön, hogy minden tette lemondás legyen és áldozat, – akkor minden egyes kincset vinne Isten trónja elé, hogy e sokat szenvedő világnak békét adjon.

Bef: Világot öldöklő, borzalmas pusztítást hozó világban csendes, szent oltár elé jöttetek, némává változott lelketek, hogy Isten elé szálljon, hogy a kenyér színe alatt rejlő remény melegét megérezzétek, hogy az áldozatos szeretetnek isteni kegyelmét vegyétek. – Tüzet hordozók lesztek, magatok lelkét más lelkébe viszitek, minden küszködőt segíteni akartok. Tevékeny szeretet, tevékeny hit lesz élettetek jellemzője. Csodás rózsafüzér lesz ez, s a nagy lelki tettnek imádkozó értékét nem fogja megvetni a Mindenható. Szavak helyett tettek kelljenek, melyek jutalma lesz: békét ad az egek Ura, mert a tiszta gyermeklelkek megváltó áldozatát úgy tekinti. Amen.

*

A könnyek csodái...

Bev.: „Áldott a könny, ezerszer áldott”...

1. A bánat – könnyek – „Lacrimae hominis”.

2. „Lacrimae Christi”.

3. „Lacrimae laetitiae”.

Bef.: „...mert semmiből teremt új világot”...

* *

SZENT SZŰZ SZAVA ÉS EMBER VÁLASZA (Elmélkedés – nőknek, Szociális Missziótársulatnál, vázlatos)

Bev.: A Szent Szűz – Isten Fiának földrehozója, az ember pedig – az istenivé szült ember égbevivője. – De mi erre a jó hírre a felelet?

1. A Szent Szűz szava: ecce ancilla Domini.

Meghajló hívő hódolat.

a) Meghajlik Isten iránti szeretetből. Nagy a hite. Mindent vállal a lelke. – Mi az Isten anyaságnak kegyére a válasz? **Mindent** vállal az ég Szüze!

b) De érthető? Nem. De felmagasztosul az élete: **életválasz és boldogság élés.**

2. És az ember válasza? Íme az Úr szolgálatra kész teremtménye.

Test és lélek! Alanyok szeretetáramlása.

a) Áhítatos meghajlás a kezdet... „mid van?”... **Szeretet és kegyelem.**

b) Bárhol és bárhogy... Mezők virágai (Sík S.)... Együttesben szőnyege az Isten élővirág – patotájának... Hang... dal... „színpad”...

Bef.: Árvácska: naptól, nappal és naphoz...

* *

SZOLGÁLATKÉSZ KÉSZSÉGGEL (Elmélkedés – nőknek, 1940. IV. 20. Szociális Missziótársulatnál)

Bev.: Az otthon világát magasságból kell nézni. Szolgálatkész lélekkel kell másokkal szemben állni, nem nagyítóval, hanem kicsinyítővel! – Az Evangélium szerint: „...hogyan mondhatod felebarátodnak: hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – holott tulajdon szemedben gerenda van?” (Mt 7,4).

Az életszolgálat szent vonalán a szolgálat annyit jelent, hogy ott ahol szolgál, azt olyan hűséggel teszi, hogy Isten láthat mindig. Hogy tehetek többet? Ez a munka kedves, mert lelke van. Itt az Isten házanépe van. Az iskolába úgy lépek be, hogy itt az édesanya lelkéből lelkedzett gyermekekhez szölok. A legparányibb munkát szent lelkesedéssel, finom készséggel kell végeznem. Nem fogom megenni.

Bef.: Életünk átlag szürke kis körben pereg alá. Az otthon, a munkatér kétsejtű rendszer, – a zsúr csak fűszer. Isten követe vagyok: mindig valamit viszek. Mindig keresztmamának és nagynéninek érzem magam. Ahova megyünk, oda mindig vigyünk valamit. Lélekből! A családba, a munkatérre.

A szürke életben, a kis otthonnak mindig adakozó, Istentől küldött angyalai leszünk!

* *

AZ ÚR ÉLETFORRÁSAI

(Elmélkedés – nőknek, vázlatpontok)

Bev.: A források ereje.

1. Az önélet kidolgozásában.

- a) Tiszta leánykor. – Semmi sem szabad?
- b) Visszaszerzett...
- c) Tiszta házaseset. – „Mindent szabad”??

2. A jövő élet szolgálatában.

- a) Az új élet szolgálat.
- b) A leány nevelés.
- c) A leány – asszony segítség.

Bef.: Forrás – eltűnt... Új forrásként – buggyantó...

* *

A VÉGSŐKIG VALÓ KITARTÁS KEGYELME

(Elmélkedés – nőknek, vázlatos)

Bev.: Az Egyház azt tanítja, hogy az élet legnagyobb kegyelme a **perseverantia finalis**, a végső-kig való kitartás. – Én azt szeretném kívánni lelki gyermekeimnek, amit az összességünk drága édes-anya, az Egyház legszentebbnek tart.

1. Van ebben valami a praedestinatio-ból, a kegyelemből, a lelki erőfeszítésből és az embernek állandó következetes munkájából.

- a) A praedestinatio-ból annyi, hogy az Úr különös hivatásra indít.
- b) A kegyelemből annyi, hogy belém ömlik az égi ajándéknak csodálatos indítása, amely bennünket az örök lángok felé ragad.
- c) A belső erőfeszítésből következetes élettevékenység ered!

2. A hétköznapi élet zavarja a kegyelem emberét. Gondolkodva rájöttök, hogy tisztult lelketeknek ez a legnagyobb csábítója.

a) Eltűnik a fény, ha nem érzi lelketek az Isten jelenlétét. Előtérbe lép a szürke gépszerű hétköznapi minden munkájával, robotjával, küzdelmével, izgalmával...

b) Sáremberek tengere vesz körül... A szürke hétköznapi a lelkiélet legnagyobb koptatója, a kísértések kísértését ebben látom. Belép az élet pora, s akkor nem perdül az élet kereke; s mondom: **nem jó nekem itt lennem!**

A ködös világ nem jó, az orvosok szerint a fürdőhelyek értékét is rontja, mert nehéz a légzés: fizice... De mennyire nehéz a légzés: pszichice!!...

Bef.: Miképpen lehetne a hétköznapi élet csábítva zavaró szürkeségével megküzdeni?!... Imádkozva – dolgozva gondolkodj...!

* * *